આવાઝે દિલ

યાની

(મિયાં બીવીમેં જોડ પૈદા કરનેકે ઉસૂલ)

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

આવાઝે દિલ

નિદાઉલ કુલૂબ

آوازِ دل

❋ મુરત્તિબ ❋

હાફિઝ શમીમ અહમદ સા. (વેરાવલ)

❋ લિપ્યાંતર ❋

(મૌલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

આવાઝે દિલકી સુતૂરકા તો અજબ હી એક અંદાઝ હૈ
જો પઢે ઉસે વોહી કેહ ઉઠે મેરે દિલકી યે આવાઝ હૈ

ઉપરકે શઅર કેહનેકે બાદ હમને ઉસકી ઈસ્લાહકે લિયે મદીના મુનવ્વરહકે એક મશ્હૂર ઔર મા'રૂફ શાઈર જનાબ નઈમ હામિદુલ હામિદ સાહબકી ખિદમતમેં પેશ કિયા તો ઉનહોંને ઉસ પર એક મઝીદ શઅર ઈસ કિતાબકી તા'રીફમેં અપની તરફસે ઈનાયત ફરમાયા જો પેશે ખિદમત હૈ.

આવાઝે દિલમેં પરતવે આવાઝે દીન હૈ
ઈસમેં બયાને ખૂબીયે દીને મુબીન હૈ

વમા તૌફીકી ઈલ્લા બિલ્લાહ

પ્યારી બહેન ઔર પ્યારી બેટી!

આપ પર ઝરૂરી હૈ કે અપને ખાવિંદકો ખૂશ રખ્ખો ઔર ઉસકી હાં મેં હાં મિલાતી રહો. ઔર કભી ભી ઉસકો તકલીફ ન દો. ઈસ લિયે કે વો આપકે પાસ ચંદ દિનોંકા મહેમાન હૈ. અન્કરીબ હી તેરેસે જુદા હોનેવાલા હૈ. ઔર યે બાત ભી જાન લે કે તેરા ખાવિંદ તેરી જન્નત હૈ ઔર જહન્નમ ભી.

★ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને સહાબાકી બીવિયોંમેં એકસે પૂછા ક્યા તેરા ખાવિંદ હૈ? અર્ઝ કિયા જી હાં. પૂછા ઉસકે સાથ કૈસા સુલૂક કરતી હો? અર્ઝ કિયા, મૈં ઉસકી ફરમાંબરદારીમેં ઝર્રા બરાબર ભી કમી નહીં કરતી. હાં જો બાત મેરે બસમેં ન હો મૈં ઉસસે મઅઝિરત કર લેતી હૂં.

તો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : ઈસ બાતકા ખયાલ રખના કે તુમ ઉસકે સાથ કૈસા બરતાવ કરતી હો ઔર કૈસા નિભાવ કરતી હો? ઈસ લિયે કે વો તેરી જન્નત હૈ ઔર તેરી જહન્નમ ભી. (યાની ઉસકી ખૂશી ઔર રઝામેં જન્નત હૈ ઔર ઉસકી નારાઝગીમેં જહન્નમ) (તિરમિઝી)

જૈસાકે એક દૂસરી હદીસમેં યે મઝમૂન આયા હૈ : નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : જો ઔરત ઈસ હાલમેં ફૌત હુઈ કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસસે રાઝી હૈ. (બસ) વો જન્નતમેં દાખિલ હો ગઈ.

(તિરમિઝી કમા ફીલ મિશ્કાત રકમુલ હદીસ : ૩૨૫૬)

વો તુમહારે પાસ ચંદ દિનોંકા મહેમાન હૈ

★ હઝરત મઆઝ ઈબ્ને જબલ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જબ કભી કોઈ બીવી અપને શૌહરકો તકલીફ પહોંચાતી હૈ (ઈસ લિયે કે બસા ઔકાત ઔરતકી તબીઅત સલામતીકી હામિલ નહીં હોતી ઔર ઉસકી તબીઅતમેં ફસાદ ઔર બિગાડ હોતા હૈ ઔર ઈસ ફસાદ ઔર બિગાડકે નતીજેમેં અપને શૌહરકો તકલીફ પહોંચા રહી હૈ) તો ઉસકે શૌહરકી જો બીવિયાં અલ્લાહ તઆલાને હૂરોંકી શકલમેં ઉસકે લિયે મુકદ્દર ફરમાઈ હૈં. વો હૂરેં જન્નતસે ઈસ દુન્યાવી બીવીસે ખિતાબ કરકે કેહતી હૈં કે તૂ ઉસકો તકલીફ મત પહોંચા. ઈસ લિયે કે યે તુમહારે પાસ ચંદ દિનોંકા મહેમાન હૈ, ઔર કરીબ હૈ કે વો તુમસે જુદા હોકર હમારે પાસ આ જાએગા. યે બાત

હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ઐસી ઔરતકો મુતવજ્જેહ કરકે ફરમા રહે હૈં જિસકી તબીઅતમેં ફસાદ હૈ કે તુમ અપને શૌહરકો જો તકલીફ પહોંચા રહી હો ઉસસે ઉસકા કુછ નહીં બિગડતા, ઈસ લિયે કે દુનિયામેં તો ઉસકો જો ચાહોગી તકલીફ પહોંચા દોગી, લેકિન અલ્લાહ તઆલા ઉસકા રિશ્તા ઐસી ખૂબસૂરત ગોરે રંગ ઔર મોટી મોટી આંખોંવાલી ઔરતોંકે સાથ કાઈમ ફરમાએંગે; જો ઈન શૌહરોંસે ઈતની મુહબ્બત કરતી હૈં કે ઉનકે દિલકો અભીસે ઈસ બાતકી તકલીફ હો રહી હૈ કે દુનિયામેં હમારે શૌહરકે સાથ યે કૈસા તકલીફ પહોંચાનેવાલા મઆમલા કિયા જા રહા હૈ.

(રવાહુ તિરમિઝી કમા ફીલ મિશ્કાત રકમુલ હદીસ : ૩૨૫૮)

કામકી બાતેં

★ યૂનાની શાઈર હોમીરોસને નસીહત કરતે હુએ ક્યા હી પ્યારી બાત કહી હૈ : વો લિખતે હૈં કે જનાબ! જબ આપ એક ઔરતકો બિયાહકર લે આએ, તો અબ આપ ઉસકે બાપ ઉસકી માં ઔર ભાઈ બન જાઈયે :

ઈસ લિયે કે જબ ઉસને અપને બાપ, અપની માં, ઔર અપને ભાઈકો છોડા, ઔર સિર્ફ આપ હીકી હો ગઈ, તો ઉસકા હક યે હૈ કે વો આપકે અંદર બાપવાલી નરમી, માંકી મમતા, ઔર ભાઈકી નરમ મિઝાજી ઔર ઉખુવ્વતકો પાકર મહઝૂઝ (ખૂશીવાલી) ઔર બાલુત્ફ ઝિંદગી ગુઝારે.

બસ અગર આપને અલ્લાહકી તૌફીકસે ઈન બાતોં પર અમલ કર લિયા તો જાન લીજિયે કે આપ એક બેમિસાલ ઔર મુન્ફરિદ (અકેલે) ખાવિંદ હૈં.

(તોહફતુલ ઉરૂસ ૧૮૫)

★ ઈમામ ગઝાલી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે બીવીકે સાથ અચ્છે અખ્લાકસે પેશ આના સિર્ફ યેહી નહીં હૈ કે ઉસકો તકલીફ ન દે. દર હકીકત અચ્છા અખ્લાક યે હૈ કે ઈન્સાન ઉસકી તરફસે પહોંચનેવાલી તકલીફકો હિંમત ઔર હૌસલેકે સાથ બરદાશ્ત કરે. ઔર ગૈઝો ગઝબ (ગુસ્સા) કી હાલતમેં અગર વો કભી અપની આવાઝકો ઊંચી કરે (ઔર જવાબ દે) તો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી નસીહત પર અમલ કરતે હુએ ઔર ઉસકી કડવી કસેલી બાતોંકો બરદાશ્ત કરતે હુએ સબરકા મુઝાહિરા કરે.

(એહયાએ ઉલૂમુદ્દીન ૨/૧૦૯)

અદલ ઈસકો કેહતે હૈં

યારાને રસૂલ (સ.અ.વ.) મેંસે યે એક હઝરત મઆઝ (રદિ.) હૈં જિનકે મુતઅલ્લિક યહયા ઈબ્ને સઈદ કેહતે હૈં કે (હમને દેખા કે) ઉનકી દો બીવિયાં થીં. બસ અગર આજ ઈસ બીવીકે પાસ હોતે, તો દૂસરીકે ઘરસે પાનીકા ઘૂંટ તક ન પીતે.

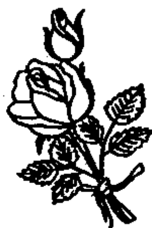
ઔર યહયા ઈબ્ને સઈદ હી કેહતે હૈં કે હઝરત મઆઝ (રદિ.) કી દો બીવિયાં થીં. ઔર વો દોનોં તાઊનકી બીમારીમેં એક હી દિન ફૌત હો ગઈ (હઝરત મઆઝ (રદિ.) દોનોંમેં બરાબરી ઔર અદલ વ ઈન્સાફકા ઈસ હદ તક ખયાલ કરતે થે કે ઉનકી મૌતકે બાદ ભી જબ ઉનકો દફન કરનેકા વક્ત આયા) તો દોનોંમેં કુરઆ અંદાઝી કી કે પેહલે કિસકો કબરમેં ઉતારા જાએ?

(કરતબી ૪/૧૪૧)

(ચુનાંચે દોનોં બીવિયોંકો કુરઆ અંદાઝીકે ઝરીએ દફન કિયા ગયા. સુબ્હાનલ્લાહ, માશાઅલ્લાહ, ક્યા હી અઝીમુશ્શાન અદલ થા હઝરાતે સહાબએ કિરામ (રદિ.) કા અપની બીવિયોંકે સાથ.

મેરે દોસ્તો! સહાબએ કિરામ (રદિ.) કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી તરફસે રઝિયલ્લાહુ અન્હુમ વ રઝૂ અન્હુકે ખિતાબ યૂંહી તો નહીં મિલ ગયે થે. વો ઐસી હી બાતેં થીં જિનસે ખૂશ હોકર હક તઆલાને સાત આસમાનોંકે ઉપરસે ઉનકે હકમેં અપની રઝાકા એલાન ફરમાયા. દુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા હમસે ભી અપની રઝાકે કામ લે લે. આમીન.

રોશન ખયાલ મુસલમાન ઔર દુશ્મનાને ઈસ્લામકો મઝકૂરા બાતોંસે અંદાઝા હો જાના ચાહિયે કે ઈસ્લામમેં ઔરતકે સાથ અદલ વ ઈન્સાફ ઔર ઉસકે હુકૂકકી કિસ હદ તક હિફાઝત કી ગઈ હૈ.

આવાઝે દિલ

ફેહરિસ્ત

મઝમૂન	સફા

મઝમૂન	સફા

દૂસરા બાબ

મઝમૂન	સફા

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

મુકદ્દમા આવાઝે દિલ

અલ્હમ્દુલિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન વસ્સલાતુ વસ્સલામુ અલા રસૂલિહિલ કરીમ. અમ્મા બા'દ :

જૈસાકે આજ યે બાત કિસીસે ભી ઢકી છુપી નહીં રેહ ગઈ કે એક હી છતકે નીચે બસનેવાલે મિયાં ઔર બીવી, માં ઔર બેટી, બહેન ઔર ભાઈ, બાપ ઔર બેટેમેં ઈત્તિફાક ઔર મુહબ્બતકી ફિઝા તકરીબન ખતમ હોકર રેહ ગઈ હૈ (મગર જિસ પર અલ્લાહ રહમ કરે). મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન ઘરેલૂ ઝગડે ઔર પરેશાનિયોંને સુકૂન ઔર રાહતકી ફિઝાકો ખતમ કરકે રખ દિયા હૈ. સુકૂન ખતમ હોનેકી બિના પર ઘરકે ઘર બરબાદ હો રહે હૈં. એક તરફ મિયાં સાહબકી ખૂ[illegible]શીકી ખબર સુનનેમેં આતી હૈ, તો દૂસરી તરફ છ સાત બચ્ચોંકી માં ઈસ બિના પર ખૂદકુશી કર રહી હૈ કે એક તો ખાનેકો નહીં મિલતા થા, દૂસરે મિયાં સાહબને સતા સતાકર ઉસકા નાકમેં દમ કર રખ્ખા થા. ચુનાંચે ઉસને હાલાતસે તંગ આકર અપને આપકો સુસરાલ હીકે ઘરમેં છતકે સાથ લટકાકર ખૂદકુશી કર લી.

અભી કલ ૫ એપ્રીલ સન ઈ. ૨૦૦૧ કે અખબાર (ઉર્દૂ ન્યૂઝ જિદ્દા) મેં યે ખબર પળ્હનેકો મિલી કે મુલ્કે યમનમેં પાંચ સગી બહેનોંને એક હી વક્ત એક બેહતે હુએ દરિયામેં છલાંગેં લગાકર ખૂદકુશી કર લી, ઔર સાથ યે ભી લિખ્ખા થા કે બેટિયોંને ઘરેલૂ હાલાત ઔર ભૂખસે તંગ આકર યે કદમ ઉઠાયા, ઈસ કિસમકે અજીબો ગરીબ કિસ્સે ઔર વાકિઆત સુન સુનકર કાન બેહરે હો રહે હૈં ઔર દિલ બદમઝગીકા શિકાર હૈ.

મેરે અઝીઝ દોસ્તો ઔર મેરી માંઓ બહેનો ઔર બેટિયો! ક્યા હમને કભી સોચા કે યે સબ ઐસા ક્યૂં હૈ?

જવાબ ઉસકા યે હૈ કે : અલ્લાહકે દીનકો છોડકર, દુનિયાકી ધુનમેં ખોકર, ઔર યહૂદ વ નસારાકી રવમેં બેહકર આજ યે બાત અગર કિસી મોટે દિમાગવાલેકી સમઝમેં નહીં આતી તો કલ ખૂદ હી મુજરિમોંકી તરહ ઝિલ્લત ઔર નદામતસે મેહશરમેં સર નીચે ડાલે હુએ ઈસકા ઈકરાર કરતે હુએ કહેંગે :

રબ્બનાં અબ્સર્ના વ સમિઅ્ના ફર્જિઅ્ના નઅ્મલ્ સાલિહન્ ઈન્ના મૂકિનૂન. (સૂ. સજદહ : ૧૨)

કે અય હમારે પરવરદિગાર! હમારે કાન ઔર આંખેં ખુલ ગઈ. અંબિયા જો બાતેં ફરમાયા કરતે થે ઉનકા યકીન આ ગયા, બલ્કે આંખોંસે મુશાહિદા કર લિયા કે અમલ ઔર ઈમાને સાલેહ હી અલ્લાહ તઆલાકે યહાં કામ દેતા હે. અબ એક મરતબા ફિર દુનિયામેં ભેજ દીજિયે, દેખિયે કૈસે નેક કામ કરતે હૈં.

(તફસીરે ઉસમાની)

મુસલમાનો! યે બાત યકીન કરકે જાન લો કે યે તમામ મસાઈબ, દુખ દર્દ, અદમે સુકૂન (બેચૈની) ઔર ઝિંદગીકી બદમઝગી સિર્ફ ઉસી ઈસ્લામી મઆશરતસે જહાલત ઔર દૂરીકા નતીજા હે જિસ ઈસ્લામી મઆશરત ઔર રહન સહન પર કાલી કમલીવાલે ઔર ગુંબદે ખિઝરાવાલે જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) હમેં છોડકર ગયે થે, ઔર જિસને અપને નવાસોં ઔર અપને યારોંકો શહીદ કરવા કરવાકર હમ તક યે દીન પહોંચાયા થા.

ઔર ઈસ બાતમેં કોઈ શક વ શુબહ નહીં કે અલ્લાહ તઆલાકો ઈન્સાનકી ઝિંદગીકે હર શોઅબેમેં આરામ વ રાહત, ઈત્મીનાન ઔર ભલાઈ હી મકસૂદ હે. ઈસી લિયે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે નબી (સ.અ.વ.) ને ઝિંદગીકે હર શોઅબેમેં કામ કરનેકા તરીકા બતાયા ઔર ઉસકી હુદૂદ કાઈમ ફરમાઈ, તાકે ઉનકે બંદોંકો દુનિયા વ આખિરત દોનોંમેં પુરલુત્ફ ઔર દિલી રાહત વ સુકૂનવાલી ઝિંદગી નસીબ હો.

આ'માલે સાલિહા યાની અચ્છે અચ્છે કામોંકો ઝિંદગીકે પુર લુત્ફ બનાનેમેં બડા દખલ હે. ઈસી લિયે અલ્લાહ તઆલાને ખુસૂસિયતકે સાથ મર્દ ઔર ઔરત દોનોંકો યે ખૂશખબરી સુનાતે હુએ ફરમાયા : **(મન્ અમિલ સાલિહન્ મિન્ ઝકરિન્ ઔ ઉન્‌ષા વહુવ મુઅ્મિનુન ફલનુહ્‌યિયન્નહૂ હયાતન્ તય્યિબતન વ લનજ્‌ઝિયન્નહુમ્ અજ્‌રહુમ્ બિઅહ્‌સનિ મા કાનૂ યઅ્મલૂન.** (સૂ. નહલ : ૯૭)

ફરમાયા (જો શખ્સ કોઈ નેક અમલ કરેગા ચાહે મર્દ હો યા ઔરત (બશર્તેકે) વો મુસલમાન હો તો હમ ઉસ શખ્સકો બાલુત્ફ ઝિંદગી ફરાહમ કરેંગે ઔર ઉનકે અચ્છે કામોંકે બદલેમેં ઉનકા અજ્ર દેંગે).

અચ્છે કામ કરનેવાલા મર્દ હો યા ઔરત દોનોંકે સાથ અલ્લાહ તઆલાકા યે વાદા હૈ કે ઉસકી ઝિંદગીકો પુરલુત્ફ બના દિયા જાએગા, ઔર યે વાદા શહેનશાહે કાઈનાતકા હે જિનકે ખઝાનેમેં કિસી ચીઝકી કમી નહીં, ફિર વો વાદા ખિલાફી કૈસે કર સકતે હૈં જબકે વો ખૂદ ભી એલાન ફરમા ચુકે હૈં કે મેરી કહી હુઈ બાત અટલ હે ઔર મૈં વાદા ખિલાફી નહીં કરતા.

ઈસીકો ફરમાયા : (ઈન્નલ્લાહ લા યુખ્લિફુલ્ મીઆદ) (સૂ. રઅદ : ૩૧) (બેશક અલ્લાહ તઆલા અપને વાદેકે ખિલાફ નહીં કરતે).

ચુનાંચે એક મૌકા પર ઈન્સાની ઝિંદગીકો અમન વ સુકૂનકા ગેહવારા બનાનેકે લિયે હર ઈન્સાનકો (મુસ્લિમ હો યા કાફિર) આપસમેં હુસ્ને સુલૂક, પ્યાર વ મુહબ્બત ઔર એક હોકર રેહનેકા હુકમ દિયા ઔર ફરમાયા : **(યા અય્યુહન્નાસુત્તકૂ રબ્બકુમુલ્લઝી ખ-લ-કકુમ્ મિન્ નફસિંવ્ વાહિદતિંવ્ વ ખ-લ-ક મિન્હા ઝૌજહા વબષ્ષ મિન્હુમા રિજાલન્ કષીરંવ્ વ નિસાઅ. વત્તકૂલ્લાહલ્લઝી તસાઅલૂ-ન બિહી વલ્અર્હામ. ઈન્નલ્લાહ કાન અલૈકુમ રકીબા.** (સૂ. નિસાઅ : ૧)

ફરમાયા : (અય લોગો! અપને રબસે ડરતે રહો જિસને તુમહેં એક જાનસે પૈદા કિયા, ઔર ઉસી (જાન) સે ઉસકા જોડા પૈદા કિયા, ઔર ઉન દોનોંસે (ફિર) બહોતસે મર્દ ઔર ઔરતેં ફૈલા દિયે. ઔર ડરતે રહો અલ્લાહસે જિસકા વાસ્તા દેકર આપસમેં સવાલ કરતે હો. ઔર કરાબતવાલોં (યાની રિશ્તેદારોં) સે ખબરદાર રહો. બેશક અલ્લાહ તુમ પર નિગેહબાન હૈ).

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ (યાની હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામસે અવ્વલ તો હઝરત હવ્વાકો ઉનકી બાઈ પસ્લીસે નિકાલા, ફિર ઈન દોનોંસે તુમ તમામ મર્દ ઔર ઔરતોંકો પૈદા કિયા ઔર દુનિયામેં ફૈલા દિયા. તો હકીકતમેં તમામ આદમી એક જાન ઔર એક શખ્સસે અલ્લાહ તઆલાને પૈદા કિયે.

મતલબ યે હૈ કે જબ તુમ સબકો અદમસે વુજૂદમેં લાનેવાલા ઔર ફિર તુમકો બાકી ઔર કાઈમ રખનેવાલા વોહી હૈ તો ઉસસે ડરના ઔર ઉસકી ફરમાંબરદારી ઝરૂરી બાત હૈ.

ઔર હઝરત લિખતે હૈં કે અલ્લાહસે ડરને ઔર ઉસકી ઈતાઅતકે વુજૂબકી એક યે ભી વજહ હૈ કે તુમ ઉસકા વાસ્તા દેકર આપસમેં એક દૂસરેસે અપને હુકૂક ઔર ફવાઈદ તલબ કરતે હો, ઔર આપસમેં ઉસકી કસ્મેં દેતે ઔર ઉન પર ઈત્મીનાન હાસિલ કરતે કરાતે હો, યાની અપને બાહમી મઆમલાત ઔર આરઝી હાજતોંમેં ભી ઈસી (અલ્લાહ તઆલા) કા ઝરીઆ પકડતે હો, ઉસકે બાદ તુમકો યે હુકમ હૈ કે કરાબતસે ભી ડરો યાની અહલે કરાબત (ઔર રિશ્તેદારોં) કે હુકૂક અદા કરતે રહો, ઔર કતઅ રહમી ઔર બદસુલૂકીસે બચો. અહલે કરાબત (ઔર રિશ્તેદારોં) કી બદ સુલૂકીસે (ઈસ આયતમેં) ખાસ તૌર પર ડરાયા ગયા હૈ. ક્યૂંકે ઉનકે હુકૂક દીગર અફરાદે ઈન્સાનીસે બઢે હુએ હૈં. (મગર અફસોસ કે આજ ઈસી ચીઝમેં હમ સબસે ઝિયાદા કોતાહી કર રહે હૈં, ઈલ્લા માશા અલ્લાહ).

અલ્લાહ તઆલાકે યહાં રિશ્તેદારીકી અહમિયત?

ચુનાંચે હદીસે કુદસી હૈ : (કાલલ્લાહુ તઆલા : અનલ્લાહુ વ અનર્રહ્માનુ ખલક્તુર્રહિમ વ શફક્તુ લહા મિન્ ઈસ્મી, ફમન્ વસલહા વ સલ્તુહૂ વમન્ કતઅહા બતત્તુહૂ).

(રવાહુ અબૂ દાઉદ કમા ફીલ મિશ્કાત બાબુલ બિર્રિ વસ્સિલહ)

તર્જુમા :- "અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં કે મૈં અલ્લાહ હૂં ઔર મૈં રહમાન યાની રહમ કરનેવાલા હૂં, મૈંને રહમ યાની રિશ્તેદારીકો બનાયા હૈ ઔર રહમ (યાની રિશ્તેદારીકો) અપને નામ રહમાનસે જુદા કિયા હૈ. પસ જો ઉસકો જોડેગા મૈં ઉસસે અપના તઅલ્લુક જોડ લૂંગા. ઔર જો રિશ્તેદારીકો તોડેગા મૈં ઉસસે અપના તઅલ્લુક તોડ લૂંગા." (બસ જિસકા તઅલ્લુક ખુદાસે ટૂટ ગયા વો હલાક હો ગયા).

ઔર હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે : "રહમ યાની રિશ્તેદારી રહમાનસે મુશ્તક હૈ, યાની રહમાનસે નિકલી હુઈ હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા. જો તુઝે જોડેગા મૈં ઉસસે અપના તઅલ્લુક જોડ લૂંગા, ઔર જો તુઝસે અપના તઅલ્લુક તોડ લેગા, મૈં ઉસસે અપના તઅલ્લુક તોડ લૂંગા."

હઝરત ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે રિશ્તેદારીકો જોડનેવાલા યાની રિશ્તેદારોંસે અચ્છા સુલૂક કરનેવાલા વો નહીં હૈ કે અગર દૂસરે રિશ્તેદારી જોડેં યાની અચ્છા સુલૂક કરેં તો બદલામેં યે ભી અચ્છા સુલૂક કરે. ઔર અગર વો બદ સુલૂકી કરેં તો બદલેમેં યે ભી બદ સુલૂકી કરે. બલ્કે રિશ્તેદારીકો જોડનેવાલા તો દર અસલ વો શખ્સ હૈ કે અગર દૂસરે રિશ્તેદારીકો તોડતે હૈં તો યે ઉસકો જોડે યાની ઉનકી બદસુલૂકીકે બાવજૂદ રિશ્તેદારીકો કાઈમ રખ્ખે ઔર અચ્છા સુલૂક કરે.

(રવાહુ બુખારી કમા ફીલ મિશ્કાત સ. ૪૧૯)

ઈન તમામ અહાદીસસે યે બાત વાઝેહ હો ગઈ કે રિશ્તેદારોંકે હુકૂક દૂસરે તમામ અફરાદે ઈન્સાનીસે બળ્હે હુએ હૈં : ઈસ લિયે કુરઆન પાકમેં રિશ્તેદારોંકે સાથ બદ સુલૂકીસે ખાસ તૌર પર ડરાયા ગયા હૈ : અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં : **વત્તકૂલ્લાહલ્લઝી તસાઅલૂ-ન બિહી વલ્અર્હામ ઈન્નલ્લાહ કાન અલૈકુમ રકીબા.**

(સૂ. નિસાઅ : ૧)

ફરમાયા : (ઔર અલ્લાહ તઆલાસે ડરતે રહો જિસકે વાસ્તેસે સવાલ કરતે હો ઔર રિશ્તેદારોંસે ખબરદાર રહો. બેશક અલ્લાહ તઆલા તુમ પર નિગેહબાન હૈ).

જબ રિશ્તેદારોંકે હુકૂક દૂસરે તમામ ઈન્સાનોંસે બઢે હુએ હૈં, ઔર અલ્લાહ તઆલાને ઉનકે સાથ બદ સુલૂકીસે ખાસ તૌર પર ડરાયા હૈ, તો ફિર બેહદ અફસોસ હૈ કે આજકલ હમ આમ તૌરસે યે શિકાયત સુનતે હૈં કે બેચારી ઔરતેં યેહી આહોઝારિયાં (વાવેલા) કરતી હૈં કે મરદોંકે તો કિસ કદર હુકૂક હમારે ઉપર હૈં. ઔર હમ બિલકુલ જાનવરોંકી તરહ ઉનકે હાથમેં પિસ રહી હૈં કે વો મારેં પીટેં, ઝબહ કરેં, હમ કુછ નહીં બોલ સકતીં, હમ ગોયા ઉનકે હાથકી ઘડી ઔર બદનકા કપડા હૈં, જબ ચાહેં પહેન લેં ઔર જબ ચાહેં ઉતારકર ફેંક દેં, હમારા કોઈ પુરસાને હાલ નહીં.

મેરે મોહતરમ દોસ્તોઃ ઔર મેરી માંઓ બહેનો ઔર બેટિયો : યે બાત જાનના ઝરૂરી હૈ કે ઈસ્લામ એક મુકમ્મલ ઝાબ્તએ હયાત હૈ. ઔર શરીઅતને ઝિંદગીકે હર શોઅબેમેં કામ કરનેકા તરીકા તય કિયા હૈ ઔર ઉસકી હુદૂદ ભી કાઈમ ફરમાકર હુકમ દિયા કે **તિલ્ક હુદૂદુલ્લાહિ ફલા તઅ્તદૂહા. વ મંય્ય-તઅદ્દ હુદૂદલ્લાહિ ફઉલાઈક હુમુઝ્ઝાલિમૂન.** (સૂ. બકરહ : ૨૨૯)

તર્જુમા : (યે અલ્લાહ તઆલાકી બાંધી હુઈ હદેં હૈં સો ઉનસે આગે મત બઢો, જો અલ્લાહકી બાંધી હુઈ હદોંસે આગે બઢેંગે બસ વોહી લોગ ઝાલિમ હૈં).

બસ જો શખ્સ (મર્દ યા ઔરત) ઈસ તરીકાકી ખિલાફવર્ઝી કરેગા વો અલ્લાહ તઆલાકે યહાં ઝાલિમ ઠેહરેગા. ઔર ઝાલિમ તો ફિર ઝાલિમ હી હોતા હૈ. જબ વો કિસી બંદેકે કાબૂ ન આ સકે તો માલિકુલ મુલ્ક ઉસસે ખૂદ નિપટ લેતા હૈ.

કુરઆને કરીમમેં એક જગહ મરદોં ઔર ઔરતોંકે હુકૂકકા ઝિક્ર કરતે હુએ ફરમાયા : **(વ લહુન્ન મિષ્લુલ્લઝી અલૈહિન્ન બિલ્મઅ્રૂફ.)**

(સૂ. બકરહ : ૨૨૮)

તર્જુમા :- (ઔર ઔરતોંકે હુકૂક ભી હૈં જૈસાકે મરદોંકે ઉન પર હુકૂક, દસ્તૂરકે મુવાફિક).

યાની યે બાત હક હૈ કે જૈસે મરદોંકે હુકૂક ઔરતોં પર હૈં ઐસે હી ઔરતોંકે હુકૂક મરદોં પર હૈં જિસકા કાઈદાકે મુવાફિક અદા કરના હર એક પર ઝરૂરી હૈ, તો અબ મર્દકો ઔરતકે સાથ બદસુલૂકી ઔર ઉસકી હર કિસમકી હક તલ્ફી મમનૂઅ હોગી.

ઐસે હી એક દૂસરી જગહ મરદોંકો મુખાતબ કરકે ફરમાયા : **વઆશિરૂહુન્ન બિલ્મઅ્રૂફિ. ફઈન્ કરિહ્તુમૂહુન્ન ફઅસા અન્ તક્રહૂ શૈઅંવ્ વયજ્અલલ્લાહુ ફીહિ ખૈરન્ કષીરા).** (સૂ. નિસાઅ : ૧૯)

ફરમાયા : (ઔર ઔરતોંકે સાથ અચ્છે તરીકે પર ગુઝરાન કરો, ફિર અગર વો તુમકો નાપસંદ હોં તો શાયદ તુમકો એક ચીઝ પસંદ ન આએ ઔર અલ્લાહને ઉસમેં બહોતસી ખૂબી રખ્ખી હો).

યાની ઔરતોંકે સાથ ગુફતગૂ (બાતચીત) ઔર મઆમલાતમેં અખ્લાક ઔર સુલૂકસે મઆમલા રખ્ખો. ઝમાનએ જાહિલિયતમેં જૈસા ઝિલ્લત ઔર સખ્તીકા બરતાવ ઔરતોંકે સાથ કિયા જાતા થા, ઉસકો છોડ દો. ફિર અગર તુમકો કિસી ઔરતકી કોઈ આદત અચ્છી ન લગે તો સબર કરો, શાયદ ઉસમેં કોઈ ખૂબી ભી હો. ઔર ઐન મુમકિન હૈ કે તુમકો કોઈ ચીઝ નાપસંદ હો ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉસમેં તુમહારે લિયે કોઈ બડે નફાકી ચીઝ દીની યા દુન્યાવી રખ દે. સો તુમકો સબર ઔર તહમ્મુલસે કામ લેના ચાહિયે ઔર બદ ખૂ ઔર બુરેકે સાથ બુરાઈ હી નહીં કરની ચાહિયે.

અલ્લાહ તઆલાકો યે બાત બહોત હી નાપસંદ હૈ કે કોઈ શખ્સ દૂસરેકો સતાએ યા ઉસ પર ઝિયાદતી (ઝુલ્મ) કરે ચાહે વો જાનવર હી ક્યૂં ન હો. ચુનાંચે ઔરતકે બારેમેં મરદોંકો યે બાત ખુસૂસિયતસે સમઝાતે હુએ અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા :

(વ ઈઝા તલ્લક્તુમુન્નિસાઅ ફબ-લગ્ન અજ-લહુન્ન ફઅમ્સિકૂહુન્ન બિમઅ્રૂફિન્ ઔસર્રિહૂહુન્ન બિમઅ્રૂફિન, વલા તુમ્સિકૂહુન્ન ઝિરારલ્ લિતઅ્તદૂ વમંય્યફ્અલ્ ઝાલિક ફકદ્ ઝલ-મ નફસહૂ. વલા તત્તખિઝૂ આયાતિલ્લાહિ હુઝુવા). (સૂ. બકરહ : ૨૩૧)

તર્જુમા :- ફરમાયા કે (જબ તુમને ઔરતોંકો (રજઈ) તલાક દે દી હો, ફિર વો અપની ઈદ્દત ગુઝારનેકે કરીબ પહોંચ જાએં તો (યા તો) તુમ ઉનકો કાઈદેકે મુવાફિક (રૂજૂઅ કરકે) નિકાહમેં રેહને દો યા કાઈદેકે મુવાફિક ઉનકો રિહાઈ દો, ઔર ઉનકો સતાને ઔર તકલીફ પહોંચાનેકી ગર્ઝસે મત રોકે રખ્ખો, ઈસ ઈરાદાસે કે તુમ ઉસ પર ઝુલ્મ યા ઝિયાદતી કરો, ઔર જો શખ્સ ઐસા બરતાવ ઔરતોંકે સાથ કરેગા ઉસને અપની જાન પર ઝુલ્મ કિયા, ઔર અલ્લાહ તઆલાકે અહકામકો હંસી ઔર મઝાક મત બનાઓ).

હઝરત મૌલાના તકી ઉસમાની અપને રિસાલા (શૌહરકે હુકૂક) મેં લિખતે

હૈં કે શરીઅત, જો દર હકીકત અલ્લાહ તઆલાકા મુકર્રર કિયા હુવા કાનૂન હૈ, વો સિર્ફ એક પેહલૂકો મદ્દે નઝર રખનેવાલા નહીં હોતા. બલ્કે ઉસમેં દોનોં જાનિબોંકી બરાબર રિઆયત હોતી હૈ, ઔર દોનોંકે લિયે દુનિયા વ આખિરતકી સલાહ વ ફલાહકી ઝમાનત હોતી હૈ, ચુનાંચે જિસ તરહ શૌહરકે ઝિમ્મે બીવીકે હુકૂક આઈદ કિયે ગયે, ઈસી તરહ અલ્લાહ ઔર અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને ઔરતકે ઝિમ્મે શૌહરકે હુકૂક ભી બયાન ફરમાએ.

હુકૂકકી રટ મગર ફરાઈઝ ચટ : શરીઅતમેં હર શખ્સકો ઈસ બાત પર મુતવજ્જેહ કિયા ગયા હૈ કે વો અપને ફરાઈઝ અદા કરે, હુકૂકકે મુતાલબે પર ઝોર નહીં દિયા ગયા. આજકી દુનિયા હુકૂકકે મુતાલબેકી દુનિયા હૈ. હર શખ્સ અપના હક માંગ રહા હૈ, ઔર ઉસકે લિયે મુતાલબે કર રહા હૈ, મુઝાહરે કર રહા હૈ, હડતાલ કર રહા હૈ, ગોયાકે અપના હક માંગને ઔર હકકા મુતાલબા કરનેકે લિયે દુનિયા ભરકી કોશિશેં કી જા રહી હૈં. ઔર ઉસકે લિયે બાકાઈદા અંજુમનેં કાઈમ કી જા રહી હૈં. જિનકા નામ (અંજુમન તહફ્ફુઝે હુકૂકે ફલાં) રખ્ખા જાતા હૈ. લેકિન આજ (અદાયગીયે ફર્ઝ) કે લિયે કોઈ અંજુમન મૌજૂદ નહીં. કિસી ભી શખ્સકો ઈસ બાતકી ફિક્ર નહીં હૈ કે જો ફરાઈઝ મેરે ઝિમ્મે આઈદ હૈં મૈં વો અદા કર રહા હૂં યા નહીં.

દુન્યાકે ચંદ ટકોંકે ખાતિર ઔર દુનિયાકે ચંદ રોઝા આરામકે ખાતિર, તો દુનિયાકે એક કારખાનાદાર યા ફેકટરીકે માલિકકી તો તન મન ધનસે ચાપલોસી ઔર પીઠ ગુલામી કી જાતી હૈ, ઔર ઈસ ફાની માલિકકે આઈદ કરદા ફરાઈઝકો દિલો જાનસે તસ્લીમ કરકે ઉનકો તુંદ હીસે અદા કિયા જાતા હૈ.

મગર અપની દુનિયા ઔર આખિરત સંવારને ઔર દોનોં જહાંકી ઝિંદગિયોંકો પુરલુત્ફ બનાને ઔર આખિરતકે હમેશા હમેશાકે આરામકે ખાતિર ઈસ કારખાનએ કુદરત ઔર ઝમીન વ આસમાનકી તમામ ફેક્ટરિયોંકે માલિકને જો ફરાઈઝ હમ પર આઈદ કર રખ્ખે હૈં, ઉન ફરાઈઝકો અદા કરના તો દર કિનાર, ઉનકો સુનને ઔર સીખનેકા ભી હમારે પાસ વક્ત નહીં, યે સબ નઈ તેહઝીબકો અપનાને ઔર ઉસીકે હોકર રેહ જાનેકા નતીજા હૈ. (**કુલ બિઅ્સમા યઅ્મુરુકુમ્ બિહી ઈમાનુકુમ્ ઈન્ કુન્તુમ્ મુઅ્મિનીન**). (સૂ. બકરહ : ૯૩)

(યાની આપ સ.અ.વ. ફરમા દીજિયે કે (દેખ લિયા તુમને અપને ઈમાની દાવેકે અફઆલકો સો) યે અફઆલ તો બહોત બુરે હૈં જિનકી તાલીમ તુમહારા ઈમાન તુમકો કર રહા હૈ અગર તુમ (બઝઅમે ખૂદ અબ ભી) અહલે ઈમાન હો

(યાની યે ઈમાન નહીં હૈ). (માખૂઝ અઝ તફસીર મઆરિફુલ કુરઆન)

ઔર અકબર ઈલાહાબાદી (રહ.) ને તો ઈસીકા રોના રોતે હુએ કહા થા :

નઈ તેહઝીબમેં દિક્કત ઝિયાદા તો નહીં હોતી
મઝાહિબ કાઈમ રેહતે હૈં સિર્ફ ઈમાન જાતા હૈ

ઈસીકો અલ્લામા મુહમ્મદ ઈકબાલ (રહ.) ને કહા થા :

વઝઅમેં તુમ હો નસારા તો તમદ્દુનમેં હુનૂદ
યે મુસલમાન હૈં જિનહેં દેખકર શરમાએં યહૂદ

ઔર કિસીને યે ભી તો મુસલમાન બેટે ઔર બેટિયોંકો દેખકર કહા થા :

મરયમ કહાં તલાશ કરે અપને ખૂનકો?
હર શખ્સકે ગલેમેં નિશાને સલીબ થા

આજ મઝદૂર કેહતા હૈ મુઝે મેરા હક મિલના ચાહિયે. સરમાયાદાર કેહતા હૈ મુઝે મેરા હક મિલના ચાહિયે. લેકિન દોનોંમેંસે કિસીકો યે ફિક્ર નહીં હૈ કે મૈં અપના ફરીઝા કૈસે અદા કરૂં? મર્દ કેહતા હૈ મુઝે મેરે હુકૂક મિલને ચાહિયેં. ઔર ઔરત કેહતી હૈ મુઝે મેરે હુકૂક મિલને ચાહિયેં. ઔર ઉસકે લિયે કોશિશ ઔર જદ્દો જહદ જારી હૈ. લડાઈ ઠની હુઈ હૈ. જંગ જારી હૈ. લેકિન કોઈ અલ્લાહકા બંદા યે નહીં સોચતા કે જો ફરાઈઝ મેરે ઝિમ્મે આઈદ હો રહે હૈં, વો મૈં અદા કર રહા હૂં યા નહીં?

અલ્લાહ ઔર અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કી તાલીમકા ખુલાસા યે હૈ કે હર શખ્સ અપને ફરાઈઝકી અદાયગીકી તરફ તવજ્જોહ દે. અગર હર શખ્સ અપને ફરાઈઝ અદા કરને લગે તો સબકે હુકૂક અદા હો જાએં. અગર મઝદૂર અપને ફરાઈઝ અદા કરે તો સરમાયાદાર ઔર માલિકકે હુકૂક અદા હો ગયે. અગર સરમાયાદાર ઔર આજિર (મઝદૂરી પર કામ લેનેવાલા) અપને ફરાઈઝ અદા કરે તો મઝદૂરકે હુકૂક અદા હો ગયે. શૌહર અગર અપને ફરાઈઝ અદા કરે તો બીવીકા હક અદા હો ગયા. ઔર અગર બીવી અપને ફરાઈઝ અદા કરે તો શૌહરકા હક અદા હો ગયા. શરીઅતકા અસલ મુતાલબા યેહી હૈ કે તુમ અપને અપને ફરાઈઝ અદા કરનેકી કોશિશ કરો. મગર અફસોસ હૈ કે અપને અપને હુકૂકકી રટ લગી હુઈ હૈ ઔર ફરાઈઝ ચટ હો રહે હૈં ઔર ઉનકી તરફ કોઈ તવજ્જોહ હી નહીં દેતા (ઈલ્લા માશા અલ્લાહ)

અપની ફિકર કરેં : આજ હમારે ઝમાનેમેં અજીબ ઉલ્ટી ગંગા બેહની શુરૂ હો ગઈ હૈ. જબ કોઈ શખ્સ ઈસ્લાહકા ઝંડા ઉઠાતા હૈ, તો ઉસકી ખ્વાહિશ યે હોતી

હૈ કે દૂસરા શખ્સ અપની ઈસ્લાહકા આગાઝ (શરૂઆત) કરે. અપની ફિકર નહીં કે મેરે અંદર ભી કુછ કોતાહી હૈ. મૈં ભી ગલતીકા શિકાર હૂં, મૈં ઉસકી ફિકર કરૂં. હાલાંકે કુરઆન કરીમકા ઈરશાદ હૈ કે : **(યા અય્યુહલ્લઝીન આમનૂ અલૈકુમ્ અન્ફુસકુમ્ લા યઝુર્રુકુમ્ મન્ ઝલ્લ ઈઝહ્તદૈતુમ).** (સૂ. માઈદહ : ૧૦૫)

અય ઈમાનવાલો! અપને આપકી ફિકર કરો કે તુમહારે ઝિમ્મે ક્યા ફરાઈઝ હૈં? અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કે તુમસે ક્યા મુતાલબાત હૈં? શરીઅત, અમાનત, દયાનત ઔર અખ્લાકકે તુમસે ક્યા મુતાલબાત હૈં? ઉન મુતાલબાતકો બજા લાઓ, દૂસરા શખ્સ અગર ગુમરાહીમેં મુબ્તલા હૈ, ઔર અપને ફરાઈઝ અંજામ નહીં દે રહા હૈ તો ઉસકા નુકસાન તુમહારે ઉપર નહીં હોગા બશર્તેકે તુમ અપને ફરાઈઝ સહીહ તરીકેસે અંજામ દે રહે હો.

શરીઅતમેં સારા ઝોર ઈસ બાત પર હૈ કે હર શખ્સ અપને ફરાઈઝકી નિગેહદાશ્ત (હિફાઝત) કરે, ફરાઈઝકો બજા લાનેકી ફિકર કરે. અલ્લાહ તઆલાકે સામને એક એક અમલ ઔર ઝર્રા ઝર્રાકા જવાબ દેના હૈ. ઉસકી ફિકર કરે કે મૈં અલ્લાહકે સામને ઠીક ઠીક જવાબ દે સકૂંગા યા નહીં? બસ દીનકા સારા ફલસફા (હિકમત) યેહી હૈ. યે નહીં કે હર શખ્સ દૂસરોંસે અપને હુકૂકકા મુતાલબા કરતા રહે ઔર અપને ફરાઈઝકી અદાયગીસે ગાફિલ રહે.

જાનના ચાહિયે કે યે કિતાબ દો બાબ પર મુશ્તમિલ હૈ. પેહલા બાબ ચંદ ઐસી નાસેહાના બાતોં પર મુશ્તમિલ હૈ જિન પર અમલ કરનેસે મિયાં ઔર બીવીકી ઈઝદિવાજી ઝિંદગી ઉસ્તુવાર (મઝબૂત) હોગી ઔર ઉસકા રંગ નિખરતા ચલા જાએગા.

ઔર દૂસરા બાબ મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન સચ્ચી મુહબ્બત બઢાનેવાલી ચંદ બાતોં પર મુશ્તમિલ હૈ. ઈસકે અલાવા હમ ઈસી બાબમેં ચંદ ઐસે ઉમૂરકા ઝિક્ર ભી કરેંગે જિન પર અમલ કરનેસે મિયાં ઔર બીવી એક દૂસરેકે દિલકો જીત સકતે હૈં. ઔર અલ્લાહકે ફઝલસે ઉનકો રૂહ પરવર, રૂહે અફઝા, પુરલુત્ફ ઔર પુરસુકૂન ઝિંદગી મિલ સકતી હૈ. ઔર ઈસ કિતાબકા મુતાલઆ કરનેવાલા હર શખ્સ ઈન્શા અલ્લાહ અપને અંદર ઈસ ચીઝકો મેહસૂસ કરેગા ઔર બઝબાને હાલ કેહ ઉઠેગા.

આવાઝે દિલકી સુતૂરકા તો અજબ હી એક અંદાઝ હૈ
જો પઢે ઉસે વોહી કેહ ઉઠે યે તો મેરે દિલકી આવાઝ હૈ
અલ્હમ્દુલિલ્લાહ અલા ઝાલિક. વમા તૌફીકી ઈલ્લા બિલ્લાહ

જો હઝરાત મિયાં ઔર બીવીકે હુકૂકસે મુતઅલ્લિક મુફસ્સલ બહસ દેખના ચાહેં ઔર અપની ઘરેલૂ પરેશાનિયોંકે હલકે મુતલાશી હોં વો હમારી ઈસ કિતાબકે અલાવા દૂસરી અરબી કિતાબ (કસસુલ મતઝવ્વેજૈન વલ મુતઝૌવિજાત) મતબૂઅ, જો ૪૬૦ સફહાત પર મુશ્તમિલ હૈ. ઔર ઉર્દૂ કિતાબ (આહ બેચારી બીવિયાં) કા મુતાલઆ કરેં, જો ઈસકે બાદ અન્કરીબ ઈન્શા અલ્લાહ મંઝરે આમ પર આ રહી હૈ.

દુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા મુઝે ઔર આપકો અચ્છી બાત સુનકર ઉસ પર અમલકી તૌફીક નસીબ ફરમાએ, ઔર દૂસરે મુસલમાનકી બેટીકે લિયે હમ વોહી કુછ પસંદ કરેં ઔર ઉસકે સાથ વોહી સુલૂક કરેં જિસકી તમન્ના હમ દૂસરોંસે અપની બહેનોં ઔર બેટિયોંકે લિયે રખતે હૈં.

વ સલ્લિ અલ્લાહુમ્મ વસલ્લિમ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વઆલિહી વ સહ્બિહી અજમઈન.

વસ્સલામુ અલૈકુમ વ રહ્મતુલ્લાહિ વબરકાતુહ
અબૂ તલ્હા મુહમ્મદ યૂનુસ બિન અબ્દુસ્સત્તાર

પેહલા બાબ

ચંદ ઐસી નાસેહાના બાતેં જિનસે ઈઝદિવાજી ઝિંદગી ઉસ્તુવાર હોતી હે

કાલ્લાહુ તઆલા

વમિન્ આયાતિહી અન્ ખલક લકુમ મિન્ અન્ફુસિકુમ અઝવાજલ્ લિતસ્કુનૂ ઈલૈહા વજઅલ બૈનકુમ મવદ્દતંવ્ વરહમહ.

(સૂ. રૂમ - ૨૧)

તર્જુમા : (ઔર ઉસકી નિશાનિયોંમેંસે હે કે ઉસને તુમહારે લિયે તુમહારી જિન્સસે જોડે પૈદા ફરમાએ તાકે તુમકો ઉનકે પાસ આરામ મિલે. ઔર ઉસને તુમહારે દરમિયાન મુહબ્બત ઔર રહમત પૈદા ફરમા દી. બિલા શુબહ ઉસમેં ફિક્ર કરનેવાલોંકે લિયે નિશાનિયાં હૈં).

સૂરએ અઅરાફમેં **લિયસ્કુન ઈલૈહા** ફરમાયા, ઔર સૂરએ રૂમમેં **લિતસ્કુનૂ ઈલૈહા** ફરમાયા, માલૂમ હુવા કે ઈન્સાનકી ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકા મકસદે અસલી યે હે કે ઝૌજૈન (મિયાં બીવી) એક દૂસરેસે માનૂસ હોં ઔર ઝિંદગી પુર સુકૂન હો. આપસમેં મુહબ્બત ઔર હમદર્દીકે તઅલ્લુકાત હોં. બહોતસે મર્દ ઔરતોંકે લિયે મુસીબત બન જાતે હૈં. ઔર બહોતસી ઔરતેં મરદોંકા નાકમેં દમ કર દેતી હૈં. યે ઈઝદિવાજી મકસદકે સરાસર ખિલાફ હે. મિયાં બીવીકો સબ્ર ઔર તહમ્મુલકા મુઝાહિરા કરતે હુએ ઉસકા તદારૂક (બંદોબસ્ત) કરના ચાહિયે.

ઈસ ઔરતસે સબક સીખિયે

હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાયા કરતે થે કે એક નાદાન ઔર ગૈર તાલીમ યાફતા (અનપઢ) લડકીસે સબક સીખ લો કે સિર્ફ દો બોલ પઢકર જબ એક શૌહરસે તઅલ્લુક કાઈમ હો ગયા. એકને કહા કે મૈંને નિકાહ કિયા. ઔર દૂસરેને કહા કે મૈંને કબૂલ કર લિયા. ઉસ લડકીને ઉસ દો બોલકી ઐસી લાજ રખ્ખી કે માંકો ઉસને છોડા. બાપકો ઉસને છોડા. બહેન ભાઈયોંકો ઉસને છોડા ઔર એક શૌહરકી હો ગઈ. ઔર ઉસકે પાસ આકર કૈદ હો ગઈ. તો ઈસ નાદાન લડકીને ઈતની લાજ રખ્ખી ઔર ઈતની વફાદારી કી.

તો હઝરત ફરમાતે હૈં કે એક નાદાન લડકી તો ઈસ દો બોલકા ઈતના ભરમ રખતી હૈ કે સબકો છોડકર એકકી હો ગઈ. લેકિન તુમસે યે નહીં હો સકા કે તુમ યે દો બોલ લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુ રસૂલુલ્લાહ પઢકર ઉસ અલ્લાહકે હો જાઓ જિસકે લિયે યે દો બોલ પઢે થે. તુમસે તો વો નાદાન લડકી અચ્છી કે યે દો બોલ પઢકર ઉસકા ઈતની લાજ રખતી હૈ. તુમસે ઈતની લાજ ભી નહીં રખ્ખી જા સકતી કે અલ્લાહકે હો જાઓ.

ઉસને તુમહારે ખાતિર કિતની બડી કુરબાની દી. અગર બિલફર્ઝ મઆમલા બરઅક્સ (ઉલટા) હોતા ઔર તુમસે યે કહા જાતા કે તુમહારી શાદી હોગી, લેકિન તુમહેં અપના ખાનદાન છોડના હોગા. અપને માં બાપ છોડને હોંગે. તો યે તુમહારે લિયે કિતના મુશ્કિલ કામ હોતા. એક અજનબી માહોલ, અજનબી ઘર, અજનબી આદમીકે સાથ ઝિંદગીભર નિબાહકે લિયે વો ઔરત કૈદ હો ગઈ. બસ હમેં અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કે ઈરશાદાતકે મુતાબિક ઔરતકી ઈસ કુરબાનીકા લિહાઝ કરકે ઉસકે સાથ અચ્છેસે અચ્છા બરતાવ કરના ચાહિયે.

પેહલા બાબ

ઝિંદગી ઉસ્તુવાર કરનેકા તરીકા

મૌલાના તકી ઉસમાની અપને રિસાલા (શૌહરકે હુકૂક) મેં લિખતે હૈં કે : મિયાં બીવીકે બાહમી તઅલ્લુકાતમેં અલ્લાહ ઔર અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને યે તરીકા ઈખ્તિયાર કિયા કે દોનોંકો ઉનકે ફરાઈઝ બતા દિયે. શૌહરકો બતા દિયા કે તુમહારે ફરાઈઝ યે હૈં. ઔર બીવીકો બતા દિયા કે તુમહારે ફરાઈઝ યે હૈં. હર એક અપને ફરાઈઝકો અદા કરનેકી ફિકર કરે. ઔર દર હકીકત ઝિંદગીકી ગાડી ઈસી તરહ ચલતી હૈ કે દોનોં અપને ફરાઈઝકા એહસાસ કરેં, ઔર દૂસરેકે હુકૂકકા પાસ (લિહાઝ) કરેં. અપને હુકૂક હાસિલ કરનેકી ઈતની ફિકર ન કરેં જિતની દૂસરેકે હુકૂકકા પાસ કરેં. અપને હુકૂક હાસિલ કરનેકી ઈતની ફિકર ન કરેં જિતની દૂસરેકે હુકૂકકી અદાયગીકી ફિકર હો. અગર યે જઝબા પૈદા હો જાએ તો ફિર યે ઝિંદગી ઉસ્તુવાર (પાએદાર) હો જાતી હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કો હમારી ઝિંદગીકે ઉસ્તુવાર કરનેકી ઈતની ઝિયાદા ફિકર હૈ કે કુરઆન વ હદીસ ઈન હિદાયાતસે ભરે હુએ હૈં કે તુમહારે ફરાઈઝ યે હૈં ઔર તુમહારે ફરાઈઝ યે હૈં, ઔર અગર ઉન ફરાઈઝ ઔર તઅલ્લુકાતમેં રખના (ખલલ) પડ જાએ તો અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કો ઈસ દુનિયામેં કોઈ બાત ઈતની નાપસંદ નહીં જિતને મિયાં બીવીકે બાહમી (આપસકે) ઝગડે નાપસંદ હૈં.

ઈબ્લીસકે ચેલે ન બનેં

ચુનાંચે એક હદીસમેં આતા હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઈરશાદ ફરમાયા કે યે ઈબ્લીસ ઔર શયતાન કભી કભી સમંદરમેં પાનીકે ઉપર અપના તખ્ત બિછાતા હૈ, ઔર અપના દરબાર મુન્અકિદ (કાઈમ) કરતા હૈ, ઉસ વક્ત દુનિયામેં ઉસકે જિતને ચેલે હૈં જો ઉસકી સ્કીમોં પર ઔર ઉસકી હિદાયાત પર અમલ કર રહે હૈં, વો સબ ઉસકે દરબારમેં હાઝિર હોતે હૈં. ઔર ઉન તમામ ચેલોંસે ઉનકી કારકર્દગી (કારનામે) કી રિપોર્ટેં તલબ કી જાતી હૈં કે તુમને ક્યા ફરાઈઝ અંજામ દિયે? ઉસ વક્ત હર એક ચેલા અપની કારગુઝારી બયાન કરતા હૈ. ઔર યે ઈબ્લીસ તખ્ત પર બૈઠકર ઉનકી કારગુઝારી સુનતા હૈ.

એક ચેલા આકર અપની યે કારગુઝારી સુનાતા હૈ કે એક શખ્સ નમાઝ પઢનેકે ઈરાદેસે મસ્જિદકી તરફ જા રહા થા, મૈંને દરમિયાનમેં ઉસકો ઐસે કામમેં ફંસા દિયા જિસસે ઉસકી નમાઝ છૂટ ગઈ. ઈબ્લીસ સુનકર ખૂશ હોતા હૈ કે તુમને અચ્છા કામ કિયા, લેકિન બહોત ઝિયાદા ખૂશીકા ઈઝહાર નહીં કરતા.

દૂસરા ચેલા આકર બયાન કરતા હૈ કે ફલાં શખ્સ ફલાં ઈબાદતકી નિય્યતસે જા રહા થા મૈંને ઉસકો ઈબાદતસે રોક દિયા. ઈબ્લીસ સુનકર ખૂશ હોતા હૈ કે તુમને અચ્છા કામ કિયા.

ઈસી તરહ હર ચેલા અપની કારગુઝારી સુનાતા હૈ ઔર ઈબ્લીસ સુનકર ખૂશ હો જાતા હૈ. હત્તાકે એક ચેલા આકર બયાન કરતા હૈ કે દો મિયાં બીવી બાહમી ઈત્તિફાક ઔર મુહબ્બતકે સાથ ઝિંદગી ગુઝાર રહે થે, બડી અચ્છી ઝિંદગી ગુઝર રહી થી, મૈંને જાકર ઐસા કામ કિયા જિસકે નતીજેમેં દોનોંમેં લડાઈ હો ગઈ ઔર લડાઈકે નતીજેમેં દોનોંમેં જુદાઈ વાકેઅ હો ગઈ. જબ ઈબ્લીસ યે સુનતા હૈ કે ઉસ ચેલેને દોનોં મિયાં બીવીકો આપસમેં લડા દિયા જો અચ્છી ઝિંદગી ગુઝાર રહે થે, તો વો ઉસકી કારકર્દગીસે ખૂશ હોકર અપને તખ્ત પર ખડા હો જાતા હૈ ઔર ચેલેસે મુઆનિકા કરતા હૈ ઔર ઉસકો ગલે લગા લેતા હૈ. ઔર ઉસસે કેહતા હૈ કે સહીહ મા'નામેં મેરા નુમાઈન્દા તૂ હૈ, ઔર તૂને જો કરનામા અંજામ દિયા વો ઔર કિસીને અંજામ નહીં દિયા. (સહીહ મુસ્લિમ, કિતાબ સિફાતુલ મુનાફિકીન, બાબ તહરીશુશ્શયતાન, હદીસ નં. ૩૮૧૩)

ઈસસે આપ અંદાઝા લગા સકતે હૈં કે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કો મિયાં બીવીકે બાહમી ઝગડે ઔર એક દૂસરેસે નફરત ઔર કતઅ તઅલ્લુક કિતને નાપસંદીદા હૈં. ઔર શયતાનકો યે આમાલ કિતને મેહબૂબ હૈં. ઈસ લિયે અલ્લાહ ઔર અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને કુરઆન વ હદીસમેં દોનોં પર એક દૂસરેકે ફરાઈઝ ઔર હુકૂક બડી તફસીલકે સાથ બયાન ફરમાએ હૈં. અગર ઈન્સાન ઉન પર અમલ કર લે તો દુનિયા ભી દુરૂસ્ત હો જાએગી ઔર આખિરત ભી દુરૂસ્ત હો જાએગી.

મર્દ ઔરત પર હાકિમ હૈ

ઈસ લિયે ઈમામ નવવી (રહ.) ને યે દૂસરા બાબ કાઈમ ફરમાયા હૈ, જિસકા ઉનવાન હૈ : **(બાબ હક્કુઝ ઝૌજિ અલલ મરઅતિ)** યાની શૌહરકે બીવી પર ક્યા હુકૂક હૈં? ઔર ઉસકે તહત કુરઆની આયાત ઔર અહાદીસ ઝિક્ર ફરમાઈ

હૈં. સબસે પેહલે કુરઆને કરીમકી યે આયત લાએ હૈં : (**અર્રિજાલુ કવ્વામૂન અલન્નિસાઈ બિમા ફઝ્ઝલલ્લાહુ બઅ્ઝહુમ્ અલા બઅ્ઝિન.** (સૂ. નિસાઅ : ૩૪)

યાની મર્દ ઔરતોં પર નિગેહબાન ઔર ઉનકે મુન્તઝિમ હૈં. બાઝ હઝરાતને ઉસકા યે તર્જુમા ભી કિયા હૈ કે : મર્દ ઔરતોં પર હાકિમ હૈં. (કવ્વામ) ઉસ શખ્સકો કહા જાતા હૈ જો કિસી કામકે કરને યા ઉસકા ઈન્તિઝામ કરનેકા ઝિમ્મેદાર હો, ગોયાકે મર્દ ઔરતોં પર કવ્વામ હૈં. ઉનકે કામોંકે મુન્તઝિમ હૈં. ઔર ઉનકે હાકિમ હૈં. યે એક ઉસૂલ બયાન ફરમા દિયા. ઈસ લિયે કે ઉસૂલી બાતેં ઝહનમેં ન હોનેકી સૂરતમેં જિતને કામ ઈન્સાન કરેગા વો ગલત તસવ્વુરાતકે માતહત કરેગા. લિહાઝા મર્દકે હુકૂક બયાન કરતે હુએ ઔરતકો પેહલે ઉસૂલી બાત સમઝા દી કે વો મર્દ તુમહારી ઝિંદગીકે કામોંકા નિગેહબાન ઔર મુન્તઝિમ હૈ.

આજકી દુનિયાકા પ્રોપેગંડા

આજકી દુનિયામેં જહાં મર્દ ઔરતકી મુસાવાત ઔર ઉનકી બરાબરી ઔર ઔરતકી આઝાદીકા બડા ઝોર શોર હૈ. ઐસી દુનિયામેં યે લોગ બાત કરતે કરતે શરમાતે હૈં કે શરીઅતને મર્દકો હાકિમ બનાયા હૈ ઔર ઔરતકો મહકૂમ બનાયા હૈ. ઈસ લિયે કે આજકી દુનિયામેં યે પ્રોપેગંડા કિયા જા રહા હૈ કે મર્દકી ઔરત પર બાલાદસ્તી (હાકમિય્યત) કાઈમ કર દી ગઈ હૈ. ઔર ઔરતકો મહકૂમ બનાકર ઉસકે હાથમેં કૈદ કર દિયા ગયા હૈ.

સફરકે દૌરાન એક કો અમીર બના લો

લેકિન હકીકતે હાલ યે હૈ કે મર્દ ઔર ઔરત ઝિંદગીકી ગાડીકે દો પહિય્યે હૈં. ઝિંદગીકા સફર દોનોંકો એક સાથ તય કરના હૈ. અબ ઝિંદગીકા સફર તય કરનેકે ઈન્તિઝામકે ખાતિર યે લાઝમી બાત હૈ કે દોનોંમેંસે કોઈ એક શખ્સ સફરકા ઝિમ્મેદાર હો.

હદીસમેં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને યે હુકમ દિયા હૈ કે જબ ભી દો આદમી કોઈ સફર કર રહે હોં, ચાહે વો સફર છોટાસા ક્યૂં ન હો, ઉસ સફરમેં અપનેમેંસે એકકો અમીર બના લો. અમીર બનાએ બગૈર સફર ન કરના ચાહિયે. તાકે સફરકે તમામ ઈન્તિઝામાત ઔર પોલીસી ઉસ અમીરકે ફૈસલેકે તાબેઅ હો. અગર અમીર નહીં બનાએંગે તો એક બદ નઝમી હો જાએગી.

(અબૂ દાઉદ કિતાબુલ જિહાદ, હદીસ : ૨૬૦૮)

લિહાઝા જબ એક છોટેસે સફરમેં અમીર બનાનેકી તાકીદ કી ગઈ હૈ તો ઝિંદગીકા યે તવીલ (લંબા) સફર જો એક સાથ ગુઝારના હૈ. ઉસમેં યે તાકીદ ક્યૂં નહીં હોગી કે અપનેમેંસે એકકો અમીર બના લો? તાકે બદ નઝમી પૈદા ન હો. બલ્કે ઈન્તિઝામ કાઈમ રહે. ઈસ ઈન્તિઝામકો કાઈમ કરનેકે લિયે કિસી એકકો અમીર બનાના ઝરૂરી હૈ.

ઝિંદગીકે સફરકા અમીર કૌન?

અબ દો રાસ્તે હૈં, યા તો મર્દકો ઈસ ઝિંદગીકે સફરકા અમીર બના દિયા જાએ, યા ઔરતકો અમીર બના દિયા જાએ ઔર મર્દકો ઉસકા મહકૂમ બના દિયા જાએ. તીસરા કોઈ રાસ્તા નહીં હૈ. અબ ઈન્સાની ખલ્કત, ફિતરત, કુવ્વત ઔર સલાહિયતોંકે લિહાઝસે ભી ઔર અકલકે ઝરીએ ઈન્સાન ગૌર કરે તો યેહી નઝર આએગા કે અલ્લાહ તઆલાને બડે બડે કામ કરનેકી જો કુવ્વત મર્દકો અતા કી હૈ વો ઔરતકો અતા નહીં કી. લિહાઝા ઈસ અમારત ઔર સરબરાહીકા કામ સહીહ તૌર પર મર્દ હી અંજામ દે સકતા હૈ. ઔર ઉસકે લિયે અપની અકલસે ફૈસલા કરનેકે બજાએ ઉસ ઝાતસે પૂછા જાએ જિસને ઈન દોનોંકો બનાયા ઔર પૈદા કિયા કે આપને મર્દ ઔર ઔરત દોનોંકો સફર પર રવાના કિયા હૈ. અબ આપ હી બતાએં કે હમ કિસકો અમીર બનાએં ઔર કિસકો મામૂર બનાએં? ઔર સિવાએ ઉસકે ફૈસલેકે કિસી દૂસરેકા ફૈસલા કાબિલે કબૂલ નહીં હો સકતા. ચાહે વો ફૈસલા અકલી દલાઈલસે આરાસ્તા હો.

ઔર અલ્લાહ તઆલાને યે ફૈસલા ફરમા દિયા કે ઈસ ઝિંદગીકે સફરકો તય કરનેકે લિયે મર્દ (કવ્વામ) હાકિમ ઔર મુન્તઝિમ હૈં. અગર તુમ ઈસ ફૈસલેકો સહીહ જાનતે ઔર માનતે હો તો ઈસીમેં તુમહારી સઆદત ઔર કામિયાબી હૈ. ઔર અગર ઉસકે સાથ બગાવત કરતે હો તો ફિર તુમ જાનો ઔર તુમહારી ઝિંદગી જાને. અબ તુમહારી ઝિંદગી ખરાબ હોગી. ઔર હો રહી હૈ. જિન લોગોંને અલ્લાહ તઆલાકે ઈસ ફૈસલાકે ખિલાફ બગાવત કી ઉનકા અંજામ દેખ લીજિયે કે ક્યા હુવા.

ઈસ્લામમેં અમીરકા તસવ્વુર

અલબત્તા અલ્લાહ તઆલાને જો લફઝ યહાં ઈસ્તેમાલ ફરમાયા, ઉસકો સમઝ લીજિયે, અલ્લાહ તઆલાને યહાં (અમીર) (હાકિમ) ઔર (બાદશાહ) કા

લફ્ઝ ઈસ્તેમાલ નહીં કિયા. બલ્કે (કવ્વામ) કા લફ્ઝ ઈસ્તેમાલ કિયા. ઔર (કવ્વામ) કે મા'ના હૈં વો શખ્સ જો કિસી કામકા ઝિમ્મેદાર હો. ઔર ઝિમ્મેદાર હોનેકે મા'ના યે હૈં કે બહેસિયત મજમૂઈ ઝિંદગી ગુઝારનેકી પાલીસી વો તય કરેગા. ઔર ફિર ઈસી પાલીસીકે તહત ઝિંદગી ગુઝારી જાએગી.

લેકિન (કવ્વામ) હોનેકે યે મા'ના હરગિઝ નહીં કે વો આકા હૈ ઔર બીવી ઉસકી કનીઝ (બાંદી) હૈ. યા બીવી ઉસકી નોકર હૈ, બલ્કે દોનોંકે દરમિયાન અમીર મામૂર, હાકિમ ઔર મહકૂમકા રિશ્તા હૈ. ઔર ઈસ્લામમેં અમીરકા તસવ્વુર યે નહીં હૈ કે વો તખ્ત પર બૈઠકર હુકમ ચલાએ, બલ્કે ઈસ્લામમેં અમીરકા તસવ્વુર વો હૈ જો હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે : **(સય્યિદુલ કૌમિ ખાદિમુહુમ)** કે કૌમકા સરદાર કૌમકા ખાદિમ હોતા હૈ. (કંઝુલ ઉમ્માલ હદીસ : ૧૭૫૧૭)

અમીર હો તો ઐસા

ઉસકે બાદ હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ તકી ઉસમાન લિખતે હૈં : કે મેરે વાલિદ માજિદ હઝરત મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબ (રહ.) એક વાકિઆ સુનાયા કરતે થે કે એક મરતબા હમ દેવબંદસે કિસી દૂસરી જગહ સફર પર જાને લગે તો હમારે ઉસ્તાઝ હઝરત મૌલાના એઅઝાઝ અલી સાહબ (રહ.) જો દારૂલ ઉલૂમ દેવબંદમેં (શેખુલ અદબ) કે નામસે મશ્હૂર થે, વો ભી હમારે સાથ સફરમેં સાથ થે, જબ હમ સ્ટેશન પર પહોંચે, ગાડીકે આનેમેં દેર થી. મૌલાના એઅઝાઝ અલીને ફરમાયા કે હદીસ શરીફમેં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા હૈ કે જબ તુમ કહીં સફર પર જાઓ તો કિસીકો અપના અમીર બના લો, લિહાઝા હમેં ભી અપના અમીર બના લેના ચાહિયે.

હઝરત વાલિદ સાહબ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે ચૂંકે હમ શાગિર્દ થે, વો ઉસ્તાદ થે. ઈસ લિયે હમને કહા કે અમીર બનાનેકી ક્યા ઝરૂરત હૈ. અમીર તો બને બનાએ મૌજૂદ હૈં. હઝરત મૌલાનાને પૂછા કે કૌન? હમને કહા અમીર આપ હૈં ઈસ લિયે કે આપ ઉસ્તાદ હૈં, ઔર હમ શાગિર્દ હૈં. હઝરત મૌલાનાને કહા અચ્છા આપ લોગ મુઝે અમીર બનાના ચાહતે હૈં? હમને કહા જી હાં. આપકે સિવા ઔર કૌન અમીર બન સકતા હૈ? મૌલાનાને ફરમાયા : અચ્છા ઠીક હૈ, લેકિન અમીરકા હર હુકમ માનના હોગા. ઈસ લિયે કે અમીરકે મા'ના યે હૈં કે ઉસકે હર હુકમકી ઈતાઅત કી જાએ. હમને કહા : જબ અમીર બનાયા હૈ તો ઈન્શા અલ્લાહ હર હુકમકી ઈતાઅત ભી કરેંગે. મૌલાનાને ફરમાયા : ઠીક હૈ મૈં અમીર હૂં. ઔર અમીરકા હુકમ માનના.

જબ ગાડી આઈ તો હઝરત મૌલાનાને તમામ સાથિયોંકા કુછ સામાન સર પર ઔર કુછ હાથમેં ઉઠાયા ઔર ચલના શુરૂ કર દિયા. હમ (શાગીર્દો) ને કહા હઝરત! યે ક્યા આપ ગઝબ કર રહે હૈં? હમેં ઉઠાને દીજિયે. મૌલાનાને ફરમાયા કે : નહીં. જબ અમીર બનાયા હૈ તો અબ અમીરકા હુકમ માનના હોગા, ઔર યે સામાન મુઝે ઉઠાને દેં, ચુનાંચે વો સારા સામાન ઉઠાકર ગાડીમેં રખ્ખા. ઔર ફિર પૂરે સફરમેં જહાં કહીં મશક્કતકા કામ આતા તો વો કામ ખૂદ કરતે. ઔર જબ હમ કુછ કેહતે તો ફૌરન મૌલાના ફરમાતે કે દેખો : તુમને મુઝે અમીર બનાયા ઔર અમીરકા હુકમ માનના હોગા. લિહાઝા મેરા હુકમ માનો. ઉનકો અમીર બનાના હમારે લિયે કિયામત હો ગયા. હકીકતમેં અમીરકા તસવ્વુર યે હૈ.

યે થે અહલુલ્લાહ ઔર ઉલમાએ દેવબંદ જિનહોંને મશક્કતોંમેં ભી અહાદીસે રસૂલ (સ.અ.વ.) પર અમલ કરના તર્ક ન કિયા. ઔર ઈસી બિના પર આજ કિતાબોંમેં ઉનકે તઝકેરે ઐસે હી હો રહે હૈં જિસ તરહ સલફે સાલિહીનકે (અગલે ઝમાનેકે નેક લોગોંકે) તઝકેરે શારેહીને હદીસ અપની કિતાબોંમેં કરતે હૈં.

એક અજીબો ગરીબ કિસ્સા : સાહિબે મિરકાત શારેહ મિશ્કાતને મિરકાત જિલ્દ ૭ સફા ૩૩૯ પર **(સય્યિદુલ કૌમિ ખાદિમહુમ)** કી હદીસ ઈબ્ને માજહસે બયાન કરનેકે બાદ સલફે સાલિહીનસે ઈસી તરહકા એક કિસ્સા નકલ કિયા હૈ વો ફરમાતે હૈં કે : શેખ અબ્દુલ્લાહ મરવઝી (રહ.) ને શેખ અબૂ અલી રિબાતીકે સાથ એક મરતબા સફર શુરૂ કિયા. તો શેખ અબ્દુલ્લાહને અબૂ અલીસે પૂછા કે ઈસ સફરકે અમીર આપ હોંગે યા મૈં? તો અબૂ અલીને કહા : અમીર તો આપ હોંગે. તો શેખ અબ્દુલ્લાહ જબ સફરકે અમીર બન ગયે તો ઉનહોંને પૂરા સફર ઈસ તરહ તય કિયા કે અપના ઔર શેખ અબૂ અલીકા સામાન અપને સર પર ઉઠાયા ઔર સાથીકો ઈસ લિયે ઉઠાને ન દિયા કે અમીરકા કામ કૌમકી ખિદમત કરના હૈ. તો કેહતે હૈં કે રાત સફરકે દૌરાન ખૂબ બારિશ હુઈ ઔર શેખ અબ્દુલ્લાહ અપને સાથીકે સર પર સારી રાત કપડા તાને ખડે રહે. અબૂ અલી કેહતે હૈં કે મૈંને જબ ભી સફરમેં શેખ અબ્દુલ્લાહકો ખિદમતકે ઈસ તરહકે કામોંસે મના કિયા, તો ઉનહોંને મુઝે યેહી જવાબ દિયા કે ક્યા તુમને મેરી અમારતકો તસ્લીમ નહીં કિયા થા? અબ આપકા ફર્ઝ હૈ કે અમીરકી બાતકો મત ઠુકરાઓ. અબૂ અલી કેહતે હૈં : ઉનકી ઈસ ખિદમતકો દેખકર મૈંને કહા કાશ મૈં આજ ઝિંદા ન હોતા ઔર મુઝે યે દિન દેખના ન પડતા. ઔર કાશ મૈં ઉનકો અમીર ન બનાતા. ઈમામ ગઝાલી (રહ.) ને ભી યે કિસ્સા અહયામેં ઝિકર કિયા હૈ.

અમીર વો જો ખિદમત કરે

દર હકીકત ઈસ્લામમેં અમીરકા તસ્સવુર યેહી હૈ કે વો કૌમકા ખાદિમ હોતા હૈ. મગર આજ ઝહનમેં જબ અમીરકા તસવ્વુર આતા હૈ તો વો બાદશાહોં ઔર સરબરાહોંકી સૂરતમેં આતા હૈ. જો અપની રિઆયાકે સાથ બાત કરના ભી ગવારા નહીં કરતે (ઈલ્લા માશા અલ્લાહ) લેકિન કુરઆન વ હદીસકા તસવ્વુર ઔર સબક યે હૈ કે અમીર વો શખ્સ હૈ જો કૌમકી ખિદમત કરે. જો ખાદિમ હો. જો નોકર હો. અમીરકે યે મા'ના નહીં કે ઉસકો બાદશાહ બના દિયા ગયા હૈ. અબ વો હુકમ હી ચલાયા કરેગા, ઔર દૂસરે ઉસકે માતહત ઔર નોકર બનકર રહેંગે. બલ્કે અમીરકે મા'ના યે હૈં કે બેશક ફૈસલા ઉસકા મોઅતબર હોગા, સાથ હી વો ફૈસલા ઉનકી ખિદમતકે લિયે હોગા. ઉનકી રાહત ઔર ખૈરખ્વાહીકે લિયે હોગા.

મિયાં બીવીમેં દોસ્તીકા તઅલ્લુક હૈ

હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે : મરદોંકો યે આયત તો બહોત યાદ રેહતી હૈ કે **(અર્રિજાલુ કવ્વામૂન અલન્નિસાઈ)** (સૂ. નિસાઅ : ૩૪)

યાની મર્દ ઔરતોં પર હુકમરાન ઔર હાકિમ હૈં. અબ બૈઠકર ઔરતોં પર હુકમ ચલા રહે હૈં. ઔર ઝહનમેં યે બાત હૈ કે ઔરતકો હર હાલમેં ખાવિંદકે તાબેઅ ઔર ફરમાંબરદાર હોના ચાહિયે. ઔર હમારા ઉનકે સાથ આકા ઔર નોકર જૈસા રિશ્તા હૈ. મઆઝલ્લાહ.

લેકિન કુરઆને કરીમમેં અલ્લાહ તઆલાને એક દૂસરી આયત ભી નાઝિલ ફરમાઈ હૈ. વો આયત મરદોંકો યાદ નહીં રેહતી. વો આયત યે હૈ કે : **(વમિન્ આયાતિહી અન્ ખલ-ક લકુમ્ મિન્ અન્ફુસિકુમ્ અઝ્વાજલ્ લિતસ્કુનૂ ઈલૈહા વ-જ-અ-લ બૈનકુમ્ મવદ્દતંવ્ વરહ્મહ)**. (સૂ. રૂમ : ૨૧)

(ઔર ઉસકી નિશાનિયોંમેંસે હૈ કે ઉસને તુમહારે લિયે તુમહારી જિન્સકી બીવિયાં બનાઈ તાકે તુમકો ઉનકે પાસ આરામ મિલે, ઔર તુમ દોનોં મિયાં બીવીમેં મુહબ્બત ઔર હમદર્દી પૈદા હો).

હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે બેશક મર્દ ઔરતકે લિયે કવ્વામ હૈ. લેકિન સાથ હી દોસ્તીકા તઅલ્લુક ભી હૈ. ઈન્તિઝામી તૌર પર તો કવ્વામ હૈ, લેકિન બાહમી તઅલ્લુક દોસ્તી જૈસા હૈ, લિહાઝા ઐસા તઅલ્લુક નહીં હૈ જૈસા આકા ઔર કનીઝકે દરમિયાન હોતા હૈ.

ઉસકી મિસાલ ઐસી હૈ જૈસે દો દોસ્ત સફર પર જા રહે હોં. ઔર એક દોસ્તને દૂસરે દોસ્તકો અમીર બના લિયા હો. લિહાઝા શૌહર ઈસ લિહાઝસે તો અમીર હૈ કે સારી ઝિંદગીકા ફૈસલા કરનેકા વો ઝિમ્મેદાર હૈ. લેકિન ઉસકા યે મતલબ નહીં કે વો ઉસકે સાથ ઐસા મઆમલા કરે જૈસે નોકરોં ઔર ગુલામોંકે સાથ કિયા જાતા હૈ, બલ્કે ઉસકે તઅલ્લુકકે કુછ આદાબ ઔર કુછ તકાઝે હૈં. ઉન આદાબ ઔર તકાઝોંમેં નાઝકી બાતેં ભી હોતી હૈં જિનકો હાકિમ હોનેકે ખિલાફ નહીં કહા જા સકતા.

ઐસા રો'બ મતલૂબ નહીં

હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે હમારે યહાં બાઝ મર્દ હઝરાત યે સમઝતે હૈં કે હમ હાકિમ હૈં. લિહાઝા હમારા ઈતના રો'બ હોના ચાહિયે કે હમારા નામ સુનકર બીવી કાંપને લગે. ઔર બેતકલ્લુફીકે સાથ બાત ન કર સકે. મેરે એક હમ સબક દોસ્ત થે, ઉનહોંને એક મરતબા બડે ફખરકે સાથ મુઝસે યે બાત કહી કે જબ મૈં કઈ મહીનોંકે બાદ અપને ઘર જાતા હૂં. તો મેરે બીવી બચ્ચોંકો યે જુરઅત હિંમત નહીં હોતી કે વો મેરે પાસ આ જાએં ઔર મુઝસે બાત કરેં. બડે ફખરકે સાથ યે બાત કેહ રહે થે. મૈંને ઉનસે પૂછા કે આપ જબ ઘર જાતે હૈં તો કોઈ દરિંદા યા શેર ચીતા બન જાતે હૈં જિસકી વજહસે બીવી બચ્ચે આપકે પાસ આનેસે ડરતે હૈં? ઉનહોંને કહા યે નહીં, બલ્કે ઈસ લિયે કે હમ કવ્વામ હૈં ઔર હમારા રો'બ હોના ચાહિયે. અચ્છી તરહ સમઝ લેં કે કવ્વામ હોનેકા હરગિઝ યે મતલબ નહીં હૈ કે બીવી બચ્ચે પાસ આને ઔર બાત કરનેસે ભી ડરેં, બલ્કે ઉસકે સાથ દોસ્તીકા તઅલ્લુક ભી હૈ. ઔર વો દોસ્તીકા તઅલ્લુક કિસ કિસમકા હોના ચાહિયે? ઉસકો ભી સુન લીજિયે.

જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં : કે અય આઈશા! જબ તૂ નારાઝ હોતી હૈ તો મુઝે પતા ચલ જાતા હૈ, આઈશા (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ! મેરે માં બાપ આપ પર કુરબાન આપકો કૈસે પતા ચલ જાતા હૈ કે મૈં આજકલ આપસે રૂઠી હુઈ હૂં? તો ફરમાયા કે જબ તૂ મુઝસે નારાઝ હોતી હૈ તો કેહતી હૈ (વ રબ્બે ઈબ્રાહીમ) ઈબ્રાહીમકે રબકી કસમ, યાની ઉસ વક્ત મેરા નામ નહીં લેતી બલ્કે હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કા નામ લેતી હૈ. ઔર જબ તૂ મુઝસે ખૂશ હોતી હૈ તો યૂં કેહતી હૈ (વ રબ્બે મુહમ્મદ) કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કે રબકી કસમ. ઉસકે સાથ હી હઝરત આઈશા (રદિ.) હંસ પડી ઔર કહા કે આપને સચ ફરમાયા (ઈન્ની લા અહ્જુરુ ઈલ્લા ઈસ્મુક) યા રસૂલલ્લાહ! મૈં સિર્ફ આપકા

નામ છોડતી હૂં. (મગર દિલમેં મુહબ્બત ઉસી તરહ મૂજઝન રેહતી હૈ ઔર ઉસમેં કોઈ કમી વાકેઅ નહીં હોતી). (રવાહુ બુખારી કિતાબુલ અદબ : ૬/૭૮)

બીવીકે નાઝકો બરદાશ્ત કિયા જાએ : જબ ઉમ્મુલ મુઅમિનીન હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) પર સંગીન તોહમત લગાઈ ગઈ. (અસ્તગ્ફિરૂલ્લાહ) ઔર હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) પર ઉસ તોહમતકી વજહસે કિયામત ગુઝર ગઈ. આં હઝરત (સ.અ.વ.) કો ભી ઝાહિર હૈ કે ઈસ બાતકા કલક (અફસોસ) થા કે લોગોંમેં ઈસ કિસમકી બાતેં ફૈલ ગઈ હૈં. લેકિન એક મરતબા હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ને હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) સે ફરમા દિયા કે અય આઈશા! દેખો બાત યે હૈ કે તુમહેં ઈતના ગમગીન હોનેકી ઝરૂરત નહીં. અગર તુમ બે-ખતા ઔર બેકુસૂર હો તો અલ્લાહ તઆલા ઝરૂર તુમહારી બરાઅત (પાકીઝગી) ઝાહિર ફરમા દેંગે. ઔર અગર ખુદા ન ખ્વાસ્તા તુમસે કોઈ કુસૂર ઔર ગલતી હો ગઈ હૈ તો અલ્લાહ તઆલાસે તૌબા કર લો. ઈસ્તિગ્ફાર કર લો, અલ્લાહ તઆલા મઆફ ફરમા દેંગે.

હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કો યે બાત બહોત શાક (ભારી) ગુઝરી કે આપને યે દો શિકેં કૈસે કર દીં કે અગર બેકુસૂર હો તો અલ્લાહ તઆલા બરાઅત ઝાહિર ફરમા દેગા, ઔર અગર કુસૂર હુવા તો તૌબા કર લો. ઈસસે માલૂમ હુવા કે આપ (સ.અ.વ.) કે દિલમેં ભી ઈસ બાતકા હલકાસા એહતિમાલ હૈ કે મુઝસે કોઈ ગલતી હુઈ હોગી. ચુનાંચે હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કો ઈસ બાતકા બહોત સખ્ત સદમા હુવા, ઔર સદમાસે નિઢાલ હોકર લેટ ગઈ ઔર ઈસી હાલમેં અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે બરાઅતકી આયાત નાઝિલ હુઈ. ઉસ વક્ત ઘરમેં હઝરત અબૂબક્ર (રદિ.) ભી મૌજૂદ થે. જબ યે આયાત સુનીં તો હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ભી બહોત ખૂશ હુએ ઔર અબૂબક્ર સિદ્દીક (રદિ.) ભી બહોત ખૂશ હુએ ઔર ફરમાયા : અબ ઈન્શા અલ્લાહ યે સારા બોહતાન ખતમ હો જાએગા, ઉસ વક્ત હઝરત અબૂબક્ર (રદિ.) ને હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) સે ફરમાયા કે ખૂશખબરી સુન લો. અલ્લાહ તઆલાને તુમહારી બરાઅતમેં આયાત નાઝિલ ફરમા દીં ઔર અબ ખડી હો જાઓ (ઔર આકર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા શુક્રિયા અદા કરો). અબ હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) બિસ્તર પર લેટી હુઈ હૈં ઔર બરાઅતકી આયાત સુન લીં ઔર લેટે લેટે ફરમાયા કે યે તો અલ્લાહ તઆલાકા કરમ હૈ કે ઉસને મેરી બરાઅત નાઝિલ ફરમા દી, લેકિન મૈં અલ્લાહકે સિવા કિસીકા શુક્ર અદા નહીં કરતી. ક્યૂંકે લોગોંને તો અપને દિલમેં એહતિમાલ પૈદા કર લિયા થા કે શાયદ મુઝસે ગતલી હુઈ હૈ.

બઝાહિર હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) ને હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) કે સામને ખડે હોનેસે એઅરાઝ ફરમાયા. લેકિન આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને ઉસકો બુરા નહીં સમઝા. ઈસ લિયે કે યે નાઝકી બાત થી જો હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કી તરફસે સરઝદ હુઈ.

યે નાઝ દર હકીકત ઉસી દોસ્તીકા તકાઝા હૈ જો મિયાં બીવીકે દરમિયાન હૈ. લિહાઝા મિયાં બીવીકે દરમિયાન સિર્ફ હાકમિય્યત ઔર મહકૂમિય્યતકા રિશ્તા નહીં બલ્કે દોસ્તીકા ભી રિશ્તા હૈ ઔર ઈસી દોસ્તીકા હક યે હૈ કે ઈસ કિસમકે નાઝકો બરદાશ્ત કિયા જાએ. અલબત્તા જહાં બાત બિલકુલ ખતમ હો ગઈ વહાં આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને નાગવારી ઔર ગુસ્સાકા ભી ઈઝહાર ફરમાયા. લેકિન ઈસ કિસમકી નાઝકી બાતોંકો હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ને ગવારા ફરમાયા.

દોસ્તીકા હક ઔર બીવીકી દિલદારી

ઔર દોસ્તીકા હક ઈસ તરહ અદા ફરમાયા કે કહાં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે મકામાત ઔર દરજાતે આલિયા કે હર વક્ત અલ્લાહ તઆલાકે સાથ તઅલ્લુક કાઈમ હૈ. ઔર હર વક્ત ઝબાન ઔર દિલ અલ્લાહકી યાદસે તર હૈ ઔર ઈસી ઝાતકે ગુન ગાએ જા રહે હૈં, લેકિન ઉસકે સાથ સાથ અઝવાજે મુતહ્હરાતકે સાથ દિલદારી ઔર દિલજોઈ ઔર હુસ્ને સુલૂકકા યે આલમ થા કે રાતકે વક્ત હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કો ગ્યારહ ઔરતોંકા કિસ્સા સુના રહે હૈં. કે યમનકે અંદર ગ્યારહ ઔરતેં થીં ઉનહોંને આપસમેં યે તય કિયા થા કે વો સબ એક દૂસરીકો અપને અપને શૌહરોંકી હકીકી ઔર વાકઈ હાલત બયાન કરેંગી, યાની હર ઔરત યે બતાએગી કે ઉસકા શૌહર કૈસા હૈ? ઉસકે ક્યા ઔસાફ હૈં. ઉન ગ્યારહ ઔરતોંને અપને શૌહરોંકે ઔસાફ ઈસ વઝાહત વ બલાગતકે સાથ બયાન કિયે કે સારી અદબી લતાફતેં ઉસ પર ખતમ હૈં. અદબી લતાફતોંસે ભરા હુવા વો સારા કિસ્સા જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કો સુના રહે હૈં.

(શમાઈલે તિરમિઝી)

બીવીકે હુકૂક ઔર ઉસકી હૈસિયત

મિયાં બીવી દોનોં અગર એક દૂસરેકે હુકૂક પૂરા ન કરેં તો ન સિર્ફ ખાનદાન બલ્કે પૂરે મઆશરે પર ઉસકે બુરે અસરાત મુરત્તબ હોતે હૈં.

ઈત્તિબાએ સુન્નત બડી અજીબો ગરીબ ચીઝ હૈ. યે ઈન્સાનકી દુનિયા ભી બનાતી હૈ ઔર આખિરત ભી બનાતી હૈ ઔર ઝિંદગીકો ઉસ્તુવાર કરતી હૈ. ઔર યે સિર્ફ દાવા કરનેસે હાસિલ નહીં હોતી. યે સિર્ફ અમલસે હાસિલ હોતી હૈ. કે આદમી અપને અખ્લાકમેં અપને કિરદારમેં ઔર અપને અમલસે ઉસ ચીઝકો અપનાએ, કે જિસકે સાથ અદના તઅલ્લુક ભી હો ગયા ઉસકો અપની ઝાતસે અદના તકલીફ ભી ન પહોંચાએ.

આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને અપને આખરી હજ, હજ્જતુલ વિદાઅકે મૌકે પર જો ખુત્બા દિયા થા ઉસ ખુત્બામેં સરાહતન આપ (સ.અ.વ.) ને યે ફરમા દિયા કે શાયદ ઈસ સાલકે બાદ મૈં તુમકો યહાં ન દેખ સકૂં, લિહાઝા ઉસ ખુત્બામેં આપ (સ.અ.વ.) ને વો બાતેં ચુન ચુનકર ઈરશાદ ફરમાઈ જિનકે અંદર ઉમ્મતકે ફિસલ જાને ઔર ગુમરાહ હો જાનેકા અંદેશા થા.

ખુત્બા તો બહોત તવીલ (લંબા) હૈ, લેકિન ઉસ ખુત્બાકે મુખ્તલિફ હિસ્સે મુખ્તલિફ મકામાત પર બયાન હુએ હૈં. ખુત્બેકે એક હિસ્સેમેં મર્દ વ ઔરતકે બાહમી (આપસકે) હુકૂકકો બયાન ફરમાયા ગયા હૈ, ફિર ખાસકર મરદોંકો ઔરતોંકે હુકૂક પેહચાનને ઔર ઉનકા ખયાલ રખનેકી તાકીદ ફરમાઈ ગઈ હૈ. અબ આપ ઉન હુકૂકકી અહમિયતકા અંદાઝા ઈસ બાતસે લગા સકતે હૈં કે યે હુકૂક આપ (સ.અ.વ.) ખુત્બએ હજ્જતુલ વિદાઅમેં ઐસે મૌકે પર ઈરશાદ ફરમા રહે હૈં જબકે યે ખયાલ ભી હૈ કે આઈન્દા ઈસ તરહ સબ લોગોંકે સામને બાત કરનેકા મૌકા નહીં મિલેગા. લિહાઝા હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ને દુનિયાસે રૂખ્સત હોતે હુએ જિન ચીઝોંકો બયાન કરનેકે લિયે મુન્તખબ ફરમાયા ઔર જિન બાતોંકી અહમિયત આપ (સ.અ.વ.) ને મેહસૂસ ફરમાઈ. ઉમ્મતકો હર હાલમેં ઉન બાતોંકા ખયાલ રખના ચાહિયે. ઉનમેં મર્દ વ ઔરતકે બાહમી હુકૂક ભી દાખિલ હૈં.

ઈસસે માલૂમ હુવા કે ઈન્સાનકી ઝિંદગીમેં શૌહર ઔર બીવીકે તઅલ્લુકાતકો કિતની અહમિયત હાસિલ હૈ. ઔર ખૂદ સાહિબે શરીઅત નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઉનકી કિતની અહમિયત મેહસૂસ ફરમાઈ હૈ. ક્યૂંકે અગર મિયાં બીવી આપસમેં એક દૂસરેકે હુકૂક સહીહ તૌર પર અદા ન કરેં ઔર બાહમ (આપસમેં) હક તલ્ફિયોં પર કમર બાંધ લેં તો ઉસકે ઝરીઆ સિર્ફ એક દૂસરેકે હુકૂક હી ઝાએઅ નહીં હોતે, બલ્કે આખિરકાર ઉસકા અસર દોનોં ખાનદાનોં પર પડતા હૈ ઔર ઉસકી વજહસે ઔલાદ ખરાબ હોતી હૈ. ઔર ચૂંકે સારે તમદ્દુનકી બુન્યાદ ખાનદાન ઔર ઘર પર હૈ ઈસ લિયે ઉસકે નતીજેમેં પૂરા તમદ્દુન બિગડ જાતા હૈ. ઈસ વાસ્તે હુઝૂર (સ.અ.વ.)

ને બડી અહમિયતકે સાથ ઉસકી તાકીદ ફરમાઈ.

ચુનાંચે હઝરત અમ્ર બિન અહવસ જશમી (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે ઉસ ખુત્બામેં આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને અલ્લાહ તઆલાકી હમ્દો સના બયાન ફરમાઈ ઔર વઅઝ વ નસીહત ફરમાઈ ફિર ફરમાયા કે : ખૂબ સુન લો મૈં તુમહેં ઔરતોંકે સાથ ભલાઈકી નસીહત કરતા હૂં. તુમ ઈસ નસીહતકો કબૂલ કર લો, ઈરશાદ ફરમાયા કે : ઈસ લિયે કે વો ખવાતીન (ઔરતેં) તુમહારે ઘરોંમેં કૈદ રેહતી હૈં. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ખવાતીનકા યે એક ઐસા વસ્ફ (ખૂબી) બયાન ફરમાયા કે અગર મર્દ સિર્ફ ઉસ વસ્ફ પર ગૌર કરે તો ઉસકો કભી ઉનકે સાથ બદ સુલૂકીકા ખયાલ ભી ન આએ.

હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાયા કરતે થે કે એક નાદાન ઔર ગૈર તા'લીમ યાફતા લડકીસે સબક લો કે સિર્ફ દો બોલ પઢકર જબ એક શૌહરસે તઅલ્લુક કાઈમ હો ગયા. એકને કહા કે મૈંને નિકાહ કિયા. ઔર દૂસરેને કહા કે મૈંને કબૂલ કર લિયા. ઉસ લડકીને ઉસ દો બોલકી ઐસી લાજ રખ્ખી કે માં કો ઉસને છોડા, બાપકો ઉસને છોડા, બહેન ભાઈયોંકો ઉસને છોડા, ઔર શૌહરકી હો ગઈ. ઔર ઉસકે પાસ આકર કૈદ હો ગઈ. તો ઉસ નાદાન લડકીને ઈતની લાજ રખ્ખી ઔર ઈતની વફાદારી કી.

તો હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે એક નાદાન લડકી તો ઈસ દો બોલકા ઈતના ભરમ રખતી હૈ કે સબકો છોડકર એકકી હો ગઈ, લેકિન તુમસે યે નહીં હો સકા કે તુમ યે દો બોલ લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહુ મુહમ્મદુ રસૂલુલ્લાહ પઢકર ઉસ અલ્લાહકે હો જાઓ જિસકે લિયે યે દો બોલ પઢે થે. તુમસે તો વો નાદાન લડકી અચ્છી કે યે દો બોલ પઢકર ઉસકા ઈતની લાજ રખતી હૈ, તુમસે ઈતની લાજ ભી નહીં રખ્ખી જા સકતી કે અલ્લાહકે હો જાઓ.

તો ઈસ હદીસમેં હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ફરમા રહે હૈં કે યે દેખો કે ઉસને તુમહારે ખાતિર કિતની બડી કુરબાની દી. અગર માન લો મઆમલા બર અક્સ (ઉલટા) હોતા ઔર તુમસે યે કહા જાતા કે તુમહારી શાદી હોગી, લેકિન તુમહેં અપના ખાનદાન છોડના હોગા, અપને માં બાપ છોડને હોંગે તો યે તુમહારે લિયે કિતના મુશ્કિલ કામ હોતા. એક અજનબી માહોલ, અજનબી ઘર, અજનબી આદમીકે સાથ ઝિંદગીભર નિબાહકે લિયે વો ઔરત મુકય્યદ હો ગઈ. ઈસ લિયે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ફરમા રહે હૈં કે ક્યા તુમ ઉસકી ઈસ કુરબાનીકા લિહાઝ નહીં કરોગે? ઈસ કુરબાનીકા લિહાઝ કરો ઔર ઉસકે સાથ અચ્છા મઆમલા કરો.

ઉસકે બાદ બડા સંગીન જુમ્લા ઈરશાદ ફરમાયા. જબ કભી ઈસ જુમ્લેકી તશરીહકી નૌબત આતી હૈ તો મર્દ લોગ નારાઝ હો જાતે હૈં. વો જુમ્લા યે હૈ કે : **(લૈસ તમ્લિકૂન મિન્હુન્ન શૈઅન્ ગૈર ઝાલિક)** યાની તુમહેં ઉન પર સિર્ફ ઈતના હક હાસિલ હૈ કે વો તુમહારે ઘરમેં રહેં, ઈસકે અલાવા શરઅન ઉન પર તુમહારા કોઈ મુતાલબા નહીં. ઈસ મસ્અલાકી તફસીલ આપ હમારી કિતાબ (આહ બેચારી બીવિયાં) મેં મુલાહિઝા ફરમાએં.

યે દો દિલોંકા તઅલ્લુક હૈ

ઝિંદગીકે સફરમેં જહાં મર્દ ઔરતકે સાથ ઝિંદગી બસર કર રહે હૈં ઉસમેં અલ્લાહ તઆલાને મર્દકો 'અમીર' ઔર 'નિગરાન' બનાયા હૈ. ઈસ અમારતકે અલાવા ઔર જિતની અમારતેં હૈં વો સબ વક્તી ઔર આરઝી હૈં, આજ એક આદમી અમીર ઔર હાકિમ બન ગયા યા મુલ્કકા બાદશાહ બના દિયા ગયા લેકિન ઉસકી હાકમિય્યત ઔર બાદશાહત ઔર અમારત એક મખ્સૂસ વક્ત તકકે લિયે હૈ, કલ તક હાકિમ ઔર અમીર બના હુવા થા, ઔર આજ વો જેલખાનેમેં હૈ, કલ તક બાદશાહ બના હુવા થા, ઔર આજ વો કોડી કોડીકા મોહતાજ હૈ, ઔર ઉસસે કોઈ બાત કરનેકો તૈયાર નહીં.

લિહાઝા યે અમારતેં ઔર હુકૂમતેં આની જાની ચીઝેં હૈં, આજ હૈ કલ નહીં, લેકિન મિયાં બીવીકા તઅલ્લુક યે ઝિંદગીભરકા તઅલ્લુક હૈ. દમ દમકા સાથ હૈ. એક એક લમ્હેકી રફાકત (દોસ્તી) હૈ. લિહાઝા ઈસ તઅલ્લુકકે નતીજેમેં મર્દકો જો અમારત હાસિલ હોતી હૈ વો મરતે દમ તક બરકરાર (બાકી) રેહતી હૈ. યા જબ તક નિકાહકા રિશ્તા બરકરાર હૈ ઉસકી યે અમારત ભી બરકરાર હૈ. ઈસ લિયે યે અમારત આમ અમારતોંસે મુખ્તલિફ હૈ. દૂસરી અમારતોંમેં હાકિમકા મહકૂમકે સાથ, અમીરકા રઈય્યતકે સાથ સિર્ફ એક ઝાબતેકા દસ્તૂરી ઔર કાનૂની તઅલ્લુક હોતા હૈ, લેકિન મિયાં બીવીકા તઅલ્લુક મહઝ ઝાબતે ઔર કાનૂન ઔર મહઝ ખાનાપુરીકા તઅલ્લુક નહીં હૈ, બલ્કે યે દો દિલોંકા જોડ હૈ ઔર દો દિલોંકા તઅલ્લુક હૈ. જિસકે અસરાત ઝિંદગી પર મુહીત હૈં. ઈસી વાસ્તે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે અગર મૈં કિસીકો સિજદહ કરનેકા હુકમ દેતા તો મૈં ઔરતકો હુકમ દેતા કે વો અપને શૌહરકો સિજદહ કરે, ક્યૂંકે વો ઉસકી ઝિંદગીભરકે સફરકા અમીર હૈ.

સબસે ઝિયાદા કાબિલે મુહબ્બત હસ્તી

હઝરત નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી સુન્નત યે હૈ કે હર શખ્સકો ઉસકે ફરાઈઝકી તરફ તવજ્જોહ દિલાતે હૈં. જબ શૌહરસે ખિતાબ થા ઉસ વક્ત સારી બાતેં ઔરતકે હુકૂકકે બારેમેં બયાન કી જા રહી થીં કે ઔરતકે યે હુકૂક હૈં, ઔરતકે યે હુકૂક હૈં. અબ જબ ઔરતસે ખિતાબ હો રહા હૈ તો ઔરતકો ઉસકે ફરાઈઝકી તરફ મુતવજ્જેહ કિયા જા રહા હૈ કે તુમહેં યે સમઝના ચાહિયે કે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કે બાદ તુમહારે લિયે સબસે ઝિયાદા કાબિલે એહતિરામ ઔર સબસે ઝિયાદા કાબિલે મુહબ્બત હસ્તી ઈસ રૂએ ઝમીન પર તુમહારા શૌહર હૈ. જબ તક યે બાત નહીં સમઝોગી શૌહરકે હુકૂક સહીહ તૌર પર અદા નહીં કર પાઓગી. અલબત્તા અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કા હુકમ આ જાએ તો ફિર ન બાપકી ઈતાઅત, ન માં કી ઈતાઅત, ઔર ન શૌહરકી ઈતાઅત, લેકિન અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કે બાદ શૌહરકા દરજા હૈ. ઉસકો ખૂશ કરનેકી ફિકર કરો, ઉસકે હુકૂક અદા કરનેકી ફિકર કરો, ઉસકી ઈતાઅતકી ફિકર કરો!

નઈ તેહઝીબકી હર ચીઝ ઉલ્ટી

આજ હમારે ઝમાનેમેં હર ચીઝકે અંદર ઉલ્ટી ગંગા બેહને લગી હૈ, હઝરત કારી મુહમ્મદ તૈયબ (રહ.) ફરમાયા કરતે થે કે આજકી તેહઝીબમેં હર ચીઝ ઉલ્ટી હો ગઈ હૈ યહાં તક કે પેહલે ચિરાગ તલે અંધેરા હોતા થા, અબ બલ્બકે ઉપર અંધેરા હોતા હૈ. ઔર હર ચીઝ ઈસ દરજા ઉલ્ટી હો ગઈ હૈ કે ઘરકા કામકાજ અગરચે શરઅન ઔરતકે ઝિમ્મે વાજિબ ન હો લેકિન હઝરત ફાતિમા (રદિ.) ઘરકા સારા કામ ખૂદ અપને હાથસે કિયા કરતી થીં. ઔર દૂસરી તરફ ઔરતકો શૌહરકી ઈતાઅતકા ભી હુકમ દિયા ગયા હૈ કે ઉનકી ઈતાઅત કરો, અબ અગર એક ઔરત ઘરકા કામકાજ કરતી હૈ ઔર અપને શૌહર ઔર બચ્ચોંકે લિયે ખાના પકાતી હૈ ઉસ પર ઉસકે લિયે આલા તરીન અજરો સવાબ લિખ્ખા જાતા હૈ.

લેકિન આજકી ઉલ્ટી તેહઝીબકા ફૈસલા યે હૈ કે ઔરતકા ઘરમેં બૈઠના ઔર ઘરકા કામકાજ તો રજઅત પસંદી, દકયાનૂસિયત ઔર પુરાના તરીકા હૈ. ઔર યે ઔરતકો ઘરકી ચાર દીવારીમેં કૈદ કરના હૈ. લેકિન અગર વોહી ઔરત હવાઈ

જહાઝમેં એર હોસ્ટેસ બનકર ચારસો આદમિયોંકો ખાના ખિલાએ. ઔર ઉનકે સામને ટ્રે સજાકર લે જાએ, ઔર ચારસો આદમિયોંકી હવસનાક નિગાહોંકા નિશાના બને. એક શખ્સ ઉસસે કોઈ ખિદમત લે રહા હૈ, દૂસરા શખ્સ ઉસસે કોઈ ખિદમત લે રહા હૈ. ઔર બાઝ ઔકાત બિલાવજહ ખિદમત લેતે હૈં કોઈ ખાસ ઝરૂરત નહીં હોતી. કિસીને બેલ બજાકર ઉસકો બુલાયા ઔર ઉસસે કહા કે યે તકિયા ઉઠાકર દે દો, ઉસ ખિદમતકા નામ આજકી નઈ તેહઝીબમેં આઝાદી હૈ. ઔર અગર વોહી ઔરત ઘરમેં અપને શૌહર, અપને બચ્ચોં ઔર અપને બહેન ભાઈયોંકે લિયે યે ખિદમત અંજામ દે તો ઉસકા નામ દકયાનૂસિયત (પુરાના તરીકા) હૈ ઔર યે તરક્કીકે ખિલાફ હૈ.

અગર વોહી ઔરત હોટલમેં વેઈટર બની હુઈ હૈ ઔર દિન રાત લોગોંકી ખિદમત અંજામ દે રહી હૈ યા વો કિસીકી સેક્રેટરી બન જાએ યા વો ઔરત કિસીકી સ્ટેનોગ્રાફર (મુખ્તસર નવેસ) બન જાએ. ગ્રાહકોંકો ખીંચને યા અપની હવસકા નિશાના બનાનેકે લિયે કિસી દફતર યા દુકાન પર ઉમ્મતે મુહમ્મદિયાકી ખૂબસૂરત બેટીકા ચુનાવ કરકે બિઠાયા જાએ ઔર હર આનેવાલેકી ખિદમત કરે. યે તો આઝાદી ઔર ઉસકા હક હૈ. ઔર અગર યેહી ઔરત ઘરમેં રેહકર અપને શૌહર અપને બચ્ચોં ઔર માં બાપકે લિયે કામ કરે તો ઉસકો દકયાનૂસિયતકા નામ દે દિયા ગયા હૈ.

ખિરદકા નામ જુનૂં રખ દિયા જુનૂંકા નામ ખિરદ
જો ચાહે આપકા હુસ્ન કરિશ્મા સાઝ કરે

ઔરતકી ઝિમ્મેદારી

હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ફરમા રહે હૈં કે ઔરતકે ઝિમ્મે દુનિયાકે કિસી ફર્દકી ખિદમત વાજિબ નહીં. ન ઉસકે ઝિમ્મે કોઈ ઝિમ્મેદારી હૈ. ઔર ન ઉસકે કાંધોં પર કિસીકી ઝિમ્મેદારીકા બોઝ હૈ. તુમ હર બોઝ ઔર હર ઝિમ્મેદારીસે આઝાદ હો. લેકિન સિર્ફ એક બાત હૈ કે તુમ અપને ઘરમેં કરારસે રહો, ઔર શૌહરકી ઈતાઅત કરો, ઔર અપને બચ્ચોંકી તરબિયત કરો યે તુમહારા ફરીઝા હૈ. ઔર ઉસકે ઝરીએ તુમ કૌમકી તા'મીર કર રહી હો ઔર ઉસકી મેઅમાર બન રહી હો. હુઝૂરે અકદસ (સ.અ.વ.) ને તુમહેં ઈઝ્ઝતકા યે મકામ દિયા થા. અબ તુમમેંસે જો ચાહે ઈસ ઈઝ્ઝતકે મકામકો ઈખ્તિયાર કરે. ઔર જો ચાહે ઝિલ્લતકે મકામકો ઈખ્તિયાર કરે જો આંખોંસે નઝર આ રહા હૈ.

વો ઔરત સીધી જન્નતમેં જાએગી

હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.) રિવાયત કરતી હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે જિસ ઔરતકા ઈન્તિકાલ ઈસ હાલતમેં હુવા કે ઉસકા શૌહર ઉસસે ખૂશ હો, વો સીધી જન્નતમેં જાએગી. (તિરમિઝી, હદીસ નં. ૧૧૬૧)

ઔર એક હદીસમેં હૈ કે જબ ઔરત પાંચોં નમાઝેં પાબંદીસે પઢે, ઔર રમઝાનકે રોઝે રખ્ખે, ઔર અપને ખાવિંદકી ઈતાઅત કરે. બસ વો જન્નતકે જિસ દરવાઝેસે ચાહે ઉસમેં દાખિલ હો જાએ.

ઔર એક રિવાયતમેં હૈ : (કિયામતકે દિન) ઉસકો કહા જાએગા. તૂ જિસ દરવાઝેસે ચાહતી હૈ જન્નતમેં દાખિલ હો જા.

(ઈમામ અહમદ, તબરાની, અલ કબાઈર ઝહબી સ. ૧૭૫)

ઈમામ ઝહબીને ઉસકે બાદ લિખ્ખા હૈ કે એક હદીસમેં યે ભી બયાન કિયા ગયા હૈ કે અપને ખાવિંદકી ઈતાઅત કરનેવાલી ઔરતકે લિયે પરિંદે હવામેં, મછલિયાં પાનીમેં, ઔર ફરિશ્તે આસમાનોંમેં, ઔર સૂરજ ઔર ચાંદ ભી ઉસકે લિયે ઉસ વક્ત તક દુઆએ મગફિરત કરતે રેહતે હૈં જબ તક કે વો અપને ખાવિંદકી ખૂશ્નૂદીમેં રેહતી હૈ).

ક્યા અઝમત હૈ ઉન શરીફ બીબિયોં ઔર નેક સીરત ઔરતોંકી કે સારી મખ્લૂક ઉનકે હકમેં દુઆએ મગફિરતમેં મશ્ગૂલ હૈ. સુબ્હાનલ્લાહ! માશા અલ્લાહ!

યાદ રહે કે યે તમામ ઈન્આમાત ઉસ ઔરતકે લિયે હૈં જો મુસલમાન હૈ. ગૈર મુસ્લિમ મર્દ ઔર ઔરતોંકો ઉનકે નેક આ'માલકા સવાબ આખિરતમેં નહીં મિલેગા. ઈસ લિયે કે કુફ્રકી તો બુન્યાદ હી અલ્લાહકી સબસે બડી નાફરમાની યા'ની કલિમએ હક કા ઈન્કાર હૈ. ફિર વો અલ્લાહકે ઐસે ઈન્આમાતકે મુસ્તહિક કૈસે? કાફિરકો ઉસકે કિસી ભી નેક અમલકા સિલા આખિરતમેં નહીં મિલેગા. યે મઝમૂન કુરઆન વ હદીસમેં વાઝેહ તૌર પર મૌજૂદ હૈ.

અલ્લાહ તઆલા હમેં ઈસ્લામ પર ઝિંદા રખ્ખે ઔર ઈસ્લામ પર હી મૌત દે. કિસીને ક્યા હી ખૂબ કહા હૈ :

સારી દુનિયા આપકી હામી સહી
મુઝકો ઈસ મહફિલમેં નાકામી સહી
નેક નામ ઈસ્લામમેં રખ્ખે ખુદા
કુફ્રકે હલ્કેમેં બદનામી સહી

બીવિયોંકી તકલીફોં પર સબર કરનેવાલે બહાદુર ખાવિંદોંકે ચંદ વાકિઆત

ઈમામ ઝહબી (રહ.) ને કિતાબુલ કબાઈર સફા ૧૭૯ મેં હઝરત ઉમર (રદિ.) કા એક કિસ્સા નકલ કિયા હૈ કે એક આદમી અપની બીવીકી હટ ધરમી ઔર બદ અખ્લાકીકી શિકાયત લેકર હઝરત ઉમર (રદિ.) કે પાસ હાઝિર હુવા. ઔર ઉનકે ઘરકે દરવાઝેકે પાસ ખડા ઉનકે બાહિર નિકલનેકા ઈન્તિઝાર કર રહા થા કે અચાનક ઉસને સુના કે હઝરત ઉમર (રદિ.) બિલકુલ ખામોશીસે અપની બીવીકી બાતેં સુન રહે હૈં, ઔર કિસી કિસમકા કોઈ જવાબ નહીં દે રહે. ઉસ આદમીને જબ યે મંઝર દેખા તો વાપસ લૌટ આયા ઔર દિલ હી દિલમેં યે કહા કે અગર અમીરૂલ મુઅમિનીનકા યે હાલ હૈ કે બાવજૂદ ઉસકે કે વો દીનકે મઆમલેમેં બહોત શદીદ ઔર સખ્ત હૈં, ફિર ભી વો અપની બીવીકે ઝગડેકી બાતોંકો ખામોશીસે સુન રહે હૈં ઔર આગેસે જવાબ તક નહીં દે રહે, તો ફિર મુઝસે એક આમ ઈન્સાનકા ક્યા હાલ હોગા? ઈતનેમેં હઝરત ઉમર (રદિ.) ઘરસે બાહિર તશરીફ લાએ ઔર ઉસ આદમીકો વાપસ જાતે હુએ દેખા તો આવાઝ દેકર પૂછા કે કૈસે આના હુવા? અર્ઝ કિયા અય અમીરૂલ મુઅમિનીન! મૈં અપની બીવીકી બદ અખ્લાકી ઔર ચંદ ઝિયાદતિયોંકી શિકાયાત લેકર આપકી ખિદમતમેં હાઝિર હુવા થા, મગર જબ મૈંને આપકે દરવાઝે પર પહોંચકર બિઐનિહી (હૂ બહૂ) વોહી મઆમલા આપકે સાથ હોતા દેખા તો મૈં યે કેહતે હુએ વાપસ જા રહા થા, કે જબ અમીરૂલ મુઅમિનીનકા યે હાલ હૈ તો મેરા ક્યા હોગા?

તો ઉસ પર હઝરત ઉમર (રદિ.) ને જવાબ દિયા : અય મેરે ભાઈ! મૈં અપની બીવીકે વો હુકૂક જો મેરે ઝિમ્મે વાજિબ હૈં ઉનકી રિઆયત કરતે હુએ ઉસકી તમામ સખ્ત સુસ્ત બાતોંકો બરદાશ્ત કરતા હૂં. ઈસ લિયે કે વો મેરી બાવરચન હૈ, મેરા ખાના તૈયાર કરતી હૈ. ઔર મેરે લિયે રોટી ભી પકાતી હૈ. ઔર ફિર વો મેરે કપડે ધોકર મુઝે દેતી હૈ. મેરે બચ્ચોંકો દૂધ પિલાતી ઔર ઉનકી પરવરિશ કરતી હૈ. ઔર યે તમામ કામ ઉસકી ઝિમ્મેદારીમેં નહીં આતે (બલ્કે વો એહસાનકે તૌર પર કર દેતી હૈ) ઔર ઉસકી વજહસે મુઝે દિલી સુકૂન મિલતા હૈ. ઔર ઉસીકી વજહસે મૈં હરામમેં પડનેસે બચતા હૂં. ઈન તમામ એહસાનાતકી બિના પર મૈં ઉસકી હર સખ્ત સુસ્ત બરદાશ્ત કરતા હૂં. ઉસ આદમીને કહા અય અમીરૂલ

મુઅમિનીન! મેરી બીવીકા ભી મેરે સાથ યેહી સુલૂક હૈ. તો હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા : અય મેરે ભાઈ ઉસકી તકલીફકો બરદાશ્ત કરતે રહો, બેશક ઝિંદગી તો મુખ્તસરસી હૈ.

ઐસે ખાવિંદકી તો શેર ભી નોકરી કરતા હૈ

ઈમામ ઝહબી (રહ.) ને કિતાબુલ કબાઈર હીમેં સફા ૧૮૦ પર એક દૂસરા કિસ્સા નકલ કિયા હૈ કે એક નિહાયત નેક આદમીકી દોસ્તી કિસી દૂસરે નેક આદમીસે થી. ઔર યે દોસ્તી સિર્ફ અલ્લાહકી રઝાકે લિયે થી. ઈસ લિયે ઉસકા દોસ્ત સાલમેં એક આધ મરતબા ઝરૂર ઉસકે ઘર જાતા ઔર હાલ અહવાલ પૂછકર વાપસ આ જાતા. એક મરતબા હસ્બે આદત જબ ઉસકી મુલાકાતકે લિયે ઉસકે ઘર પહોંચા ઔર દરવાઝા ખિટખિટાયા તો દોસ્તકી બીવીને પૂછા કે દરવાઝા પર કૌન હૈ? કહા કે મૈં આપકે ખાવિંદકા દીની ભાઈ હૂં, ઔર ઉનસે મુલાકાતકે લિયે હાઝિર હુવા હૂં, તો ઔરતને કહા કે વો ઈન્ધન ઈખઠ્ઠા કરનેકે લિયે જંગલ ગયા હૈ, અલ્લાહ કરે વો સલામતીસે વાપસ ન આએ, ઉસકા બેડા ગર્ક હો, ઔર જો મુંહમેં આયા બકતી ગઈ ઔર ઉસકી મઝમ્મત (બુરાઈ) કરતી રહી. વો સાહબ ઉસકી બાતેં સુન હી રહે થે કે અચાનક ઉસને દેખા કે વો દોસ્ત પહાડકી તરફસે શેર પર લકડિયોંકા ગઠ્ઠા રખ્ખે ઉસકો હાંકતે હુએ ઘરકી તરફ ચલે આ રહે હૈં. દોસ્તકે પાસ પહોંચકર ઉસને ઉસકો સલામ કિયા ઔર ખૂશ આમદેદ કહા. ઔર લકડિયોંકા ગઠ્ઠા લેકર ઘરમેં દાખિલ હો ગયે, ઔર શેરસે કહા કે આપ જાઈયે, અલ્લાહ તઆલા આપકી ઝિંદગીમેં બરકત દે.

ઉસકે બાદ અપને દોસ્તકો ઘર બુલાયા. ઉસકી બીવી ઈસી તરહ અપને ખાવિંદકી બુરાઈમેં મશ્ગૂલ રહી ઔર ખાવિંદ ઉસકી સખ્ત સુસ્ત બાતેં ખામોશીસે સુનતા રહા ઔર કિસી કિસમકા કોઈ જવાબ ન દિયા, વો મહેમાન દોસ્ત અપને ઈસ દીની ભાઈકે સબર ઔર બુર્દબારી પર બહોત તઅજ્જુબ કર રહા થા, કે ખુદાકા બંદા ઈતની સખ્ત બાતેં સુનનેકે બાવજૂદ બીવીકો ઉફ તક નહીં કેહ રહા.

ઈસી તરહ જબ દૂસરા સાલ આયા તો વોહી દોસ્ત હસ્બે મામૂલ અપને ઈસી દોસ્તકી મુલાકાતકે લિયે હાઝિર હુવા ઔર દરવાઝા ખિટખિટાયા. અંદરસે આવાઝ આઈ કે દરવાઝે પર કૌન હૈ? તો ઉનહોંને કહા કે મૈં આપકે ખાવિંદકા દીની ભાઈ હૂં. ઔર ઉનકી મુલાકાતકે લિયે હાઝિર હુવા હૂં. તો ઔરતને બડે ઈઝ્ઝત વ ઈકરામકે અલ્ફાઝસે ઉસકા ઈસ્તિકબાલ કિયા ઔર કહા કે આપ તશરીફ રખિયે વો ઈન્શા

અલ્લાહ અભી થોડી દેરમેં બખૈર વ આફિયત આનેવાલે હૈં. દોસ્ત કેહતે હૈં કે મૈં ઉસકી બાતચીત ઔર હુસ્ને સુલૂક (અચ્છે બરતાવ) સે તઅજ્જુબમેં પડ ગયા. ઈસ દરમિયાનમેં ઉસને યે દેખા કે ઉનકે દોસ્ત અપને કંધોં પર લકડિયોંકા ગઠ્ઠા ઉઠાએ હુએ ઘરકી તરફ આ રહે હૈં. ઉસસે દોસ્તકો ઔર ઝિયાદા તઅજ્જુબ હુવા. દોસ્તને કરીબ આકર સલામ કિયા ઔર ઉસકો ઘર બુલાયા ઔર બિઠાયા. ઔર થોડી દેર બાદ ઉસકી બીવીને ખાના પેશ કિયા ઔર આહિસ્તા આહિસ્તા ઉન દોનોંકો દુઆએં ભી દેતી રહી. ખાના ખાનેકે બાદ જબ વો દોસ્ત જુદા હોને લગે તો ઉસને કહા કે મેરે ભાઈ મૈં આપસે એક બાત પૂછના ચાહતા હૂં. દોસ્તને કહા કે ઝરૂર પૂછિયે. ઉસને કહા કે ગુઝિશ્તા સાલ જબ મૈં આપકી મુલાકાતકે લિયે હાઝિર હુવા થા તો મૈંને આપકી બીવીસે આપકે મુતઅલ્લિક બડી ઘટિયા કિસમકી બાતેં સુનીં થીં, બડી બદ ઝબાન ઔર બેઅદબ કિસમકી ઔરત થી, આપકી બુરાઈકે સિવા ઉસકો કોઈ દૂસરી બાત હી ન આતી થી, ઐન ઉસી વક્ત મૈંને યે દેખા કે આપ પહાડકી તરફસે શેરકી પુશ્ત (પીઠ) પર લકડિયોંકા ગઠ્ઠા રખ્ખે ઉસકો હાંકતે હુએ ઘરકી તરફ લા રહે થે. શેર જૈસે જાનવરકો અલ્લાહ તઆલાને આપકે મુસખ્ખર (તાબે) કર દિયા થા ઔર વો આપકી નોકરીમેં લગા હુવા થા.

ઔર ઈસ સાલ મઆમલા બિલકુલ બરઅક્સ (ઉલટા) હૈ કે બીવી બડે અદબસે બાત કરતી હૈ. ઔર આપકે અલાવા હર આનેવાલેકો દુઆ ભી દેતી હૈ ઔર ઉનકી ખિદમત કરતી હૈ. ઔર આપકો બિલકુલ બદ દુઆ નહીં દેતી. ઔર મૈં દેખ રહા હૂં કે ઈસ દફા આપ લકડિયોંકા ગઠ્ઠા બજાએ શેરકે અપને કંધોં પર ઉઠાએ લા રહે હૈં. આખિર ઈસ તબ્દીલી (બદલાવ) કા સબબ ક્યા હૈ?

ઉનહોંને અપને દોસ્તકો જવાબ દિયા કે દર અસલ બાત યે હૈ કે મેરી પેહલી બેઅદબ ઔર ગુસ્તાખ બીવી ફૌત હો ગઈ હૈ, પેહલે મૈં ઉસકી બદ અખ્લાકી ઔર બેઅદબી પર સબર કરતા ઔર ઉસકી હર કિસમકી ગુસ્તાખાના હરકાતકો બરદાશ્ત કરતા થા, મુઝે ઉસ બીવીસે ઈસ કદર તકલીફ થી કે મૈં બયાન નહીં કર સકતા. મગર ઉસકી તમામ ગુસ્તાખિયોં પર સબરકી બરકતકા નતીજા યે થા કે અલ્લાહ તઆલાને શેર જૈસે જાનવરકો મેરે લિયે મુસખ્ખર (તાબે) કર દિયા થા કે વો જંગલસે મેરા લકડિયોંકા ગઠ્ઠા ઉઠાતા ઔર ઘર પહોંચાકર વાપસ ચલા જાતા.

ફિર જબ વો બીવી ફૌત હો ગઈ તો મૈંને ઈસ નેક સીરત ઔરતસે શાદી કર લી, જિસસે મુઝે બહોત રાહત ઔર સુકૂન મિલને લગા, ઔર વો શેર મુઝસે જુદા હો ગયા, અબ તૂને દેખા કે વોહી ઈન્ધન શેરકી બજાએ મૈં અપની કમર પર ઉઠાકર

ઘર લા રહા હૂં, ઔર યે સિર્ફ ઈસ રાહત ઔર સુકૂનકી વજહસે હૈ જો ઈસ નેક ઔર સાલિહા બીવીસે મુઝે મિલ રહા હૈ. બસ દુઆ કરેં કે અલ્લાહ તઆલા હમેં ઐસી બાતોં પર સબર કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ જિસમેં ઉસકી રઝા પોશીદા હો, વો બડા સખી ઔર રહમો કરમ કરનેવાલા હૈ.

મેરે અઝીઝ દોસ્તો! બસ બીવિયોંકે મઆમલામેં અચ્છે અખ્લાકસે પેશ આતે હુએ ઉનકી કડવી બાતોંકો બરદાશ્ત કીજિયે. ઔર અગર બરદાશ્ત ન હો સકે તો થોડી દેરકે લિયે ઘરસે બાહિર ચલે જાઈયે. ઉનકી તકલીફોં પર સબર કરના ઈન્શા અલ્લાહ તુમહેં ઉસ જન્નતકા વારિસ બના દેગા જિસકી ચૌડાઈ ઝમીન વ આસમાનકે બરાબર હૈ. મુસીબતોં પર સબર કરનેવાલોં હીકો હક તઆલા યે ખૂશખબરી સુનાતે હૈં ઔર ફરિશ્તોંકો હુકમ કરતે હૈં કે મેરે ઉન સાબિરીન બંદોંકો જાકર સલામ કરો ઔર અબ હમેશાકે લિયે ઉનકી સલામતી ઔર પુરલુત્ફ ઝિંદગીકી ખૂશખબરી સુના દો. ઈસીકો હક તઆલા ફરમાતે હૈં : (વલ્મલાઈકતુ યદ્‌ખુલૂન **અલૈહિમ્ મિન્ કુલ્લિ બાબિન્ સલામુન્ અલૈકુમ્ બિમા સબર્‌તુમ્ ફનિઅ્‌મ ઉકબદ્દાર).** (સૂ. રઅદ : ૨૪)

(જન્નતકે આઠ દરવાઝે હૈં ઔર ફરિશ્તે ઉન પર હર દરવાઝેસે દાખિલ હોંગે (ઔર) કહેંગે કે સલામતી હો તુમ પર બદલે ઉસકે કે તુમને સબર કિયા, સો ખૂબ મિલા (તુમહેં) આકિબતકા ઘર).

ઔર એક દૂસરી જગહ સાબિરીનકો ખૂશખબરી દેતે હુએ ફરમાયા, (વલ-**નજ્‌ઝિયન્નલ્લઝીન સબરૂ અજ્‌રહુમ્ બિઅહ્‌સનિ મા કાનૂ યઅ્‌મલૂન).** (સૂ. નહલ : ૯૬) યાની જો લોગ ખુદાકે અહદ પર સાબિત કદમ રહેંગે. ઔર તમામ મુશ્કિલાત ઔર સઉબતોંકો સબરકે સાથ બરદાશ્ત કરેંગે. ઉનકા અજર ઝાએઅ હોનેવાલા નહીં. ઐસે બેહતરીન અમલકા બદલા હમારે યહાં ઝરૂર મિલકર રહેગા.

(તફસીરે ઉસમાની)

દુનિયામેં સબરકા ફલ

ઈસી તરહકા એક દૂસરા કિસ્સા મૌલાના જલાલુદ્દીન રૂમીને અપની મસ્નવીમેં બયાન કિયા હૈ વો કિસ્સા ભી પઢ લીજિયે. ફરમાતે હૈં કે શાહ અબુલ હસન ખરકાની (રહ.) એક બુઝુર્ગ થે. સાહિબે કરામત થે. એક હઝાર મીલસે એક શખ્સ ઉનસે બૈઅત હોને આયા. શેખ જંગલમેં લકડિયાં લેને ગયે થે, ઉસને ઘરકે બાહિરસે ઉનકી અહલિયા (બીવી) સે પૂછા કે શેખ કહાં હૈં? અંદરસે આવાઝ આઈ, અરે વો શેખ

કહાં હૈં વો તો મેખ હૈં યાની કોઈ બુઝુર્ગીવાલી બાત ઉસકે અંદર નહીં હૈ. ખ્વાહ મ ખ્વાહ તુમ લોગ ઉસકે ચક્કરમેં ફંસે હુએ હો, રાત દિન તો મૈં ઉસકે સાથ રેહતી હૂં, મૈં ખૂબ જાનતી હૂં, તુમ ક્યા જાનો. અબ વો બેચારા રોને લગા કે યા અલ્લાહ મૈં એક હઝાર મીલસે ઉનકો બુઝુર્ગ સમઝકર આયા હૂં, ઔર યે ઔરત ક્યા કેહ રહી હૈ.

મોહલ્લાવાલોંને કહા કે યે ઔરત બહોત બદ તમીઝ હૈ, યે ઉનકા ઝર્ફ (હૌસલા) હૈ જો ઐસી ઔરતકો બરદાશ્ત કર રહે હૈં. જાઓ યે કરીબવાલે જંગલમેં જાકર શેખકો તલાશ કરો, વો જંગલકી તરફ ચલે ગયે, તો દેખા કે શેખ અબુલ હસન ખરકાની શેર પર બૈઠે હુએ આ રહે હૈં, ઔર લકડિયોંકા ગઠ્ઠડ ભી ઉસકી પીઠ પર લાદે હુએ હૈં ઔર સાંપકા કોડા હાથમેં હૈ.

ઉસ શખ્સકો દેખકર આપને ફરમાયા કે શાયદ તુમ મેરે ઘરસે હોકર આ રહે હો જો તુમહરા ચેહરા ઉતરા હુવા હૈ. બીવીસે કુછ શિકાયત સુની હોગી, ઉસકા ખયાલ મત કરો. મૈં જો ઉસસે નિબાહ કર રહા હૂં (નિભા રહા હૂં) ઔર ઉસકી બદઝબાની ઔર કડવી બાતેં બરદાશ્ત કર રહા હૂં ઉસીકી બરકતસે અલ્લાહને મુઝે યે કરામત દી હૈ કે યે શેર નર મેરે કબ્ઝેમેં હૈ, ઔર મૈં ઉસસે બેગારી (બગૈર મઝદૂરી) કા કામ લે રહા હૂં, રોઝાના ઉસ પર લકડી લાદકર લે જાતા હૂં, ઔર અલ્લાહને યે સાંપકા કોડા મુઝે દિયા હૈ, જબ શેર નહીં ચલતા તો સાંપકે કોડેસે ઉસકો મારતા હૂં. મૌલાના જલાલુદ્દીન રૂમી (રહ.) ને મસ્નવીમેં ઈસ કિસ્સાકો બયાન ફરમાયાં ઔર ઉસ મૌકા પર એક શઅર લિખ્ખા.

ગર ન સબરમ મી કશીદે બાર ઝન
કે કશીદે શેર નર બે ગાર મન

અગર મેરા સબર ઉસ કડવી ઝબાનવાલી ઔરતકો બરદાશ્ત ન કરતા ઔર ઉસ ઔરતકી તલ્ખ મિઝાજિયોંકે બોઝકો મેરા સબર ન ઉઠાતા. તો ભલા યે શેર નર આજ મેરી બેગારી કરતા? ઔર મેરી મઝદૂરી કરતા? ઔર કહા : કે યે અલ્લાહ તઆલાને ઉસીકે બદલેમેં દિયા હૈ.

સિર્ફ બુરાઈ નહીં, ઔરતકી ખૂબિયોં પર ભી નઝર રખ્ખો

હમારે એક બુઝુર્ગ સુના રહે થે કે એક સાહબ અપની બીવીકી રિઆયત બહોત કરતે થે ઔર વાકઈ બીવીકી રિઆયત કરના ભી ચાહિયે, ખ્વાહ વો ફોહડ

હો યા બદ તમીઝ હો, ક્યૂંકે ઉસને તુમહારે વાસ્તે અપની માં કો છોડા, બાપકો છોડા સારે કુંબાકો છોડા. અબ ઉસકી નઝર સિર્ફ તુમહારે હી ઉપર હૈ. જો કુછ હૈ ઉસકે લિયે એક શૌહરકા દમ હૈ. બસ ઈન્સાનિયતકી બાત યેહી હૈ કે ઐસે વફાદારકો કિસી કિસમકી તકલીફ ન દી જાએ. ઔર જો કુછ ઉસસે બદતમીઝી, ઔર બેઅદબી હો જાએ ઉસકો નાઝ સમઝા જાએ, ક્યૂંકે ઉનકો અકલ કમ હૈ, તમીઝ નહીં હૈ, ઉનકો બાત કરનેકા સલીકા નહીં હૈ, ઈસ લિયે બાત કરનેકા તરીકા ઐસા હો જાતા હૈ જિસસે મરદોંકો તકલીફ પહોંચતી હૈ. મગર ઉસ બદ તમીઝીકી હકીકત નાઝ હૈ, આખિર વો તુમહારે સિવા કિસ પર નાઝ કરને જાએ, દુનિયામેં એક તુમહીં ઉસકે ખરીદાર હો. કિસીને ક્યા ખૂબ કહા :

નાઝ બુરાં કુન કે ખરીદાર તુસ્ત

સાહિબો! સોચનેકી બાત હૈ કે હમ અલ્લાહ તઆલાકે મહકૂમ હૈં, ઔર વો હમારી ક્યા ક્યા રિઆયતેં કરતે હૈં, વો કૌનસી બદ તમીઝી હૈ જો બંદે અલ્લાહ તઆલાકે સાથ નહીં કરતે, મગર દેખિયે ઉસકે મુકાબલેમેં અલ્લાહ તઆલાકા મઆમલા બંદોંકે સાથ ક્યા હૈ? કે રિઝ્ક બરાબર દેતે હૈં, કોઈ અઝાબ નાઝિલ નહીં ફરમાતે. ઔર વજહ યેહી હૈ કે જાનતે હૈં કે યે મેરે મહકૂમ હૈં, મેરે સિવા ઉનકા કૌન હો સકતા હૈ? ઔર જો કુછ બદતમીઝિયાં કરતે હૈં અપની હિમાકત (બેવકૂફી) સે કરતે હૈં, ઈસ વાસ્તે બંદોંકી હર તરહ રિઆયત ફરમાતે હૈં, યેહી મઆમલા હમકો અપને મહકૂમકે સાથ કરના ચાહિયે.

ચુનાંચે જિન બુઝુર્ગકિ સાહબઝાદાકા ઝિક્ર કર રહા હૂં વો અપની બીવીકી બહોત રિઆયત કરતે થે, હાલાંકે વો ફુઝૂલ ખર્ચ થી, લેકિન યે ઉસકો નિભાતે થે. ઔર ઉનહોંને અપની ઉસ ફુઝૂલખર્ચ બીવીકા નામ બાવલી રખ્ખા થા. જબ ઉસકી કોઈ બાત કરતે તો યૂં કહા કરતે થે કે મેરી બાવલી ઐસી હૈ, ઔર મેરી બાવલી વૈસી હૈ. વો અલ્લાહવાલે થે. ઉનકી નઝર ઐબોં પર ન પડતી થીં, બલ્કે એક ખૂબી પર પડતી થી. જિસકે સામને સબ ઉયૂબ મિટ જાતે થે. વો એક બહોત બડી સિફત થી, ખુદાકે ફઝલસે હમારે યહાં (પાક વ હિંદ) કી મુસલમાન શરીફ બીવિયોંમેં સબ હીમેં વો સિફત મૌજૂદ હૈ, બહોત હી ઝિયાદા કાબિલે કદર હૈ ઔર જબ કભી કોઈ ઉનકી ઉસ બીવીકી મઝમ્મત (બુરાઈ) કરતા તો વો ઈસી ખૂબીકા ઝિક્ર ફરમાકર જવાબ દેતે.

વો ખૂબી યે કે અગર ખાવિંદ બે તવજ્જોહીસે યા ઔર કિસી વજહસે લડ ભિડકર, યા નાદારી ઔર ગુરબતકી વજહસે યા કૈદ હોકર ઘરસે ચલા જાએ ઔર પચાસ બરસ તક ઘર ન આએ, અપની ખબર તક ભી ન દે કે મર ગયા હૂં યા ઝિંદા

હૂં. ઔર બીવીકા કોઈ ઝરીઅએ મઆશ (ગુઝારેકા ઝરીઆ) ભી ન હો, ઉસ પર ભી વો જિસ વક્ત આએગા બીવીકો ઉસી કોનેમેં બૈઠા દેખ લેગા જિસમેં છોડકર ગયા થા. આંખોંસે દેખ લેગા કે નામુરાદ મર રહી હૈ, સડ રહી હૈ, મુરદોંસે બદતર હાલત હૈ, મગર યે નહીં હુવા હોગા કે અમાનતમેં ખયાનત કી હો યા કિસી પર નિગાહ ડાલી હો. યે સિફત ઐસી હૈ કે ઉસકે વાસ્તે સબ નાઝ ગવારા કિયે જા સકતે હૈં, ઈસ એક સિફતકે સામને કિસી ઐબ પર ભી નઝર નહીં પડના ચાહિયે.

અલ્લાહવાલોંને જો અપની બીવિયોંકી બહોત રિઆયતેં કી હૈં જિનકો સુન સુનકર તઅજ્જુબ હોતા હૈ. ઉનકા મન્શા ઐસી હી સિફાત તો હૈં. વો ઝન મુરીદ (બીવીકા ગુલામ) ન થે, બલ્કે કદર શનાસ થે. ઉનહોંને અચ્છી અચ્છી નિય્યતોંસે તકલીફેં બરદાશ્ત કી હૈં. મગર અફસોસ કે આજ હમારી નિગાહ સિર્ફ ઔરતોંકી બુરાઈયોં પર હી પડતી હૈ ઉનકી અચ્છાઈયોં ઔર ખૂબિયોં પર નહીં પડતી.

યે તો બિલકુલ ઐસે હી હૈ જૈસાકે એક દેહાતીકો કિસી જુર્મકે ઈરતિકાબ યા તોહમત પર બાદશાહે વક્તકે સામને પેશ કિયા ગયા, જબ વો દેહાતી બાદશાહકી અદાલતમેં હાઝિર હુવા તો ઉસને એક પરચા બાદશાહકો દિયા, જિસ પર ઉસને અપને વાકિઆકી પૂરી તફસીલ લિખ્ખી હુઈ થી, ઔર સાથ યે કહા (હાઉમુક્રઊ કિતાબિયહ). (સૂ. હાક્કહ : ૧૯) (લીજિયે પઢિયે મેરા આમાલનામા).

ઉસ પર બાદશાહને કહા કે યે બાત તો કિયામતકે દિન હિસાબ કિતાબસે ખાતમેકે વક્ત કહી જાએગી ઔર તુમ અભી કેહ રહે હો. તો ઉસ પર દેહાતીને કહા કે ખુદાકી કસમ આપકા યે દિન તો કિયામતકે દિનસે ભી ઝિયાદા સખ્ત હૈ, ઈસ લિયે કે કિયામતકે દિન તો મેરી નેકિયાં ભી બદિયોંકે સાથ લાઈ જાએંગી, ઔર તુમ સિર્ફ મેરી બુરાઈયોંકો હી દેખ રહે હો: ઔર મેરી નેકિયોંકો તુમને બિલકુલ હી છોડ દિયા હૈ.

સાહિબો! ઔરતોંકી યે બાત વાકઈ કાબિલે કદર હૈ કે ઉનકો ખાવિંદસે ઈશ્ક હોતા હૈ ફિર ક્યા ઉસકી યેહી કદર હૈ કે ઉસકો તકલીફ દી જાએ યા મામૂલીસી નાગવારી પર ઉનકો અલગ કર દિયા જાએ, યા ઉનકો ડાંટના પીટના શુરૂ કર દિયા જાએ.

શાયદ યે હદીસ આપ પેહલી બાર પઢહેંગે

અબ હમ આપકો એક ઐસી હદીસ તફસીલકે સાથ પેશ કરતે હૈં જિસકો શાયદ બહોતસે હઝરાત આજ પેહલી બાર પઢેં યા સુનેંગે. યે હદીસ પઢકર ઉન

હઝરાતકી ઝબાનેં આજકે બાદ ગૂંગી હો જાની ચાહિયેં જો બાઝ લોગોંકો ઝન મુરીદ (બીવીકા ગુલામ) હોનેકા ખિતાબ દેતે હૈં.

તફસીર રૂહુલ મઆની જિ. ૫, સફા ૧૪ મેં યે હદીસ મૌજૂદ હૈ. જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં : **(યગ્લિબ્ન કરીમા)** કે ઔરતોંકા મિઝાજ ઐસા હૈ કે યે ભલે માનસ ઔર સીધે સાદે શૌહરોં પર ગાલિબ આ જાતી હૈં, જાનતી હૈં કે બદલા નહીં લેગા, ગાલી નહીં દેગા, માર પિટાઈ તો કહાં, લઅન તઅન ગાલી ગલોચ ઔર શોર તક ન કરેગા બલ્કે ગુસ્સેકે વક્ત ભી વો અપને પ્યારે નબી (સ.અ.વ.) કી પ્યારી સુન્નત હીકો ઝિંદા કરેગા, વો સુન્નત યે હૈ જિસકો હઝરત અનસ (રદિ.) બયાન ફરમાતે હૈં કે :

રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ન તો કભી ગાલી દેતે, ઔર ન લઅન તઅન કરતે, ઔર ન હી ફહશ ઔર બેહૂદા કલામ કરતે થે. બસ ડાંટ ડપટ ઔર નારાઝગીકે વક્ત હમેં ઝિયાદાસે ઝિયાદા ઈતના ફરમા દેતે થે "ઉસકી પેશાની ખાક આલૂદ હો, ઉસે ક્યા હો ગયા?"

યા યે ફરમાયા કરતે કે : **(તુમમેંસે બેહતરીન શખ્સ વો હૈ જિસકે અખ્લાક ખૂબ અચ્છે ઔર સુથરે હૈં).** (બુખારી મઅ ફતહ ૧૦/૬૦૨૯,૬૦૩૫)

હકીકત ભી યેહી હૈ કે જો ખાવિંદ રહમો કરમવાલે ઔર ભલે માનસ હોતે હૈં વો ઉનકી બાતોં પર સબરકા મુઝાહિરા કરતે હૈં, જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે અખ્લાકે હસનાકો અપનાતે હૈં. **(યગ્લિબ્ન કરીમા)** કે અલ્ફાઝ કલામે નબુવ્વત હૈ કે નેક સીરત ભલે માનસ શૌહર પર ઔરતેં ગાલિબ આ જાતી હૈં.

આગે ફરમાયા **(વ યગ્લિબુહુન્ન લઈમ)** ઔર કમીને કિસમકે શૌહર ઉન ઔરતોં પર ગાલિબ આ જાતે હૈં. મારધાડ શુરૂ કર દેતે હૈં, જૂતે ઘોંસે ઔર ડંડે લગાકર ઉન બેચારી ઔરતોં પર ગાલિબ આ જાતે હૈં.

ઔરતેં કમઝોર નાતવાં, ઝઈફ ઔર નાઝુક હૈં, ઉનકા બાપ ભાઈ કોઈ વહાં હોતા નહીં, એક લાત ઔર દો ઘોંસે દિયે, ઈધર યે બેચારી આહેં ભરકર ખામોશ હો ગઈ, ઔર મારે ડરકે ફિર કભી શૌહરકો અપના નાઝ ભી ન દિખાયા, હાલાંકે યે ઉનકા શરઈ હક હૈ.

જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં : કે અય આઈશા! જબ તૂ નારાઝ હોતી હૈ તો મુઝે પતા ચલ જાતા હૈ, હઝરત આઈશા (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ! મેરે માં બાપ આપ પર કુરબાન આપકો કૈસે પતા ચલ જાતા હૈ કે મૈં આજકલ આપસે રૂઠી હુઈ હૂં? તો ફરમાયા કે જબ તૂ મુઝસે નારાઝ હોતી હૈ તો

કેહતી હૈ ઈબ્રાહીમકે રબકી કસમ! યાની ઉસ વક્ત મેરા નામ નહીં લેતી બલ્કે હઝરત ઈબ્રાહીમ (અલૈ.) કા નામ લેતી હૈ. ઔર જબ તૂ મુઝસે ખૂશ હોતી હૈ તો યૂં કેહતી હૈ કે મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) કે રબકી કસમ! ઉસકે સાથ હી હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) હંસ પડીં ઔર કહા કે આપને સચ ફરમાયા. મૈં સિર્ફ આપકા નામ હી હઝફ કરતી હૂં. (રવાહુ બુખારી ફી કિતાબિલ અદબ નં. ૬૭૮)

ઈસ હદીસસે માલૂમ હુવા કે ઔરતોંકો થોડા રૂઠને ઔર નાઝ કરનેકા ભી હક હૈ. બસ ઔરત અગર નાઝ કર બૈઠી ઔર કભી નારાઝગીકા ઈઝહાર કર દે તો આપ મુંહ બનાકર ન બૈઠ જાએં, ઔર ઉસકો રોબ વ દબદબેસે મત મનાઈયે બલ્કે ગુલાબ જાંબુ મુંહમેં ડાલકર ઉસકો ખૂશ કીજિયે, ઉસસે પૂછિયે ક્યા તકલીફ હૈ ઔર આપકે હકમેં મુઝસે ક્યા કોતાહી હુઈ? ગલતી હો તો મઆફી ભી માંગ લીજિયે, વરના ઐન મુમકિન હૈ કે યેહી ગુસ્સે, રો'બ ઔર દબદબેકી પિટાઈકે બદલે તુમહેં કલ જહન્નમકી આગ હી ન ઝુલસ ડાલે.

મુસ્લિમ શરીફમેં હૈ કે એક સહાબી અબૂ મસઊદ અન્સારી (રદિ.) અપને ગુલામકી પિટાઈ કર રહે થે. જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઉનકે પીછેસે (દેખકર) ફરમાયા :

અય અબૂ મસઊદ! (યે બાત અચ્છી તરહ) જાન લો કે જિતની તાકત (માર પીટકી) તુઝે ઈસ ગુલામ પર હૈ ઉસસે ઝિયાદા તાકત અલ્લાહ તઆલાકો તુઝ પર હૈ. સહાબી કેહતે હૈં : મૈંને પીછે મુડકર જો દેખા વો તો અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) થે. મૈંને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! મૈં ઈસ ગુલામકો અલ્લાહકી રઝાકે ખાતિર આઝાદ કરતા હૂં, આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : અગર તૂ ઉસકો આઝાદ ન કરતા તો જહન્નમકી આગ તુઝે ઝુલસ ડાલતી. (રવાહુ મુસ્લિમ જિ. ૨, સ. ૫૧)

ઈસ હદીસસે માલૂમ હુવા કે જબ ગુસ્સા આએ તો ખુદાકે ગઝબકો ભી યાદ કીજિયે. જો શખ્સ અલ્લાહકે ગઝબ ઔર ઉસકી તાકતકો યાદ કરેગા ગુસ્સેમેં બેકાબૂ નહીં હો સકતા.

ઉસકે બાદ જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા :

મેરે અઝીઝ દોસ્તો! સય્યિદુલ અંબિયા (અલૈ.) ઈરશાદ ફરમા રહે હૈં કે મૈં મહબૂબ રખતા હૂં કે મૈં કરીમ રહૂં ચાહે મગલૂબ હી રહૂં, ચાહે બીવિયાં મુઝસે ઊંચી આવાઝસે બાત કરેં, લેકિન અપની અખ્લાકી બુલંદિયોંકે મિનારોંકો ગિરને ન દૂંગા, બીવિયોં પર કરીમ હી રહૂંગા ઔર ઉનકો અલ્લાહકી કમઝોર બંદિયાં સમઝકર મઆફ કરતા રહૂંગા. ઔર ઐસા ક્યૂં નહીં કે મેરે અઝીમ રબને અપને અઝીમ નબી

(સ.અ.વ.) કો અપની અઝીમ કિતાબમેં અઝીમ તરીન અખ્લાકસે અઝ ખૂદ આરાસ્તા કરકે ફરમાયા : **(વ ઈન્નક લઅલા ખુલુકિન્ અઝીમ).** (સૂ. કલમ : ૪)

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ કે ફીલ હકીકત અખ્લાકકી અઝમતકા સબસે અમીક (ગેહરા) પેહલૂ યે હૈ કે આદમી દુનિયાકી ઈન હકીર હસ્તિયોંસે મઆમલા કરતે વક્ત ખુદાવંદે કુદ્દૂસકી અઝીમ હસ્તીસે ગાફિલ ન હો, જબ તક યે ચીઝ દિલમેં મૌજૂદ રહેગી, તમામ મઆમલાત અદલ વ અખ્લાકકી મીઝાનમેં પૂરે ઉતરેંગે.

મુસલમાનો! હમેં ભી અપની બકિય્યા ઝિંદગીકો હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કે ઐસે પાકીઝા ઔર બુલંદ વ બાલા અખ્લાકસે આરાસ્તા કરન લેના ચાહિયે, ઔર ઐસી હટ ધરમીસે બાઝ આ જાના ચાહિયે જિસસે દૂસરોંકો તકલીફ પહોંચે.

ઉસકે બાદ જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને આખરી જુમ્લા ફરમાયા : **વલા ઉહિબ્બુ અન્ અકૂન લઈમન ગાલિબા** ઔર મૈં ઈસ બાતકો પસંદ નહીં કરતા કે મૈં કમીના ઔર બદ અખ્લાક હોકર બીવિયોં પર ગાલિબ આ જાઉં જિસસે મેરી અખ્લાકી બુલંદિયોંમેં નુકસાન આ જાએ. મઝકૂરા હદીસકે જુમ્લે તફસીલી તૌર પર ખતમ હુએ.

હઝરત મુઆવિયા (રદિ.) સે સઅસઅહ નામી એક સાહબને કહા કે અય અમીરૂલ મુઅમિનીન! કૈસે હમ આપકો અકલમંદ જાનેં કે આધા ઈન્સાન (મુરાદ ઉનકી બીવી) આપ પર ગાલિબ આ ચુકા હૈ? ઔર આપ ઉસસે હમેશા મગલૂબ ઔર દબે દબે રેહતે હૈં.

ઉસ પર હઝરત મુઆવિયા (રદિ.) ને વોહી જવાબ દિયા જો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : કે ઔરતેં ભલે માનસ સંજીદા ઔર કરીમ કિસમકે લોગોં પર ગાલિબ આ જાતી હૈં, ઔર કમીને કિસમકે લોગ ઔરતોં પર ગાલિબ આ જાતે હૈં. (અલ અકદુલ ફરીદ ૭/૧૦૦)

કેહતે હૈં કે એક દેહાતી ઔરતકા ખાવિંદ જબ ફૌત હો ગયા તો ઉસકી જુદાઈમેં કેહને લગી :

- અલ્લાહકી કસમ જબ આતે તો હંસતે ઔર મુસ્કુરાતે હુએ ઘરમેં દાખિલ હોતે.
- ઔર જબ બાહિર જાતે તો ખામોશીસે નિકલ જાતે.
- ઔર ઘરમેં જો ખાનેકો મિલતા તો ખામોશીસે ખા લેતે.
- ઔર અગર કોઈ ચીઝ ઘરમેં ન હોતી તો ન માંગતે.

(અલ અકદુલ ફરીદ ૭/૧૦૦)

(દુલ્હે મિયાં! આપ ભી ઐસા હી બનનેકી કોશિશ કીજિયે કે આપકી મૌતકે બાદ ભી આપકી બીવી આપકી તા'રીફ કરે ઔર આપકો ખૈરસે યાદ કરતી રહે).

હમારા પાલા તો રહમતુલ લિલ આલમીન (સ.અ.વ.) સે હૈ

હદીસ શરીફમેં હૈ કે એક મરતબા કુરૈશકી બા'ઝ ઔરતેં ઔર અઝવાજે મુતહ્હરાત (પાક બીવિયાં) જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે પાસ બૈઠી નાન વ નફકા (રોટી કપડા) કી ઝિયાદતીકા મુતાલબા કરતે હુએ કુછ ઊંચી આવાઝસે બોલ રહી થીં. ઉસી દૌરાન હઝરત ઉમર (રદિ.) તશરીફ લે આએ ઔર અંદર આનેકી ઈજાઝત માંગી. ઔરતોંકો જબ પતા ચલા કે હઝરત ઉમર (રદિ.) આ ગયે હૈં તો ડર ગઈ ઔર જલ્દીસે છુપને લગીં. જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને હંસતે હુએ હઝરત ઉમર (રદિ.) કો અંદર આનેકી ઈજાઝત દી તો ઉનહોંને ફરમાયા : યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! અલ્લાહ તઆલા આપકો હંસતા હી રખ્ખે, તો જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : મુઝે ઈન ઔરતોં પર તઅજ્જુબ ઔર હૈરાનગી હૈ કે મેરે પાસ બૈઠી હુઈ થીં, લેકિન જબ આપકી આવાઝ સુની તો જલ્દીસે ડરતે હુએ છુપને લગીં, ઉસ પર હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! આપ ઈસ બાતકે ઝિયાદા હકદાર હૈં કે વો આપસે ડરેં. ઉસકે બાદ હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ઔરતોંકો મુખાતબ હોકર ફરમાયા કે અય અપની જાનકી દુશ્મન ઔરતો! તુમ ઉમરસે તો ડરતી હો મગર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) સે નહીં ડરતીં, તો ઔરતોંને આગેસે જવાબ દિયા કે હાં બાત યૂંહી હૈ ઔર કહા કે તુમ સખ્ત મિઝાજ હો (ઔર હમારા પાલા તો રહમતુલ લિલ આલમીનસે હૈ) ઔર વો સખ્ત મિઝાજ નહીં હૈં (જબ હી તો હમ ઉન પર નાઝ કરતી હૈં). (બુખારી)

યે બેચારી ઔરતેં ઐસે શૌહરોં પર ક્યા નાઝ કરેંગી જિનકો ઝરાસી કોઈ બાત ઊંચી આવાઝસે કહી તો તાડસે એક મુક્કા ટિકા દિયા, ઉસ બેચારીકે તો સબ નાઝ નખરે વહીં દફન હો ગયે, ફિર વો એક કોનેમેં બૈઠકર આંસૂ સાફ કરતી હુઈ આહો બુકા કરને લગી, ઈધર બેટે ઔર બેટિયાં બાપકે ઈસ ઝુલ્મકા મુશાહિદા કરતે હુએ ન જાને દિલ હી દિલમેં બાપકે ખિલાફ ક્યા ક્યાં સોચ રહે હૈં. અફસોસ કે એક મુસલમાન ઘરાનેસે ઉસકી ઔલાદ ક્યા સબક સીખ રહી હૈ.

લિહાઝા અગર કોઈ શખ્સ મઆશરામેં દીનદાર હૈ ઔર દેખનેવાલોંકો વો ઝન મુરીદ (બીવીકા તાબેદાર) નઝર આતા હૈ યાની ઉસકી બીવી ઉસ પર ગાલિબ હૈ ઔર વો મગલૂબ હૈ તો ઉસકા યે મતલબ નહીં કે વો કમીના ઔર બદ અખ્લાક હૈ, બલ્કે વો ઉસ કમ અકલ ઔરતકે નખરે સિર્ફ ઈસ લિયે બરદાશ્ત કર રહા હૈ કે ઉસકે પાસ શરીઅતે મુહમ્મદિયાકા ચિરાગ રોશન હૈ. વો કિસી મૌકા પર ભી આપેસે બાહિર નહીં હોતા, વો અપને અઝીમ નબી (સ.અ.વ.) કે અઝીમ અખ્લાકકે મિનારોંકો ગિરને નહીં દેતા. ઔર જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે ઉસ્વએ હસનાકો ઈસ ધરતી પર કાઈમ રખના ચાહતા હૈ.

બસ ઉસકા તરીકા યેહી હૈ કે હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી પસંદકો તરજીહ દે ઔર ઐસે કરે જૈસે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને કિયા ઔર ફરમાયા : કે મૈં મહેબૂબ રખતા હૂં કે મૈં કરીમ રહૂં, ચાહે મગલૂબ હોકર રહૂં, બીવિયોં પર કરીમ હી રહૂંગા ઔર ઉનકો અલ્લાહ તઆલાકી કમઝોર બંદિયાં સમઝકર મઆફ કરતા રહૂંગા.

ઐસા ખાવિંદ દીની ઉમૂરમેં મગલૂબ હોના કભી પસંદ નહીં કરતા. અગર કભી મઆશરેમેં રેહતે હુએ બાઝ ઐસે ઉમૂર આડે આ જાએં જિનકી શરીઅતમેં ઈજાઝત નહીં હૈ, તો ઉસ વક્ત યે શખ્સ બીવીસે મગલૂબ હોકર દીન પર હમ્લા નહીં હોને દેગા, બલ્કે વો બડી હિકમતે અમલીસે પ્યાર વ મુહબ્બતકે સાથ અપની બીવીકો સમઝાતે હુએ અલ્લાહકે હુકમકો ગાલિબ કરકે દિખાએગા. ઐસે આડે ઔકાતમેં દીન પર ડટ જાનેવાલોંકી અલ્લાહ તઆલા બરાહે રાસ્ત મદદ ફરમાતે હુએ તમામ મુશ્કિલેં ઔર કઠિન રાસ્તે આસાન કર દેતે હૈં. ઔર સખ્તસે સખ્ત દિલોંકો નરમ કર દેતે હૈં. અલ્લાહ તઆલા હમેં મઆશરાકે હર મૈદાનમેં અપને દીનકો ગાલિબ કરનેકી તૌફીક બખ્શે. આમીન.

મિયાં બીવી એક બાત યાદ રખ્ખેં તો કભી ઝગડા ન હો

હઝરત થાનવી (રહ.) ને ફરમાયા કે દોસ્તો! જિસસે હર વક્ત રાહત પહોંચે અગર ઉસસેં કિસી વક્ત તકલીફ ભી પહોંચે તો ચશ્મપોશી (દરગુઝર) ઔર બરદાશ્ત કરના ચાહિયે.

હઝરત લુકમાન (અલૈ.) જો હકીમ તો સબકે નઝદીક હૈં હી, બાઝકે નઝદીક પૈગમ્બર ભી હૈં. કુરઆને કરીમમેં ઉનકે નામકી એક મુસ્તકિલ સૂરત (સૂરએ લુકમાન) કે નામસે નાઝિલ હુઈ હૈ.

હઝરત લુકમાન (અલૈ.) ને એક બાગમેં કિસીકે યહાં નોકરી કર લી (ઉસસે સબક લેના ચાહિયે કે હલાલ પેશાકો હકીર ન સમઝના ચાહિયે) બાગકા માલિક એક રોઝ બાગમેં આયા ઔર ઉનસે કકડિયાં મંગવાઈ, ઔર ઉસકો કાટકર એક ટુકડા હઝરત લુકમાન (અલૈ.) કો દિયા. વે બેતકલ્લુફ બડે મઝેસે ખાતે રહે, માલિક સમઝા કે કકડી બડી મઝેદાર હૈ, એક ટુકડા અપને મુંહમેં ભી રખ લિયા, તો વો કડવા ઝહર થા, ફૌરન થૂક દિયા ઔર બહોત મુંહ બનાયા.

ફિર કહા અય લુકમાન! આપ ઈસ કકડીકો બડે મઝેસે ખા રહે હો યે તો કડવી ઝહર હૈ, કહા જી હાં! કડવી તો હૈ. કહા ફિર આપને ક્યૂં નહીં બતાયા કે યે કડવી હૈ? તો લુકમાન (અલૈ.) ને ફરમાયા : મૈં આપકો ક્યા કેહતા, મુઝે તો યે ખયાલ હુવા કે જિસ હાથસે હઝારોં દફા મીઠી ચીઝેં ખાઈ હૈં, અગર ઉસ હાથસે સારી ઉમરમેં એક દફા કડવી ચીઝ ભી મિલ ગઈ તો ઉસે ક્યૂં ઝબાન પર લાઉં ઔર શિકવા કરૂં.

દોસ્તો! યે એક ઐસી બાત હૈ કે અગર ઉસકો મિયાં બીવી દોનોં યાદ રખ્ખેં તો કભી લડાઈ ઝગડા ન હો ઔર આપસમેં બદ મઝગી (બિગાડ) ઔર નાચાકી (અનબન) પેશ ન આવે.

બીવી યાદ કરે કે મિયાંને હઝારોં તરહકે નાઝ મેરે ઉઠાએ હૈં, એક બાર સખ્તી ભી કર લી તો કોઈ બાત નહીં. ઔર ખાવિંદ યાદ કરે કે બીવી દિન રાત વક્ત બેવક્ત જબ ભી કહૂં હઝારોં કિસમકી ખિદમત મેરી કરતી હૈ, ચલો એક બાત તબીઅતકે ખિલાફ ભી સહી, ઉસકો બરદાશ્ત કરના ચાહિયે.

ઈસી તરહ મિયાં બીવીકો એક દૂસરેકી હઝારોં ખિદમાતકો યાદ રખના ચાહિયે. ઔર અગર કભી એક દૂસરેસે તકલીફ પહોંચ જાએ ઉસ પર અલ્લાહકે લિયે સબર કરકે અજરો સવાબકી ઉમ્મીદ રખની ચાહિયે. ઔર ઉસ તકલીફકો બરદાશ્ત કરના ચાહિયે. શાયદ મર્દકો ઔરતકી કોઈ ચીઝ બુરી લગે મગર અલ્લાહ તઆલાને ઉસમેં ભલાઈ રખ્ખી હો, જૈસેકે અલ્લાહ તઆલાને યે ભી મઝમૂન કુરઆન શરીફમેં ઈરશાદ ફરમાયા હૈ, મરદોંકો ઈસ ફરમાને ઈલાહી પર ગૌર કરના ચાહિયે કે અલ્લાહ તઆલાને કૈસે ઉમદા પૈરાયામેં ઔરતોંકી સિફારિશ ફરમાઈ હૈ. ફરમાયા :

(વ આશિરૂહુન્ન બિલ્મઅ્રૂફિ ફઈન્ કરિહ્તુમૂહુન્ન ફઅસા અન્ તક્રહૂ શૈઅંવ્ વ યજ્અલલ્લાહુ ફીહિ ખૈરન કષીરા). (સૂ. નિસાઅ : ૧૯)

ફરમાતે હૈં કે (ઔરતોંકે સાથ અચ્છા બરતાવ કરો, ઔર અગર કિસી વજહસે વો તુમકો નાપસંદ હોં તો મુમકિન હૈ કે તુમકો કોઈ ચીઝ નાપસંદ હો ઔર અલ્લાહ તઆલા ઉસમેં બહોતસી ભલાઈયાં રખ દેં).

ઝાહિર હૈ કે ઔરતકા નાપસંદ હોના કિસી વજહસે હી હોગા, ઔર ઝિયાદાતર ઔરતોંકે નાપસંદ હોનેકી વજહ યે હોતી હૈ કે ઉનકે અખ્લાક અચ્છે નહીં હોતે, ઔર યે બાત મર્દકે વાસ્તે તકલીફકા સબબ હૈ, મગર અલ્લાહ તઆલાકા ગોયા વાદા હૈ કે ઔરતોંકી બદ અખ્લાકી વગૈરહકો ભી ખૈરે કસીરકા સબબ બના દેંગે, જિસકે ફવાઈદ દુનિયા વ આખિરત દોનોંમેં હાસિલ હોંગે.

ઔરતકે જઝબએ ખિદમતકી કદર કરેં

હઝરત કારી મુહમ્મદ તૈયબ સાહબ (રહ.) અકસર યે બયાન કિયા કરતે થે કે અગર કહીં ઐસા હો કે ઔરત યૂં કહે કે સાલ યા મહીને ભરકે લિયે ખિદમાતકા તબાદલા કર લેં, મૈં તેરી ખિદમાત અંજામ દૂં ઔર તૂ બૈઠકર બાલ બચ્ચે પાલ, તો મુમકિન નહીં. દો દિનમેં ઉસે જુનૂન હો જાએગા ઔર પરેશાન હોકર નિકલ જાએગા. યે ઔરત હીકા હૌસલા હૈ કે વો ઈસ મુહબ્બતકો બરદાશ્ત કરતી હૈ. મર્દ બરદાશ્ત નહીં કર સકતા.

હમારે યહાં એક કાશ્તકાર (ખેતીવાલા) કા કિસ્સા મશહૂર હૈ ઔર કિસ્સા સચ્ચા હૈ, ફરઝી ઔર મન ઘડત નહીં હૈ કે વો કાશ્તકર અપને ખેત પર ગયા. વહાં જાકર ખેતીબાડીકે કામમેં લગ ગયા. તો તરીકા યે થા કે ઉસકી ઔરત ઠીક બારહ બજે ખાના પકાકર લાયા કરતી થી. એક દિન ઈત્તિફાકસે ઘંટા ડેઢ઼ ઘંટા દેર હો ગઈ. કાશ્તકારકો ગુસ્સા ચઢ઼ા, ઉસને સેંકડોં બાતેં બીવીકો સુનાઈ કે તુઝસે કામ નહીં નિભતા. ઔર તૂ હમેશા મુઝે તંગ હી કરતી હૈ. ઔર મૈં હોતા તો યૂં કરતા. ઔર તૂ ઐસી હૈ તૂ વૈસી હૈ. બેચારી સુનતી રહી. યાની સુબહસે શામ તક લડખપકે બચ્ચોંકો અલગ પાલા, ખાના અલગ પકાયા, ખેતોંમેં ઉસકે વાસ્તે લેકર ભી ગઈ. ઈત્તિફાકસે અગર ઝરા દેર હો ગઈ તો ખાવિંદને સેંકડોં બાતેં સુના દીં. ખૈર વો ગરીબ સુનતી રહી.

ખાવિંદકી ઝબાનસે નિકલા કે અગર મૈં ઈસ કામમેં હોતા તો કભી યે બાત ન હોતી. ઉસને કહા કે અચ્છા ફિર દો ચાર દિનકે લિયે ખિદમતોંકા તબાદલા કર લો. મૈં ખેત પર કામ કરૂંગી. તૂ ઘર પર રેહકર બચ્ચોંકો પાલ ઔર બારહ બજે ખાના લેકર આ જાયા કરના. ઉસને કહા યે કૌનસી બડી બાત હૈ મૈં કર લૂંગા. ઉસને કહા અચ્છા કલસે ફિર યેહી હોગા.

ચુનાંચે સુબહકો ઉઠતે હી બીવી તો ખેત પર ચલી આઈ ઔર ખેતીકા કામ શુરૂ કર દિયા. અબ યે ખાવિંદ સાહબ ઘર લેટે રહે. આંખ ખુલી તો એક બચ્ચા રોયા. યે ઉસે સંભાલનેકે લિયે ગયે તો ઈધરસે દૂસરા ચિલ્લાયા. ઉસે પકડનેકે લિય ગયે તો તીસરા રોયા. અભી ઉસસે નહીં નિમટે થે કે માલૂમ હુવા કે ઘરમેં જો ગાય બંધી હુઈ હૈ ઉસકા બછડા રસ્સા છુડાકર ગાયકે દૂધ પર જાકે લગ ગયા. ઈસી દૂધ પર ગુઝર ઔકાત થી. યે જલ્દીસે બછડેકો સંભાલને ગયા તો બચ્ચા ચારપાઈસે નીચે ગિર પડા. અબ વો ચિલ્લા રહા થા, શોર મચા રહા થા, ખાવિંદ વહાં પહોંચા.

બછડા જો વહાં પહોંચા ઔર ઉસને ઝાપકા થા, જો મુંહમેં લિયા તો વો ઘભરાકે ભાગી. ઔર ઉસકી રસ્સી ચારપાઈમેં અટક ગઈ. વો ચારપાઈ સમેત ચૂલ્હે પર ચઢ ગઈ. તો અબ ચારપાઈ ચૂલ્હેકે ઉપર રખ્ખી હુઈ હૈ. બચ્ચા વહાં પડા હુવા હૈ. ઔર એક બચ્ચા ઈધર ચિલ્લા રહા હૈ. અબ ઉસે પરેશાની હૈ કે બચ્ચોંકો સંભાલું, યા બછડેકો સંભાલું, યા ખાના પકાઉં, યા દૂધ નિકાલૂં, ખડા હુવા મજનૂંકી તરહ હર તરફ દેખ રહા હૈ. યહાં તકકે દસ ગ્યારહ બજ ગયે. વો બેચારી ખેતકે ઉપર મેહનત કર રહી થી. ઉસે ઉમ્મીદ થી કે આજ બારહ છોડ સાડે ગ્યારહ બજે ખાના આ જાએગા ઈસ લિય કે મર્દ કવી હૈ ઔર ઔરતોં પર હાકિમ ઔર કવ્વામ હૈ. ખૂબ કામ અંજામ દેગા. એક બજ ગયા ઔર કોઈ ન આયા. ઉસને કહા ક્યા કિસ્સા પેશ આ ગયા? આખિર વો ખેતોંસે ઘર આઈ તો દેખા કે એક બચ્ચા ઈધર રો રહા હૈ. એક બચ્ચા ઉધર રો રહા હૈ. ઔર ચારપાઈ ચૂલ્હે પર પડી હુઈ હૈ. ન ખાના, ન દૂધ, ન ચારપાઈ, ન અપને બચ્ચે. ગર્ઝ યે કે ઘરમેં કોઈ ચીઝ ભી ઠિકાને પર નહીં ઔર ખાવિંદ સાહબ બૈઠે હુએ હૈં.

ઉસને કહા ક્યા બાત હૈ? ખાવિંદને કહા કે બસ કુછ નહીં યે તેરા હી કામ હૈ મેરે બસકા કુછ નહીં. ફિર ઉસને ખેતીકા કામ શુરૂ કિયા ઔર ઔરતને ઘરકો સંભાલા. તો વાકિઆ યે હૈ કે ઔરતકા બડા હૌસલા હૈ કે ઘરમેં બચ્ચોંકો સંભાલના, ખાના પકાના, ઘરકા ઈન્તિઝામ કરના ઔર ખાવિંદકે સારે મામૂલાત ઔર ખિદમાતકો અંજામ દેના. અગર ખાવિંદકો ચાર ખિદમતેં સુપુર્દ કર દી જાએં તો દીવાના હો જાએ. યે ઔરત હી કર સકતી હૈ. ચૂંકે ઔરતકે અંદર યે જઝબા થા, ઈસ વાસ્તે શરીઅતે ઈસ્લામને ઉસકા રૂત્બા બુલંદ કિયા. બાપસે ઝિયાદા ઉસકે હુકૂક બઢાએ. ઔર ઉસકા દરજા ભી બાપસે તીન ગુના ઝિયાદા બઢાયા. મર્દ મન્સબકે લિહાઝસે કિતના હી બુલંદ સહી લેકિન હુકૂકકે લિહાઝસે ઈતના બુલંદ નહીં હૈ જિતને શરીઅતને ઔરતકે હુકૂક કાઈમ કિયે હૈં.

એક અહમ તરીન બાત : યહાં હમ એક અહમ બાત લિખના નહીં ભૂલેંગે. અક્સર મર્દ ઉસમેં કોતાહી કરતે હૈં. વો યે કે ઔરત અપને ખાવિંદ ઔર ઉસકે બચ્ચોંકે અલાવા ઘરેલૂ તમામ કામ કરતી હૈ, કપડે ધોતી ઔર ઉનકો ઈસ્ત્રી કરતી હૈ. બરતન ઔર ઘરકી સફાઈકે તમામ કામ કરતી હૈ. રંગારંગકે (કિસમ કિસમકે) ખાને પકાતી હૈ. મગર અફસોસ કે મર્દ અપની બીવીકે જઝબએ ખિદમતકી કદર કરતે હુએ અપની ઝબાનસે ઉસ બેચારીકા શુક્રિયા તો ક્યા અદા કરતા, કભી ઉસકી હૌસલા અફઝાઈ યા દિલજોઈકે લિયે તારીફી જુમ્લા ભી નહીં નિકલતા કે

માશા અલ્લાહ આપને યે કામ ખૂબ સર અંજામ દિયા: યા આજ આમકા ખાના બડા મઝેદાર થા વગૈરહ વગૈરહ.

હમારે એક બુઝુર્ગ હઝરત ડાક્ટર અબ્દુલ હય સાહબ (રહ.) ને એક દિન બડા અજીબ વાકિઆ સુનાયા કે મેરે મિલનેવાલોંમેંસે એક સાહબ થે. વો ઔર ઉનકી બીવી દોનોં મેરી મજલિસમેં આયા કરતે થે ઔર કુછ ઈસ્લાહી તઅલ્લુક ભી કાઈમ કિયા હુવા થા. દોનોંને એક મરતબા અપને ઘર મેરી દઅવત કી. ચુનાંચે મૈં ઉનકે ઘર ગયા ઔર જાકર ખાના ખાયા. ખાના બડા અચ્છા બના હુવા થા. હઝરતકી યે આદત થી કે ખાના ખાનેકે બાદ ખાના બનાનેવાલી ખાતૂનકી તા'રીફ કરતે કે તુમને બહોત અચ્છા ખાના પકાયા તાકે ઉસકી હૌસલા અફઝાઈ હો ઔર ઉસકા દિલ બઢે. ચુનાંચે જબ હઝરત ખાના ખાકર ફારિગ હુએ તો વો ખાતૂન પરદેકે પીછે આઈ ઔર આકર હઝરતે વાલાકો સલામ કિયા. તો હઝરતને કહા : તુમને તો બડા અચ્છા ઔર લઝીઝ ખાના બનાયા. ખાના ખાનેમેં બડા મઝા આયા. હઝરત ફરમાતે હૈં કે જબ મૈંને યે જુમલા કહા તો પરદેકે પીછેસે ઉસ ખાતૂનકે સિસ્કિયાં લેને ઔર રોનેકી આવાઝ આઈ. મૈં હૈરાન હો ગયા કે નામાલૂમ મેરી કિસ બાતસે ઉનકો તકલીફ પહોંચી ઔર ઉનકા દિલ ટૂટા. મૈંને પૂછા ક્યા બાત હૈ? આપ ક્યૂં રો રહી હૈં? ઉસ ખાતૂનને અપને રોને પર બમુશ્કિલ કાબૂ પાતે હુએ યે કહા : કે હઝરત! આજ મુઝે અપને ઈન શૌહરકે સાથ રેહતે હુએ ચાલીસ સાલ હો ગયે લેકિન ઈસ પૂરે અરસેમેં કભી મૈંને ઉનકી ઝબાનસે યે જુમલા નહીં સુના કે આજ ખાના અચ્છા બના હૈ. આજ જબ આપકે મુંહસે યે જુમલા સુના તો મુઝે રોના આ ગયા.

હઝરત મૌસૂફ (ડાક્ટર અબ્દુલ હય સાહબ) યે વાકિઆ બકસરત સુનાકર ફરમાયા કરતે થે કે વો શખ્સ યે કામ હરગિઝ નહીં કર સકતા જિસકે દિલમેં યે એહસાસ હો કે યે બીવી ખાને પકાનેકી જો ખિદમત સર અંજામ દે રહી હૈ યે ઉસકા હુસ્ને સુલૂક ઔર ઉસકા હુસ્ને મઆમલા હૈ જો વો મેરે સાથ કર રહી હૈ. લેકિન જો શખ્સ અપની બીવીકો નોકર ઔર ખાદિમ સમઝતા હૈ કે યે મેરી ખાદિમા હૈ ઔર ઉસકો તો યે કામ ઝરૂર સર અંજામ દેના હી હૈ. ખાના પકાના ઉસકા ફર્ઝ હૈ. અગર ખાના અચ્છા પકા રહી હૈ તો ઉસ પર ઉસકે તા'રીફ કરનેકી ક્યા ઝરૂરત હૈ. ઐસા શખ્સ કભી અપની બીવીકી તા'રીફ નહીં કરેગા.

મુસ્તકબિલકી દુલ્હનકી રેહનુમાઈકે લિયે એક બાત

હોનેવાલે શૌહરકા ઈમ્તિહાન

રિયાઝસે અબ્દુલ માલિક મુજાહિદ સાહબ લિખતે હૈં કે ગુઝિશ્તા દિનોં જબ મૈં પેરિસ એરપોર્ટસે શહેરકી તરફ રવાના હો રહા થા. તો યહાં બસનેવાલે મુસલમાનોંકે બારેમેં સોચ રહા થા કે અબ તો ફ્રાન્સમેં બડી તા'દાદમેં મુસલમાન બસ ગયે હૈં. ઉનમેં બેરૂની મમાલિકસે આનેવાલે મુસલમાન ભી હૈં. ઝહન બતૌર ખાસ બચ્ચોંકી તરબિયતકે હવાલેસે ગૌર કર રહા થા કે મૈંને અપને સાથ બૈઠે ગાડી ચલાતે હુએ દોસ્ત આમિર અકાદસે પૂછા. ઈસ ગૈર મુસ્લિમ માહોલમેં બચ્ચોંકા દીનસે તઅલ્લુક કૈસા હૈ?

આમિર અકાદ ગુઝિશ્તા દો દહાઈયોંસે યહાં રેહતે હૈં. શામકે મશહૂર શહેર હલબકે રેહનેવાલે હૈં. હુસૂલે ઈલ્મકે લિયે આએ તો કિતાબોંકી તિજારતમેં દિલચસ્પી લેને લગે. ફિર અહબાબકે સાથ મિલકર મકતબા ઈસ્લામકે નામસે ઈશાઅતી ઈદારા કાઈમ કિયા, જો ગાલિબન ઈસ્લામી કિતાબોંકા પેરિસમેં સબસે બડા ઈદારા શુમાર હોતા હૈ. ઉનહોંને મેરી બાત પર ઝરા ગૌર કિયા, ફિર કહા : યૂં તો અચ્છે બુરે લોગ હર જગહ મૌજૂદ હોતે હૈં, મગર ગુઝિશ્તા દિનોં હમારે સાથ એક વાકિઆ પેશ આયા. ઉસકો સુન લેં તો ઉસસે આપકો અંદાઝા હો જાએગા કે યહાં પર લડકિયોંમેં ભી દીનકા કિતના શૌક હૈ?

મેરે એક અઝીઝ યહાં પેરિસમેં કાફી સાલોંસે રેહતે હૈં. બરસરે રોઝગાર હૈં, મગર અભી તક કિસી વજહસે અપના ઘર નહીં બસા સકે. એક દિન મેરે પાસ આએ તો ઘર બસાનેકા (શાદી કરનેકા) કિસ્સા છેડ દિયા. વો કિસી મુનાસિબ રિશ્તેકી તલાશમેં થે. અરબીકે અલ્ફાઝમેં બિન્તુલ હલાલકે લિયે મુઝે ભી કહા. મૈંને કહા કે કોઈ બાત નહીં, મુખ્તલિફ લોગ જિનકી બચ્ચિયાં શાદીકી ઉમરકો પહોંચ ચુકી હૈં, કેહતે રેહતે હૈં, કિસી ન કિસી જગહ બાત ચલા દેંગે. ચુનાંચે એક જગહ મૈંને બાત ચલા દી. લડકીકે વાલિદ મરાકશકે રેહનેવાલે થે. ઔર કઈ સાલોંસે યહાં રેહતે હૈં. ઔલાદ યહીં પૈદા હુઈ. લિહાઝા ફ્રેન્ચ ઝબાન અરબી પર હાવી હો ચુકી હૈ. વાલિદ ઔર વાલિદાસે બાત હુઈ તો ઉનહોંને કહા કે હમેં તો કોઈ એઅતિરાઝ નહીં રિશ્તા

મુનાસિબ હૈ, લડકીકી ઉમર ભી ૨૧,૨૨ સાલ હો ચુકી હૈ. વો ખૂદ ભી સમઝદાર ઔર પઢી લિખ્ખી હૈ, ઉસસે મશ્વરા કરકે બતાતે હૈં. યે બાત આગે બઢતી ગઈ, હમેં કવી (પક્કા) યકીન થા કે યે રિશ્તા ઝરૂર હો જાએગા.

ચુનાંચે વો દિન ભી આયા કે દોનોં ફરીકૈનને ઈસ બાત પર ઈત્તિફાક કિયા કે લડકા લડકીકો દેખ લે. ઔર દોનોં આપસમેં ગુફતગૂ (બાતચીત) ભી કર લેં તાકે બાત તય હો સકે. ઈત્તિફાકકી બાત કે મુલાકાતકે લિયે રેલ્વે સ્ટેશનકા ઈન્તિખાબ હુવા. ચુનાંચે લડકા ઔર લડકી ઝરા દૂર હટકર બૈઠ ગયે, લડકીકી વાલિદા, વાલિદ, મેરી અહલિયા ઔર મૈં ઉનકો દૂરસે દેખ રહે થે કે અચાનક લડકીને અપની પર્સસે કુછ ઔરાક (પત્તે) નિકાલે ઔર લડકેકે સામને રખ દિયે. મુઝે બડા તઅજ્જુબ હુવા કે યે ક્યા મઆમલા હૈ, મૈંને લડકીકી વાલિદાસે પૂછા કે યે ક્યા હૈ? તો કેહને લગી કે દર અસલ ઉસકી બેટીને અપને હોનેવાલે ખાવિંદસે ઉસકી નિજી ઝિંદગીકે બારેમેં માલૂમ કરનેકે લિયે એક સવાલનામા તૈયાર કિયા હૈ. ઔર ઉનકે જવાબાતકી રોશનીમેં વો ઉસસે અપના શરીકે હયાત બનાનેકે બારેમેં ફૈસલા કરેગી. સવાલાત અરબી ઔર ફ્રેન્ચ દોનોં ઝબાનોંમેં થે, ઝિયાદાતર ફ્રેન્ચ ઝબાન ઈસ્તેમાલ કી ગઈ થી. મેરા દોસ્ત ઈસ ઝબાનસે ઝિયાદા વાકિફ નહીં થા. ઉસને મુઝે દૂરસે ઈશારા કરકે અપને પાસ બુલાયા, તાકે મૈં ઉન સવાલાતકા જવાબ લિખનેમેં મદદ કરૂં.

વો સવાલાત તીન સફહાત પર મુશ્તમિલ થે, પેહલે સફહા પર ઉસકી ઝાતી ઝિંદગીકે બારેમેં સવાલાત થે. મસલન નામ, વલદિયત (બાપકા નામ), એડ્રેસ, કદ, વઝન, પેશા (ધંધા), તાલીમ, કારોબાર, નોકરી, ઘર અપના હૈ યા પરાયા? કિતને ઘંટે ડ્યૂટી દેતે ઔર કિતની તન્ખ્વાહ લેતે હો? વગૈરહ સવાલાત પર મુશ્તમિલ થા. યે આમ સવાલાત થે જિનકા જવાબ મેરે દોસ્તને લિખ લિયા થા, મગર અસલી સવાલાત કુછ ઈસ કિસમકે થે કે,

- આપકા ઈસ્લામસે ઔર મઝહબસે કિસ હદ તક તઅલ્લુક હૈ?
- પાંચોં નમાઝેં આપ અદા કરતે હૈં યા નહીં?
- ઈસ્લામકી રાહમેં કિતના વક્ત સર્ફ કરતે હૈં?
- કુરઆન પાકકા કિતના હિસ્સા ઝબાની યાદ હૈ?
- સાલમેં કિતની મરતબા કુરઆન પાકકી તિલાવત કરતે હૈં?
- હદીસકી કૌનસી કિતાબ આપને પઢી હૈ? ઔર કિતની હદીસેં આપકો યાદ હૈં? (દુલ્હે મિયાંકી જાને બલા).
- મિયાં બીવીકે હુકૂકકે બારેમેં એક સફહા લીખિયે.

● સીરતકી કૌનસી કિતાબ આપ પઢતે હૈં?

● આપને કિસી હલકએ દર્સમેં કભી શિર્કત કી હૈ? અગર કી હૈ તો કૌનસે આલિમે દીન થે? ઔર આપને ઉससે કૌનસી કિતાબ પઢી હૈ?

આમિર અકાદ કેહ રહા થા. મૈં ઉસ લડકીકે સવાલ પઢતા થા, ઔર હૈરતઝદા થા કે ઈસ માહોલમેં ભી ઈસ તરહકી લડકિયાં ઔર બચ્ચિયાં મૌજૂદ હૈં જો ઈસ્લામકી ઈસ હદ તક ફિક્ર રખતી હૈં.

● સવાલ થા કે આપ ઔલાદકે ખ્વાહિશમંદ હૈં? લડકિયાં ચાહતે હૈં યા લડકે?

● અચ્છા અગર શાદીકે બાદ પેહલા બચ્ચા હુવા તો ઉસકા નામ ક્યા રખ્ખેંગે?

● આપ અપની શરીકે હયાતમેં કિસ કિસમકી ખૂબિયાં દેખના પસંદ કરતે હૈં?

વો સવાલનામા ક્યા થા હકીકતમેં ઉસકી ઝિંદગી ઔર તર્ઝે હયાતકે બારેમેં મુકમ્મલ ખોજકા બંદોબસ્ત થા. ઈન સવાલાતકે જવાબાત પઢનેકે બાદ બિલા શુબા એક શખ્સકી પૂરી ઝિંદગીકા અક્સ નઝર આ જાતા હૈ.

તો ફિર આપકે દોસ્તને ઈન તમામ સવાલાતકા સહીહ સહીહ જવાબ લિખ્ખા? મૈંને પૂછા. કહા : ક્યૂં નહીં? ઉસને સારે જવાબાત મુફસ્સલ દેનેકી કોશિશ કી.

અચ્છા તો ફિર ક્યા શાદી હો ગઈ યા નહીં? નહીં ભાઈ મુજાહિદ નહીં, વો રિશ્તા તય ન હો સકા. લડકી ઉન જવાબાતસે મુત્મઈન નહીં હુઈ ઔર ઉસને અપને વાલિદૈનસે કેહ દિયા કે ઉસે ઐસા ખાવિંદ નહીં ચાહિયે જો અપને રબકે સાથ મુખ્લિસ નહીં, જો અપને ખાલિકસે મુખ્લિસ ઔર ઉસકા વફાદાર નહીં વો કલકો ઉસકે સાથ ક્યા સુલૂક કરેગા.

ઔર મૈં સોચ રહા થા કે વાકિઅતન અગર હમારી બચ્ચિયાં અપને મુસ્તકબિલ (આઈન્દા) કા ફૈસલા કરનેસે પેહલે અપને ખાવિંદકે રબસે વફાદારી ઔર તઅલ્લુકકે બારેમેં માલૂમ કર લેં તો ફિર ઉનકી સારી ઝિંદગી યકીનન બેહદ ખૂશગવાર ગુઝરેગી.

(બશુક્રિયા ઉર્દૂ ન્યૂઝ જિદ્દહ, જુમે'રાત ૧૫ ફરવરી સન ઈ. ૨૦૦૧)

અપના ભી ઈમ્તિહાન કરેં

અબૂ તલહા કેહતા હૈ કે : મુસ્તકબિલકા દુલ્હા ઔર દુલ્હન ઝરા ઈસ કિસ્સામેં ગૌર કરેં ઔર કબર વ હશરકે ઈમ્તિહાનસે પેહલે ભી ઈસ કિસ્સામેં બયાન કરદા આખિરતસે મુતઅલ્લિકા સવાલાતકા અપને નફસસે ઈમ્તિહાન લેં. ઔર ફિર ખૂદ હી ઈમાનદારીસે અપને જવાબાતકે નંબર લગાએં, રિઝલ્ટ તૈયાર કરેં, ઔર દેખેં ક્યા વો ઈસ ઈમ્તિહાનમેં પાસ હૈં? ઔર ફિર ઉસ દુલ્હેકી તરહ શરમિંદગીકો

અપને તક હી મેહદૂદ રખતે હુએ અલ્લામા સર મુહમ્મદ ઈકબાલ (રહ.) કે ઈસ શે'રકો યાદ કરકે અપની સાબેકા ઝિંદગી પર માતમ કરેં. ઔર દુનિયા ઔર ફિર આખિરતકી મઝીદ રૂસ્વાઈસે બચનેકે લિયે ઈસસે પેહલે પેહલે કુછ તોશા બના લેં કે લોગ કહેં કે વો ભી ગયા, ઔર ફલાં વક્ત ઉસકા જનાઝા હૈ, જિસકો શામિલ હોના હો ફલાં કબ્રસ્તાન પહોંચ જાએ.

મેરે અઝીઝ દોસ્તો!

જિન્હેં હકીર સમઝકર બુઝા દિયા તુમને

ઔર યેહી વજહ હૈ કે આજ મુસ્લિમકી ગરદન પર ગૈરોંકા પાંવ હૈ. તો બસ જાન લો કે :

વોહી ચિરાગ જલેંગે તો રોશની હોગી

દર્સે કુરઆનકો છોડનેકી સઝા દોનોં જહાનોંમેં ઝિલ્લત, શરમિંદગી ઔર જગ હંસાઈ હૈ. મુસ્તકબિલકે અલાવા માઝી (ગુઝરે હુએ ઝમાના) કે દુલ્હે ભી સુન લેં. ઔર અગર કિસી દાઢીવાલેકી બાત ઉનકે દિલકો નહીં ભાતી તો દાઢા મુન્ડે હીકી બાતકો માન લેં ઔર અપને દિલ ઔર મુસ્તકબિલકો દર્સે કુરઆનસે મુઝય્યન કરકે આખિરતકો સંવારેં. અલ્લામા ઈકબાલ (રહ.) ને ઈસી બદબખ્તીકી તરફ ઈશારા કરતે હુએ કહા થા :

દર્સે કુરઆં ન અગર હમને ભુલાયા હોતા
યે ઝમાના ન ઝમાનેને દિખાયા હોતા
ચાટ લીં તુમને કુતુબે ફલસફા વ ઈંગલિશકી
હાથ ભૂલેસે ભી કુરઆંકો લગાયા હોતા

મગર અફસોસ ઐસી બદબખ્તી પર કે હમ દુનિયાકી તાલીમ ઔર ઉસકી ધુનમેં ઐસે ખો ગયે કે તાલીમે કુરઆનકી તરફ હમારા ધ્યાન જાતા હી નહીં. શાયદ ઈન્સાનકી દુનિયામેં ઐસી હી મશ્ગૂલિયત ઔર બદબખ્તીકો દેખકર દયારે ગૈર (બરતાનિયા) મેં મૌજૂદ એક નૌજવાન બેટા અપને બાપકો ઐસે ચંદ અશઆર લિખકર મદીના તય્યિબહ ભેજતા હૈ જિનમેં ઈન્સાનકે દિલકી સખ્તી ઔર દર્સે કુરઆનસે ઉસકી ગફલતકા શિકવા કરતે હુએ કેહતા હૈ :

ઈન્સાનકા દિલ અબ સખ્ત હુવા
અપને હી શુગલમેં મસ્ત હુવા
જબ છોડ દિયા કુરઆંકા સબક
કિસ્મતકા હુવા બદ બખ્ત હુવા

ઔર અકબર ઈલાહાબાદી (રહ.) ને સચ કહા થા :

માર વ કઝદુમ રેહ ગયે કીડે મકોડે રેહ ગયે
સૂરતેં તો હૈં મગર ઈન્સાન થોડે રેહ ગયે

મેરા ખયાલ હૈ કે પેરિસમેં મુકીમ મુસ્તકબિલકા યે દુલ્હા, બિન્તુલ હલાલ ઔર દુલ્હનકા યે મુતલાશી સિવાએ અપની ઝાતી ઝિંદગી પર મુશ્તમિલ સવાલાત (નામ, વલદિયત, એડ્રેસ, કદ, વઝન, પેશા, તાલીમ, કારોબાર, નોકરી, ઘર અપના હૈ યા પરાયા, કિતને ઘંટે ડ્યૂટી દેતે હો ઔર કિતની તન્ખ્વાહ લેતે હો? બચ્ચેકા ક્યા નામ પસંદ કરોગે વગૈરહ?) કે અલાવા કિસી ભી સવાલકા સહીહ ઔર મા'કૂલ જવાબ ન દે સકા હોગા, જિસ વજહસે વો ઈસ ઈમ્તિહાનમેં ફેલ હો ગયા ઔર સિવાએ શરમિંદગીકે ઉસકે હાથ કુછ ન આયા. અગરચે વો જમાલે યૂસુફ (અલૈ.) કી તૈયારી કરકે બનનેવાલી દુલ્હનકે સામને પેશ હુવા હોગા. મગર ઉસકો ક્યા માલૂમ કે અલ્લાહકી ઝમીન અભી ઐસી બેટિયોંકો જનમ દેતી હૈ, જિનકો અહલે ઝમીનસે પેહલે અહલે આસમાન જાનતે હૈં. ઔર ફિર દોનોં મિલકર અપની અપની ઝબાનોંમેં ઐસી બેટિયોં પર ફખર કરતે હૈં.

મેરી માંઓ બહેનો ઔર બેટિયો! સોના ઝમીન હીમેં હોતા હૈ, મગર ઝમીનકે હર ખિત્તેકો ખોદનેસે નહીં મિલતા. બિલકુલ ઈસી તરહ ઐસી બેટિયાં ઝમીનકા સોના હૈં. બસ જિસ તરહ સોના ઝમીનકે અંદર કહીં કહીં મિલતા હૈ. ઈસી તરહ યે બેટિયાં ઝમીનકે હર ખિત્તે ઔર અકલીમ (મુલ્ક) મેં નહીં મિલતીં બલ્કે વો ઝમીન પર કહીં કહીં મિલતી હૈં. અલ્લાહ તઆલા તુમહેં ઔર તુમહારે શરીકે હયાત (શૌહર) કો ભી ઐસા બના દે જિસસે અલ્લાહ ઔર ઉસકે નબી (સ.અ.વ.) ખૂશ હો જાએં ઔર દુનિયા ઔર આખિરત દોનોંમેં તુમહારી બિગડી બન જાએ.

દયારે ગૈર ઔર કુફ્રિસ્તાનમેં બસનેવાલી ઈસ બેટીકી અઝમતે ઈમાનકો મૈં સરઝમીને મદીનાસે સલામ કરતા હૂં. ઔર ઉસે વોહી દુઆ દેતા હૂં જો સરઝમીને મદીનામેં રેહતે હુએ ઉસકે નબી (સ.અ.વ.) ને અન્સારકી એક લડકીકો દુઆ દેતે હુએ ફરમાયા થા : અય અલ્લાહ તૂ ઉસ લડકી પર અપની રહમતોંકી બારિશ બરસા. ઔર ઉસકી ઝિંદગીકો મશક્કત તલબ ન બના.

ઈબ્ને ઈસ્હાક (રહ.) કેહતે હૈં બસ આપ (સ.અ.વ.) કી દુઆ ઉસકે હકમેં કબૂલ હુઈ ઔર અન્સારકી ઔરતોંમેં ઉસસે ઝિયાદા માલદાર ઔર અલ્લાહકે રાસ્તેમેં ખર્ચ કરનેવાલી દૂસરી કોઈ ઔરત ન થી). (રવાહુ ઈમામ અહમદ)

અલ્લાહ તઆલા હમ તમામ મુસલમાનોંકી ઔલાદકો દીનસે ઐસી હી

સચ્ચી ઔર પક્કી મુહબ્બત અતા ફરમાએ જો ખૂને મુસ્લિમકો ગરમા દે ઔર રૂહકો તડપા દે. આમીન.

ઈન્શા અલ્લાહુલ અઝીઝ હમ ઈસ કિતાબકો અંગ્રેજી ઝબાનમેં છપવાનેકે બાદ ઉસકે ચંદ નુસ્ખે મક્તબુલ ઈલ્મ (પેરિસ) કે ઝરીએ મિસ્ટર અકાદ તક પહોંચાએંગે. જો હમારી તરફસે ઈસ કિતાબકો બનનેવાલે શૌહરકા ઈમ્તિહાન કરનેવાલી બેટી તક પહોંચા દેં તો હમ ઉનકે મમનૂન હોંગે. બસ વો બેટી અગર હમારી ઈસ કિતાબકો પઢે ઔર મુનાસિબ સમઝે તો રિજેક્ટ શુદા દુલ્હેકા જવાબનામા અગર ઉસકે પાસ મેહફૂઝ હો તો હમેં ઈરસાલ કરે. ઈન્શા અલ્લાહ હમ આઈન્દા તબાઅતમેં ઉસકા ઈઝાફા કરકે અવામકી ઈસ્લાહકે ખાતિર ઉસે છપવાનેકી કોશિશ કરેંગે.

ઈસ ડાઈમંડકા કદરદાન કૌન?

હુલ્યતુલ ઔલિયા ૧/૧૫૮ મૈં હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) સે મન્કૂલ હૈ કે હઝરત સલમાન ફારસી (રદિ.) કુછ અરસા ગાઈબ રેહનેકે બાદ હઝરત ઉમર (રદિ.) કો મિલે. હાલ અહવાલ પૂછા ઔર ઉનકો દુઆ દી કે અલ્લાહ તઆલા આપકો અપના ખાસ બંદા બનાએ. હઝરત સલમાનને કહા ફિર આપ મેરી શાદી કરવા દીજિયે (મકસદ હઝરત ઉમર (રદિ.) કે નેક ઘરાનેમેં શાદીકા થા). હઝરત ઉમર (રદિ.) યે બાત સુનકર ખામોશ રહે, તો હઝરત સલમાનને કહા, આપ મુઝે અલ્લાહકા ખાસ બંદા બનાએ જાનેકી દુઆ તો દેતે હૈં મગર અપને લિયે ખાસ બંદા બનાના પસંદ ક્યૂં નહીં કરતે (યાની મેરી શાદી અપને નેક ઘરાનેમેં ક્યૂં નહીં કરા દેતે). જબ સુબહ હુઈ તો હઝરત ઉમર (રદિ.) કે આદમી હઝરત સલમાનકી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ. તો પૂછા ક્યા કોઈ કામ હૈ? બોલે હાં કામ હૈ? કહા ક્યા કામ હૈ? બોલે ક્યા ફિર હમારા કામ હો જાએગા? ઔર સાથ હી કેહને લગે : વો હઝરત ઉમર (રદિ.) કો શાદીકી જો બાત આપને કહી થી ઉસકો તો બસ છોડ હી દીજિયે. ઉસ પર હઝરત સલમાનને કહા : કે ખુદાકી કસમ મુઝે શાદીકી ઈસ બાત પર ઉનકી અમારત યા બાદશાહતને નહીં ઉકસાયા બલ્કે મેરા (ઉનકે ઘરાનેમેં) શાદીસે ઈરાદા યે થા કે શાયદ અલ્લાહ તઆલા હમારી ઈસ રિશ્તેદારીસે કોઈ સાલેહ ઔલાદ અતા ફરમા દે.

સુનને બૈહકીમેં હઝરત ઉમર (રદિ.) સે રિવાયત હૈ. વો ફરમાતે હૈં : કે મૈં બાઝ દફા જાન બૂઝકર અપને નફસકો બીવીકે સાથ સોહબત કરને પર મજબૂર

કરતા હૂં (ઔર વો સિર્ફ ઔર સિર્ફ) ઈસ ઉમ્મીદ પર કે અલ્લાહ તઆલા મુઝે ઐસા બચ્ચા અતા ફરમા દે જો અલ્લાહકી તસ્બીહ કરનેવાલા હો.

(દુર્રે મન્સુર સુયૂતી ૧/૨૭૪)

અલ્લાહ તઆલાકા ફરમાન હૈ (નિસાઉકુમ હર્ષુલ્લકુમ ફઅતૂ હર્ષકુમ અન્ના શિઅ્તુમ વકદ્દિમૂ લિઅન્ફુસિકુમ. વત્તકૂલ્લાહ વઅ્લમૂ અન્નકુમ મુલાકૂહુ વબશ્શિરિલ મુઅ્મિનીન). (સૂ. બકરહ : ૨૨૩)

(તુમહારી ઔરતેં તુમહારી ખેતી હૈં, સો જાઓ અપની ખેતીમેં જહાંસે ચાહો ઔર આગેકી તદબીર કરો અપને વાસ્તે. ઔર ડરતે રહો અલ્લાહસે ઔર જાન રખ્ખો કે તુમકો ઉસસે મિલના હૈ ઔર ખૂશખબરી સુના ઈમાનવાલોંકો).

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ યાની આમાલે સાલિહા અપને લિયે કરતે રહો યા યે કે વતી (મુબાશિરત) સે ઔલાદે સાલેહા મતલૂબ હોની ચાહિયે. મહઝ હઝઝે નફસ (નફસકી લઝઝત) મકસૂદ ન હો.

ઔર કુરઆન પાકમેં નેક ઔર સાલેહ ઔલાદકે મુતઅલ્લિક હઝરત ઝકરિય્યા (અલૈ.) કી ખ્વાહિશ ઔર તલબકા ઈસ તરહ ઝિક્ર કિયા ગયા હૈ, **(હુનાલિક દઆ ઝકરિય્યા રબ્બહૂ કાલ રબ્બિ હબ્ લી મિલ્લદુન્ક ઝૂર્રિય્યતન્ તય્યિબતન્ ઈન્નક સમીઉદ્દુઆઈ....... સે વ નબિય્યમ્ મિનસ્સાલિહીન તક).**

(સૂ. આલે ઈમરાન : ૩૮, ૩૯)

તર્જુમા : (વહીં દુઆ કી ઝકરિય્યાને અપને રબસે. કહા અય રબ મેરે અતા કર મુઝકો અપને પાસસે ઔલાદે પાકીઝા. બેશક તૂ સુનનેવાલા હૈ દુઆકા. ફિર ઉસકો આવાઝ દી ફરિશ્તોંને જબ વો ખડે થે નમાઝમેં હુજરેકે અંદર : કે અલ્લાહ તુઝકો ખુશખબરી દેતા હૈ યહયા કી. જો ગવાહી દેગા અલ્લાહકે એક હુકમકી, ઔર સરદાર હોગા, ઔર ઔરતકે પાસ ન જાએગા. ઔર નબી હોગા સાલિહીનસે).

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ કે : હઝરત ઝકરિય્યા (અલૈ.) બિલકુલ બુઢ્ઢે હો ચુકે થે, ઉનકી બીવી બાંઝ થી, ઔલાદકી કોઈ ઝાહિરી ઉમ્મીદ ન થી, મરયમકી નેકી વ બરકત ઔર યે ગૈર મામૂલી ખવારિક (કરામતેં) દેખકર (યાની મરયમ (અલૈ.) કે પાસ બગૈર મોસમકે મેવે આતે : ગરમીકે ફલ સરદીમેં, ઔર સરદીકે ફલ ગરમીમેં આતે દેખકર) દફઅતન (હઝરત ઝકરિય્યા અલૈ. કે) દિલમેં એક જોશ ઉઠા ઔર ફૌરન હરકત હુઈ કે મૈં ભી ઔલાદકી દુઆ કરૂં. ઉમ્મીદ હૈ કે મુઝે ભી બે-મોસમ મેવા મિલ જાએ. યાની બુઢ્ઢાપેમેં (પાકીઝા) ઔલાદ મરહમત હો. (ફિર પાકીઝા ઔલાદ મિલનેકી) દુઆ કબૂલ હુઈ, બશારત મિલી કે લડકા

હોગા, જિસકા નામ યહયા રખ્ખા ગયા. (ઔર વો લડકા) લઝ્ઝાત ઔર શહવાતસે બહોત ઝિયાદા રુકનેવાલા હોગા. અલ્લાહકી ઈબાદતમેં ઈસ કદર મશ્ગૂલ રહેગા કે ઔરતકી તરફ ઈલ્તિફાત (રગબત) કરનેકી નૌબત ન આએગી. યે હઝરત યહયાકા મખ્સૂસ હાલ થા. જિસસે ઉમ્મતે મુહમ્મદિયાકે લિયે કોઈ ઝાબતા નહીં બન સકતા. હમારે પૈગમ્બર (અલૈ.) કા આલા ઈમ્તિયાઝ યે હૈ કે કમાલે મઆશરતકે સાથ કમાલે ઈબાદતકો જમા ફરમાયા.

અચ્છી નિય્યત અચ્છે ફલ

મેરે મોહતરમ દોસ્તો! ક્યા આપને અલ્લાહકે પૈગમ્બર હઝરત ઝકરિય્યા (અલૈ.) ઔર ઉસકે દીગર સાલિહીન બંદોમેંસે હઝરત ઉમર ઔર હઝરત સલમાન (રદિ.) કે ઝહનકી બુલંદીયે પરવાઝકા અંદાઝા લગાયા કે ઉન હઝરાતકા શાદી બિયાહ ઔર જિમાઅસે ક્યા મકસદ ઔર ક્યા નિય્યત હોતી થી? ઔર ક્યા કભી હમારે ઝહનમેં શાદી ઔર જિમાઅસે પેહલે યે બાત આઈ જિસકી તરફ અલ્લાહકે બરગુઝીદા બંદે ઈશારા ફરમા રહે હૈં.

મેરી માંઓ બહેનો ઔર બેટિયો! યે તો મરદોકી બાત હુઈ. આઓ અબ તુમહેં તુમહારી હમ જિન્સ એક ઔરત (હઝરત ઈસા અલૈ. કી નાની યાની હઝરત મરયમકી માં) કી બાત સુનાએ જિસસે ખૂશ હોકર અલ્લાહ તઆલાને તુમહારી રેહનુમાઈકે લિયે ઉનકી ઈસ બાત ઔર નેક નિય્યતકા તઝકેરા સાત આસમાનોકે ઉપરસે કુરઆન પાકમેં કરતે હુએ ફરમાયા :

(ઈઝ્ કાલતિમ્ રઅતુ ઈમ્રાન રબ્બિ ઈન્ની નઝરતુ લ-ક મા ફી બત્ની મુહર્રરન્ ફતકબ્બલ્ મિન્ની. ઈન્નક અન્તસ્ સમીઉલ અલીમ).

(સૂ. આલે ઈમારાન : ૧૦)

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ : કે (હઝરત ઈમરાનકી ઔરતકા નામ હૈ (હન્ના બિન્તે ફાકૂઝા) ઉસને અપને ઝમાનેકે રિવાજકે મુવાફિક મન્નત માની થી કે ખુદાવંદા! જો બચ્ચા મેરે પેટમેં હૈ. મૈં ઉસે મુહર્રર (યાની તેરે નામ પર આઝાદ) કરતી હૂં. ઉસકા મતલબ યે થા કે વો તમામ દુન્યાવી મશાગિલ ઔર કૈદ નિકાહ વગૈરહસે આઝાદ રેહકર હમેશા ખુદાકી ઈબાદત ઔર કલીસાકી ખિદમતમેં લગા રહેગા. અય અલ્લાહ તૂ અપની મહેરબાનીસે મેરી નઝર કબૂલ ફરમા. તૂ મેરી અર્ઝકો સુનતા ઔર મેરી નિય્યત વ ઈખ્લાસકો જાનતા હૈ. ગોયા લતીફ તર્ઝમેં ઈસ્તિદઆ (દુઆ) હુઈ કે લડકા પૈદા હો. ક્યૂંકે લડકિયાં ઈસ ખિદમતકે લિયે કબૂલ નહીં કી જાતી થી.

મેરી બહેન! ક્યા આપને હઝરત મરયમ (અલૈ.) કી માં ઔર હઝરત ઈસા (અલૈ.) કી નાની હઝરત હન્નાકી નિય્યત ઔર ઉનકે ઝહનકી બુલંદીયે પરવાઝકા અંદાઝા લગાયા કે વો અપને પેટમેં મૌજૂદા બચ્ચેકે મુતઅલ્લિક ક્યા હી પ્યારી નિય્યત કરકે હક તઆલાસે દુઆ માંગ રહી હૈં? ઈસી દુઆ ઔર નિય્યતકા યે નતીજા થા કે ઉનકો એક ઐસી બેટી અતા કી ગઈ જિસકી કદરો કીમતકો ખુદા હી જાનતા હૈ. જિસ તરહકે બેટેકી હઝરત હન્નાકો ખ્વાહિશ થી વો ઉસ બેટીકો કહાં પહોંચ સકતા થા. યે બેટી બઝાતે ખૂદ મુબારક વ મસઊદ હૈ ઔર ઉસકે વુજૂદમેં એક અઝીમુશ્શાન મુબારક વ મસઊદ બેટેકા વુજૂદ મુન્તવી હૈ જો હઝરત ઈસા (અલૈ.) કી શકલમેં ઝાહિર હુવા.

મઝકૂરા બહસસે આપકો અંદાઝા હો જાના ચાહિયે કે મોમિનકી નિય્યત ક્યા ક્યા રંગ દિખાતી હૈ. ઔર ક્યા હી અઝીમ નિય્યત થી હમારે ઉન અકાબિરકી કે શાદી ઔર જિમાઅસે મકસદ ઉન હઝરાતકા યે હોતા થા કે ઉનકે યહાં ઐસી ઔલાદ પૈદા હો જાએ જો અલ્લાહકે ગુન ગાતી રહે. ઔર દુનિયા ઔર આખિરત દોનોંમેં હમ ઉનકી દુઆ ઔર બરકતસે મેહરૂમ ન રહેં.

મેરે દોસ્તો! અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કે પ્યારોંકી શાદી ઔર જિમાઅસે યેહી નિય્યત હુવા કરતી હૈ. ઔર યે ચીઝ અલ્લાહ તઆલા હીકી તૌફીકસે નસીબ હોતી હૈ. બસ શાદી ઔર જિમાઅકે વક્ત અગર યેહી નિય્યત મિયાં ઔર બીવી દોનોંકી તરફસેં હો જાએ તો નૂર અલા નૂર હૈ ઔર ખૂશી હી ખૂશી હૈ. મગર યે ઉનકો કહાં નસીબ? (ઈલ્લા મન રહિમલ્લાહ) હાં જિસ પર અલ્લાહ અપના રહમ ફરમા દે.

હો સકતા હૈ કે અલ્લાહ તઆલા મિયાં ઔર બીવીકો ઉનકી ઈસ નિય્યત પર એક ઐસા સાલેહ બેટા યા બેટી અતા ફરમા દેં જો ઝમીન પર ચલતે ફિરતે અલ્લાહકી અઝમત ઔર ઉસકી તસ્બીહ કરતે રહેં. ઔર અપને વાલિદૈનકી વફાતકે બાદ જબ ઉનકા અમલ ઉનસે મુન્કતેઅ (બંદ) હો જાએગા તો યે બેટા ઔર બેટી ઉનકે લિયે મગફિરતકી દુઆ કરતે રહેં તાકે વો કબરમેં આરામકી નીંદ સો સકેં.

હદીસ શરીફમેં હૈ કે જબ ઈન્સાન મર જાતા હૈ તો તીન ચીઝોંકે અલાવા હર ચીઝસે ઉસકા અમલ મુન્કતેઅ હો જાતા હૈ. ઉન તીન ચીઝોંમેંસે એક યેહી હૈ કે સાલેહ ઔર નેક બેટા (યા બેટી) ઉસકે લિયે મગફિરતકી દુઆ કરે..... અલ હદીસ. (રવાહુ મુસ્લિમ કમા ફીલ મિશ્કાત, કિતાબુલ ઈલ્મ)

(તો ઈસ દુઆકી બરકત યે હૈ કે કબરમેં હોતે હુએ ભી ઉનકો ફાઈદા

પહોંચતા રેહતા હૈ ઔર વો ખુશ હોતે હૈં).

ઈમામ ફખરૂર્રાઝીને તફસીર અલ કબીર જિલ્દ નંબર ૧ સફા ૧૭૯ મેં બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમકે ફઝાઈલ બયાન કરતે હુએ લિખ્ખા હૈ : કે હઝરત ઈસા ઈબ્ને મરયમ (અલૈ.) એક કબરકે પાસસે ગુઝરે તો દેખાકે અઝાબકે ફરિશ્તે ઉસ મય્યિતકો અઝાબ દે રહે હૈં. જબ વાપસી પર ઉસ કબરકે પાસસે દોબારહ ગુઝરે તો દેખા કે (અઝાબ ખતમ હૈ ઔર) રહમતકે ફરિશ્તે (ઉસકી કબરકે પાસ) નૂરકે તબાક ઔર તશ્તરિયાં ઉઠાએ હુએ હૈં. હઝરત ઈસા (અલૈ.) કો ઈસ બાત પર બડા તઅજ્જુબ હુવા. ચુનાંચે ઉસી વક્ત નમાઝ પઢકર દુઆ કી (કે અય અલ્લાહ મુઝે ઉસકા સબબ બતલા દીજિયે કે યે અઝાબ ક્યૂંકર ખતમ હો ગયા?) તો અલ્લાહ તઆલાને વહીકે ઝરીએ ઉનકો ખબર દી કે અય ઈસા! (કબરવાલા) યે બંદા બડા ગુનેહગાર થા. ઔર જબસે યે મરા હૈ ઉસ દિનસે યે મેરે અઝાબમેં મુબ્તલા થા. ઔર ઉસકી મૌતકે વક્ત ઉસકી બીવી હામિલા થી. ખાવિંદકી વફાતકે બાદ જબ બચ્ચેકી પૈદાઈશ હુઈ તો ઉસને ઉસકી પરવરિશ કી. ઔર જબ બડા હુવા તો ઉસને બચ્ચેકો અહલે ઈલ્મકે યહાં પઢનેકે લિયે ભેજ દિયા. તો ઉસ્તાઝને ઉસકો (**બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ**) પઢના સિખા દિયા. અબ જબ વો બચ્ચા ઝમીનકે ઉપર રેહતે હુએ મેરા નામ લેકર મુઝે પુકાર રહા હૈ (યાની બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ પઢ રહા હૈ) તો મુઝે શરમ આતી હૈ કે મૈં ઉસકે બાપકો ઝમીનકે અંદર હોતે હુએ આગકે અઝાબમેં મુબ્તલા રખ્ખૂં.

મુસન્નિફ અર્ઝ કરતા હૈ : દોસ્તો! યે હાલ તો ઉસ બચ્ચેકા હૈ જિનસે અભી સિર્ફ ઔર સિર્ફ કુરઆનકી એક આયત બિસ્મિલ્લાહ હિર્રહ્‌મા નિર્રહીમ પઢી ઔર સીખી હૈ, કે ઝમીન પર બચ્ચેકે ઈસ એક આયતકો પઢને ઔર સીખનેકી વજહસે ઉસકા બાપ કબરકે અઝાબસે મેહફૂઝ હોકર આરામકી નીંદ સો રહા હૈ. ઔર વો ભી બાપકે કસ્દ ઔર વસિય્યતકે બગૈર આખિરતકા ફિક્ર રખનેવાલી એક નેક માંને ખૂદ હી ઉસકો અપની ઔર ઉસકી આખિરત સંવારનેકે લિયે અહલે ઈલ્મકે પાસ બિઠા દિયા થા. તો ઉસ શખ્સ પર અલ્લાહકી રહમતકા ઉસકે મરનેકે બાદ ક્યા સમાં (હાલ) હોગા જિસને અપને બેટેકો કસ્દન (ઈરાદતન) અલ્લાહકા કલામ સીખનેકે લિયે અહલે ઈલ્મકે પાસ બિઠાયા ઔર ઉસને તમામ કુરઆનકો અપને સીનેમેં જમા કર લિયા ઔર ફિર વો રાત દિન ઝમીન પર રેહતે હુએ ઉસ કુરઆનકી તિલાવત કર રહા હૈ જો અલ્લાહ તઆલાકે સાંસોંકી ખૂશબૂસે મુઅત્તર હૈ ઈસ લિયે કે વો અલ્લાહકા કલામ હૈ ઔર ઉસીસે નિકલા હૈ.

ઔર ક્યા હી અઝીમુશ્શાન ઔર ખુશ કિસ્મત કુરઆનકા હાફિઝ વો બેટા હૈ જિસકે પેહલૂમેં નબુવ્વતકા ઈન્દેરાજ હો ચુકા હૈ મગર વો કુરઆન ઉસ પર વહી નહીં કિયા ગયા. બસ હર ઈન્સાનકો ઈસ જૌહરકી કદર કરની ચાહિયે. ઔર હઝરત ઝકરિય્યા (અલૈ.), હઝરત ઈસા (અલૈ.) કી નાની, ખલીફા રાશિદ હઝરત ઉમર ઔર હઝરત સલમાન (રદિ.) કી તરહ શાદી ઔર જિમાઅસે ઈન્સાનકા મકસદ ઐસી સાલેહ ઔલાદકા હુસૂલ હોના ચાહિયે જો ઝમીન પર અલ્લાહકે ગુન ગાનેવાલે ઔર ઉસીકી તસ્બીહ કરનેવાલે હોં, તાકે વાલિદૈનકી વફાતકે બાદ વો બેટે ઔર બેટિયાં ઉનકે લિયે મગફિરતકી દુઆ કરતે રહેં. અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ઐસે હી ફરઝંદ અતા ફરમાએ.

હદીસ શરીફમેં હૈ. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : જિસને કુરઆન પઢ્હા (યાની હિફઝ કિયા) તેહકીક ઉસને નબુવ્વતકો અપને પેહલૂમેં દાખિલ કર લિયા. મગર યે બાત હૈ કે વો કુરઆન ઉસ પર વહી નહીં કિયા ગયા. બસ સાહિબે કુરઆનકી શાનકે લાઈક યે બાત નહીં હૈ કે જબ કુરઆન પાક ઉસકે પેહલૂઓંમેં હૈ તો વો સખ્તી (યા ઝગડા) કરનેવાલેકે સાથ સખ્તી યા ઝગડા કરે. ઔર જાહિલકે સાથ જાહિલાના તરીકા ઈખ્તિયાર કરે (યાની હામિલે કુરઆનકો ઐસી બાતેં ઝેબ નહીં દેતી). (રવાહુ હાકિમ ફી મુસ્તદરક : ૧/૪૪૨)

જો સાહબ મઝકૂરા બહસકો મુફસ્સલ તૌર પર દેખના ચાહેં વો હમારી અરબી કિતાબ (**કસસુલ મુતઝવ્વેજૈન વલ મુતઝવ્વેજાત**) કે ઉનવાન (**અલ કસ્દુ મિનઝ ઝવાજિ વલ ફર્કુ બૈન હયાતિલ મુસ્લિમ વલ કાફિર**) કા મુતાલઆ કરેં, વો એક મુફસ્સલ દિલચસ્પ ઔર ફાઈદામંદ બહસ હૈ. વલ્હમ્દુ લિલ્લાહિ અલા ઝાલિક.

મૈંને બીસ સાલ તક ગુસ્સા દિલાનેવાલી એક હરકત ભી બીવીમેં નહીં દેખી

મુસન્નિફ અર્ઝ કરતા હૈ કે : યે કિસ્સા એક ઐસી ઔરતકા હૈ જો ઝરબુલ મસલ (મિસાલ) કે તૌર પર બયાન કિયા જાતા હૈ. ઔર મુઝે નહીં ઉમ્મીદ કે મૌજૂદા ઝમાનેમેં ઈસ ધરતી પર માંકી ઐસી બેટી ભી મૌજૂદ હોગી જિસકા ખાવિંદ યે ઈકરાર કરે કે બીસ બરસકે અરસામેં અપની બીવીકે અંદર મૈંને કોઈ ઐસી હરકત નહીં દેખી જિસસે મુઝે ઉસ પર ગુસ્સા આયા હો. વો કિસ્સા કુછ ઈસ તરહ હૈ.

કેહતે હૈં કે એક રોઝ કાઝી શુરૈહકી મુલાકાત ઈમામ શઅબીસે હુઈ તો ઉનહોંને કાઝી શુરૈહસે ઉનકી બીવીકા હાલ અહવાલ પૂછા. કાઝી સાહબને કહા કે જનાબ બીસ સાલકા અરસા બીત ગયા હે મગર મૈંને આજ તક ગુસ્સા દિલાનેવાલી એક હરકત ભી અપની બીવીમેં નહીં દેખી. ઈમામ શઅબીને હૈરાન હોકર પૂછા, કાઝી સાહબ ભલા યે કૈસે મુમકિન હુવા?

કાઝી સાહબને કહા કે જબ મૈં પેહલી રાત અપની બીવીકે કમરેમેં દાખિલ હુવા તો દેખા કે વો હુસ્નો જમાલસે માલામાલ થી. અલ્લાહ તઆલાને ઉસકો ઐસે હુસ્ને ફાતિન ઔર મુન્ફરિદ કિસમકે જમાલ (ખૂબસૂરતી) સે મુઝય્યન કર રખ્ખા થા કે દેખનેવાલા દેખતા હી રેહ જાતા થા. જિસ વક્ત પેહલી રાત મૈંને ઉસકે ઉસ હુસ્નકા મુશાહિદા કિયા, તો ઉસસે ખૂશ હોકર મૈંને વુઝૂ કરકે અલ્લાહકે હુઝૂર શુક્રાનેકે દો નફલ પઢનેકી નિય્યત કી. ચુનાંચે મૈંને વુઝૂ કિયા ઔર દો રકાત નમાઝ નફલ અદા કિયે. નમાઝસે ફારિગ હોનેકે બાદ મૈંને દેખા કે મેરી બીવી ભી મેરી તરહ વુઝૂ કરકે નમાઝમેં મશ્ગૂલ હૈ. લિહાઝા જબ વો નમાઝસે ફારિગ હો ગઈ તો મૈં ઉસકી તરફ મુતવજ્જેહ હુવા ઔર અપને હાથકો ઉસકી તરફ જૂંહી બઢાયા તો વો મુઝે મુખાતબ કરકે કેહને લગી : અય-અબૂ ઉમૈયા! ઠહેરિયે ઔર ઝરા રૂક જાઈયે. ઉસકે સાથ હી ઉસને (ખતીબોંવાલા) ખુત્બા પઢના શુરૂ કર દિયા ઔર કહા :

યાની સબ તારીફેં અલ્લાહકે લિંયે હૈં. મૈં ઉસીકી તારીફ કરતી હૂં. ઔર ઉસીસે મદદ ઔર બખ્શિશ તલબ કરતી હૂં. ઔર મૈં મુહમ્મદ મુસ્તુફા (સ.અ.વ.) કી ઝાત પર સલાત વ સલામ ભેજતી હૂં. ઉસકે બાદ કેહને લગી :

દર અસલ બાત યે હૈ કે મૈં આપકે કરીમાના અખ્લાકસે વાકિફ નહીં હૂં. ઈસ લિયે ગુઝારિશ હૈ કે આપ ચંદ વો બાતેં મુઝે બતા દીજિયે જો આપકો પસંદ હૈં તાકે મૈં ઉનકો બજા લાઉં. ઔર વો બાતેં ભી બતા દીજિયે જો આપકો નાપસંદ હૈં તાકે મૈં ઉનસે બાઝ રહૂં (પરહેઝ કરૂં). ઔર કહા કે : આપકો યે બાત માલૂમ હૈ કે આપકે કબીલે ઔર કૌમમેં ઐસી નૌજવાન લડકિયાં મૌજૂદ હૈં જિનસે આપ નિકાહ કર સકતે થે. ઔર ઈસી તરહ મેરી કૌમ ઔર કબીલેમેં ભી ઐસે નૌજવાન મૌજૂદ હૈં જિનસે મૈં નિકાહ કર સકતી થી. લેકિન યે રિશ્તે અલ્લાહકે યહાં તયશુદા હૈં ઔર વોહી હોતા હે જો અલ્લાહ તઆલાકો મંઝૂર હોતા હૈ. ઔર બસ અબ આપ મેરે માલિક ઔર મેરે ખાવિંદ બન ગયે. અબ આપકી ઝિમ્મેદારી હૈ કે આપ મેરે સાથ વોહી સુલૂક કરેં જિસકા અલ્લાહ તઆલાને આપકો હુકમ દેતે હુએ ફરમાયા,

(ફઈમ્સાકુમ્ બિમઅ્રૂફિન્ ઔતસ્રીહુમ્ બિઈહ્સાન). (સૂ. બકરહ : ૨૨૯)

(ઉસકા મતલબ યે હૈ કે ખાવિંદ અપની બીવીકે સાથ હુસ્ને મઆશરતકે સાથ રહે. ઔરતકો કૈદમેં રખના ઔર સતાના મકસૂદ ન હો જૈસાકે ઉન (ઝમાનએ જાહિલિયતવાલોં) કા દસ્તૂર થા. વરના સહૂલત ઔર ઉમ્દગીકે સાથ કાઈદાકે મુવાફિક ઔરતકો રૂખ્સત કર દે. તફસીરે ઉસમાની).

ઉસકે બાદ (ખતીબોંકી તરહ અપની બાતકો ખતમ કરતે હુએ) કેહને લગી, કે મૈં અપની ઈસ બાતકો ખતમ કરતી હૂં ઔર અપને ઔર આપકે વાસ્તે અલ્લાહ તઆલાસે મગફિરત તલબ કરતી હૂં.

ઉસકે બાદ કાઝી શુરૈહને ઈમામ શઅબીકો મુખાતબ કરકે કહા : ખુદાકી કસમ અય શઅબી! ઉસ અલ્લાહકી બંદીને સુહાગકી રાત ખૂદ ખુત્બા પઢકર મુઝે ભી ખુત્બા પઢને પર મજબૂર કર દિયા.

લિહાઝા મૈંને ભી ખુત્બા દેતે હુએ કહા : સબ તારીફેં અલ્લાહકે લિયે હૈં. મૈં ઉસીકી તારીફ કરતા હૂં. ઉસીસે મદદ ઔર મગફિરત તલબ કરતા હૂં ઔર અપને નબી પર સલાત વ સલામ ભેજતા હૂં. ઉસકે બાદ (મૈંને ઉસકો મુખાતબ કરકે કહા) :

(મોહતરમા) આપને મેરે સાથ જો બાતેં કી હૈં, ઉન પર આપ અગર સાબિત કદમ રહીં તો યે તેરે નસીબકે અચ્છા હોનેકી અલામત હૈ. ઔર અગર ઈન બાતોંકા સિર્ફ દાવા હી દાવા હૈ ઔર અમલ નહીં તો કલ કિયામતકે દિન યેહી બાતેં તેરે ખિલાફ દલીલ બન જાએંગી. ઔર કહા કે મૈં ફલાં ફલાં ચીઝકો પસંદ કરતા હૂં ઔર ફલાં ફલાં ચીઝ મુઝે નાગવાર (નાપસંદ) હૈ. બસ મેરી જો ખૂબી યા નેકી પસંદ આએ તો તુઝે ચાહિયે કે ઉસકો લોગોંમેં બયાન કરો. ઔર મુઝમેં જો બુરાઈ તુઝે નઝર આએ ઉસકો છુપાઓ ઔર લોગોંકે સામને હરગિઝ બયાન ન કરો.

ઉસકે બાદ બીવીને પૂછા કે મેરે વાલિદૈનકે સાથ મેરી મુલાકાતકે મુતઅલ્લિક આપકા ક્યા મૌકફ હૈ? મૈંને કહા કે મુઝે યે બાત પસંદ નહીં હૈ કે વો મેરે યહાં ઈસ તરહ આના જાના શુરૂ કર દેં જિસસે મુઝે તકલીફ હો.

ફિર બીવીને પૂછા કે આપકે પડોસમેંસે વો કૌન લોગ હૈં જિનકો આપ પસંદ કરતે હૈં તાકે મૈં ઉનકો ઘર આનેકી ઈજાઝત દૂં? ઔર વો કૌન લોગ હૈં જિનકો આપકે ઘર આનેસે રોકૂં ઔર ઉનસે નફરત કરૂં?

મૈંને ઉસકો બતાયા કે ફલાં ફલાં લોગ નેક હૈં ઉનસે મિલાપ રખના. ઔર ફલાં ફલાં લોગ બુરે હૈં ઉનસે બચના.

ઉસકે બાદ કાઝી શુરૈહ કેહને લગે કે ઈસ તરહ મૈંને બેહતરીન ઔર એક મિસાલી રાત અપની બીવીકે સાથ ગુઝારી. ઔર સાલભર મૈં અપની બીવીકે સાથ રહા. સિવાએ મુહબ્બત બળ્હાનેવાલી બાતોંકે કિસી દૂસરી બાતકો મૈંને ઉસમેં નહીં પાયા.

મુકમ્મલ સાલ ગુઝર જાનેકે બાદ જબ મૈં એક મરતબા અપને મોહકમએ કઝાકી (કોર્ટ કી) ડ્યૂટીસે ઘર વાપસ આયા તો દેખા કે એક ઔરત મેરી બીવીકે પાસ બૈઠી હુઈ હૈ. મૈંને પૂછા યે કૌન હૈ? બીવીને કહા કે યે આપકી ખૂશદામન યાની સાસ સાહિબા હૈં.

ફિર વો મેરી તરફ મુતવજ્જેહ હોકર કેહને લગીં સુનાઈયે બેટા : આપને અપની બીવીકો કૈસા પાયા? મૈંને કહા : બહોત હી ખૂબ. ફિર વો નસીહત કરતે હુએ મુઝે કેહને લગીં : અય અબૂ ઉમૈયા! દો બાતોંમેં તુમ અપની બીવીસે ઝિયાદા બુરે હાલવાલા ન બનના.

(૧) પેહલી બાત યે કે ઔરતકે યહાં જબ બેટા પૈદા હોતા હૈ તો ઉસમેં તકબ્બુર આ જાતા હૈ ઔર ઉસકે નખરે બળ્હ જાતે હૈં. ઔર યે હાલત ઔરતકે લિયે ખતરેસે ખાલી નહીં.

(૨) દૂસરી બાત યે કે જબ ઉસકા ખાવિંદ ઔરતસે કુછ ઝિયાદા હી ખૂશ હો જાતા હૈ તો યે ખૂશી ભી ઉસકો ગલત રાસ્તે પર ડાલ દેતી હૈ જિસકે સબબ વો ખાવિંદકે એહતિરામમેં કોતાહી કરને લગતી હૈ. બસ યે હાલત ભી ઔરતકે લિયે ખતરેસે ખાલી નહીં. ઈસ લિયે કે તકબ્બુર ઔર નખરેકા બળ્હના ઔર ખાવિંદકે એહતિરામમેં કોતાહી કરના બડા ખતરનાક ઔર બુરે હાલાતકી અલામત હૈ. ઔર કહા કે બુરાઈકે એઅતિબારસે મુતકબ્બિર ઔર નખરેબાઝ ઔરતસે બળ્હકર મર્દકે ઘરમેં કોઈ દૂસરી ચીઝ નહીં. બસ આપકો ચાહિયે કે ઈસ હાલતમેં ઔરતકો આપ જો ચાહેં ઔર જૈસે ભી ચાહેં આદાબ ઔર અખ્લાકકી તાલીમ દેં. ઔર ઉસકે બુરે અખ્લાકકી છાંટી જિસ તરીકેસે હો સકે કરતે રહેં (યે બાતેં કાઝી શુરૈહકી સાસ અપને જસ્ટિસ (જજ) દામાદકો સમઝા રહી હૈ).

ઉસકે બાદ કાઝી શુરૈહને અપના કિસ્સા સુનાતે હુએ ઈમામ શઅબી (રહ.) કો આખિરમેં યે બાત કહી કે બીસ સાલકે અરસામેં મૈં સિર્ફ એક હી મરતબા અપની ઈસ બીવીસે નારાઝ હુવા હૂં ઔર ઉસ પર ગુસ્સા કિયા હૈ. ઔર હકીકત યે હૈ કે ઉસ મૌકા પર ભી મૈં હી ઉસકે સાથ ઝુલ્મ કરનેવાલા થા. (ઉસકા ઝર્રા બરાબર કુસૂર ન થા).

એક દૂસરી જગહ ઈસ કિસ્સાકે આખિરમેં યે બયાન કિયા ગયા હૈ કે બીસ સાલકે અરસામેં મૈંને ઉસકે અંદર એક બાત ભી કાબિલે એઅતિરાઝ નહીં દેખી. ઔર કહા કે કુંદહ શહેરમેં મેરા એક પડોસી અપની બીવીકો અકસર મારતા પીટતા ઔર ડરાતા ધમકાતા રેહતા થા. ઉસ પર મૈંને યે શે'ર લિખ્ખે જિનકા તર્જુમા યે હૈ,

(૧) મૈંને બા'ઝ આદમિયોંકો દેખા કે વો અપની બીવિયોંકી મારપિટાઈ કરતે રેહતે હૈં. બસ (ખુદા કરે) મેરા દાયાં હાથ શલ હો જાએ અગર વો (મેરી બીવી) ઝૈનબકી પિટાઈ કરે.

(૨) ક્યા મૈં બગૈર કિસી કુસૂર ઔર ગુનાહકે (અપની બીવી ઝૈનબ) કો મારૂં? બસ અગર મૈં ઐસા કરતા હૂં તો યે મેરી તરફસે અદલો ઈન્સાફ નહીં હૈ કે બગૈર કિસી જુર્મકે ઉસકો મારતા રહૂં.

(૩) બસ (મેરી બીવી) ઝૈનબકી મિસાલ તો સૂરજ જૈસી હૈ જબકે દૂસરી ઔરતેં ઉસકે મુકાબલેમેં સિતારોંકી તરહ હૈં. ઔર જબ સૂરજ તુલૂઅ હોતા હૈ તો સિતારે નઝર નહીં આતે. (ગોયાકે ખાવિંદકે સાથ અચ્છે અખ્લાક ઔર હુસ્ને મઆશરતમેં ઉસકા કોઈ સાની નહીં).

- બસ ખાવિંદ હો તો ઐસા.
- ઔર બીવી હો તો ઐસી.
- ઔર સાસ હો તો ઐસી.
- (વરના આદમ (અલૈ.) અચ્છે થે કે ઉનકી સાસ કોઈ ન થી)

બીવી ખાવિંદકા ઈસ્તિકબાલ કૈસે કરે?

ઈસ કિસ્સામેં જો હદીસ હમ બયાન કરેંગે ઉસમેં ઔરતોંકે લિયે બહોત હી પ્યારા ઔર એક અઝીમ દર્સ (અચ્છા સબક) હૈ. વો યે કે એક નેક ઔર સાલેહ ઔરત અપને ખાવિંદકા ઈસ્તિકબાલ કૈસે કરતી હૈ?

ચુનાંચે યે બાત સબકો માલૂમ હૈ કે ખાવિંદ જબ અપની ડ્યૂટીસે ઘર વાપસ આતા હૈ. એક તો વો કામકી વજહસે થકામાંદા હોતા હૈ. દૂસરા વો અવામ ઔર ગાડિયોંકી ભીડસે આહિસ્તા આહિસ્તા નિકલકર ઘર આતે આતે મઝીદ થકાનકા શિકાર હો જાતા હૈ. ડ્યૂટીસે ફારિગ હોકર અપને ઘરકી મમલિકતમેં આરામ વ રાહત ઔર સુકૂનકે હુસૂલકે અલાવા અપને બીવી બચ્ચોંમેં સઆદતકી ઘડિયાં ગુઝારને ઔર ઉનસે દિલ બેહલાનેકે લિયે આતા હૈ. તો થકી માંદી ઈસ હાલતમેં નામાલૂમ ઉસકી બેગમ ઉસકા ઈસ્તિકબાલ કૈસે કરતી હૈ?

બા'ઝ બીવિયોંકા યે હાલ હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ડ્યૂટીસે જબ થકા માંદા ઘર વાપસ આતા હૈ તો બેગમ સાહિબા ઘર હીમેં મૌજૂદ નહીં હોતીં. યા તો ઉસ વજહસે કે બીવી સાહિબા ભી દુનિયાકી ધુન ઔર કમાઈકે લાલચમેં કિસીકે યહાં નોકરી ચાકરીકે ફંદેમેં ગિરિફતાર હૈ ઔર ડ્યૂટી પર ગઈ હુઈ હૈ. ઔર યા ઈસ વજહસે અપને ઘરસે ગાઈબ હૈ કે વો કિસી હમસાએ (પડોસ), રિશ્તેદાર યા સહેલીકે ઘર ગઈ હુઈ હૈ.

બીવીકા ખાવિંદકે આનેકે વક્ત ઘરસે ગાઈબ હોના ખાવિંદકી તબીઅત પર બુરા અસર ડાલતા હૈ. ઈસ લિયેકે ખાવિંદ તો બીવીકો અપના વોહી સકન વ સુકૂન ઔર રાહત તસવ્વુર કરતા હૈ જિસકો અલ્લાહ તઆલાને કુરઆન પાકમેં સુકૂન, રાહત ઔર મવદ્દતસે તા'બીર કિયા હૈ.

ઔર કભી ખાવિંદકે આનેકે વક્ત બીવી ઘરમેં તો હોતી હૈ, મગર ઉસકા અચ્છે તરીકેસે ઈસ્તિકબાલ નહીં કરતી. ઔર ખાવિંદકે આનેકો કોઈ અહમિયત નહીં દેતી. બલ્કે ઉસ વક્ત ઉસસે સિર્ફ નઝર કરતી હુઈ અપને હી કામમેં મશ્ગૂલ રેહતી હૈ. ઔર કભી તો મઆમલા ઉસસે ભી આગે બઢ જાતા હૈ કે જૂંહી ખાવિંદ સાહબ ઘરમેં દાખિલ હુએ બીવી અપના હી રોના ધોના શુરૂ કરતે હુએ ચીખતી ચિલ્લાતી, બકબક કરતી અપને હી ગિલે શિકવે શુરૂ કર દેતી હૈ. જિસસે ખાવિંદકા દિલ તંગ હોને લગતા હૈ ઔર વો સોચતા હૈ કે કાશ મૈં ઈસ ઘરમેં દાખિલ હી ન હોતા. ઔર જહાંસે આયા હૂં વહીં વાપસ ચલા જાઉં.

યે કિસ્સા આપકે મ્હેબૂબ શહેર મદીનાકા હૈ

મેરી મુસલમાન બહેન! ક્યા તૂ ચાહતી હૈ કે મૈં તુઝે તેરી ખાલા હઝરત ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) કા કિસ્સા સુનાઉં તાકે તુઝે માલૂમ હો કે સહાબએ કિરામ (રદિ.) કી બીવિયાં અપને ખાવિંદોંકા ઈસ્તિકબાલ કૈસે કિયા કરતી થીં?

હઝરત ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) કા જો બેટા હઝરત અબૂ તલહા (રદિ.) સે થા જબ વો બીમાર હુવા તો હઝરત અબૂ તલહા અપને ઉસ બેટેકો બીમાર છોડકર કિસી ઝરૂરી કામકે લિયે સફર પર રવાના હો ગયે. જબ વાપસ ઘર આએ તો ઉનકા યે લખ્તે જિગર (બેટા) ફૌત હો ચુકા થા. મગર હઝરત ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ને અપને ખાવિંદકો બેટેકે ફૌત હોનેકી ખબર ઉસ વક્ત તક ન દી જબ તક કે ઉનહોંને ખાના નહીં ખા લિયા ઔર ઉનકે સાથ ખૂશી ખૂશી રાત નહીં ગુઝાર લી.

સુનિયે ઈસ કિસ્સાકો ઈમામ બુખારીને રિવાયત કિયા હૈ. વો ફરમાતે હૈં કે, હઝરત અબૂ તલહાકા બચ્ચા બીમાર હુવા, ઈસી હાલતમેં ઉનકો કિસી ઝરૂરી કામકે લિયે સફર પર જાના પડા. ચુનાંચે જબ સફરસે ઘર વાપસ આએ તો બચ્ચા ફૌત હો ચુકા થા. ઉનહોંને ઘર પહોંચકર બીવીસે પૂછા મેરે બેટેકા ક્યા હાલ હૈ? તો કહા કે પેહલેસે કહીં બેહતર ઔર સુકૂનમેં હૈ ઔર અબ આરામ કર રહા હૈ. ચુનાંચે ઉનકો તસલ્લી હો ગઈ કે બચ્ચા ખૈરિયતસે હૈ. ઈધર ઉમ્મે સલીમને ઉનકો ખાના ખિલાયા. ઔર ફિર ખાવિંદકે લિયે બનાવ સિંગાર કિયા. દોનોં મિયાં બીવીને ઈખટ્ઠે રાત ગુઝારી ઔર હમબિસ્તરી કી.

સુબહ જબ ફારિગ હુઈ તો કેહને લગીં કે અય અબૂ તલહા! મુઝે એક બાત તો બતાઓ કે અગર એક શખ્સને દૂસરેસે કોઈ ચીઝ (અપને ઈસ્તેમાલકે લિયે) માંગકર લી. ફિર વો ચીઝ જિતની દેર અલ્લાહને ચાહા ઉસ માંગનેવાલેકે ઈસ્તેમાલમેં રહી. કુછ વક્તકે બાદ માલિકને અપની ઉસ ચીઝકા મુતાલબા કર દિયા ઔર ચીઝકો કાબૂ કરકે વાપસ લે ગયા. તો ક્યા ચીઝ માંગકર લે જાનેવાલોંકો યે હક પહોંચતા હૈ કે વો ઉસ ચીઝકે માલિકકે ખિલાફ કોઈ નામા'કૂલ બાતેં કરેં યા ઉસસે ઝગડા કરેં?

હઝરત અબૂ તલહા (રદિ.) ને કહા નહીં (ઉનકો બાત કરનેકા કોઈ હક નહીં). તો ઉમ્મે સલીમને કહા કે ફિર આપકા બેટા ઈસ દુનિયાસે રૂખ્સત હો ગયા હૈ. (યાની જિસકી અમાનત થી વો ઉસકો વાપસ લે ગયા હૈ લિહાઝા આપકો ગમઝદા હોને ઔર બાત કરનેકા કોઈ હક નહીં).

હઝરત અબૂ તલહાને પૂછા કહાં હૈ વો?

ઉમ્મે સલીમને કહા : વો દેખો તકિયામેં લપેટા હુવા હૈ.

હઝરત અબૂ તલહાને કપડા ઉઠાયા ઔર (બેટેકા દીદાર કરતે હુએ) **(ઈન્ના લિલ્લાહિ વઈન્ના ઈલૈહિ રાજિઊન)** પઢ્હા.

ફિર જબ સુબહ હુઈ તો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતે અકદસમેં હાઝિર હુએ ઔર ઉનકો અપની અહલિયા ઉમ્મે સલીમકા સારા કિસ્સા સુના દિયા. તો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : ઉસ ઝાતકી કસમ જિસને મુઝે સચ્ચા નબી બનાકર ભેજા હૈ ઉમ્મે સલીમને અપને બેટેકી વફાત પર જો સબરકા મુઝાહિરા કિયા ઉસકે બદલેમેં અલ્લાહ તઆલાને (ગુઝિશ્તા રાત) ઉસકે રહમમેં એક બેટા ડાલ દિયા હૈ.

હઝરત સુફયાન (રાવીયે હદીસ) કેહતે હૈં : અન્સારમેંસે એક આદમીને બતાયા કે મૈંને દેખા કે ઉનકે નવ બેટે થે ઔર સબકે સબ કુરઆનકે કારી (ઔર હાફિઝ) થે. (બુખારી હદીસ નં. ૧૩૦૧, ૫૪૭૦)

ક્યા હી અજબ સબર થા ઉનકા!

ક્યા હી અજબ સબર થા હઝરત ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) કા. અકસર ઔરતેં નરમ ઔર કમઝોર હોતી હૈં. મામૂલી તકલીફ આને પર રોના ધોના શુરૂ કર દેતી હૈં. ઔર ઉનકે આ'સાબ પક્કે જવાબ દે દેતે હૈં. બાઝ દફા કમ સબર ઔર કમ અકલકી વજહસે ઔરતેં ઝિંદગીમેં રોઝાના પેશ આનેવાલી મામૂલીસી બાત પર જાન હી દે ડાલતી હૈં.

હઝરત ઉમ્મે સલીમકે સબરકા યે એક મુન્ફરિદ કિસ્સા હમને પઢ્હા. ઉનકા યે બેટા ઉમૈર નિહાયત હી હસીન વ જમીલ (ખૂબસૂરત) થા. ઔર દોનોં મિયાં બીવી ઉનસે ખૂબ મુહબ્બત કરતે થે. ઉસકે બાવજૂદ દેખિયે કે ઈસ અઝીમ ઔરતને બચ્ચેકી મૌતકે ઈસ હાદસા પર સબરકા કૈસા મુઝાહિરા કિયા.

હઝરત ઉમ્મે સલીમને કૈસી હિકમતે અમલી ઔર સમઝસે કામ લિયા. ઉસસે બુરી ખબર ક્યા હો સકતી હૈ કે બાપકો ઉસકે બેટેકે મરનેકી ખબર દી જાએ. દેખિયે તો જિનકે બેટે દુનિયાસે ચલે ગયે હૈં ઉનકે દિલ પર ક્યા ગુઝરતી હૈ?

હદીસે કુદસીમેં અલ્લાહ તઆલાને બેટેકો અપને બંદેકે દિલકા ફલ કરાર દિયા હૈ.

ક્યા આપકો નહીં માલૂમ કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને બીવીકો માં પર તરજીહ દેનેવાલે નૌજવાનકો ઉસકી રૂહ ન નિકલનેકી વજહસે જબ ઈન્ધન ઈખઠા કરકે ઉસકી માંકે સામને ઉસકો જલાના ચાહા તો ઐન મૌકે પર માં કી મમતા જાગ ઉઠી ઔર કેહને લગી :

● (અબ આપ જો ઉસકો જલા રહે હૈં) તો ક્યા આગમેં ઝોંકનેકે લિયે મૈંને ઉસકો નવ મહીને અપને પેટમેં ઉઠાએ રખ્ખા થા?

● ઔર દો સાલ તક જો મૈંને ઉસકો દૂધ પિલાયા તો ક્યા ઉસકો આગમેં ઝોંકનેકે પિલાયા થા?

ઔર ફિર અપને હસીન વ જમીલ (ખૂબસૂરત) ઔર હોનહાર બચ્ચેકી અચાનક મૌતકી ખબર સુનકર તો બાપ ઝિંદા હી મર જાતા હૈ, મગર હઝરત અબૂ તલહા ઔર ઉનકી બીવી અલ્લાહ તઆલાકી રઝા પર રાઝી રહે ઔર કોઈ જઝઅ ફઝઅ (ગિરિયા ઝારી) નહીં કી.

યે કમાલ કિસકા થા? અબ દેખિયે કે ઈસ કિસ્સામેં ફઝીલત ઔર બળ્હાઈ કિસકે ખાતેમેં જાતી હૈ. કિસ્સામેં ગૌર કરનેસે માલૂમ હોતા હૈ કે ઉસમેં સારા કમાલ હઝરત ઉમ્મે સલીમકા હૈ. વો ખાવિંદ જો અપને સફર ઔર કામસે ઘર વાપસ લૌટકર આ રહા હૈ. સબસે પેહલે અપને મરીઝ બેટે ઔર અપને દિલકે ફલસે મુતઅલ્લિક પૂછતા હૈ કે ઉસકા ક્યા હાલ હૈ? ક્યા ઉસકી બીવીને યે કહા કે વો ફૌત હો ગયા હૈ? નહીં હરગિઝ નહીં, ઉસને તો સફરસે વાપસ ઘર આનેવાલે થકેમાંદે ઔર પરેશાન હાલ અપને ખાવિંદકી થકાનકા એહસાસ કરતે હુએ હિકમતે અમલીસે ઐસા જવાબ દિયા જિસકો ઝૂઠ નહીં કહા જા સકતા.

● એક હદીસમેં યે ભી હૈ કે ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ને તમામ ઘરવાલોંકો મના કર દિયા થા કે મેરે સિવા અબૂ તલહાકો બેટેકી મૌતકી ખબર કોઈ ન કરે. દૂસરોંકો ઉસસે મના કરના ઈસી હિકમતે અમલીકો ઈસ્તેમાલ કરના થા. તો ગોયા બીવીકો અપને ખાવિંદકી તકલીફકા ઈતના એહસાસ થા કે ઉસકે આનેસે પેહલે ઉસકી તકલીફકી રફઅ દફઅ (દૂર) કરનેકે પ્લાન સોચે જા રહી હૈ, સુબ્હાનલ્લાહ ક્યા શાન થી ઉસ અઝીમ ઔરતકી.

● અબ દેખો તો ખાવિંદને જબ બેટેકા હાલ પૂછા તો ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ને ક્યા જવાબ દિયા. તોરિયા કરતે હુએ કેહતી હૈં : હાં હાં વો પેહલેસે ઝિયાદા સુકૂન ઔર આરામમેં હૈ. ઈસ લિયે કે ઝિંદા આદમી તો બીમારીકી તકલીફકો ઝરૂર મેહસૂસ કરતા હૈ મગર જબ રૂહ નિકલ જાતી હૈ તો ફિર ઉસકો બીમારીકી

ઝર્રા બરાબર તકલીફ ભી મેહસૂસ નહીં હોતી. ઈસ લિયે વો પેહલેસે ઝિયાદા સુકૂન ઔર આરામમેં હોતા હૈ. લિહાઝા ઉમ્મે સલીમકી ઈસ બાતમેં કોઈ ઝૂઠ નહીં.

● ફિર દેખિયે હઝરત અબૂ તલહાકી બીવી અપને બેટેકી મૌતકી ખબર ઉનકો બાદમેં દેતી હૈ. પેહલે ઉનકે ભૂખકા એહસાસ કરતે હુએ રાતકા ખાના પેશ કરતી હૈં. ક્યૂંકે અગર વો ખાના પેશ કરનેસે પેહલે બેટેકી મૌતકી ખબર ઉનકો કર દેતી તો વો ઉસ પર પરેશાનીકી વજહસે ખાના બિલકુલ ન ખા સકતે થે. એક હદીસમેં હૈ કે હઝરત અબૂ તલહા ઉસ દિન રોઝાસે થે.

● ફિર દેખિયે કે શૌહરકો બેટેકી મૌતકી ખબર દેનેસે પેહલે શૌહરકી ખૂશ્નૂદીકે લિયે અપના બનાવ સિંગાર કરતી હૈ. તાકે વો સફરસે વાપસી પર ખૂશી ખૂશી અપની નફસાની ખ્વાહિશકો પૂરા કર લેં.

ફિર જબ સુબહ હોતી હૈ ઔર ઉનકા સરતાજ એક અંદોહનાક (ગ..ગીન) ખબરકા સામના કરનેવાલા હોતા હૈ. તો ઉમ્મે સલીમ મુકદ્દમેકે તૌર પર ઉનકો ઈત્મીનાન ઔર તસલ્લી દેનેકે લિયે એક મિસાલ પેશ કરતે હુએ કેહતી હૈં :

● અય અબૂ તલહા! મુઝે એક બાત તો બતાઓ કે અગર એક શખ્સને દૂસરેસે કોઈ ચીઝ (અપને ઈસ્તેમાલકે લિયે) માંગકર લી. ફિર વો ચીઝ જિતની દેર અલ્લાહને ચાહા ઉસ માંગનેવાલેકે ઈસ્તેમાલમેં રહી. કુછ વક્તકે બાદ માલિકને અપની ઉસ ચીઝકા મુતાલબા કર દિયા ઔર ચીઝકો કાબૂ કરકે વાપસ લે ગયા. તો ક્યા વો ચીઝ માંગકર લે જાનેવાલોંકો યે હક પહોંચતા હૈ કે ઉસ ચીઝકે માલિકકે ખિલાફ કોઈ નામાકૂલ બાતેં કરેં યા ઉસસે ઝગડે? ફિર જબ હઝરત અબૂ તલહા (રદિ.) કેહતે હૈં કે નહીં ઉનકો બાત કરને ઔર જઝઅ ફઝઅ કરનેકા કોઈ હક નહીં. તો ઉનકો બચ્ચેકી મૌતકી ખબર દે દેતી હૈં કે આપકા બેટા દુનિયાસે રૂખ્સત હો ગયા હૈ. ઈસ લિયે કે વો બેટા ઉનકે પાસ અલ્લાહ તઆલાકી અમાનત થા. અલ્લાહ મિયાંને અપની અમાનતકો વાપસ લે લિયા. લિહાઝા આપકો અબ જઝઅ ફઝઅ ઔર વાવેલા કરનેકા કોઈ હક નહીં.

● અય મેરી શાદી શુદા બહેન!

● ઔર અય મુસ્તકબિલકી દુલ્હન! ક્યા તુમહેં પતા ચલ ગયા કે ખાવિંદકા ઈસ્તિકબાલ કૈસે કરના હૈ?

અય અલ્લાહકી બંદી! ઔર અય અપને દીને ઈસ્લામકી હિફાઝત કરનેવાલી માંઓ બહેનો ઔર બેટિયો! ઐસી નેક ઔરતકો અપની ઝિંદગીકા આઈડિયલ

બનાઓ. ઔર હર મૈદાનમેં દીનકો દુનિયાકે કામોં પર ગાલિબ કરનેકી કોશિશ કરો. ઔર હર કામ કરનેસે પેહલે દીંનસે રેહનુમાઈ હાસિલ કરો. અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કી ઈતાઅત ઔર ફરમાંબરદારીકી તરફ લૌટ આઓ. તાકે કલ જન્નતમેં તુમહેં અપની ઉન માંઓંકે સાથ રેહના નસીબ હો જિનકો અલ્લાહ તઆલાને અપની ઝબાનસે મુઅમિનીનકી માંએં કરાર દિયા. ઔર વો અઝીમ તરીન નબી મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી અઝીમ તરીન બીવિયાં હૈં. ઉન અઝીમ ઔરતોંકી સીરતોંકા મુતાલઆ કિયા કરો. દેખો તો ઈસ કિતાબમેં મઝકૂરા અહાદીસ ઔર ઉનકે કિસ્સે ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકો કૈસા બારોનક ઔર પુરલુત્ફ બનાતે હૈં. ઈન કિસ્સોંકે મુતાલઆસે પતા ચલતા હૈ કે હમારા ઈસ્લામ મુશ્કિલસે મુશ્કિલ વક્ત ઔર મુશ્કિલસે મુશ્કિલ કામમેં કિસ તરહ ઈન્સાનકી રેહનુમાઈ કરતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો જન્નતમેં અંબિયાએ કિરામ, સિદ્દીકીન ઔર શુહદાએ ઈઝામ ઔર સાલિહીનકા પડોસ નસીબ ફરમાએ આમીન. **વમા ઝાલિક અલલ્લાહિ બિઅઝીઝ.**

ઉનકી શાદીકા કિસ્સા ભી અજીબ હૈ!

યેહી વો ઉમ્મે સલીમ હૈં જિનકે મુતઅલ્લિક આં હઝરત (સ.અ.વ.) ને જન્નતી હોનેકી બશારત દી થી. ઉનકી શાદીકા કિસ્સા ભી અજીબ હૈ. યે અપને નિકાહસે પેહલે ઈસ્લામ લા ચુકી થીં. અબૂ તલહાને કુફ્ર હીકી હાલતમેં ઉનહેં શાદીકા પૈગામ દિયા. ઉસકે જવાબમેં ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ને ઉનસે ફરમાયા :

અબૂ તલહા! ક્યા તુમહેં માલૂમ નહીં કે તુમને એક ઐસી લકડીકો અપના મા'બૂદ બના રખ્ખા હૈ જો ઝમીનસે ઉગી હૈ. ઔર તુમહારે ઈસ મા'બૂદ (યાની બુત) કો ફલાં કબીલેકે એક હબ્શીને અપને હાથસે બનાયા હૈ.

હાં જાનતા હૂં અબૂ તલહા (રદિ.) ને કહા.

ક્યા તુમહેં ઐસી લકડીકો મા'બૂદ કરાર દેતે (ઔર ઉસકી ઈબાદત કરતે) હુએ શરમ નહીં આતી? તુમ જૈસે આદમીકા પૈગામ રદ નહીં કિયા જા સકતા. લેકિન મૈં મુસલમાન હો ચુકી હૂં, ઔર તુમ અભી કાફિર હો. અગર તુમ ઈસ્લામ લે આઓ તો મુઝે ઉસકે સિવા કોઈ મહરકા હક નહીં ચાહિયે.

લેકિન તુમ તો ઉસ મરતબેકી ઔરત હો કે યે તુમહારા મહર નહીં બન સકતા. અબૂ તલહાને કહા.

ફિર મેરા મહર ક્યા હો સકતા હૈ? ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ને પૂછા.

સોના ચાંદી. અબૂ તલહા (રદિ.) ને જવાબ દિયા.

લેકિન મુઝે ન સોના ચાહિયે ન ચાંદી. મૈં તો તુમસે બસ ઈસ્લામ ચાહતી હૂં. હઝરત ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ને ફરમાયા.

ઉમ્મે સલીમકી યે બાત સુનકર અબૂ તલહાકે દિલમેં ઈસ્લામ ઘર કર ગયા. વો આં હઝરત (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં પહોંચે. આપ (સ.અ.વ.) ઉસ વક્ત સહાબાકે દરમિયાન તશરીફ ફરમા થે. અબૂ તલહા (રદિ.) કો આતે દેખા તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા :

અબૂ તલહા તુમહારે પાસ ઈસ હાલમેં આએ હૈં કે ઉનકી આંખોંકે દરમિયાન ઈસ્લામકા નૂર ચમક રહા હૈ. ઉસકે બાદ અબૂ તલહા ઈસ્લામ લાએ. ઔર ઉમ્મે સલીમ (રદિ.) ઉનકે સાથ મિંયા બીવીકે રિશ્તેમેં મુન્સલિક હો ગઈ.

(હુલ્યતુલ ઔલિયા સ. ૫૭,૫૮)

(સુબ્હાનલ્લાહ! ક્યા હી જઝબા હૈ ઉસ અલ્લાહકી બંદીકા. ઔર ક્યા હી દર્દ હૈ ઉસકે દિલમેં અલ્લાહકે દીનકા કે એક ઐસે શખ્સકો જો જહન્નમકા લુકમા બન રહા, શાદીકે બહાને દીને ઈસ્લામકી દઅવત દેકર, સોના ચાંદી ઔર દુનિયાકો ઠોકર મારકર ઉસકો જન્નતકી તરફ બુલા રહી હૈ).

મેરી બહેન! દેખો તો તુમહારી ખાલા હઝરત ઉમ્મે સલીમ ભી તો એક મુસલમાનકી બેટી થીં. જબ એક કાફિર ઉસકો શાદીકી દઅવત દેતા હૈ. તો વો ઉસ પર ઉસકે મુસલમાન હોનેકી શર્ત લગાતી હૈં. ઔર કિસી દુન્યવી ચીઝકા મુતાલબા તક નહીં કરતીં.

● મગર અફસોસ કે આજ મગરિબ ઔર અમેરીકામેં મુસલમાન કૌમકી બેટિયાં ક્યા ગુલ ખિલા રહી હૈં. ઔર કિસ તરહ ગૈર મુસ્લિમકે સાથ ઘરસે નિકલ ભાગતી હૈં (ઈલ્લા માશા અલ્લાહ) યે બાત સબકો માલૂમ હૈ. મૈં તફસીલમેં જાના નહીં ચાહતા. બસ અપને તમામ શિકવે અપને અલ્લાહ હીકે દરબારમેં પેશ કરતા હૂં. ઔર એક બુઝુર્ગકિ કેહનેકી તરહ યે કે અગર મેરા બસ ચલતા તો અપના દિલ હર મુસલમાન બેટી ઔર બેટેકે દિલમેં ડાલ દેતા. મગર ઐસા નામુમકિન હૈ. બસ મૈં તો ઈસ ટૂટે હુએ દિલસે અબ દુઆ હી કર સકતા હૂં કે અય મેરે મૌલા ઉન સબ બેટિયોંકો અપની માંઓં યાની નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી લાડલી બીવિયોંવાલી સીરત અતા ફરમા દે. આમીન

બીવિયોંકે દરમિયાન અદલ વ ઈન્સાફ

આજ બાઝ લોગ ઔલાદ ન હોનેકા બહાના બનાકર યા ઔલાદકે હોતે હુએ ભી સાંઢકી તરહ અપને નફસકી મસ્તી નિકાલનેકે લિયે દો દો, ચાર ચાર શાદિયાં તો રચા લેતે હૈં, મગર ઉનકો ઈલ્મ નહીં કે અદલ વ ઈન્સાફ ક્યા ચીઝ હૈ?

કુરઆન પાકમેં સૂરએ નિસાઅ આયત નંબર ૩ મેં યે તો મૌજૂદ હૈ (ફન્કિહૂ **મા તાબ લકુમ્ મિનન્નિસાઈ મષ્ના વ ષુલાષ વ રૂબાઅ**). (જિસકા મફહૂમ યે હૈ કે વો ઔરતેં જો તુમકો મરગૂબ હોં ઉનસે એક છોડ ચાર તકકી તુમકો ઈજાઝત હૈ કે કાઈદએ શરીઅતકે મુતાબિક ઉનસે નિકાહ કર લો.

લેકિન ઈસી આયતમેં સાથ હી યે ભી ફરમાયા ગયા હૈ (**ફઈન્ ખિફ્તુમ્ અલ્લા તઅ્દિલૂ ફવાહિદતન**). યાની અગર તુમકો ઉસકા ડર હો કે કઈ ઔરતોંમેં ઈન્સાનફ ઔર મુસાવાત (બરાબરી) કે મુતાબિક મઆમલા ન કર સકોગે તો ફિર એક હી નિકાહ પર કનાઅત (સબર) કરો. (તફસીરે ઉસમાની)

મુસલમાનો! દેખો તો કુરઆન પાકમેં શાદીસે પેહલે મહઝ ખૌફ હીકે પાએ જાનેકે એહતિમાલકી બિના પર એક હી બીવી પર ઈકતિફા કરનેકો કહા ગયા હૈ, કે અગર તુમહેં શાદીસે પેહલે મુજર્રદ ઈસ બાતકા ખૌફ હો કે ન જાને મૈં દૂસરી બીવીસે ઈન્સાફ ભી કર સકૂંગા યા નહીં. તો બસ ફિર એક હી નિકાહ પર કનાઅત કરો. તો ગોયાકે મહઝ ખૌફકા પાયા જાના ઈસ આયતે કરીમામેં આદમીકો દૂસરી શાદી કરનેસે રોકતા હૈ.

તફસીરે ઉસમાની સફા ૧૦૦ પર યે ભી લિખ્ખા હૈ : (જિસકે કઈ ઔરતેં હોં તો ઉસ પર વાજિબ હૈ કે ખાને પીને ઔર લેને દેનેમેં ઉનકો બરાબર રખ્ખે. ઔર રાતકો ઉનકે પાસ રેહનેમેં બારી બરાબર બાંધે. અગર બરાબરી ન કરેગા તો કિયામતકો વો મફલૂજ હોગા. એક કરવટ ઘિસટતા ચલેગા).

ઝરા ખયાલ તો કીજિયે ઔર દેખિયે કે ઉસ વક્ત ઉસ બેઈન્સાફ ઔર ઝાલિમ દુલ્હે મિયાં ઔર ચોધરી સાહબકી ઐસી બેઢંગી ચાલઢાલકા ક્યા પોઝ હોગા?

અદલ ઈસકો કેહતે હૈં

દૂસરી શાદી રચાનેવાલે દુલ્હે મિયાં! આ તો ઝરા તુઝે મૈં બતાઉં કે તેરે બડોંને દૂસરી શાદી કરનેકે બાદ બીવિયોંકે સાથ અદલ વ ઈન્સાફકી કિન કિન બુલંદિયોંકો સર કિયા હૈ, કે આજ પંદરહસો સાલ ગુઝર જાનેકે બાદ ભી ઉનકે અદલ વ ઈન્સાફકા તઝકિરા કરનેસે મુસલમાનકા સર ફખ્રસે બુલંદ હો જાતા હૈ.

યારાને રસૂલ (સ.અ.વ.) મેંસે યે એક હઝરત મઆઝ (રદિ.) હૈં જિનકે મુતઅલ્લિક યહયા બિન સઈદ કેહતે હૈં કે (હમને દેખા કે) ઉનકી દો બીવિયાં થીં. બસ અગર આજ ઈસ બીવીકે પાસ હોતે, તો દૂસરીકે ઘરસે પાનીકા ઘૂંટ તક ન પીતે.

ઔર યહયા બિન સઈદ હી કેહતે હૈં કે હઝરત મઆઝ (રદિ.) કી દો બીવિયાં થીં. ઔર વો દોનોં તાઉનકી બીમારીમેં એક હી દિન ફૌત હો ગઈ (હઝરત મઆઝ રદિ. દોનોંમેં બરાબરી ઔર અદલ વ ઈન્સાફકા ઈસ હદ તક ખયાલ કરતે થે કે ઉનકી મૌતકે બાદ ભી જબ ઉનકો દફન કરનેકા વક્ત આયા તો દોનોંમેં કુરઆ અંદાઝી કી કે પેહલે કિસકો કબરમેં ઉતારા જાએ?

(કરતબી : ૪/૧૪૧)

(ચુનાંચે દોનોં બીવિયોંકો કુરઆ અંદાઝીકે ઝરીએ દફન કિયા ગયા. સુબ્હાનલ્લાહ, માશા અલ્લાહ! ક્યા હી અઝીમુશશાન અદલ થા હઝરાતે સહાબએ કિરામ (રદિ.) કા અપની બીવિયોંકે સાથ.

મેરે દોસ્તો! સહાબએ કિરામ (રદિ.) કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકી તરફસે 'રઝિયલ્લાહુ અન્હુમ વ રઝૂ અન્હુ' કે ખિતાબ યૂંહી તો નહીં મિલ ગયે થે. વો ઐસી હી બાતેં થીં જિનસે ખૂશ હોકર હક તઆલાને સાત આસમાનોંકે ઉપરસે ઉનકે હકમેં અપની રઝાકા એલાન ફરમાયા. દુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા હમસે ભી અપની રઝાકે કામ લે લે. આમીન!

રોશન ખયાલ મુસલમાન ઔર દુશ્મનાને ઈસ્લામકો મઝકૂરા બાતોંસે અંદાઝા હો જાના ચાહિયે કે ઈસ્લામમેં ઔરતકે સાથ અદલ વ ઈન્સાફ ઔર ઉસકે હુકૂકકી કિસ હદ તક હિફાઝત કી ગઈ હૈ.

યે ભી તો કિસી માંકી બેટી હૈ ના!

મેરી બહેન! આપકે મુકદ્દસ શહેર મદીનાકા વાકિઆ હૈ, કે ચંદ મહીને પેહલે સન ઈસવી ૨૦૦૧ કે આખિરમેં એક શખ્સને દૂસરી શાદી કી. પેહલી બીવીને બખૂશી શાદીકી ઈજાઝત દે દી (અગરચે શરઅન બીવીસે ઈજાઝત લેનેકી ઝરૂરત નહીં) દૂસરી શાદીસે પેહલે ખાવિંદને પેહલી બીવીસે પૂછા કે આપકી કોઈ ફરમાઈશ હો તો બતલાઈયે? ક્યૂંકે મૈંને શાદીસે પેહલે જૈસે આપકા ઘર સજાયા ઔર બનાયા થા. ઐસે હી મૈંને દૂસરી બીવીકા અલાહિદા ઘર સજાયા હૈ. ઉસકે બાવજૂદ તુમહારે ઘરમેં અગર કિસી ચીઝકી કમી હૈ તો બતલાઈયે મૈં પૂરી કર દૂં. તો બીવીને કહા હાં ઘરમેં ફલાં ફલાં ચીઝકી ઝરૂરત હૈ. ચુનાંચે ખાવિંદને ઉસકી ફરમાઈશકો પૂરા કર દિયા. શાદીકે બાદ નઈ દુલ્હનકો ઘૂમનેકે લિયે મક્કા મુકર્રમા, રિયાઝ ઔર તબૂક વગૈરહ લે ગયા. દસ દિનોંકે બાદ જબ ઘૂમકર વાપસ આએ, તો નઈ દુલ્હનને આતે હી ખાવિંદસે કહા કે જનાબ આપ મુઝે દસ દિનોંકે લિયે મેરે વાલિદૈનકે યહાં છોડ દીજિયે ઔર અપની પેહલી બીવી (યાની મેરી સોકન) કો દસ દિનોંકે લિયે ઈનહીં જગહોંકી સૈર કરવાકર લાઈયે જિન જગહોંકી સૈર આપને મુઝે કરવાઈ હૈ. ખાવિંદને ઉસકો ઉસકે મયકે છોડા ઔર પેહલી બીવીકો ઘૂમાનેકે લિયે મક્કા મુકર્રમા, રિયાઝ ઔર તબૂક વગૈરહ લે ગયા ઔર પૂરે દસ દિન ગુઝારનેકે બાદ વાપસ આયા.

ક્યા હૈ કોઈ ઔર ભી સોકનોંમેંસે ઐસી માં કી લાલ જો ખૂદ ભી અદલ કરે ઔર ફિર ખાવિંદકો ભી અપની સોકનકે સાથ અદલ પર મજબૂર કર દે? તાકે દૂસરી માંઓંકી બેટિયાં ભી અપને ખાવિંદોંકે સાથ ખૂશગવાર ઔર બાલુત્ફ ઝિંદગી ગુઝારેં. ઔર કિયામતકે દિન વો ઉસકા ખાવિંદ કહીં જહન્નમકા લુકમા ન બન જાએ.

બસ ખાવિંદકી હર દૂસરી યા પેહલી બીવી અગર ઈસ બાતકા ખયાલ કરે તો ઝિંદગી ખૂશગવાર ગુઝર સકતી હૈ વરના અઝાબસે કમ નહીં.

હમ મદીનામેં બસનેવાલે એક ઐસે શખ્સકો ભી જાનતે હૈં કે ઉસકી બનનેવાલી નઈ બીવીને જબસે ઘરમેં કદમ રખ્ખા હૈ, એક રાત ભી ખાવિંદકો પેહલી બીવીકે ઘર સોને નહીં દિયા, બલ્કે વો જબ ભી પેહલી બીવીકે ઘરમેં દાખિલ હોતા હૈ તો દબે પાંવ એડિયાં ઉઠાકર ચલતા હૈ. ઔર હોંઠોં પર ઉન્ગલિયાં રખ્ખે હુએ ઈશારા કરતા હૈ કે ઊંચી આવાઝસે બાત ન કરના. કહીં તુમહારે સાથવાલી

(સોકન) કો મેરે ઈસ ઘરમેં દાખિલ હોનેકી ખબર ન હો જાએ. યે ભલા માનસ યા બદ માનસ ઉસ બીવીસે તો ડરતા હૈ મગર અપને ઉસ રબસે નહીં ડરતા જો મૌતકે બાદ ઝર્રા ઝર્રાકા હિસાબ લેગા ઔર ફિર વો શખ્સ મદીનાકે બીચ ઔર ઉસ રોઝએ અકદસકે પડોસમેં રેહકર નાઈન્સાફી કર રહા હૈ જહાં પર વો આયાતે મુબારકા નાઝિલ હુઈ જિનમેં ઔરતોંકે સાથ અદલ વ ઈન્સાફકા દર્સ દિયા ગયા હૈ. ઐસા શખ્સ અલ્લાહકે અઝાબકો દઅવત દે રહા હૈ. ઔર અપને પાલનેવાલેકી ગૈરતકો લલકાર રહા હૈ. હમેં ડર હૈ કે કહીં પેહલી બીવીકા સબર ઉસ શખ્સકો દુલ્હન સમેત કતલ ન કર ડાલે. ઔર ફિર લોગોંમેં મશહૂર હો જાએ (**વલ્લાહિ કતલહુમા સબરુ ઝૌજતિલ ઉલા**) કે ખુદાકી કસમ ઈન દોનોંકો પેહલી બીવીકે સબરને તો કતલ હી કર ડાલા.

ઔર મૈં અપને એક ઐસે દોસ્તકો ભી જાનતા હૂં જિસને હાલ હીમેં દૂસરી શાદી કી, અબ વો ઔર ઉસકી બહેનેં પેહલી બીવીકો ધમકિયાં દેતે હૈં, ઔર ઉસકે દિલકો ઝબાનકે તીરોંસે છલની કરતે હૈં. ઉનકો ભી અપની ઈન હરકતોંસે બાઝ આ જાના ચાહિયે ઔર અપને માઝીકો ન ભૂલના ચાહિયે. વરના અગર ઉનહોંને અપની ધમકિયોં પર અમલ કર લિયા તો અન્કરીબ ઉસ ખાનદાનકા ઐશ વ સુકૂન છિન જાએગા. મૈં અપને દોસ્તોંકો ખુસૂસિયતકે સાથ દઅવત દેતા હૂં કે વો આઈન્દા સફહાતમેં મઝકૂર (ઝાલિમ ખાવિંદ) કે કિસ્સેકો પઢેં ઔર ઉસસે ઈબરત હાસિલ કરેં. ઔર મિયાં બીવીકે હુકૂકસે મુતઅલ્લિક કિતાબોંકા મુતાલઆ કરેં.

ઔરતેં ભી સુન લેં

ઔર વો ઔરતેં જો ખાવિંદકે દિમાગ પર સવાર હોકર અપની સોકનોંકા હક દબાએં. ઔર ખાવિંદકો બજાએ અદલકે ઝુલ્મ પર મજબૂર કરેં. ઐસી બીવિયાં ખાવિંદસે સચ્ચી મુહબ્બત કરનેવાલી નહીં હોતીં. ઐસી ઔરતેં તો અલ્લાહકી દુશ્મન હૈં. ઉસકે નબી (સ.અ.વ.) કી દુશ્મન હૈં. ઔર ઉસકે કુરઆની અહકામકી દુશ્મન હૈં. અગર વો અલ્લાહ તઆલા, ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ઔર ખાવિંદકી મુહબ્બતમેં સચ્ચી હોતીં તો ઉન સચ્ચોંકે અહકામ પર અપને ખાવિંદકો અમલ ઔર અદલ વ ઈન્સાફ પર મજબૂર કરતીં. જૈસે આપને ઈસસે પેહલે ખાવિંદકો અદલ પર મજબૂર કરનેવાલી ઔરતકા કિસ્સા પઢા. વો ભી તો

આખિર કિસી માંકી જાઈ હૈ ના. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે ફરમાનકી રવસે સચ્ચી મુહબ્બત કરનેવાલી બીવિયાં અપને ખાવિંદોંકી ઈમાનિયાત ઔર અખ્લાકિયાતમેં મદદ કરતી હૈં. ઔર જિસ મઆમલેમેં વો કોતાહી કરેં ઉસ પર ઉસકો તંબીહ કરતી હૈં. ઔર અપને આપકો ઔર અપને ખાવિંદોંકો જહન્નમકા લુકમા બનનેસે બચાતી હૈં.

અફસોસ કે આજ અકસર મુસલમાન હત્તાકે બાઝ ઈલ્મકે દાવેદાર ઔર ઉનકી બીવિયાં સિવાએ દુન્યાવી ચંદ રોઝા ઝિંદગીકી ઠાઠ બાઠ ઔર ફેશનકે કુછ જાનતે હી નહીં. વો નહીં જાનતે કે યે પરદેસ હૈ. ઔર દેસ (આખિરત) અભી ચંદ કદમ આગે હૈ જહાં ખતમ ન હોનેવાલી ઝિંદગી ગુઝારની હૈ. પરદેસ (દુનિયા) કી ચંદ રોઝા ઝિંદગીકો તો ઠાઠબાઠકે સાથ ગુઝારનેકી દિન રાત તૈયારી કી જાતી હૈ. મર્દ ઔર ઔરત મિલ જુલકર કબર ઔર આખિરતકે અઝાબસે બેખૌફ વ ખતર ઈસી દુનિયામેં મશ્ગૂલ હોકર દૂસરોંકી બેટિયોં પર ઝુલ્મ કરતે હૈં. મગર દેસ (આખિરત) કી અસલ ઔર લંબી ઝિંદગીકી તૈયારી તો દરકિનાર ઉસકે મુતઅલ્લિક સોચનેકી ભી ઉનકે પાસ ફુરસત નહીં.

દોસ્તો! યાદ રખ્ખો ઔર મત ભૂલો કે યે ઝિંદગી બહોત હી થોડી ઔર આરઝી હૈ. મુસલમાનકો ચાહિયે કે ઉસકી ઝેબો ઝીનત ઔર રોનકસે ધોકા ન ખાએ. કુરઆન પાકકે અલ્ફાઝ (કુલ્ મતાઉદ્દુન્યા કલીલ) (લોગોંકો) બતા દીજિયે કે દુનિયાકા નફા બહોત હી થોડા હૈ. ઉસકા મફહૂમ યેહી હૈ કે દુન્યાવી ઝિંદગી ચંદ રોઝા હૈ. અસલ ઝિંદગી આખિરતવાલી ઝિંદગી હૈ. ઔર આખિરતવાલે મન પસંદ ઘરકે તો અસલ મુસ્તહિક વો લોગ હૈં જો અલ્લાહસે ડરનેવાલે હૈં. બસ ઈન્સાનકો ચાહિયે કે વો આખિરતવાલે ઘરકી તૈયારી ઔર ડેકોરેશનમેં લગ જાએ તાકે ઉસે વહાં જાકર પુરલુત્ફ ઔર ઠાઠવાલી ઝિંદગી નસીબ હો. ઈસીકી તરફ તવજ્જોહ દિલાતે હુએ કિસી અલ્લાહવાલેને કહા હૈ :

હમ ઐસે રહે યા કે વૈસે રહે
વહાં દેખના હૈ કે કૈસે રહે?

દોસ્તો! અગર એક શખ્સકો ચાર દિન પુલાવ, કોરમે ખિલાનેકે બાદ ફાંસી યા હબ્સે દવામ (જન્મ ટીપ) કી સઝા દી જાએ તો વો ક્યા ખૂશ ઐશ હુવા? ખૂશ ઐશ તો વો હૈ જો થોડીસી મેહનત ઔર મશક્કત ઉઠાતે હુએ અદલ વ ઈન્સાફકી ચાદર ઓઢકર હમેશા હમેશાકે લિયે આલા દરજાકી રાહત વ આસાઈશકા સામાન મોહય્યા કર લે. એક સહાબી (રદિ.) કા ફરમાન હૈ : કે ઉસ લઝ્ઝતમેં ભલા ક્યા

ખૈર કે જિસ લઝ્ઝતકે બાદ ઈન્સાનકો આગમેં ઝોંક દિયા જાએ? અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો અપની ઔર અપને પ્યારે નબી (સ.અ.વ.) કે પસંદકી ઝિંદગી ગુઝારનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન.

ખાવિંદકા ઝુલ્મ... કલેજા હિલા દેનેવાલા એક કિસ્સા

મુઅલ્લિફ અર્ઝ કરતા હૈ કે દર્દનાક ઔર કલેજા હિલા દેનેવાલા યે કિસ્સા હમેં ઉસ શખ્સને સુનાયા જિસને અપની આંખોંસે યે સારા મંઝર દેખા. વો કેહતે હૈં કે એક સાહબ અપની બીવીકો તલાકકી ધમકી સિર્ફ ઈસ વજહસે દેતે રેહતે થે કે વો કાલી હૈ ગોરી નહીં. ઔર હુસ્નો જમાલમેં ઉનકે દિલકો નહીં ભાતી. ઔર સાથ હી બેગમકો યે ભી સુનાતે રેહતે કે મેરી વાલિદા ઔર બહેનોંને મેરે વાસ્તે બીવીકે પસંદ કરનેમેં ગલતી કી. આખિરકાર છ બચ્ચે પૈદા હોનેકે બાદ ઉસને બીવીકો તલાક દે દી. હકીકત યે હૈ કે વો નિહાયત હી દીનદાર, પંચગાના નમાઝકી પાબંદ, પરહેઝગાર ઔર એક બા અખ્લાક ઔરત થી.

એક દિન ગુસ્સેકી હાલતમેં ખાવિંદને ઉસકો કહા કે મેરી વાલિદા ઔર બહેનોંને મેરી શાદીકે પસંદમેં બડી ગલતી કી. લિહાઝા મૈં આપકે સાથ અબ કિસી સૂરત ભી ઈસસે ઝિયાદા નહીં રેહ સકતા ઔર મેરા આપકે સાથ બિલકુલ ગુઝારા નહીં હો સકતા, અબ હમ ખૂબસૂરત ઔરતસે શાદી કરેંગે.

ઉસ ઔરતને કહા, જબ મૈં આપકો પસંદ ન થી, તો યે છ બચ્ચે કહાંસે આ ગયે? શુરૂ હીમેં તલાક દે દેતે તો મેરી શાદી દૂસરી જગહ આસાનીસે હો જાતી, અબ તુમ છ બચ્ચેકી માં બનાકર મુઝે તલાક દે રહે હો, અલ્લાહકે લિયે ઈસ હરકતસે બાઝ આ જાઓ વરના તુમહારા સુકૂન છિન જાએગા, ઔર યાદ રખ્ખો કે દુનિયાકે મઝે ઝિયાદા દેરકે લિયે નહીં હોતે. ઔર હર ચીઝ પર બહાર (રોનક) કા એક મોસમ હોતા હૈ ઉસકે બાદ ખિઝાં (વેરાની) આતી હૈ. ઔર ઝાલિમોંકે લિયે તો અલ્લાહ તઆલાને ઐસી આગ તૈયાર કર રખ્ખી હૈ જિસકા ઈન્ધન ઈન્સાન ઔર પત્થર હૈં. લિહાઝા તુમ અલ્લાહસે ડરો ઔર મેરી ઔર અપની જાન પર ઝુલ્મ ન કરો. આખિર મૈં તો તુમહારી શરીકે હયાત હૂં, તુમહારી દોસ્ત ઔર રાઝદાર હૂં ઔર બારહ સાલસે મૈંને તુઝે અપના મિજાઝી ખુદા સમઝકર ઝિંદગી ગુઝારી, દિલો જાનસે તુમહારી ખિદમત કી હૈ. તુમ મુઝે અપને

ઈસ ઈઝદિવાજી (નિકાહી) રિશ્તેસે ન તોડો જિસકો અલ્લાહ તઆલાને મિયાં ઔર બીવીકે વાસ્તે મુહબ્બત, રહમત ઔર શફકતકા ઝરીઆ બનાયા હૈ. વરના અલ્લાહ તુઝે તોડ ડાલેગા.

મગર ઉસને કહા કે હમ મજબૂર હૈં ઔર મુઝસે અબ બરદાશ્ત નહીં હોતા ઔર ઉસકો બયક વક્ત તીન તલાકેં દે ડાલીં.

કેહતે હૈં કે તલાકકે ફૌરન બાદ ઉસ અલ્લાહકી બંદીને અપને છ બચ્ચોંકો સાથ લિયા ઔર જબ ઘરસે બાહિર ગલીમેં આઈ તો અપની નિગાહકો આસમાનકી તરફ ઉઠાયા ઔર સાથ હી અપના નન્હા મુન્ના દૂધ પીતા બચ્ચા અપને કાંપતે હુએ હાથોંસે આસમાનકી તરફ ઉઠાકર બઝબાને હાલ કેહને લગી :

હમ સુનાતે કિસે અપની મજબૂરિયાં
રેહ ગયે જાનિબે આસમાન દેખકર

● ઔર કહા કે અય મેરે ઔર ઈન માસૂમ બચ્ચોંકે પાલનેવાલે!

● ઔર ફિર દૂધ પીતે બચ્ચેકો આસમાનકી તરફ ઉઠાકર કેહને લગી : અય મેરે ઈસ દૂધ પીતે માસૂમ બેટેકે પાલનેવાલે!

● અય કાલી ઔર ગોરીકે પાલનેવાલે. તૂ તો સબકા હી પાલનહાર હૈ. ક્યા કાલે ઔર ગોરે સબ તેરે બંદે નહીં?

● ઔર કહા : અય વો ઝાત જિસકે હાથમેં હર ચીઝકી બાદશાહત હૈ!

● અય મેરે અલ્લાહ : અબ તૂહી બતા કે મૈં તેરે સિવા અપને શિકવે કિસકો સુનાઉં?

● ઔર મૈં અપને ઈસ ચિકનાચૂર ઔર ટૂટે હુએ દિલકો કૈસે સહારા દૂં?

ઔર ગલીમેં હોતે હુએ અપને ઘર ઔર ખાવિંદકી તરફ હાથસે ઈશારા કરકે કહા કે :

● અય મેરે પાલનેવાલે, તેરી ઝાતકે બાદ યેહી ખાવિંદ તો મેરા એક ઝાહિરી સહારા થા જિસકો મૈં મુસીબતોંકે નુઝૂલકે વક્ત અપને દુખડે સુનાયા કરતી થી. મગર આજ મેરી ઉમ્મીદોંકી યે આખરી ઝંજીર ભી ટૂટ ગઈ ઔર તેરી ઝાતકી કસમ ખાકર કેહતી હૂં કે તુઝે તઅલ્લુકકી ઈસ ઝંજીરકે ટૂટનેકા ઈલ્મ હૈ.

● ઔર કેહને લગી અય મેરે મૌલા! યે છ બચ્ચે અપને બાપસે કટ ગયે. ઔર બાપકે હોતે હુએ યતીમ ઔર મિસ્કીન હો ગયે. અબ તૂ હી બતા કે મૈં ઈન બચ્ચોંકો લેકર કિસકે દરવાઝે પર જાઉં જો હમારે શિકવા સુને ઔર મુહબ્બત કરે ઔર ખૂશીકે સાથ હમેં અપને ગલે લગા લે. ઔર તેરે દરવાઝેકે સિવા દૂસરા

કૌનસા દરવાઝા હૈ જિસકા મૈં કસ્દ કરૂં?

● ઈસી હાલતમેં ઔરતને ખાવિંદકો બદ દુઆ દી ઔર અપની ભર્રાઈ હુઈ આવાઝમેં આસમાનકી તરફ અપની નિગાહેં ઔર હાથ ઉઠાકર કહા :

● અય મેરે મૌલા! મૈંને સુના હૈ કે મઝલૂમકી આહેં સાત આસમાનોંકો ચીરકર તેરી બારગાહમેં પહોંચ જાતી હૈં. મૈં મઝલૂમ હૂં ઔર તુઝે માલૂમ હૈ કે મૈં મઝલૂમ હૂં. બસ તૂ ઈસ ઝાલિમ બંદે પર અપને અઝાબકા કોડા નાઝિલ કર દે. ઉસકા સુખ છીન લે ઔર ઉસકો ઝમીન પર ચલના નસીબ ન કરના. જિસ તરહ ઉસને મુઝે છોડા ઔર તોડા હૈ. કતઅ રહમી કી હૈ. ઈસી તરહ તૂ ઉસકો ભી તોડ ડાલ ઔર ઉસકા સત્યાનાસ કર દે. ઈસ બદ દુઆકે બાદ ખૂદ હી કેહને લગી આમીન (યાની અય અલ્લાહ મેરી યે દુઆ કબૂલ ફરમા).

● બદ દુઆ દેનેકે બાદ બચ્ચોંકે સાથ વહીં ઝમીન પર બૈઠ ગઈ ઔર થકે હુએ લેહજેમેં રોતે હુએ અલ્લાહસે શિકવા કરને લગી ઔર કહા :

● અય રબ્બા! તુઝે તો પતા હૈ કે મેરા અબ્બા પેહલે હીસે તેરે પાસ પહોંચ ચુકા હૈ. ઔર મેરી બુળ્હી માં જો સહરીકા ચિરાગ હૈ ઔર વો ચિરાગ ગુલ હોને હી વાલા હૈ. વો ભી કઈ સાલોંસે બિસ્તર પર પડી હુઈ હૈ. સહરીકે ઈસ ચિરાગકે અલાવા ઝમીનકી ઈસ ધરતી પર ઈસ વક્ત મેરા એક ભી નહીં જિસકી તરફ મૈં રૂખ કરૂં. મૈં ઘરવાલોંસે કટ ગઈ. ખાવિંદસે કટ ગઈ. ન કોઈ ભાઈ ન બાપ ઝિંદા હૈ. પરેશાન હાલ ઔર તન્હા હૂં. મેરી કોઈ સહેલી ભી અબ નહીં રહી. સબ બેગાને (પરાયે) બન ગયે. ઔર સબ જાનનેવાલોંકા મોહલ્લા છોડકર યહાંસે અલ વિદાઅ હો રહી હૂં. તૂહી ગમઝદાકે ગમોંકો દૂર કરનેવાલા હૈ. ગોરિયોં ઔર કાલિયોંકી આવાઝોંકો સુનતા હૈ. નેક ઔર ફાહિશા ઔરતોંકી આહોંકો ભી સુનતા હૈ. ઔર પરેશાન હાલ લોગોંકી પરેશાનિયોંકો દૂર કરતા હૈ. ઔર ઝાલિમોંકો સબક સિખાતા ઔર ઉનસે બદલા લેતા હૈ.

● મેરે મૌલા મૈં તેરી એક બુળ્હી બંદી સહરીકે ચિરાગકી બેટી હૂં ઔર અપને ખાવિંદકે મુતઅલ્લિક તેરેસે ઝગડ રહી હૂં. ઔર મૈં અપની ગુરબત ઔર તન્હાઈકા રોના તેરે હી સામને રો રહી હૂં. અય મેરે મૌલા તૂ ઝાલિમકો ઉસકી ઈસ હરકતકે લાઈક સઝા દે. ઔર ઉસકે લિયે અપની ઈસ વસીઅ વ અરીઝ (લંબી-ચૌડી) ઝમીનકો તંગ કર દે.

● કેહતે હૈં કે તલાકકે ચંદ હી રોઝ બાદ ઉસને એક નિહાયત હી ખૂબસૂરત કુંવારી ઔર ગોરે રંગકી દોશીઝા (કુંવારી) સે શાદી કર લી ઔર બહોત હી ઐશ વ

મસ્તી ઔર સુરૂરકી ઝિંદગી ઉસકે સાથ ગુઝારને લગા. અભી શાદીકો છ મહીનેકા અરસા નહીં ગુઝરા થા કે ઉસકે પૂરે જિસ્મ પર અલ્લાહકે અઝાબકા કોડા ફાલિજ (લકવા) કી શકલમેં નાઝિલ હુવા. ઔર બિલકુલ હી હરકત કરના, ચલના ફિરના, ઉઠના બૈઠના બંદ હો ગયા. કુવ્વતે ગોયાઈ (બોલનેકી તાકત) ભી છિન ગઈ. ઈશારોંસે બાત કરતા. ઈસી તરહ દસ સાલકા અરસા બિસ્તર પર લેટા રહા. ઉપર હી હગના ઔર મૂતના હોતા રહા, હત્તાકે દસ સાલકે અરસામેં લેટે લેટે સૂખકર લકડી બન ગયા. ઐસા લગતા થા જૈસે ચારપાઈ પર કોઈ સૂખી લકડી રખ્ખી હુઈ હૈ. ઉસકે જિસ્મમેં અબ સિવાએ હડ્ડિયોં ઔર દર્દોંકે કુછ ન થા.

● ઔર વો ગોરી ઔર કુંવારી બેગમ જિસકો બડે ચાવ ચોંચલેકે સાથ બિયાહકર લાયા થા ઉસને ભી છ મહીને બાદ કેહ દિયા કે મેરા ઐસે શખ્સકે સાથ નિબાહ નહીં હો સકતા. મૈં ઉસકે ઈસ જિસ્મકો દેખ નહીં સકતી ઔર ઉસકી ઈસ બીમારી ઔર દુખોંકે સાથ રેહકર ગુઝારા નહીં કર સકતી. મેરે સબરકા પૈમાના લબરેઝ હો ચુકા હૈ. ઔર ઐસે શખ્સકે સાથ ઝિંદગી ગુઝારના તો આખિરતકે અઝાબસે પેહલે હી અઝાબે ઈલાહીમેં મુબ્તલા હોનેકે બરાબર હૈ. ઔર મૈં ઈસકી તાકત નહીં રખતી. આખિરકાર છ મહીનેકે અંદર અંદર વો અપને ઈસ ખાવિંદકો તને તન્હા ઈસી હાલતમેં છોડકર ભાગ ગઈ.

● જિસ સાહબને યે સારા મંઝર અપની આંખોંસે દેખા વો કેહતે થે કે જબ ઉસ ઔરતને પરેશાનીમેં ગિડગિડાતે હુએ દૂધ પીતે બચ્ચેકો અપની નિગાહોંકે સાથ હી આસમાનકી તરફ ઉઠાકર બદ દુઆ દી થી તો ઉસી વક્ત લોગોંકો યકીન હો ગયા થા કે બસ યે શખ્સ હલાક હો ગયા. બસ ફિર ખુદાકી કસમ ઉસકે સાથ વોહી હુવા જો ઉસકી ઝબાનસે નિકલા. ઔર અલ્લાહ જાનતા હૈ કે આખિરતમેં ઉસકે સાથ ક્યા બીતેગી?

દોસ્તો! આસમાનવાલા ખૂદ કેહતા હૈ : **(અમ્મંય્યુજીબુલ્ મુઝ્તર્ર ઈઝા દઆહુ વ યક્શિફુસ્સૂઅ)** (સૂ. નહલ : ૬૨)

ભલા વો કૌન હૈ, જો બે-બસ ઔર પરેશાનકી પુકારકો સુનતા હૈ? ઔર (કૌન હૈ જો) ઉસકી સખ્તીકો દૂર કરતા હૈ?

● જો કોઈ પરેશાનીમેં ઉસકો પુકારતા હૈ તો ફિર વો ખૂબ મુતવજ્જેહ હોતા હૈ. ઔર ચાહે તો ફૌરન હી ઉસકો મુશ્કિલસે નિકાલ દેતા ઔર ઉસકી દુઆ કબૂલ કર લેતા હૈ, ઔર જો બાત ઔર દુઆ પરેશાનીમેં દિલસે નિકલતી હૈ વો ઝરૂર અસર રખતી હૈ, ઔર બગૈર પરોંકે પરવાઝકી તાકત રખતી હૈ. દેખિયે જનાબ!

બીવિયોંકો સતાનેવાલેકા અંજામ ઐસા હોતા હૈ, કિસીકી આહેં મત ખરીદિયે.

● બુખારી શરીફકી હદીસ હૈ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં કે : મઝલૂમકી બદ દુઆસે બચો, ઉસકી દુઆ ઔર અલ્લાહ તઆલાકે દરમિયાન કોઈ પરદા હાઈલ નહીં હોતા.

બસ જો હઝરાત અપની શરીકે હયાત (બીવી) પર ઝુલ્મ ઢાતે ઔર બાઝ મરતબા ડંડોંસે પિટાઈ કરકે ઉનકી હડ્ડિયાં તક તોડ દેતે હૈં, ઉનકો ગાલિયાં બકતે ઔર તરહ તરહસે તકલીફ પહોંચાતે હૈં, ઉનકો ઈસ કિસ્સામેં ગૌર કરના ચાહિયે, ઔર મરનેસે પેહલે પેહલે અલ્લાહ તઆલા ઔર સાહિબે મઆમલાસે મઆફી માંગ લેની ચાહિયે.

મરદોંકે લિયે શદીદ તરીન આઝમાઈશ

હઝરત ઉસામા ઈબ્ને ઝૈદ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે મૈંને અપને બાદ કોઈ ફિતના ઐસા નહીં છોડા જો મરદોંકે લિયે ઝિયાદા નુકસાન દેહ હો, બનિસ્બત ઔરતોંકે ફિતનેકે).

ઔરત કિસ તરહ આઝમાઈશ

હઝરત મૌલાના તકી ઉસમાની સાહબ લિખતે હૈં કે : ઔરતોંકા ફિતના ઈસ દુનિયામેં શદીદ તરીન ફિતના હૈ, ઈસ હદીસકી અગર શરહ (તફસીલ) કી જાએ તો એક ઝખીમ (મોટી) કિતાબ લિખ્ખી જા સકતી હૈ, કે યે ઔરતેં મરદોંકે લિયે કિસ કિસ તરીકેસે ફિતના હૈં.

ફિતનાકે મા'ના હૈં : આઝમાઈશ. અલ્લાહ તઆલાને ઔરતોંકો ઈસ દુનિયામેં મરદોંકી આઝમાઈશકે લિયે મુકર્રર ફરમાયા હૈ, ઔર યે ઔરત કિસ તરીકેસે આઝમાઈશ હૈ? એક મુખ્તસર મજલિસમેં ઉસકા ઈહાતા કરના મુમકિન નહીં.

● યે ઔરત ઈસ તરીકેસે ભી આઝમાઈશ હૈ : જિસ તરીકેસે હઝરત યૂસુફ (અલૈ.) કે સાથ પેશ આઈ. યાની મર્દકી તબીઅતમેં ઔરતકી તરફ કશિશકા એક મૈલાન રખ દિયા ગયા. અબ ઉસકે હલાલ રાસ્તે ભી બયાન કર દિયે ઔર હરામ રાસ્તે ભી બયાન કર દિયે.

● પેહલી આઝમાઈશ ઈસ તરહ હૈ કે યે મર્દ હલાલકા રાસ્તા ઈખ્તિયાર

કરતા હૈ યા હરામકા? મર્દકે લિયે યે સબસે બડી આઝમાઈશ હૈ.

● ઉસકે ઝરીએ દૂસરી આઝમાઈશ ઈસ તરહ હૈ કે યે બીવી જો ઉસકે લિયે હલાલ હૈ ઉસકે સાથ કૈસા મઆમલા કરતા હૈ? એકસે ઝિયાદા બીવિયાં હોનેકી સૂરતમેં ક્યા યે શખ્સ ઉનકે સાથ અદલ વ ઈન્સાફસે પેશ આતા હૈ યા નહીં? અલ્લાહ ઔર અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) ને જૈસા સુલૂક કરનેકા હુકમ દિયા હૈ, વૈસા કરતા હૈ યા ઉનકી હક તલ્ફી કરતા હૈ?

● તીસરી આઝમાઈશ યે હૈ કે આદમી બીવીકી મુહબ્બત ઔર ઉસકે હુકૂકકી અદાયગીમેં ઐસા ગુલૂ ઔર ઈન્હિમાક તો નહીં કરતા કે ઉસકે મુકાબલેમેં દીનકે અહકામકો પસે પુશ્ત ડાલ દે. યે તો ઉસને સુન લિયા કે બીવીકો ખૂશ કરના ચાહિયે ઔર ઉસકે સાથ હુસ્ને સુલૂક કરના ચાહિયે. લેકિન અબ હરામ ઔર નાજાઈઝ કામોંમેં ભી વો ઉસકી દિલજોઈ કર રહા હૈ. ઔર ઉસકી સહીહ દીની તરબિયત નહીં કર રહા હૈ. ઈસ તરહ ભી યે આઝમાઈશ હૈ. ઈસ લિયે કે મર્દકો દોનોં તરફ ખયાલ રખના હૈ. એક તરફ મુહબ્બતકા તકાઝા યે હૈ કે શરીઅતકે ખિલાફ કામોં પર રોક ટોક કરે. ગર્ઝ આઝમાઈશોંકા કોઈ ઠિકાના નહીં. અલ્લાહ તઆલાકી તૌફીક હીસે ઈન્સાન ઉન તમામ આઝમાઈશોંસે સુર્ખરૂઈ (કામિયાબી) કે સાથ ઈસ તરહ નિકલ સકતા હૈ કે ઉસકે હુકૂક ભી અદા કરે. ઉસકી તાલીમ વ તરબિયતકા ભી ખયાલ રખ્ખે. ઔર ઉસકે નફા નુકસાનકા ભી ખયાલ રખ્ખે. ઔર હરામકી તરફ ભી મુતવજ્જેહ ન હો. ઈન તમામ બાતોંકા ખયાલ કરના સિર્ફ અલ્લાહ તબારક વ તઆલાકી ખાસ તૌફીક હીકે ઝરીએ હો સકતા હૈ. ઈસ લિયે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને એક દુઆ તલ્કીન ફરમાઈ હૈ જો આપકી માસૂર (મકબૂલ) દુઆઓંમેંસે હૈ કે અય અલ્લાહ મૈં આપકી પનાહ માંગતા હૂં ઔરતોંકે ફિતનેસે.

ઈશારા ઈસ બાતકી તરફ કર દિયા કે ઈસ આઝમાઈશમેં પૂરા ઉતરના ઔર સુર્ખરૂ (કામિયાબ) હોના અલ્લાહ તઆલાકી ખાસ તૌફીકકે બગૈર મુમકિન નહીં. લિહાઝા ઈન્સાનકો અલ્લાહ તઆલાસે રૂજૂઅ કરતે રેહના ચાહિયે કે અય અલ્લાહ મુઝે ઈસ આઝમાઈશમેં પૂરા ઉતાર દીજિયે. ઔર બહેકને ઔર ફિસલનેસે ઔર ગલતીકા મુરતકિબ હોનેસે બચા લીજિયે. ઈસ લિયે ઈસ માસૂર દુઆકો અપની દુઆઓંમેં શામિલ કર લેના ચાહિયે.

ખાના ખાનેકે દૌરાન બીવીસે દિલલગી કરના

● હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈં હાલતે હૈઝમેં પાની પીતી ફિર બરતન રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કો પકડા દેતી તો આપ (સ.અ.વ.) ઉસી જગહ મુંહ રખતે જહાં મૈંને મુંહ લગાયા હોતા, ફિર આપ (સ.અ.વ.) પાની નોશ ફરમાતે. ઔર મૈં ગોશ્તવાલી હડ્ડી ચબાતી ફિર આપ (સ.અ.વ.) કો થમા દેતી. આપ (સ.અ.વ.) વહીં મુંહ લગાતે જહાં મેરા મુંહ લગા હોતા હાલાંકે મૈં હાલતે હૈઝમેં હોતી થી.

(મુસ્લિમ મઅ શરહે નવવી રકમ : ૬૯૦, કિતાબુ ત્તહારત)

● ઔર ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : જબ તુમમેંસે કોઈ શખ્સ ખાના ખાએ, તો વો અપને હાથકો ઉસ વક્ત તક સાફ ન કરે જબ તક કે ઉસકો ચાટ ન લે. યા (કિસી દૂસરેસે) ચટવા ન લે.

(બુખારી : ૫૪૫૬ વ મુસ્લિમ ૫૨૬૨ કિતાબુલ અત્ઈમહ)

હાફિઝ ઈબ્ને હજર (રહ.) ને ફત્હુલ બારી જિલ્દ ૯ સફા ૪૯૧મેં લિખ્ખા હૈ કે મુરાદ ઉસસે યે હૈ કે ખૂદ ચાટે યા કિસી દૂસરે મસલન બીવી, લોંડી, યા ગુલામ નોકરસે ચટવા લે. યા જો ઉસકે હમ મા'ના મસલન શાગિર્દ વગૈરહ જો ઉસકે ચાટનેસે બરકતકા એઅતિકાદ રખતા હો. ઈબ્ને દકીકુલ ઈદ ફરમાતે હૈં કે ચટવાનેકી વજહ વો અહાદીસ હૈં જિનમેં યે બાત બયાન કી ગઈ હૈ કે (ખાના ખાનેકે બાદ બરતન ઔર ઉન્ગલિયોંકો ચાટકર સાફ કરના ચાહિયે) ક્યૂંકે ખાના ખાનેવાલા યે નહીં જાનતા કે ખાનેકે કૌનસે હિસ્સે (યા ઝર્રે) મેં બરકત હૈ.

● બીવીને જિસ જગહ મુંહ લગાયા હો, ખાવિંદકા ઉસી જગહ મુંહ લગાકર પાની પીના, ઔર જિસ હડ્ડીકો ઉસને ચૂસા હો, ખાવિંદકા ઉસ હડ્ડીકો ચૂસના, યા ઉસકે બરઅક્સ બીવીકા ખાવિંદકી તરહ કરના. ઈસી તરહ ખાના ખાનેકે બાદ દોનોંકા એક દૂસરેકી ઉન્ગલિયાં ચાટ લેના. યે તમામ બાતેં મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન મુહબ્બતકો બઢ્હાનેકે અલાવા નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી ઈત્તિબાઅકી વજહસે અજરો સવાબકા સબબ ભી હૈં (યાની સ્વાદ ભી ઔર સવાબ ભી) બલ્કે અગર મિયાં બીવીસે ઝરા અપને અંદાઝે મુહબ્બતકો પોઝ દેતે હુએ જાન બૂઝકર યે પૂછ લેં કે ઝરા બતાના કે આપને ઈસ બરતન પર કહાં મુંહ લગાયા થા તાકે મૈં ભી ઉસી જગહ મુંહ લગાકર પાની પિયૂં, તો ઈન્શા અલ્લાહ લુત્ફ દો બાલા (દુગના-ડબલ) હો જાએગા ઔર મુહબ્બત બઢ્હ જાએગી. (મુઅલ્લિફ)

દૂસરા બાબ

મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન સચ્ચી મુહબ્બત બઢ્હાનેવાલી ચંદ બાતેં ઔર ચંદ ઐસે ઉમૂર જિન પર અમલ કરનેસે મિયાં ઔર બીવી એક દૂસરેકા દિલ જીત સકતે હૈં

હઝરત થાનવી (રહ.) ને લિખ્ખા હૈ : હમારે નબી (સ.અ.વ.) કે અખ્લાક ઔર ઉનકા સુલૂક બીવિયોંકે સાથ ઈસ કદર અજીબ થા કે આજકલકે તેહઝીબકે દાવેદાર અગર સુનેં તો શાયદ હૈરત કરેં. મગર હમ મુસલમાનોંકો ઉનકી હૈરતકી કોઈ પરવાહ નહીં. હમ ઉનકી બેવકૂફી પર હંસેંગે. ઔર જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે હાલાત ઔર વાકિઆતકો કિસીકી નુકતાચીનીકે ખૌફસે છુપાકર ન રખ્ખેંગે. હમારા મઝહબ ઐસા નહીં જિસકી બાતોંકો છુપાકર રખ્ખા જાએ, હમ ડંકેકી ચોટ પર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી પાકીઝા ઝિંદગીકે વાકિઆત બયાન કરના ચાહતે હૈં.

(હમારે નબી સ.અ.વ. કા ફરમાન ભી યેહી હૈ કે મેરી એક બાત ભી તુમહારે પાસ હો તો ઉસકો દૂસરોં તક પહોંચા દો).

દૂસરા દુનિયામેં સબ લોગ બેવકૂફ નહીં રેહતે, બહોતસે અહલે અકલ ભી દુનિયામેં મૌજૂદ હૈં જો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી બાતોંકી કદર કરેંગે. ક્યૂંકે ઈન વાકિઆતસે યે બાત વાઝેહ હોતી હૈ કે હમારે નબી (સ.અ.વ.) મેં બનાવટ નામકી કોઈ ચીઝ ન થી ઔર યે બાત ઉનકે સચ્ચા હોનેકી ખાસ દલીલ હૈ, ઝૂઠા આદમી બનાવટસે ખાલી નહીં હો સકતા.

મિયાં બીવીકે દરમિયાન મુહબ્બત બઢ્હાનેકા એક અનમોલ તરીકા

નેકી પર તઆવુન કરના (આપસમેં મદદ કરના) મોમિનીનકા શિઆર હૈ, અલ્લાહ તઆલાને ઉસકા હુકમ ભી દિયા હૈ. ફરમાયા કે (આપસમેં મદદ કરો નેક કામ પર ઔર પરહેઝગારી પર) જબ આમ મઆશરેકો ઈસકા હુકમ હૈ તો મિયાં બીવીકે મુતઅલ્લિક આપકા ક્યા ખયાલ હૈ?

બલ્કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને તો ઐસી ઔરતકી તારીફ ફરમાઈ જો અપને ખાવિંદકી ઈમાનકે કામોંમેં મદદ કરતી હૈ. ઉસકો અઝાન ઔર નમાઝકે વક્તસે આગાહ કરતી હૈ બલ્કે (જો રાતકો ઉઠા ઔર તહજ્જુદકી નમાઝ પઢ્હી ફિર એક દૂસરેકો પાનીકે છીંટે મારકર તહજ્જુદકે લિયે જગાયા ઐસે મિયાં ઔર બીવીકે લિયે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને અલાહિદા અલાહિદા રહમતકી દુઆ ફરમાઈ. (રવાહુ અબૂ દાઉદ વ નસાઈ કમા ફીલ મિશ્કાત બાબુ ત્તહરીઝ અલા કિયામિલ લૈલ)

કૈસા ખૂશ કિસ્મત હૈ વો શખ્સ જો અપની કમીઝકે બાઝૂ ઉપર ચઢ્હાતે હુએ બીવીકે પાસસે ઉઠા, બીવી સમઝ ગઈ કે મેરે શૌહર અભી વુઝૂ કરકે અપને કમરેમેં નમાઝકી જગહ વાપસ આએંગે ઔર જમાઅતકે સાથ નમાઝ અદા કરનેસે પેહલે સુન્નતેં ઔર નવાફિલ સુન્નતકે મુતાબિક ઘરમેં અદા કરેંગે. બીવીને જબ યે દેખા તો વો ફૌરન ખ્વાવિંદસે પેહલે વુઝૂકી જગહ પર ગઈ, ખાવિંદકે ઈસ્તેમાલકી મિસ્વાક પકડી, લોટેમેં પાની ડાલા ઔર શૌહરકે ઈસ્તેમાલકે લિયે ઉનકો વુઝૂકી જગહ રખકર વાપસ આ ગઈ, ઔર આતે હી ખાવિંદકે આનેસે પેહલે ઉસને ફૌરન જાએ નમાઝ (મુસલ્લા) બિછાયા ઔર મુસલ્લે પર ખડી ઉસકે આનેકા ઈન્તિઝાર કરને લગી. ઈતનેમેં ખાવિંદ સાહબ વુઝૂસે ફારિગ હોકર વુઝૂસે ફરાગતકી દુઆ પઢ્હતે હુએ અપને હાથોં ઔર ચહેરોંસે પાનીકે કતરે ઝાડતે હુએ જૂંહી વાપસ લૌટે તો

બીવી શૌહરકી તરફ તોલિયા લેકર તેઝીસે આગે બઢી ઔર અપને શૌહરકે બાઝૂ ઔર ચેહરેકો તોલિયેકે સાથ ઈસ તરહ સાફ કરને લગી જૈસે કિસી બચ્ચેકો નેહલાને ધુલાનેકે બાદ ઉસકી માં મુહબ્બત ભરે જઝબાતસે ઉસકે મુખડેકો સંવારતી હૈ.

ઐસી ખિદમતકે મૌકા પર બીવીકે લિયે ખાવિંદકે દિલસે ક્યા ક્યા દુઆએં નિકલતી હોંગી. ઔર બીવીકે લિયે ખાવિંદકે દિલમેં મુહબ્બત ઔર પ્યારકી ક્યા ક્યા તહેં ચઢતી હોંગી. ઔર હક તઆલા અપની બંદીકે ઈસ અજીબ મંઝર ઔર નેકી પર મદદ કરનેકો દેખકર ક્યૂં ખૂશ ન હોતે હોંગે. ઔર જો ઔરત અપને ખાવિંદકા ઈસ હદ તક ઈકરામ ઔર ઉસકી ખિદમત કરે ઉસકા ખાવિંદ ઉસસે ક્યૂં ખૂશ ન હોગા. ઔર ફિર હદીસમેં દિયે ગયે વા'દેકે મુતાબિક વો ઔરત ક્યૂં જન્નતમેં ન જાએગી. હાલાંકે (નબીએ કરીમ સ.અ.વ. ને ફરમાયા, જિસ ઔરતકા ઈન્તિકાલ ઈસ હાલતમેં હુવા કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસસે ખૂશ હો, તો વો ઔરત સીધી જન્નતમેં જાએગી.

(તિરમિઝી હદીસ નંબર ૧૧૬૧)

(બકૌલ અલ્લામા ઈકબાલ પુરાને પાપી) યાની બેનમાઝ બીવી ઔર બે નમાઝ ખાવિંદકી કિસ્મતમેં યે અંદાઝે મુહબ્બત કહાં?

મસ્જિદ તો બના લી શબ ભરમેં ઈમાંકી હરારત વાલોંને
મન અપના પુરાના પાપી હૈ બરસોંમેં નમાઝી બન ન સકા

(ઈકબાલ રહ.)

મગર નમાઝી મિયાં બીવીસે ગુઝારિશ હૈ કે વો હમારી ઈસ બાતસે ફાઈદા ઉઠાએં ઔર મુહબ્બત બઢાએં. (અબૂ તલહા)

દૂસરા બાબ

મિયાં ઔર બીવી કે દરમિયાન સચ્ચી મુહબ્બત બળ્હાનેવાલી ચંદ બાતેં

અબ હમ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા ઉનકી અઝવાજે મુતહ્હરાતકે સાથ રેહને સેહનેકા તરીકા ઔર હુસ્ને સુલૂકસે મુતઅલ્લિકા ઉન અહાદીસકા તઝકિરા કરેંગે જો મિયાં બીવીકે દરમિયાન મુહબ્બત વ ઉલ્ફત પર દલાલત કરતી હૈં. ઔર ઉસકે ઝિમનમેં બાઝ ઐસે અસબાબ ભી ઝિક્ર કિયે જાએંગે જિનસે મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન મુહબ્બત બળ્હતી હૈ. ઈન અહાદીસે મુબારકા પર અમલકી બરકતસે ઈન્શા અલ્લાહ મિયાં ઔર બીવી અપની ઈઝદિવાજી ઝિંદગીમેં બળ્હતી હુઈ મુહબ્બત ઔર ઉસકી હલાવત મેહસૂસ કરેંગે.

બીવીસે ઉસકી ઉમર ઔર તબીઅતકે મુતાબિક દિલજોઈ કરના સુન્નત હૈ

હઝરત આઈશા (રદિ.) ચૂંકે તમામ બીવિયોંસે કમ ઉમર થીં, ઈસ લિયે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉનકી ઉમરકે મુવાફિક ઉનકી દિલજોઈ ફરમાયા કરતે થે, ઔર અગર હઝરત આઈશા (રદિ.) કે સાથ છોટી છોટી બચ્ચિયાં આકર ખેલતી થીં તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉનકો મના ન ફરમાતે, બલ્કે ખૂદ બચ્ચિયોંકો હઝરત આઈશા (રદિ.) કે પાસ ખેલનેકે લિયે ભેજ દેતે થે, જૈસેકે હઝરત આઈશા (રદિ.) ખૂદ ફરમાતી હૈં :

હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે ઘરમેં ગુડિયોંસે ખેલા કરતી થી, ઔર મેરી સહેલિયાં ભી મેરે સાથ ખેલા કરતી થીં. જબ હુઝૂર (સ.અ.વ.) તશરીફ લાતે તો મેરી સહેલિયાં આપ (સ.અ.વ.) સે શરમ કરતે હુએ છુપ જાતીં, ઔર હમારા ખેલના બંદ હો જાતા તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉનકો મેરે પાસ ભેજ દેતે, હમ ફિર ખેલના શુરૂ કર દેતીં. (મુત્તફક અલૈહ મિશ્કાત)

ઈસ હદીસસે પતા ચલા કે બીવીકે જઝબાત, ઉસકે ખયાલાત ઔર દિલદારીકા લિહાઝ રખના ચાહિયે. સુબ્હાનલ્લાહ! ક્યા ઠિકાના હૈ હુઝૂર

(સ.અ.વ.) કે પાકીઝા અખ્લાક ઔર બીવિયોંકે સાથ ઉનકે બરતાવકા કે આજ ચૌદહસો સાલ ગુઝર જાનેકે બાદ ભી ઉનકે અખ્લાકે આલિયાકે તઝકિરાસે લઝ્ઝત મેહસૂસ હો રહી હૈ, ઔર ઐસા ક્યૂં ન હો કે અઝીમ રબને અપને અઝીમ રસૂલ (સ.અ.વ.) કે અઝીમ અખ્લાકકી અપની અઝીમ કિતાબમેં ગવાહી દેતે હુએ ફરમાયા (**વઈન્નક લઅલા ખુલુકિન્ અઝીમ**). (સૂ. નૂન : ૪)

ઔર તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ : ફીલ હકીકત અખ્લાકકી અઝમતકા સબસે ઝિયાદા અમીક (ગેહરા) પેહલૂ યે હૈ કે આદમી દુનિયાકી ઈન હકીર હસ્તિયોંસે મઆમલા કરતે વક્ત અલ્લાહ તઆલાકી અઝીમ હસ્તીસે ગાફિલ વ જાહિલ ન હો. જબ તક યે ચીઝ દિલમેં મૌજૂદ રહેગી તમામ મઆમલાત અદલ વ અખ્લાકકી મીઝાનમેં પૂરે ઉતરેંગે.

ઔર હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે કુરઆન હી તો આપ (સ.અ.વ.) કે અખ્લાક હૈં (યાની કુરઆન પાકમેં જિસ બાતકે કરનેકા હુકમ હોતા કર ગુઝરતે, ઔર જિસસે રોકા જાતા રૂક જાતે).

(રવાહુ મુસ્લિમ કમા ફી તફસીરે ઈબ્ને કસીર જિ. ૪, સ. ૩)

ઔર એક દૂસરી હદીસમેં હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈંને રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કો દેખા કે આપ મુઝે અપની ચાદરમેં છુપા રહે થે, ઔર મૈં હબ્શી લોગોંકી તરફ દેખ રહી થી જો મસ્જિદમેં (નેઝાબાજીકા ખેલ) ખેલ રહે થે, યહાં તકકે મૈં હી થકકર પીછે હટ જાતી.

ઉસકે બાદ ફરમાતી હૈં : તુમ ખૂદ હી અંદાઝા કર લો કે એક નવઉમર લડકી કિતની દેર તક ખડી રેહતી હોગી (કે નવઉમરીમેં ખુસૂસન લડકિયોંકો ઐસી ચીઝોંકા બહોત શૌક હોતા હૈ) ઔર જબકે ઉસે ખેલકૂદકા ખૂદ ભી શૌક હો.

(બુખારી, રકમ : ૫૧૧૯, કિતાબુ ન્નિકાહ)

દેખિયે તો જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) અપની બીવી હઝરત આઈશા (રદિ.) કી દિલજોઈકે લિયે ઈતની દેર તક ખડે રહે જિતની દેર તક વો ખૂદ હી થક હારકર પીછે ન હટીં.

ઈમામ નવવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે હઝરત આઈશા (રદિ.) ઉસ વક્ત નાબાલિગા થીં, યા યે વાકિઆ પરદેકા હુકમ નાઝિલ હોનેસે પેહલેકા હૈ. ઔર ઉસકી તાઈદ ખૂદ હઝરત આઈશા (રદિ.) કે (નવ ઉમર લડકી વાલે) કૌલસે ભી હોતી હૈ. ઈસ મસ્અલેકી મઝીદ તફસીલકે લિયે ફત્હુલ બારી જિ. ૯, સ. ૨૪૮ સે રૂજૂઅ કરેં.

બીવીસે દૌડનેમેં મુકાબલા કરના

હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે સાથ એક સફરમેં શરીક થી જબકે મૈં નવ ઉમર થી ઔર મેરે જિસ્મ પર ગોશ્ત ભી ઝિયાદા નહીં હુવા થા, ઔર ન હી મૈં ભારી બદનવાલી થી, તો આપ (સ.અ.વ.) ને લોગોંસે ફરમાયા કે તુમ લોગ આગે નિકલ જાઓ, સહાબએ કિરામ (રદિ.) આગે નિકલ ગયે. ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને મુઝે ફરમાયા : (ઈધર) આઓ મૈં તુમહારે સાથ દૌડનેમેં મુકાબલા કરૂં, ચુનાંચે મુકાબલા હુવા તો મૈં આપ (સ.અ.વ.) સે આગે નિકલ ગઈ, આપ (સ.અ.વ.) ખામોશ રહે યહાં તકકે મૈં જસીમ (મોટી) ઔર ભારી બદનવાલી હો ગઈ ઔર મૈં ઈસ વાકિઆકો ભૂલ ગઈ, તો ફિર એક દૂસરી મરતબા આપ (સ.અ.વ.) કે સાથ સફરમેં નિકલી, આપ (સ.અ.વ.) ને સહાબએ કિરામ (રદિ.) સે ફરમાયા તુમ લોગ આગે નિકલ જાઓ, વો લોગ આગે નિકલ ગયે, ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને મુઝે ફરમાયા : (ઈધર) આઓ મૈં તુમહારે સાથ દૌડનેમેં મુકાબલા કરૂં. ચુનાંચે મુકાબલા હુવા તો આપ (સ.અ.વ.) મુઝસે આગે નિકલ ગયે. (ઉસકે બાદ) આપ (સ.અ.વ.) મુસ્કુરાકર ફરમાને લગે : યે મુકાબલા ઉસ મુકાબલેકે બદલે હો ગયા. (યાની પેહલી દૌડકે મુકાબલેમેં તુમ જીત ગઈ થી, ઔર દૂસરી મરતબા દૌડકે મુકાબલેમેં મૈં જીત ગયા.

(સફવતુસ સફવહ ૧/૬૮ વ હયાતુસ્સહાબા ૩/૧૮૨)

હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે મેરે મિલનેવાલોંમેંસે એક શખ્સ હૈં જો મુઝસે બૈઅત હૈં, ઉનમેં મતાનત ઔર સંજીદગી ઝિયાદા હૈ, જહાં બૈઠતે હૈં બડે વકારકે સાથ બૈઠતે હૈં. ક્યા મજાલ જો હંસી આ જાવે યા ખુલકર કિસીસે બાત ભી કર લેં, એક દફા મૈંને ઉસ પર તકરીર કી કે યે સંજીદગી હમેં પસંદ નહીં, આદમીકો ચાહિયે કે ઝરા હંસતા બોલતા રહે. હર એકસે ઉસકી તબીઅત ઔર મૌકાકે મુતાબિક પેશ આએ, ઉનકે જઝબાતકા ખયાલ રખ્ખે, યે ક્યા કે હર વક્ત મુંહ ચળ્હા હુવા હૈ, ઐસે આદમીકો કિસીસે મુહબ્બત ઔર ઉન્સ (મેલજોલ) નહીં હોતા. આપને ઉસકા નામ વકાર રખ્ખા હુવા હૈ. મગર દર અસલ યે તકબ્બુર હૈ. ભલા હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે ઝિયાદા કૌન બાવકાર ઔર સંજીદા હોગા, મગર હુઝૂર (સ.અ.વ.) હર એકસે હંસી ખૂશી ઔર ખંદા પેશાનીસે પેશ આતે. સહાબએ કિરામ (રદિ.) કે સાથ ઉનકી તબીઅતકે મુવાફિક ગુફ્તગૂ ફરમાતે. લોગ જિસ કિસમકી બાત કરતે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ભી ઉસમેં શરીક હોતે, ઔર અગર ઉનમેં કોઈ ગલત બાત

દેખતે તો ઉનકી ઈસ્લાહ ફરમાતે. હમારા વકાર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કે વકારસે ઝિયાદા નહીં હો સકતા. મેરી આદત હૈ કે મૈં મદ્રસામેં બૈઠકર દોસ્તોંકે સામને ઘરકે બા'ઝ વાકિઆત ઔર હાલાત જો ઈસ્લાહકે મુતઅલ્લિક હૈં કેહ ડાલતા હૂં, ઉસસે ભી ઈન સાહબકો ઈખ્તિલાફ થા. વો કેહતે થે કે ઘરકી બાતેં લોગોંમેં બયાન કરના ખિલાફે મતાનત હૈ.

મૈંને કહા મૌલાના! મતાનત ઈસકો નહીં કેહતે, મતાનત ભી વો હૈ જો સુન્નતસે સાબિત હો, આપ ઈસ મતાનતકી બદૌલત કઈ સુન્નતોંસે મેહરૂમ હૈં. મૈંને પૂછા કે અચ્છા સચ સચ બતાઓ આપને ઉસ સુન્નત પર કભી અમલ કિયા હૈ જો હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે સાબિત હૈ યાની બીવીકે સાથ દૌડનેકી સુન્નત, ઔર અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ મુઝે યે દૌલત નસીબ હુઈ હૈ, હમને ઈસ સુન્નત પર અમલ કિયા હૈ, તુમ અપની મતાનત પર હી રહોગે, જિસકી વજહસે બીવીયોંકે સાથ સુન્નતે મઆશરત પર કભી અમલ નસીબ ન હોગા, યે મતાનત નહીં બલ્કે તકબ્બુર હૈ, યે અપને આપકો બડા સમઝના હૈ.

(મુઅલ્લિફ અર્ઝ કરતા હૈ કે સર ઝમીને મદીના તય્યિબામેં રેહતે હુએ બંદાકો ભી અલ્લાહ તઆલાને ઈસ હદીસ પર દો મરતબા અમલકી તૌફીક બખ્શી હૈ. (વલ્હમ્દુલિલ્લાહ અલા ઝાલિક) ઔર દોનોં મરતબા કોશિશકે બાવજૂદ હમારા મુખાલિફ જીત ન સકા).

જાઈઝ મઝાક ઔર બીવીસે દિલલગી કરના સુન્નત હૈ

● હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ગઝવએ તબૂક યા હુનૈનસે વાપસ તશરીફ લાએ, ઔર મેરે ઘરકે એક છોટેસે કમરેમેં પરદા લટકા હુવા થા. ઈત્તિફાકન હવા ચલી ઉસસે પરદાકા કોના ઉઠ ગયા, ઔર વહાં પર મેરી ગુડિયાં પડી હુઈ થીં, હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને દેખકર ફરમાયા : અય આઈશા યે ક્યા હૈ? મૈંને અર્ઝ કિયા કે યે મેરી ગુડિયાં હૈં, ઔર ઉનમેં એક ઘોડા ભી રખ્ખા હુવા થા, ઔર ઉસ ઘોડેકે દો પર થે, ઉસ પર જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : કે ક્યા ઘોડેકે ભી પર (પાંખ) હોતે હૈં? હઝરત આઈશા (રદિ.) કેહતી હૈં કે મૈંને કહા : ક્યા આપને સુના નહીં કે હઝરત સુલેમાન (અલૈ.) કે ઘોડોંકે પર હોતે થે? ઉસ પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો ખૂબ હંસી આઈ, ઈતના હંસે કે આપ

(સ.અ.વ.) કે તમામ દાંત મુબારક નઝર આને લગે. (અબૂ દાઉદ)

ઉલમાને લિખ્ખા હૈ કે ઈસ હદીસસે યે ભી માલૂમ હોતા હૈ કે અપની બીવિયોંસે દિલલગી કરના, ઉનસે હંસના બોલના, જાઈઝ મઝાક કરના ઔર ઉનકી જાઈઝ બાતોંસે દિલચસ્પી લેના સુન્નત હૈ. ઉનકે સામને ખ્વા મ ખ્વાહ હી મુંહ ચળહાકર બૈઠે રેહના, ઘરમેં જાકર ચુપચાપ રેહના તાકે બીવી પર રો'બ દાબ રહે ઠીક નહીં હૈ, બલ્કે જહાં તક હો સકે ઉસકો અપનેસે બેતકલ્લુફ બનાનેકી કોશિશ કરની ચાહિયે.

દેખિયે હઝરાત! જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) બાવજૂદ યે કે સખ્ત તકાલીફ ઔર મશક્કતોંમેં ઘિરે રેહતે થે, કભી જિહાદકી તૈયારી હો રહી હૈ, કભી ફાકાકશીકી નૌબત પેશ આ રહી હૈ, કભી દુશ્મનકા ખૌફ લાહિક હૈ, ઔર કભી કોઈ મુશ્કિલ પેશ આ રહી હૈ, લેકિન યે સબ ચીઝેં જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કો અપની બીવિયોંકે લિયે એક મિસાલી ખાવિંદ બનને ઔર ઉનકે સાથ અચ્છે બરતાવ ઔર હુસ્ને સુલૂકસે પેશ આનેમેં ઝર્રા બરાબર ભી રૂકાવટ ન બન સકે. ઉનકે સાથ હંસતે ખેલતે ઔર મુસ્કુરાતે, અચ્છે અખ્લાકસે પેશ આતે ઔર ઉનકી ઝિંદગીકો હંસી ખૂશી ગુઝારનેમેં બરાબર હિસ્સા લેતે થે.

● જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી બાંદી હઝરત રઝીના (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે હઝરત સૌદા (રદિ.) (જો હુઝૂર સ.અ.વ. કી બીવી હૈં) હઝરત આઈશા (રદિ.) કે ઘર મિલનેકે લિયે આઈ, ઉસ વક્ત હઝરત આઈશા (રદિ.) કે પાસ હઝરત સફિય્યા બિન્તે ઉમર (રદિ.) બૈઠી હઈ થીં, (હઝરત સફિય્યહ (રદિ.) ભી રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી બીવી હૈં) હઝરત સૌદા (રદિ.) ખૂબ ઝેબો ઝીનતકી હાલતમેં આઈ, ઉનકે ઉપર બેહતરીન કિસમકી યમની ચાદર ઔર ખૂબસૂરત દોપટ્ટા ભી થા. તો જબ હઝરત સૌદા (રદિ.) કો હઝરત આઈશા ઔર હઝરત સફિય્યા (રદિ.) ને ઈસ ખૂબસૂરત હાલતમેં દેખા તો હઝરત સફિય્યા (રદિ.) ને કહા કે અય ઉમ્મુલ મુઅમિનીન અભી રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) (ઘર) તશરીફ લાએંગે ઔર યે હમારે દરમિયાન ખૂબ ચમક રહી હોંગી (ઐસા તો મુનાસિબ નહીં લગતા). હઝરત આઈશા (રદિ.) ને કહા : કે સફિય્યા! અલ્લાહસે ડરો (ઔર ઈસ તરહકી બાત ન સોચો), મગર હઝરત હફસા (રદિ.) ને કહા કે ઝરૂર મૈં ઉનકી ખૂબસૂરતી ઔર બનાવ સિંગારકો કુછ ન કુછ ખરાબ કરૂંગી, તો હઝરત આઈશા (રદિ.) ને પૂછા કે : ફિર તૂ ક્યા કરેગી? ઔર હઝરત સૌદા (રદિ.) કો ઝરા ઊંચા સુનાઈ દેતા થા. તો હઝરત હફસા (રદિ.) ને કહા કે અય સૌદા! (વો

દેખો) કાના (દજ્જાલ) નિકલ આયા, (હઝરત સૌદા રદિ. દજ્જાલકે નિકલનેસે બહોત ડરતી થીં) હઝરત સૌદા (રદિ.) યે સુનકર હાં હાં કરને લગીં, ઔર બહોત ઝિયાદા ઘભરા ગઈ ઔર ઉન પર કપકપીસી તારી હો ગઈ, તો પૂછા કે ફિર મૈં કહાં છુપૂં? તો હઝરત હફસા (રદિ.) ને કહા : (અરે) ઈસ ખૈમામેં છુપ જાઓ (ઉનકે વાસ્તે મકાનમેં હી એક ખૈમાસા ખજૂરકી શાખોંસે બના હુવા થા ઉસમેં છુપ જાયા કરતે થે) હઝરત સૌદા (રદિ.) ઉસ ખૈમેમેં છુપ ગઈ, ઉસકે અંદર કોડા કરકટ થા, ઔર મકડિયોંને જાલા વગૈરહ તના હુવા થા. ઈતનેમેં હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) તશરીફ લે આએ, ઔર યે દોનોં ઈસ કદર હંસ રહી થીં કે હંસીકી વજહસે બાત કરનેકી હિંમત નહીં થી, હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ઉનસે પૂછા કે સૌદા તુઝે ક્યા હુવા? તો અર્ઝ કિયા : યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! કાના (દજ્જાલ) નિકલ આયા, હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : વો નિકલેગા ઝરૂર મગર (અભી) નહીં નિકલા, તો ઉસકે બાદ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને હઝરત સૌદાકો અઝ ખૂદ ઉસ ખૈમેસે બાહિર નિકાલા ઔર અપને દસ્તે મુબારકસે ઉનકે જિસ્મસે ગુબાર ઔર મકડીકે જાલોંકો ઝાડને લગે. (હયાતુસ્સહાબા ૩/૩૪૭)

● હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે લિયે એક કિસમકા ખાના (જો આટા, ઘી ઔર દૂધસે તૈયાર કિયા જાતા હૈ) લેકર આઈ જો મૈંને ઉનકે લિયે પકાયા થા. મૈંને હઝરત સૌદા (રદિ.) સે કહા કે આપ ભી ખાઈયે, હુઝૂર (સ.અ.વ.) મેરે ઔર હઝરત સૌદાકે દરમિયાન બૈઠે હુએ થે, હઝરત સૌદા (રદિ.) ને ખાના ખાનેસે ઈન્કાર કિયા, તો મૈંને કહા કે આપકો ઝરૂર ખાના હોગા, યા ફિર મૈં ઉસે આપકે ચેહરે પર મલ દૂંગી, ઉનહોંને ઉસકે બાવજૂદ ઈન્કાર કિયા. ઉસકે બાદ મૈંને અપના હાથ ઉસ ખાનેમેં રખ્ખા ઔર વો ખાના ઉનકે ચેહરે પર મલ દિયા, યે દેખકર હુઝૂર (સ.અ.વ.) હંસને લગે, ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અપના હાથ મુબારક (હઝરત સૌદાકા બદલા લેનેકે લિયે) બરતનમેં રખ્ખા ઔર ફરમાયા કે આપ ભી (યે ખાના) ઉસકે ચેહરે પર મલો, જૈસે ઉસને આપકે ચેહરે પર મલા. તો હઝરત સૌદા (રદિ.) ને વો ખાના મેરે ચેહરે પર મલ દિયા, હુઝૂર (સ.અ.વ.) ફિર ઉનકી વજહસે હંસને લગે, ઈતનેમેં હઝરત ઉમર (રદિ.) કા હમારે ઘરકે પાસસે ગુઝર હુવા, ઉનહોંને કિસી અબ્દુલ્લાહ નામી શખ્સકો આવાઝ દી ઔર કહા અય અબ્દુલ્લાહ અય અબ્દુલ્લાહ! હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને સમઝા કે શાયદ હઝરત ઉમર (રદિ.) હમારે ઘરમેં દાખિલ હોના ચાહતે હૈં (ઔર ઈજાઝત લેનેકે લિયે યે કલિમાત બોલ રહે હૈં) તો ફરમાયા કે ચલો તુમ દોનોં ઉઠો

ઔર જલ્દી અપને ચેહરોંકો ધોકર સાફ કરો. હઝરત આઈશા ફરમાતી હૈં કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને હઝરત ઉમર (રદિ.) કી વજહસે ઈસ તરહ કિયા તો મૈં ઈસ બિના પર હમેશા હઝરત ઉમર (રદિ.) સે હૈબતઝદા ઔર ઘભરાઈસી રેહતી થી.

ઔર દૂસરી રિવાયાતમેં હૈ કે હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને અપને ઘુટને મુબારકકો ઝરા નીચે કિયા તાકે હઝરત સૌદા (રદિ.) મુઝસે બદલા લે લેં તો ઉનહોંને બરતનસે થોડાસા ખાના લિયા ઔર મેરે ચેહરે પર મલ દિયા, ઉસ પર હુઝૂર (સ.અ.વ.) હંસને લગે. (રવાહુ અબૂ યઅલા, કાલલ હૈષમી ૪/૩૧૬ : હયાતુસ્સહાબા ૨/૩૪૬ શૈખ મુહમ્મદ યૂસુફ કાંધલવી રહ.)

મઝકૂરા તમામ અહાદીસસે માલૂમ હુવા કે અપની બીવીસે દિલલગી કરના, ઉસસે હંસના બોલના, જાઈઝ મઝાક કરના ઔર ઉસકી જાઈઝ બાતોંમેં દિલચસ્પી લેના સુન્નત હૈ, બીવીકો ખ્વાહ મ ખ્વાહ ડાંટ ડપટકે રખના ઔર ખૂદ ચુપચાપ રેહના તાકે ઉસ પર રો'બ દાબ રહે ઠીક નહીં હૈ, બલ્કે જહાં તક હો સકે ઉસકો અપનેસે બેતકલ્લુફ બનાનેકી કોશિશ કરની ચાહિયે.

ઐસા ભી હોતા હૈ

● હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે એક દિન જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) હઝરત સફિય્યા (રદિ.) (અપની બીવી) પર કિસી વજહસે નારાઝ હો ગયે. હઝરત સફિય્યા (રદિ.) ને મુઝે કહા કે અય આઈશા! અગર આપ કિસી તરીકેસે મેરી ઔર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી સુલહ કરા દો ઔર ઉનકો મેરેસે રાઝી કરા દો તો મૈં ઉસકે બદલેમેં અપની બારીકા દિન આપકો દે દૂંગી. મૈંને કહા કે ઠીક હૈ. હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈંને હઝરત સફિય્યા (રદિ.) કા વો દોપટ્ટા લિયા જો ઝાફરાનમેં રંગા હુવા થા, ઉસ પર પાનીકે છીંટે મારે તાકે ઉસકી ખૂશ્બૂ ભડક ઉઠે (ઔર ફિર મૈં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે કરીબ હોકર બૈઠ ગઈ) તો ઉસ પર જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે અય આઈશા! ઝરા મેરેસે પીછે હટકર બૈઠના. ઈસ લિયે કે યે દિન આપકી બારીકા નહીં હૈ, તો ઉસ પર હઝરત આઈશા (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા. (ઝાલિક ફઝ્લુલ્લાહિ યુઅ્તીહિ મંય્યશાઉ) કે યે તો અલ્લાહ તઆલાકા ફઝલ હૈ જિસકો ચાહે અતા કરે. ફિર હઝરત આઈશા (રદિ.) ને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો હઝરત સફિય્યા (રદિ.) કી વો બાત સુનાઈ જો ઉનહોંને રાઝી કરનેકે લિયે કહી થી. તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઉનકી યે બાત સુનકર (હઝરત સફિય્યા રદિ.) સે રાઝી હો ગયે. (તફસીરે કરતબી જિ. ૧૫, સ. ૨૬૦)

સાહિબો! હમારે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે અખ્લાક ઐસે હી અનમોલ ઔર બુલંદ થે કે અગર કોઈ દૂસરા શખ્સ ભી બીવીકી નારાઝગીકો રફા દફા કરનેકે લિયે સિફારિશ કરતા તો આપ (સ.અ.વ.) ઉસકો કબૂલ ફરમા લેતે. ઔર એક હમ હૈં કે જબ તક બીવી મિયાંજીકે પાંવ ન પકડે ઔર ભરી મજલિસમેં મઆફી ન માંગે સાંઢ બને બૈઠે રેહતે હૈં.

મિયાં બીવીકા એક બરતનસે ગુસલ કરના

● હઝરત આઈશા (રદિ.) સે રિવાયત હૈ, ફરમાતી હૈં કે મૈં ઔર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) એક ઐસે બરતનમેં ગુસલ કિયા કરતે થે જિસે (ફરક) કહા જાતા થા. (બુખારી હદીસ નં. ૨૫૧)

હાફિઝ ઈબ્ને હજરને લિખ્ખા હૈ કે (ફરક એક પૈમાના હૈ જિસકી મિકદાર મુસ્લિમ શરીફમેં સુફયાન ઈબ્ને ઉયયનહકી રિવાયતકે મુતાબિક તીન સાઅ હોતી હૈ, ઔર ઈમામ નવવી કેહતે હૈં કે જમ્હૂરકા ભી યેહી કૌલ હૈ. (ફતહુલ બારી ૧/૪૩૩)

ઔર જાનના ચાહિયે કે સાઅ એક પૈમાના હૈ જો સાડે તીન સેરકા હોતા હૈ, ઈસ તરહ એક ફરક પાનીકા વઝન સાડે દસ સેરકે બરાબર હુવા, તો ગોયા સાડે દસ સેર પાનીસે દો લોગ યાની નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ઔર હઝરત આઈશા (રદિ.) ગુસલ કરતે થે, ઈસ તરહ હદીસકે મુતાબિક એક આદમીકે લિયે સવા પાંચ સેર પાની કાફી હૈ, ઔર અગર મિયાં બીવી ઈખટ્ઠે ગુસલ કરેં તો સાડે દસ સેર પાની કાફી હોગા.

મુસલમાનો! હમારી શરીઅતને હર કામકો એઅતિદાલ, નઝમ વ ઝબ્ત, ઉસકી હુદૂદ ઔર મુનાસિબ મિકદારકે સાથ કરનેકા તરીકા બતાયા હૈ, લિહાઝા યે પાની હમારે બાપ દાદાકી જાગીર નહીં કે જિસ તરહ ચાહેં ઉસકો બહાતે ચલે જાએં. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા ફરમાન હૈ કે અગર તુમ બેહતી હુઈ નહેરકે કિનારે પર બૈઠે હુએ હો જબ ભી પાનીકો મયાનારવી ઔર એઅતિદાલસે ઈસ્તેમાલ કરો.

લિહાઝા હમેં ચાહિયે કે ગુસલ કરતે વક્ત પાનીકો ઉસકી મેહદૂદ મિકદારસે ઝિયાદા ન બહાએં, તાકે સુન્નતે નબવી (સ.અ.વ.) પર અમલ હો સકે. ઔર યે કામ અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.) સે મુહબ્બત કરનેવાલે ઔર ઉનકી સુન્નતોંકે આશિકકે લિયે કોઈ મુશ્કિલ નહીં હૈ. સવા પાંચ સેર પાની લેકર અકેલે, યા સાડે દસ સેર પાની લેકર ઈખટ્ઠે ગુસલ કરકે તો દેખિયે ઔર ઝહનમેં યે રખ્ખેં કે ઉસકે

બાદ મઝીદ પાની નહીં મિલેગા. હમેં તો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી સુન્નત પર અમલ કરના હૈ, ફિર દેખેં કે યેહી પાની પૂરા આતા હૈ યા નહીં. (મુઅલ્લિફ)

● એક દૂસરી રિવાયતમેં હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે હમ દોનોં એક હી બરતનમેં ગુસલ કરતે થે. ઔર (બદન પર ડાલનેકે લિયે અપને અપને ચુલ્લૂકે સાથ) ઈખટ્ઠે પાની લિયા કરતે થે, ઈસ તરહ કભી આપ (સ.અ.વ.) મુઝસે પેહલે પાની લેતે ઔર કભી મૈં આપ (સ.અ.વ.) સે પેહલે પાની લેતી થી.

(બુખારી કિતાબુલ ગુસલ, નં. ૨૪૭)

● હઝરત મઆઝહ હઝરત આઈશા (રદિ.) સે નકલ કરતી હૈં કે કભી આપ (સ.અ.વ.) પેહલે પાની લેતે તો મૈં કેહતી મેરે લિયે (ભી તો) પાની છોડ દીજિયે. (મુસ્લિમ)

ઔર કભી મૈં આપ (સ.અ.વ.) સે પેહલે પાની લેતી તો આપ ફરમાતે : મેરે લિયે (ભી તો) પાની છોડ દો. (ફત્હુલ બારી, કિતાબુલ ગુસલ)

મિયાં બીવીકા એક લિહાફમેં લેટના

હઝરત કરીબ મૌલા ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં મૈંને હઝરત મયમૂના (રદિ.) કો જો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી અઝવાજે મુતહ્હરાતમેંસે હૈં યે ફરમાતે હુએ સુના કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) હૈઝકી હાલતમેં મેરે પાસ લેટ જાતે થે ઈસ તરહ કે મેરે ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે દરમિયાન એક કપડા હોતા થા.

(મુસ્લિમ, કિતાબુલ હૈઝ, નં. ૬૩૪)

હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે સાથ એક (ખમીલા) યાની ચાદરમેં લેટી હુઈ થી કે અચાનક મુઝે હૈઝકા ખૂન આના શુરૂ હો ગયા. મૈં ચુપકેસે ઉઠી ઔર અપને હૈઝકે કપડે લે લિયે તો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને મુઝસે ફરમાયા : ક્યા તુમહેં હૈઝકા ખૂન આ ગયા હૈ? મૈંને અર્ઝ કિયા : જી હાં! તો આપ (સ.અ.વ.) ને મુઝે બુલા લિયા ઔર મૈં આપકે સાથ ઈસી હાલતમેં લેટ ગઈ.

ઉસકે બાદ ફરમાતી હૈં કે વો ઔર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ઈખટ્ઠે એક હી બરતનમેં ગુસલે જનાબત કર લિયા કરતે થે. (મુસ્લિમ, કિતાબુલ હૈઝ, નં. ૬૮૧)

હઝરત મયમૂના (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) હાલતે હૈઝમેં મેરે સાથ આરામ ફરમાયા કરતે થે ઈસ તરહ કે હમારે દરમિયાન એક કપડા હાઈલ હોતા થા.

ચંદ અહમ ઔર કામકી બાતેં

હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.) કી હદીસમેં ખમીલાકા લફઝ જો આયા હૈ ઉસકે મુતઅલ્લિક અહલે લુગત ફરમાતે હૈં કે "ખમીલા" છોરદાર ચાદરકો કેહતે હૈં ઔર હર વો કપડા જો રૂઈદાર હો જિસસે ભી બના હો. ઔર બા'ઝકા કૌલ હૈ કે કાલે કપડેકો ખમીલા કેહતે હૈં.

ઔર ઉસી હદીસમેં (અન્સલલ્તુ) કે અલ્ફાઝ આએ હૈં. ઉસકા મતલબ યે હૈ કે મૈં ચુપકેસે ઉઠકર ચલી ગઈ. હઝરત ઉમ્મે સલમા (રદિ.) કા ઈસ તરહસે ચલે જાના ઈસ ખૌફસે થા કે કહીં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે જિસ્મે મુબારક પર ખૂન ન લગ જાએ. ઔર યે મુમકિન હૈ કે ઉનહોંને વૈસે હી ઈસ હાલતમેં નાગવારી મેહસૂસ કી ઔર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે લેટે રેહને તકકા ઈન્તિઝાર ન કર સકીં. યા ઈસ ખૌફસે ઉઠીં કે કહીં આપ (સ.અ.વ.) ઈન્તિફાઅકી તલબ ફરમાએં જબકે ઈસી હાલતમેં ઈન્તિફાઅ (ફાઈદા ઉઠાના) મુમકિન ન થા.

(નવવી શરહે મુસ્લિમ, કિતાબુલ હૈઝ ૩/૧૯૬)

● ઈમામ નવવી (રહ.) શરહે મુસ્લિમ ૩/૧૯૭ મેં ફરમાતે હૈં કે ઈન અહાદીસસે માલૂમ હોતા હૈ કે હાઈઝા ઔરતકે સાથ સોના ઔર એક હી બિસ્તરમેં ઉસકે સાથ લેટના જાઈઝ હૈ જબકે દરમિયાનમેં ઐસા કપડા વગૈરહ હો કે નાફસે ઘુટને તક જિસ્મ આપસમેં ન મિલે. ઔર જિન ઉલમાકે યહાં સિર્ફ શરમગાહકા ઈસ્તેમાલ હરામ હૈ ઉનકે મઝહબ પર સિર્ફ ઈતના કપડા ઈસ્તેમાલ કરના કાફી હૈ જિસસે શરમગાહ ન મિલ સકે.

● ઉલમા ફરમાતે હૈં કે ઔરતકે સાથ લેટના ઔર ઉસકા બોસા લેના ઔર નાફસે ઉપર ઔર ઘુટનેસે નીચે જિસ્મકે સાથ ઈન્તિફાઅ જાઈઝ હૈ. ઈસી તરહ હૈઝવાલી ઔરતકા અપને ખાવિંદ યા કિસી ઔર મહરમકા સર ધોના યા ઉસકે સરમેં કંઘી કરના, ઈસી તરહ દૂસરે ઘરેલૂ કામ મસલન ખાના પકાના, આટા ગૂંદના, ઈસી તરહ ઉસકા ઝૂઠા ઔર પસીના પાક હોના વગૈરહ સબ ઉમૂર મુત્તફક અલૈહ હૈં.

ઈમામ અબૂ જાફર મુહમ્મદ બિન જરીર તબરી (રહ.) ને અપની કિતાબમેં મઝાહિબે ઉલમા નકલ કરતે હુએ ઈન મઝકૂરા બાતોં પર તમામ મુસલમાનોંકા ઈજમાઅ નકલ ફરમાયા હૈ ઔર ઉસકે દલાઈલ અહાદીસે મુબારકામેં ઝાહિર વ મશ્હૂર હૈં. ઔર બાકી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકા ઈરશાદ (ફઅ્તઝિલૂન્નિસાઅ

ફીલ્ મહીઝિ વલા તક્રરબૂહુન્ન હત્તા યત્હુરન). (સૂ. બકરહ : ૨૨૨)

તર્જુમા : (પસ તુમ હાલતે હૈઝમેં ઔરતોંસે જુદા રહો ઔર ઉનકે પાક હોને તક ઉનકે કરીબ મત જાઓ)

તો ઉસકા મતલબ યે હૈ કે તુમ ઉનકે સાથ જિમાઅ (હમબિસ્તરી) સે જુદા હો જાઓ ઔર ઉનકે સાથ પાક હોને તક હમ બિસ્તરીકે કરીબ મત જાઓ. વલ્લાહુ અઅલમ.

ખુલાસા યે હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) અપની અઝવાજે મુતહ્હરાતકે સાથ મુઝાજિઅત ફરમાતે થે હાલાંકે વો હાઈઝા હોતી થીં, ઔર ઐસી સૂરતમેં જબકે જિસ્મ પર આધી રાનોં યા ઘુટનોં તક કોઈ ચાદર વગૈરહ હો ઈન્તિફાઅ ભી ફરમાયા કરતે થે યાની ઐસા કપડા હોતા થા જો આધે જિસ્મ પર બાંધા જાતા થા તાકે સતર ઔર જિસ હિસ્સાકા છૂના હાલતે હૈઝમેં જાઈઝ નહીં આપ (સ.અ.વ.) કે કુર્બસે મેહફૂઝ હો ઔર યે આધી રાનોં યા આધે ઘુટનોં તક હોતા થા.

(શરહે મુસ્લિમસે ઈમામ નવવીકી બાત ખતમ હુઈ)

એક અહમ ઔર કામકી બાત :- હમારે યહાં બાઝ જાહિલ કિસમકી ઔરતેં બહૂ ઔર બેટીકો ઈસ હાલતમેં ઘરેલૂ કામકાજ મસલન આટા ગૂંદને, ખાના પકાને ઔર બાઝ દૂસરે કામોંસે રોકતી હૈં, ઉનકા યે રોકના ઠીક નહીં. ઔરત ઈસ હાલતમેં વો તમામ કામ કર સકતી હૈ જિનકા ઝિક્ર ઉપર હો ચુકા, ઈસી તરહ ઉનકા ઝૂઠા ઔર પસીના ભી પાક હૈ.

● ઉલમાને લિખ્ખા હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) અપની અઝવાજે મુતહ્હરાતકે સાથ બહોત અચ્છા સુલૂક કરતે થે. રાત હમેશા તહજ્જુદ પઢ્નેકે બાવજૂદ ઉનકે સાથ આરામ ફરમાતે થે હાલાંકે વો હાલતે હૈઝમેં હોતી થીં. ચુનાંચે આપ કિસી ભી ઝૌજએ મુતહ્હરહ (બીવી) કે પાસ આરામ ફરમા હોતે જૂંહી ઈબાદતકે લિયે ખડે હોનેકા ઈરાદા હોતા ફૌરન છોડકર અપને રબકે હુઝૂર ખડે હો જાતે જૈસાકે આઈન્દા ઈન્શા અલ્લાહ હમ બયાન કરેંગે. તો ઈસ તરહ આપ (સ.અ.વ.) ને અહસન તરીકેસે હુસ્ને મઆશરત વ હુકૂકુલ ઈબાદકી અદાયગી ઔર ઈબાદત વ કિયામુલ લૈલકો જમા ફરમાયા.

● ખાવિંદકા બીવીકે સાથ એક બિસ્તરમેં લેટના અલાહિદા બિસ્તરમેં લેટનેસે અફઝલ હૈ. ક્યૂંકે ઈખટ્ઠા લેટનેસે અસલ મકસૂદ ઉન્સ વ પ્યાર હૈ ન કે જિમાઅ, ખાસ તૌરસે જબકે શૌહરકો માલૂમ હો કે ઔરત ઈસ બાતકો પસંદ કરતી હૈ કે વો ઉસકે સાથ સોએ, તો ઈસ સૂરતમેં ઈસ્તિહબાબ તાકીદી હો જાતા હૈ ઔર ઉસકા

છોડના મકરૂહ હોગા ઔર બીવીકે સાથ લેટના જિમાઅકો મુસ્તલ્ઝિમ નહીં.

(ઉલમાકા કૌલ)

મુસન્નિફ અર્ઝ કરતા હૈ કે એક હી બિસ્તર પર લેટનેસે અગર ખાવિંદકી નિય્યત સવાબ હાસિલ કરને ઔર અલ્લાહકી રઝાકે અલાવા અપની બીવીકે દિલકો ખૂશ કરનેકી હોગી, તો બીવીકા દિલ ખૂશ કરનેકા ઉસકો અલાહિદા સવાબ મિલેગા. ક્યૂંકે આમાલે શરઈય્યાકા દારોમદાર નિય્યત પર હૈ, ઔર હર શખ્સકો ઉસકી નિય્યતકા અજર મિલતા હૈ. ચુનાંચે જાઈઝ ઔર મબાહ ઉમૂરમેં કિસીકો ખૂશી બાહમ પહોંચાના બઝાતે ખૂદ નેકી હૈ ઔર એક નેકીકા અજર દસ ગુનાસે બળ્હકર સાતસો ગુના તક હો જાતા હૈ. **વલ્લાહુ યુઝાઈફુ લિમંય્યશાઉ. વલ્લાહુ વાસિઉન અલીમ)** (સૂ. બકરહ : ૨૬૧) ઈસકે અલાવા અલ્લાહ તઆલા જિસ નેકીકો જિસકે લિયે જિતના ચાહેં બેહિસાબ બળ્હા સકતે હૈં.

બલ્કે બીવીકે સાથ અગર એક હી બિસ્તર પર સોનેમેં મર્દકો કિસી સબબસે નાગવારી હો ઔર અપની બીવીસે ઉસ નાગવારીકો દિલ હી દિલમેં છુપાકર ઉસકે સાથ લેટતા હૈ તો નફસકી ચાહત ઔર લઝ્ઝતકી હાલતમેં બીવીકે સાથ લેટને પર જો અજરો સવાબ હૈ, નાગવારીકી સૂરતમેં ઉસસે ભી ઝિયાદા અજરો સવાબ મિલેગા, ઔર યે ઈસ લિયે કે ઉસને દૂસરે મુસલમાનકે દિલકો જાઈઝ તરીકા પર ખૂશ કરનેકે અલાવા અપને આપકો મહઝ હુસૂલે રઝાએ ઈલાહીકે લિયે મશક્કતમેં ડાલા ઔર અલ્લાહ તઆલા ઝર્રા બરાબર નેકી કરનેવાલેકે અજરકો ભી ઝાએઅ નહીં કરતે, ઈસીકો અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં **ફમંય્યઅ્મલ્ મિષ્કાલ ઝર્રતિન્ ખૈરંય્યરહ. વમંય્યઅ્મલ્ મિષ્કાલ ઝર્રતિન્ શર્રંય્યરહ).** (સૂ. ઝિલ્ઝાલ : ૭,૮)

તર્જુમા :- (પસ જસને ઝર્રા વઝનકે બરાબર નેકી કી વો ઉસે દેખેગા. ઔર જિનસે ઝર્રા વઝનકી મિકદાર બુરાઈ કી વો ઉસે દેખ લેગા).

ઔર કુરઆન પાકકે અલાવા હદીસ શરીફમેં ભી અલ્લાહ તઆલાકે યહાં ઝર્રા બરાબર નેકીકી કદરદાની ઔર કિયામતકે દિન ઉસકા બેહતરીન સિલા મિલનેકા મઝમૂન આયા હૈ. હદીસ શરીફમેં હૈ કે અલ્લાહ તઆલા કિયામતકે દિન ફરમાએંગે : નિકાલ દો (યાની જહન્નમસે) હર ઉસ શખ્સકો જિસને (**લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ**) કહા હો ઔર જિસને ઝર્રા બરાબર નેક અમલ કિયા હો (મગર યે સિર્ફ મુસલમાનકે લિયે હૈ જો લા ઈલાહ ઈલ્લલ્લાહ કે કૌલસે ઝાહિર હૈ).

(ફત્હુલ બારી, ૧/૨૯, બાબે તફાઝુલુલ ઈમાન ફીલ આમાલ)

વરના પછતાઓગે

દોસ્તો! ઝર્રા બરાબર નેકીકી ભી કદર કરો વરના પછતાઓગે, ઔર ઈન છોટી છોટી નેકિયોંકી કદરકા ઈન્સાનકો ઉસ દિન પતા ચલેગા જિસ દિન વો એક નેકીકે હુસૂલકે લિયે ઠોકરેં ખાતા ફિરેગા. હત્તાકે લાડલી બીવી ઔર અપના લખ્તે જિગર ભી કિયામતકે દિન કુની કતરાએંગે, ઔર એક નેકી ભી દેનેકો તૈયાર ન હોંગે. યે વોહી બીવી ઔર બેટા હૈ જિસકે રોશન મુસ્તકબિલકે લિયે આદમીને હલાલ વ હરામકી તમીઝ ભી છોડ દી થી (ઈલ્લા મર્રહિમલ્લાહ).

દોસ્તો! એક વોટ કે કમ હો જાનેસે ઉમ્મીદવાર નાકામ હો જાતા હૈ, ઔર મારે શરમકે મુંહ ઉઠાકર નહીં ચલ સકતા. ઔર એક હી વોટ કે ઝિયાદા હોનેસે કામિયાબ હો જાતા હૈ ઔર ફૂલા નહી સમાતા. પસ એક એક નેકીકી કદર કરો ચાહે વો છોટી હી ક્યૂં ન હો.

અબ હમ આપકો એક ઐસી હદીસ સુનાતે હૈં જિસસે આપકો પતા ચલેગા કે અલ્લાહ તઆલાકે યહાં કિસી ભી શખ્સકો ખૂશ કરનેકી ક્યા કદરો મંઝિલત હૈ. ઔર કિસ તરહ વો ઉસકી મામૂલી નેકીકો આપકે નામએ આમાલમેં સંભાલકર રખતા હૈ, ઔર મરનેકે બાદ વો નેકી આપકી ક્યા ક્યા ખિદમત કરતી હૈ. ઈસ હદીસસે યે ભી પતા ચલતા હૈ કે હમેં અપની બખ્શિશકી ઈતની ફિકર નહીં હૈ જિતની રબ તઆલાકો હમારી બખ્શિશકી ફિકર હૈ. હદીસ શરીફ યે હૈ :

રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : કે કોઈ ભી શખ્સ (મર્દ હો યા ઔરત) જબ કિસી મોમિન (મર્દ યા ઔરત) કો (જાઈઝ તરીકા) સે ખૂશી પહોંચાતા ઔર ઉસકે દિલકો ખૂશ કરતા હૈ, તો ઉસ ખૂશી ઔર સુરૂરસે અલ્લાહ તઆલા એક ફરિશ્તા પૈદા ફરમાતે હૈં જો અલ્લાહ તઆલાકી ઈબાદત કરતા રેહતા હૈ, ઔર ઉસકી વહદાનિયતકા ઈકરાર કરતા રેહતા હૈ. પસ જબ દૂસરેકે દિલકો ખૂશ કરનેવાલા આદમી (મરનેકે બાદ) કબરમેં જાતા હૈ તો વોહી ખૂશી ઔર સુરૂર ઉસકે પાસ આતા હૈ ઔર કેહતા હૈ : ક્યા તૂને મુઝે પેહચાના નહી? તો વો આગેસે પૂછતા હૈ તુમ કૌન હો? તો વો કેહતા હૈ મૈં વોહી ખૂશી ઔર સુરૂર હૂં જિસકો તૂને મુઝે ફલાને (અલ્લાહકે બંદે યા અલ્લાહકી બંદી) કે દિલમેં દાખિલ કિયા થા, આજ મૈં કબરકી ઈસ વેહશત ઔર તન્હાઈમેં તેરા દિલ બેહલાઉંગા, ઔર મુન્કિર વ નકીરકે સવાલકે વક્ત દલીલ બનૂંગા. ઔર કૌલે સાબિતકે લિયે હાઝિર હોનેકી જગહોં પર તેરા ગવાહ બનૂંગા, ઔર તેરે રબકે પાસ તેરી શફાઅત ભી કરૂંગા. ઔર જન્નતમેં તુઝે તેરા ઠિકાના દિખાઉંગા).

દેખિયે હઝરાત! દુનિયામેં કી ગઈ એક મામૂલીસી નેકી મરનેકે બાદ આપકી ક્યા ક્યા ખિદમત કર રહી હૈ. અગર આપ રોઝાના, ચાહે એક હી બાર સહી, અપની બીવી યા કિસી દૂસરે મુસલમાનકે દિલકો જાઈઝ તરીકાસે ખૂશ કરેં, ઔર ઔસત (દરમિયાની) ઉમર ઈન્સાનકી અગર ચાલીસ બરસ હો તો આપકે રોઝાનાકે ઉસ એક અમલસે ઉપરવાલી હદીસકે મુતાબિક (૧૪૪૦૦) ફરિશ્તે પૈદા હોંગે, જો અલ્લાહકી ઈબાદત ઔર ઉસકી તસ્બીહ કરતે રહેંગે. ઔર યે તમામ ઈબાદત ઔર ઝિક્ર આપકે નામએ આમાલમેં દર્જ હોતા રહેગા. ઔર ફિર વો ફરિશ્તે કબર વ હશરકે તમામ હોલનાક મનાઝિરમેં આપકા દિલ ઈસી તરહ બેહલાએંગે જિસ તરહ આપને અપની બીવી યા કિસી મુસલમાનકા દિલ બેહલાયા થા. ક્યા હી સસ્તા સૌદા હૈ અગર કિસી મુસલમાનકો ઉસકી તૌફીક મિલ જાએ કે કમ અઝ કમ દિનમેં એક મરતબા અપની બીવી યા કિસી દૂસરે મુસલમાનકે દિલકો અલ્લાહકી રઝાકે લિયે ખૂશ કરતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો મામૂલીસે મામલી નેકીકી કદરકી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન!

બીવીકે મુંહમેં લુકમા દેના

અપની બીવીકે મુંહમેં લુકમા દેનેસે મુતઅલ્લિક હાફિઝ ઈબ્ને હજર (રહ.) ને ફત્હુલ બારી : ૧/૧૬૬ મેં હદીસકી શરહમેં એક ઉમદા બહસ કી હૈ કે ઈસ મૌઝૂઅકે મુનાસિબ હોનેકી વજહસે બતૌરે ફાઈદએ તામ્માકે નકલ કી જાતી હૈ.

હદીસકા તર્જુમા હૈ કે અલ્લાહકી રઝાકે લિયે તુમ જો ભી ખર્ચ કરોગે ઉસ પર તુમહેં ઝરૂર અજર દિયા જાએગા, હત્તાકે જો લુકમા તુમ અપની બીવીકે મુંહમેં ડાલતે હો ઉસ પર ભી અજર મિલતા હૈ. (રવાહુ બુખારી નં. ૫૬)

હાફિઝ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે ઈસસે અલ્લામા નવવી (રહ.) ને યે ઈસ્તિન્બાત કિયા હૈ (નતીજા નિકાલા હૈ) કે ખ્વાહિશે નફસ અગર હક બાતકે મુવાફિક હો જાએ તો ઉસ હક પર અમલકે સવાબમેં કોઈ કમી વાકેઅ ન હોગી, ક્યૂંકે ઔરતકે મુંહમેં લુકમા દેના ગાલિબન ખૂશી વ સુરૂરકી હાલતમેં હોતા હૈ. ઔર ઐસી હાલતમેં શહવતકા દખલ ઝાહિર હૈ. ઉસકે બાવજૂદ ભી અગર ઐસી હાલતમેં હુસૂલે સવાબકી નિય્યત હોગી તો ઉસે અલ્લાહકે ફઝલો કરમસે અજરો સવાબ મિલેગા.

હાફિઝ (રહ.) ફરમાતે હૈં મૈં કેહતા હૂં કે યે મઝમૂન હદીસમેં લુકમા મુંહમેં દેનેસે ભી ઝિયાદા સરાહતકે સાથ આયા હૈ જૈસાકે ઈમામ મુસ્લિમ (રહ.) ને હઝરત અબૂ ઝર (રદિ.) કી હદીસમેં નકલ કિયા હૈ (જિસકે આખિરમેં યે અલ્ફાઝ

હૈં) કે આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : તુમમેંસે કોઈ શખ્સ જિમાઅ (સોહબત) કરે તો યે સદકા (યાની નેકી) હૈ, સહાબા (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા : યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! હમ (બીવીકે સાથ) અપની ખ્વાહિશ પૂરી કરને પર ભી માજૂર હોંગે? તો આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : હાં! તુમ હી બતાઓ કે અગર (કોઈ) ઉસ પાનીકો (મનીકો) હરામ જગહ રખતા તો ક્યા ગુનાહ ન હોતા.

હાફિઝ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે જબ યે સવાબ અપની ખ્વાહિશે નફસકો પૂરા કરને પર મિલ રહા હૈ તો જહાં બિલકુલ ખ્વાહિશે નફસ ઔર લઝ્ઝત હૈ હી નહીં વહાં ક્યૂં ન મિલેગા. ઔર ફરમાયા કે લુકમાકે સાથ મિસાલ બયાન કરનેસે મકસૂદ ઉસ કાઈદએ કુલ્લિય્યા યાની હર ખર્ચ કરને પર અજરમેં મુબાલિગા પૈદા કરના હૈ. ક્યૂંકે જબ બીવીકો લુકમા દેને પર અજરો સવાબ હૈ જો ઉસકી મોહતાજ નહીં ઔર પરેશાન હાલ ભી નહીં હૈ, તો ક્યા કિસી મોહતાજ વ ઝરૂરતમંદકો લુકમે દેને પર કુછ અજર ન મિલેગા? ઔર ક્યા ઐસે અમલ કરને પર કુછ અજર ન મિલેગા જિનકી મશક્કત લુકમા મુંહમેં દેનેકી મશક્કતસે કહીં ઝિયાદા હૈ? કે લુકમા તો એક હકીર સી ચીઝ હૈ.

ખુલાસએ કલામ યે હૈ કે જબ બીવી પર ખર્ચ કરનેમેં ભી અજર હૈ હાલાંકે ખાવિંદ ઉસ ખાનેસે હાસિલ હોનેવાલે મનાફેઅમેં બીવીકે સાથ શરીક હૈ કે ઉસ ખાનેસે બીવીકી સિહ્હત ઔર હુસ્નો જમાલમેં ઈઝાફા હોગા; ઔર ખાવિંદ ઉસકે બદલે ઉસકે ઈસ બદનસે ઈન્તિફાઅ ભી કરતા હૈ. ઔર બીવી પર ખર્ચ કરના અકસર ખાવિંદકી ખ્વાહિશ ઔર ચાહતસે હોતા હૈ, જબકે દૂસરોં પર ખર્ચ કરના ઐસા નહીં હોતા કે ઉસમેં નફસકા મોજાહિદા ભી શામિલ હૈ. વલ્લાહુ આ'લમ

અલ્લામા ઈબ્ને તયમિય્યા (રહ.) ને અપને ફતાવા ૨૮/૨૬૮ મેં લિખ્ખા હૈ કે સહીહ અબૂ હાતિમ બસ્તીમેં હઝરત અબૂ ઝર ગિફારી (રદિ.) કી તવીલ હદીસ મઝકૂર હૈ જિસમેં ઈલ્મો હિકમતકી બહોતસી અન્વાઅ (કિસ્મેં) આપ (સ.અ.વ.) ને બયાન ફરમાઈ હૈં.

ઉસ હદીસમેં યે ભી હૈ કે આલે દાઉદ (અલૈ.) કી હિકમતમેંસે યે ભી થા કે આકિલકે લિયે ઝરૂરી હૈ કે અપને ઔકાતકો ચાર હિસ્સોંમેં તકસીમ કરે. એક વક્ત અપને રબસે મુનાજાત કે લિયે. ઔર એક વક્ત અપને નફસકે મુહાસબાકે લિયે. ઔર એક વક્ત ઐસા નિકાલે કે જિસમેં અપને ઐસે અહબાબકે સાથ ખલ્વત કરે જો ઉસકે ઉયૂબસે ઉસે બાખબર કરેં. ઔર ઉસકી ઝાતકે બારેમેં ઉસે બતાએં કે ક્યા મુફીદ હૈ ઔર ક્યા મુઝિર? ઔર એક વક્ત ઐસા હો કે જિસમેં મબાહ ઔર

હલાલ લઝ્ઝાતમેં (બીવી બચ્ચોંકે સાથ) મશ્ગૂલ હો કે યે વક્ત બાકી ઔકાતે મઝકૂરાકે લિયે મદદગાર વ મુઈન હોગા.

ચુનાંચે બતા દિયા કે અચ્છી ઔર મબાહ લઝ્ઝતોંકા હુસૂલ ભી ઝરૂરી હૈ કે યે બાકી દીની ઉમૂરમેં મુઆવિન વ મદદગાર સાબિત હોગા. ઈસ લિયે ફુકહા ફરમાતે હૈં કે કમાલે અદલ વ ઈન્સાફ યે હૈ કે ઈન્સાન ઐસે કામ ઈખ્તિયાર કરે જિનસે ઉસકી ઝાતમેં જમાલ ઔર ઝીનત પૈદા હો. ઔર ઐસે અફઆલસે ઈજતિનાબ (પરહેઝ) કરે જો ઉસકી શખ્સિયતકો ઐબદાર યા બદબૂદાર કરેં.

હઝરત અબૂ દાઉદ (રદિ.) ફરમાતે થે કે મૈં બાઝ દફા અપને નફસકો બાતિલ ચીઝકે સાથ બેહલાતા હૂં તાકે ઉસકે ઝરીએ હક પર કુદરત હાસિલ કરૂં.

દર હકીકત અલ્લાહ સુબ્હાનહૂ વ તઆલાને ખ્વાહિશાત વ લઝ્ઝાતકો મખ્લૂકકી મસ્લેહતોંકો પૂરા કરનેકે લિયે પૈદા કિયા હૈ કે ખ્વાહિશાતકે ઝરીએસે લોગ નફામંદ ચીઝોંકો હાસિલ કરેં, જૈસાકે ગુસ્સાકો અપની નુકસાનદેહ ચીઝોંકી રોકથામકે લિયે પૈદા ફરમાયા. ઔર ખ્વાહિશાતમેંસે ભી જિનકા હુસૂલ મુઝિર (નુકસાન દેહ) થા ઉનકો હરામ કર દિયા. ઔર ઉન હરામ ખ્વાહિશાતકે અસ્બાબકો ભી ઉનકે સાથ મિલા દિયા. હાં જો શખ્સ ઉમદા ઔર જાઈઝ ચીઝોંકે ઝરીએ હક પર અમલમેં મદદ હાસિલ કરે તો ઉસ પર ઉસે નેક અમલકા સવાબ મિલેગા. ઈસી બિના પર હદીસે મુબારકમેં આયા હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે તુમમેંસે કોઈ અપની બીવીસે મુબાશરત કરે તો યે સદકા હૈ. સહાબએ કિરામ (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા : યા રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.)! હમ લોગ અપની ખ્વાહિશ પૂરી કરતે હૈં તો ઉસ પર ભી હમેં અજ્ર મિલેગા? આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : યે બતાઓ કે અગર કોઈ ઉસ નુત્ફાકો હરામ જગહ ઈસ્તેમાલ કરે તો ગુનાહ ન હોગા? સહાબા (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા, ઝરૂર હોગા. ફરમાયા : તો ફિર યે ક્યા બાત હૈ કે હરામમેં ગુનાહકા યકીન કરતે હો ઔર હલાલમેં અજ્રકા યકીન નહીં કરતે.

ઔર સહીહૈનમેં હઝરત સઅદ બિન અબી વક્કાસ (રદિ.) સે હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ મન્કૂલ હૈ. આપ (સ.અ.વ.) ને ઉનસે ફરમાયા : કે તુમ અલ્લાહકી રઝાકે લિયે જો કુછ ભી ખર્ચ કરોગે ઉસસે તુમહારે દરજાત બુલંદ હોંગે, હત્તાકે જો લુકમા તુમ અપની બીવીકે મુંહમેં ડાલતે હો ઉસ પર ભી તુમહેં અજ્ર મિલેગા. ઔર ઈસ બારેમેં અહાદીસ કસરતસે વારિદ હૈં.

(ઈબ્ને તયમિય્યા રહ. કી ઈબારત ખતમ હુઈ)

● સિતારકી તન તન ઔર સારંગીકી રૂં રૂં પર નાચનેવાલો! કાબિલે ફખ્ર ઔર કાબિલે વજદ યે ચીઝેં હૈં ઔર યેહી વો મહાસિને ઈસ્લામ હૈં જો ઈસ કાબિલ હૈં કે ઉન પર ફખ્ર કિયા જાએ, ઔર ઈસ લાઈક હૈં કે હમ ઉન પર અપની જાનેં કુરબાન કર દેં. અય હબીબે મુસ્તફા (સ.અ.વ.) કે ઉમ્મતિયો! અલ્લાહ તઆલાને હમેં બેહતરીન ઔર વાઝેહ શરીઅત અતા ફરમાઈ હૈ કે ઉસકે હર છોટે બડે અમલમેં સવાબ ઔર સ્વાદ (યાની મઝા) ભી રખ દિયા.

અલ્લાહ તઆલાને ઈન્સાની ઝિંદગીકે હર દૌરમેં (જવાની હો યા બુળહાપા) આમાલે સાલિહાકે ઝરીએ લઝ્ઝત વ ફરહત ઔર અજરો સવાબકો જમા કર દિયા હૈ. બસ ઉન લઝ્ઝતોંકો લૂટને ઔર આમાલે સાલિહાકે ઝરીએ પુર લુત્ફ ઝિંદગીકા મઝા ચખને ઔર અજરો સવાબ કમાનેમેં કોતાહી સિર્ફ હમારી તરફસે હૈ (**ફબિઅય્યિ આલાઈ રબ્બિકુમા તુકઝ્ઝિબાન**) ફરમાયા : (અય જિન્ન વ ઈન્સ! તુમ અપને રબકી કૌન કૌનસી નેઅમતોંકો ઝુઠલાઓગે) આખિરકાર યેહી કેહના પડતા હૈ કે અય મેરે મૌલા!

તેરી બેનિયાઝીકા મૈં શિકવા કર નહીં સકતા
મુઝે અપની હી મુહબ્બતમેં બેરૂખી નઝર આતી હૈ

પસ તમામ તારીફેં ઉસી ઝાતકે લિયે હૈં જિસને તમામ દીનોંકા બાદશાહ, દીને ઈસ્લામ હમારે લિયે મુન્તખબ ફરમાયા ઔર હમેં ઉસકી હિદાયત અતા ફરમાઈ, ઔર યેહી વો દીને ઈસ્લામ હૈ જિસકી તકમીલકા ખૂદ હક તઆલાને એલાન ફરમાયા, ઔર ફિર ઈસ દીને ઈસ્લામકો અપની પસંદકા દીન કરાર દિયા. કોઈ દુશ્મન ઉસકી અઝમત ઔર કિબરિયાઈકા ઈકરાર કરે ભી તો હમેં ઉસકી ઝરૂરત નહીં, બસ હમારે લિયે તો ઈસ દીનકી અઝમતકે લિયે ઈસ અઝીમ ઝાતકા વો અઝીમ ફરમાન હી કાફી હૈ જિસકી ખબર ઉસને અપની અઝીમ કિતાબમેં અપને અઝીમ નબી (સ.અ.વ.) કે વાસ્તેસે દેતે હુએ ફરમાયા : (**અલ્યૌમ અક્મલ્તુ લકુમ્ દીનકુમ્ વ અત્મમ્તુ અલૈકુમ નિઅ્મતી વ રઝીતુ લકુમુલ ઈસ્લામ દીના**). (સૂ. માઈદહ : ૩)

ઔર કિસીને ક્યા હી ખૂબ કહા હૈ.

સારી દુનિયા આપકી હામી સહી
મુઝકો ઈસ મેહફિલમેં નાકામી સહી
નેક નામ ઈસ્લામમેં રખ્ખે ખુદા
કુફ્રકે હલ્કેમેં બદનામી સહી

બલ્કે હમ ઉન કુફ્ફારકો અપને નબી (સ.અ.વ.) કી ઈત્તિબાઅમેં વોહી કહેંગે જિસકા સબક અલ્લાહ તઆલાને હમારે નબી (સ.અ.વ.) કો દેતે હુએ ફરમાયા : (**કુલ્ યા અય્યુહલ્ કાફિરૂન. લા અઅ્બુદુ મા તઅ્બદૂન. વલા અન્તુમ્ આબિદૂન મા અઅ્બુદ. વલા અ-ન આબિદુમ્ મા અબદ્તુમ. વલા અન્તુમ્ આબિદૂન મા અઅ્બુદ. લકુમ્ દીનુકુમ વલિય દીન**). (સૂ. કાફિરૂન)

તર્જુમા : (તૂ કેહ અય મુન્કિરો મૈં નહીં પૂજતા જિસકો તુમ પૂજતે હો, ઔર ન તુમ પૂજો જિસકો મૈં પૂજૂં, ઔર ન મુઝકો પૂજના હૈ ઉસકા જિસકો તુમને પૂજા, ઔર ન તુમકો પૂજના હૈ ઉસકા જિસકો મૈં પૂજૂં, તુમકો તુમહારી રાહ ઔર મુઝકો મેરી રાહ). (તુમહારે લિયે તુમહારા દીન ઔર હમારે લિયે હમારા દીન).

ઔર હમ તો પૂરે કુફ્ફકો દઅવત દેતે હુએ કેહતે હૈં :

દરે ફૈઝે મુહમ્મદ વા હૈ આએ જિસકા જી ચાહે
ન આએ આતિશે દોઝખમેં જાએ જિસકા જી ચાહે
અરે ફરઝંદે ખુદા કેહતે હો ઈસાકો
તો દાદા કૌન હૈ ઉનકા બતાએ જિસકા જી ચાહે?

('વા' કે મા'ના 'ખુલા' કે હૈં)

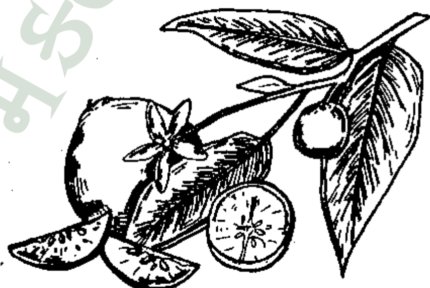
હઝરત શાહ સાહબ (રહ.) લિખતે હૈં કે તુમને જો ઝિદ બાંધી અબ સમઝાના ક્યા ફાઈદા કરેગા જબ તક અલ્લાહ તઆલા ફૈસલા કરે. અબ હમ તુમસે બિલકુલ બેઝાર હોકર ઈસી ફૈસલાકે મુન્તઝિર હૈં. ઔર જો દીન અલ્લાહ તઆલાને હમકો મરહમત ફરમાયા હૈ ઉસ પર નિહાયત ખૂશ હૈં. તુમને અપને લિયે બદબખ્તીસે જો રવિશ પસંદ કી વો તુમહેં મુબારક રહે. હર એક ફરીકકો ઉસકી રાહ વ રવિશકા નતીજા મિલકર રહેગા. (માખૂઝ અઝ તફસીરે ઉસમાની)

ઔર તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ કે ઈસ (કુરઆન) કે અખબાર વ કિસસમેં પૂરી સચ્ચાઈ, બયાનમેં પૂરી તાસીર, ઔર કવાનીન વ અહકામમેં પૂરા તવસ્સુત વ એઅતિદાલ મૌજૂદ હૈ. જો હકાઈક પેહલી કિતાબોં ઔર દૂસરે આસમાની દીનોંમેં મેહદૂદ ઔર નાતમામ થે ઉનકી તકમીલ વ તાલીમ ઈસ દીને કય્યિમસે કર દી ગઈ. કુરઆન વ સુન્નતને "હિલ્લત" વ "હુરમત" વગૈરહકે મુતઅલ્લિક તન્સીસન યા તઅલીલન જો અહકામ દિયે ઉનકા ઈઝહાર વ ઈઝાહ તો હમેશા હોતા રહેગા, લેકિન ઈઝાફા યા તરમીમકે મુતઅલ્લિક ગુંજાઈશ નહીં છોડી.

● સબસે બડા એહસાન તો યેહી હૈ કે ઈસ્લામ જૈસા મુકમ્મલ ઔર અબદી કાનૂન ઔર ખાતિમુલ અંબિયા જૈસા નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) તુમકો મરહમત ફરમાયા, મઝીદ બરાં ઈતાઅત વ ઈસ્તિકામતકી તૌફીક બખ્શી. રૂહાની ગિઝાઓં ઔર દુન્યવી નેઅમતોંકા દસ્તરખ્વાન તુમહારે લિયે બિછા દિયા, હિફાઝતે કુરઆન, ગલ્બએ ઈસ્લામ ઔર ઈસ્લાહે આલમકે સામાન મોહય્યા ફરમા દિયે.

● યાની ઈસ આલમગીર ઔર મુકમ્મલ દીનકે બાદ અબ કિસી ઔર દીનકા ઈન્તિઝાર કરના સફાહત (બેવકૂફી) હૈ. "ઈસ્લામ" જો તફવીઝ વ તસ્લીમકા મુરાદિફ હૈ, ઉસકે સિવા મકબૂલિયત ઔર નજાતકા કોઈ દૂસરા ઝરીઆ નહીં.

તંબીહ : ઈસ આયત **(અલ્યૌમ અકમલ્તુ લકુમ્ દીનકુમ)** કા નાઝિલ ફરમાના ભી મિન્જુમ્લા બડી નેઅમતોંમેંસે એક નેઅમત હૈ. ઈસ લિયે બાઝ યહૂદને હઝરત ઉમર (રદિ.) સે અર્ઝ કિયા કે અમીરૂલ મુઅમિનીન! અગર યે આયત હમ પર નાઝિલ કી જાતી તો હમ ઉસકે યૌમે નુઝૂલ (નાઝિલ હોનેકે દિન) કો ઈદ મનાયા કરતે. હઝરત ઉમર (રદિ.) ને ફરમાયા : તુઝે માલૂમ નહીં કે જિસ રોઝ યે હમ પર નાઝિલ કી ગઈ મુસલમાનોંકી દો ઈદેં જમા હો ગઈ થીં. યે આયત સન હિજરી ૧૦ મેં "હજ્જતુલ વિદાઅ" કે મૌકા પર "અરફા" કે રોઝ "જુમ્આકે દિન "અસર" કે વક્ત નાઝિલ હુઈ, જબકે મૈદાને અરફાતમેં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી ઊંટનીકે ગિર્દ ચાલીસ હઝારસે ઝાઈદ અત્કિયા વ અબરાર (રદિ.) કા મજમા કસીર થા. ઉસકે બાદ સિર્ફ એક્યાસી રોઝ હુઝૂર (સ.અ.વ.) ઈસ દુનિયામેં જલ્વા અફરોઝ (ઝિંદા) રહે. (માખૂઝ અઝ તફસીરે ઉસમાની)

મિયાં બીવીકા એક હી જગહ મુંહ લગાકર પાની પીના

શુરૈહ બિન હાનીને હઝરત આઈશા (રદિ.) સે પૂછા, ક્યા વો હાલતે હૈઝમેં અપને શૌહર (હુઝૂર સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વ સલ્લમ) કે સાથ ખાના ખાતી થીં? ઉનહોંને ફરમાયા : હાં, નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) મુઝે અપને સાથ ખાનેકે લિયે બુલાતે થે ઔર મૈં હાલતે હૈઝમેં હોનેકે બાવજૂદ આપકે સાથ ખાના ખાતી થી. ચુનાંચે આપ (સ.અ.વ.) ગોશ્તવાલી હડ્ડી લેતે ઔર ઉસે અપને મુંહકો લગાતે ફિર મૈં લેતી ઔર ઉસે ચૂસતી તો ફિર આપ (સ.અ.વ.) ઉસ હડ્ડીકો વહીં મુંહ લગાતે જહાં મૈંને લગાયા હોતા, ઔર આપ પાની તલબ ફરમાતે તો આપ પાનીકો મુંહ લગાતે, આપકે પીનેસે પેહલે મૈં ઉસે લે લેતી ઔર પીકર રખ દેતી ફિર આપ (સ.અ.વ.) (ઉસ બરતનકો) ઉઠાતે ઔર વહીંસે પાની પીતે જહાંસે મૈંને મુંહ લગાયા હોતા. (રવાહુ મુસ્લિમ વ અબૂ દાઊદ)

● હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈં હાલતે હૈઝમેં પાની પીતી ફિર બરતન રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કો પકડા દેતી તો આપ (સ.અ.વ.) ઉસી જગહ મુંહ રખતે જહા મૈંને મુંહ લગાયા હોતા, ફિર આપ (સ.અ.વ.) પાની નોશ ફરમાતે. ઔર મૈં ગોશ્તવાલી હડ્ડી ચબાતી ફિર આપ (સ.અ.વ.) કો થમા દેતી, આપ (સ.અ.વ.) વહીં મુંહ લગાતે જહાં મેરા મુંહ લગા હોતા હાલાંકે મૈં હાલતે હૈઝમેં હોતી થી. ઝહીર (રહ.) કી રિવાયતમેં પાનીકે બરતનસે આપ (સ.અ.વ.) કે પીનેકા ઝિક્ર નહીં મિલતા.

(મુસ્લિમ મઅ શરહુન્નવવી નં. ૬૯૦, કિતાબુ ત્તહારત)

ફાઈદા :- બીવીને જિસ જગહ મુંહ લગાયા હો ખાવિંદકા ઉસી જગહ મુંહ લગાકર પાની પીના, ઔર જિસ હડ્ડીકો ઉસને ચૂસા હો, ખાવિંદકા ઉસ હડ્ડીકો ચૂસના, યા ઉસકે બરઅક્સ બીવીકા ખાવિંદકી તરહ કરના. યે તમામ બાતેં મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન મુહબ્બતકો બઢાતી હૈં, બલ્કે અગર મિયાં સાહબ બીવીસે ઝરા અપને અંદાઝે મુહબ્બતકો પોઝ દેતે હુએ જાન બૂઝકર યે પૂછ લેં કે ઝરા બતાના કે આપને ઉસ બરતન પર કહાં મુંહ લગાયા થા તાકે મૈં ભી ઉસી જગહ મુંહ લગાકર પાની પિયૂં તો ઈન્શા અલ્લાહ લુત્ફ દો બાલા (દુગના) હો જાએગા ઔર મુહબ્બત બઢ જાએગી. (મુઅલ્લિફ)

બીવીકી ગોદમેં સર રખકર કુરઆનકી તિલાવત

● હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે મૈં હાલતે હૈઝમેં હોતી ઔર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) મેરી ગોદમેં સર રખકર (ઝબાની) કુરઆન શરીફકી તિલાવત ફરમાતે થે. (સહીહ મુસ્લિમ મઅ શરહુન્નવવી નં. ૬૯૧, કિતાબુત્તહારત)

ઈમામ નવવી (રહ.) ઈસ હદીસકી શરહમેં ફરમાતે હૈં કે ઈસ હદીસસે હાઈઝા (હૈઝવાલી) ઔરતકી ગોદમેં લેટકર ઔર ઉસ પર સહારા લગાકર કુરઆન પઢના ઔર ઈસી તરહ કહીં નજાસત (નાપાકી) હો ઉસકે કરીબ (ઝબાની તૌર પર) તિલાવતે કુરઆનકા જાઈઝ હોના માલૂમ હોતા હૈ.

બીવીકી ગોદમેં સર રખકર સોના

● અબૂ દાઉદમેં હઝરત અમ્મારહ બિન ગુરાબકી રિવાયત હૈ, ફરમાતે હૈં કે મુઝસે મેરી ફૂફીને બયાન કિયા હૈ કે મૈંને હઝરત આઈશા (રદિ.) સે પૂછા કે હમસે કોઈ ઔરત હાઈઝા હોનેકી હાલતમેં ભી અપને શૌહરસે કુરબત ઈખ્તિયાર કરતી હૈ કે દોનોં એક હી બિસ્તર પર હોતે હૈં? હઝરત આઈશા (રદિ.) ને ઉસ પર ફરમાયા કે મૈં તુમ્હેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કા વાકિઆ સુનાતી હૂં, આપ (સ.અ.વ.) ઘર તશરીફ લાએ ઔર ઘરમેં નમાઝ પઢનેકી જગહ ચલે ગયે, મૈં ઈન્તિઝાર કરતી રહી હત્તાકે મુઝે નીંદને આ લિયા. જબ આપ (સ.અ.વ.) કો સરદીસે તકલીફ હોને લગી તો મુઝે ફરમાયા મેરે કરીબ હો જાઓ, મૈંને અર્ઝ કિયા મૈં તો હાલતે હૈઝમેં હૂં. ઉસ પર આપ (સ.અ.વ.) ને રાનસે ઉપર કપડા ખોલનેકા ફરમાયા, ચુનાંચે મૈંને અપની રાનસે પરદા હટાયા તો આપ (સ.અ.વ.) ને અપના મુબારક રૂખ્સાર મેરી રાન પર રખ્ખા ઔર મૈં ઉન પર ઝુક ગઈ યહાં તકકે આપ (સ.અ.વ.) કી સરદી દૂર હો ગઈ ઔર આપ (સ.અ.વ.) સો ગયે (મતલબ યે હૈ કે જિસ્મકે મિલને ઔર છૂનેકી વજહસે આપ (સ.અ.વ.) કા જસદે મુબારક ગરમ હુવા જિસકી વજહસે સરદી દૂર હો ગઈ). (રવાહુ અબૂ દાઉદ, કિતાબુ ત્તહારત)

ઘરમેં દાખિલ હોતે વક્ત મિસ્વાક કરના સુન્નત હૈ

હઝરત શુરૈહ બિન હાનીને હઝરત આઈશા (રદિ.) સે દરયાફ્ત કિયા આપ (સ.અ.વ.) ઘરમેં દાખિલ હોનેકે બાદ સબસે પેહલે ક્યા કામ કરતે થે?

હઝરત આઈશા (રદિ.) ને ફરમાયા : મિસ્વાક કરતે થે.

(રવાહુ મુસ્લિમ કમા ફિલ મિશ્કાત બાબુસ્સિવાક, નં. ૩૭૭)

● સાહિબે તોહફતુલ ઉરૂસ સફા ૬૦ પર ફરમાતે હૈં કે અવ્વલન મિસ્વાક ઈસ્તેમાલ કરકે દાંતોંકો મઝીદ સાફ કરના શાયદ ઈસ બિના પર હો કે ઘરમેં દાખિલ હોતે હી ઝૌજએ મુતહ્હરહ (બીવી) કી તરફસે જો ઈસ્તિકબાલ હોગા વો મુંહ મુબારકકે બોસા લેનેકે સાથ હોગા જો સઆદતકે હુસૂલ ઔર ઝિંદગીકે ગમોંકો દૂર કરનેકા સબબ હોતે હૈં. ઔર શૌહરકે લિયે મુનાસિબ હૈ કે ઘરસે નિકલતે વક્ત ભી ઐસા હી કરે તાકે ઉસ વક્ત ભી તબાદલએ મુહબ્બત હો ઔર જુદાઈકે બાવજૂદ ભી ઉસી અહદે વફા પર કાઈમ રેહનેકા ઈઝહાર હો.

● હઝરત આઈશા (રદિ.) સે મરવી હૈ ફરમાતી હૈં કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) મિસ્વાક ઈસ્તેમાલ કરતે ફિર મિસ્વાક ધોનેકે લિયે મુઝે ઈનાયત ફરમાતે તો મૈં ભી ઉસસે મિસ્વાક કરતી ફિર ધોકર આપ (સ.અ.વ.) કો વાપસ લૌટા દેતી. (અબૂ દાઉદ, કિતાબુ ત્તહારત નં. ૫૧)

હુઝૂર (સ.અ.વ.) મિસ્વાક ધોનેકે લિયે હઝરત આઈશા (રદિ.) કો ઈસ લિયે દેતે તાકે યે સાફ હો. ઔર હઝરત આઈશા (રદિ.) કા ઉસકો ધોનેસે પેહલે ખૂદ મિસ્વાક કરના બરકત હાસિલ કરનેકે તૌર પર થા કે આપ (સ.અ.વ.) કે મુંહ ઔર લબે મુબારકકી બરકત હાસિલ હો જાએ. ઈસ હદીસસે સાલિહીનકી બચી હુઈ ચીઝોંકો બતૌરે તબર્રુક વ તલઝ્ઝુઝ ઈસ્તેમાલ કરનેકા જાઈઝ હોના માલૂમ હોતા હૈ. ઈસી તરહ કિસી દૂસરે શખ્સકી મિસ્વાકકો ઈસ્તેમાલ કરનેકા જાઈઝ હોના ઔર મિસ્વાકકો ધોનેકા મુસ્તહબ હોના માલૂમ હોતા હૈ.

(કમા ફી ઔનિલ મઅબૂદ શરહે સુનને અબી દાઉદ)

રોઝાકી હાલતમેં બોસા લેના

● હઝરત આઈશા (રદિ.) હી ફરમાતી હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) અપની અઝવાજે મુતહ્હરાતમેંસે કિસીકા બોસા લેતે થે હાલાંકે આપ રોઝાદાર હોતે થે. યે ફરમાકર હઝરત આઈશા (રદિ.) મુસ્કુરાને લગીં.

(મુસ્લિમ, કિતાબુસ્સિયામ, નં. ૨૫૬૮)

● દૂસરી હદીસમેં ફરમાતી હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) રોઝાદાર હોનેકી હાલતમેં ભી મેરા બોસા લે લેતે થે. ઔર ભલા તુમમેંસે કૌન ઐસા હૈ જો અપની ખ્વાહિશે નફસ પર ઈસ તરહ કાબૂ પા સકે જિસ તરહ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.)

અપની ખ્વાહિશે નફસ પર કાબૂ પા લેતે થે.

(મુસ્લિમ, કિતાબુસ્સિયામ, નં. ૨૫૭૦)

પેહલી હદીસમેં હઝરત આઈશા (રદિ.) કે હદીસ બયાન ફરમાનેકે બાદ મુસ્કુરાનેકી ઉલમાને કઈ વજહ ઈરશાદ ફરમાઈ હૈં.

● બાઝકે નઝદીક ઉસસે મકસૂદ ઉન લોગોં પર તઅજ્જુબ હૈ જો રોઝાકી હાલતમેં બોસા લેનેકી મુખાલિફત કરતે હૈં. ઔર બાઝ ઉલમાકા ઈરશાદ હૈ કે ઉસસે મકસૂદ અપને આપ પર તઅજ્જુબ હૈ કે વો ઐસી બાત બયાન ફરમા રહી હૈં જિસકે ઝિક્રસે ઉમૂમન ઈન્સાન શરમાતા હૈ, ખુસૂસન ઔરતકા અપની ઐસી બાત મરદોંકે સામને બયાન કરના, લેકિન તબ્લીગે ઈલ્મ વ હદીસકી ઝરૂરતકો અપની ઝાત પર તરજીહ દેતે હુએ ઐસા કરને પર મજબૂર હુઈ. ઉન્હેં અપની ઈસ બાત પર તઅજ્જુબ હુવા ઔર મુસ્કુરા દીં. ઔર બાઝ હઝરાત ફરમાતે હૈં કે યે તબસ્સુમ બતૌરે ફરહત વ ખૂશીકે હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે સાથ અપને કમાલે તઅલ્લુકકો યાદ ફરમાકર મસર્રત (ખૂશી) હુઈ. કાઝી અયાઝ (રહ.) ફરમાતે હૈં કે યે એહતિમાલ હૈ કે મુસ્કુરાના યે બતાનેકે લિયે હો કે ખૂદ ઉનહીકે સાથ યે વાકિઆ પેશ આયા હૈ ઉસસે મકસૂદ અપની હદીસકા અહમ ઔર યકીની બતાના હૈ.

(નવવી ફી શરહે મુસ્લિમ ૭/૨૧૬)

આખરી હદીસમેં (ઈરબ) કા લફ્ઝ ઈસ્તેમાલ હુવા હૈ જિસકે મા'ના હાજતે નફસ ઔર ખ્વાહિશકે હૈં. ઉલમાને હઝરત આઈશા (રદિ.) કે ઈરશાદ (કે તુમમેંસે કૌન શખ્સ અપસે નફસ પર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) સે ઝિયાદા કુદરત રખતા હૈ) કે દો મતલબ ઈરશાદ ફરમાએ હૈં :

ઈમામ નવવી (રહ.) ઈરશાદ ફરમાતે હૈં કે હઝરત આઈશા (રદિ.) કે ફરમાનેકા મતલબ યે હૈ કે તુમહેં રોઝેકી હાલતમેં બોસા વગૈરહસે ઈજતિનાબ (પરહેઝ) કરના ચાહિયે. ક્યૂંકે આપ (સ.અ.વ.) કો અપને નફસ પર કામિલ ઈખ્તિયાર થા ઔર બોસા લેનેકી સૂરતમેં ઈન્ઝાલ (વિર્ય સંખલન), શહવત વ ખ્વાહિશે નફસકે ગલ્બે જૈસે ઉમૂરસે આપ (સ.અ.વ.) મામૂન વ મેહફૂઝ થે. જબકે તુમ મેહફૂઝ નહીં હો. ઈસ લિયે તુમહારે વાસ્તે સલામતી ઈસીમેં હી હૈ કે તુમ રોઝાકી હાલતમેં બોસો કિનાર મત કરો. ઈસસે યે ભી માલૂમ હુવા કે મિયાં બીવીકા અપની તન્હાઈકે હાલાતકો આમ બયાન કરના ઝરૂરતકે વક્ત જાઈઝ હૈ અલબત્તા બિલા ઝરૂરત ઐસા કરના સખ્ત મમનૂઅ હૈ.

રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કા હુકૂકુલ્લાહ વ હુકૂકુલ ઈબાદકી અદાયગીકા એહતિમામ

● ઈસ કિસ્સેકી તરફ હમ ઈસસે પેહલે હદીસ (ઈઝા અરાદલ કિયામ) યાની આપ (સ.અ.વ.) કિસી ઝૌજએ મુતહ્હરહકે પાસ લેટે હોતે લેકિન જૈસે હી ઈબાદતકા ઈરાદા હોતા, ફૌરન ખડે હો જાતે, ઈસકે તહત ઈશારા કર ચુકે હૈં. પૂરા કિસ્સા યૂં હૈ :

હઝરત અતા (રહ.) ફરમાતે હૈં કે મૈં ઔર હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર ઔર ઉબૈદ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) એક મરતબા હઝરત આઈશા (રદિ.) કી ખિદમતમેં હાઝિર હુએ ઈસ તરહ કે હમારે ઔર ઉનકે દરમિયાન એક પરદા થા. ઉન્હોંને ફરમાયા અય ઉબૈદ! તુમ હમારી મુલાકાતકે લિયે ક્યૂં નહીં આતે, ઉન્હોંને અર્ઝ કિયા કે કિસી શાઈરકે ઈસ શઅરકી વજહસે (ઝુર્ ગિબ્બન્ તઝદદ્ હુબ્બન) કે કભી કભી મુલાકાત કિયા કરો મુહબ્બત ઝિયાદા હોગી.

ઉસ પર હઝરત ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) ને કહા કે આપ તો હમેં બસ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી કોઈ ઐસી બાત સુનાઈયે જો આપકો સબસે ઝિયાદા અજીબ લગી હો. ઉસ પર વો રો પડીં ઔર ફરમાયા કે આપ (સ.અ.વ.) કી તો હર બાત અજીબ થી. એક મરતબા આપ (સ.અ.વ.) મેરી બારીમેં મેરે પાસ તશરીફ લાએ યહાં તકકે આપકા જિસ્મ મેરે જિસ્મસે મિલ ગયા.

એક દૂસરી રિવાયતમેં હૈ કે આપ (સ.અ.વ.) મેરે બિસ્તરમેં મેરે સાથ લેટ ગયે ઔર હમ દોનોંકા બદન એક દૂસરેસે મિલ ગયા, ફિર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : લે છોડ મૈં તો અપને રબકી ઈબાદત કરૂં. હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં મૈંને અર્ઝ કિયા કે ખુદાકી કસમ મૈં આપકે કુર્બકો ભી પસંદ કરતી હૂં ઔર યે ભી કે આપ અપને રબકી ઈબાદત કરેં.

ઔર એક રિવાયતમેં હૈ કે મુઝે તો આપકા કુર્બ મેહબૂબ હૈ ઔર (ઉસકે અલાવા) જો આપકો મેહબૂબ હૈ વો મુઝે ભી મેહબૂબ હૈ. ચુનાંચે આપ (સ.અ.વ.) ખડે હુએ ઔર વુઝૂ ફરમાયા ઔર પાનીકો એહતિયાતસે ઈસ્તેમાલ કિયા. ફિર નમાઝમેં ખડે હોકર રોના શુરૂ કિયા હત્તાકે આપ (સ.અ.વ.) કી રીશ (દાઢી) મુબારક તર હો ગઈ, ફિર સિજદહ કિયા ઉસમેં ભી રોતે રહે, હત્તાકે ઝિયાદહ રોનેસે ઝમીન ભી તર હો ગઈ, ફિર નમાઝકે બાદ પેહલૂકે બલ

લેટકર રોતે રહે હત્તાકે હઝરત બિલાલ (રદિ.) સુબહકી નમાઝકે લિયે જગાને આ ગયે. હઝરત બિલાલ (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! આપ ક્યૂં રોતે હૈં હાલાંકે અલ્લાહ તઆલાને આપકે અગલે પિછલે સારે ગુનાહ (બિલ ફર્ઝ હોં ભી તો) મઆફ ફરમા દિયે હૈં. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા બિલાલ! તુમ પર તઅજ્જુબ હૈ મૈં ક્યૂં ન રોતા જબકે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને ઈસ રાત મુઝ પર યે આયતેં નાઝિલ ફરમાઈ હૈં ઔર **(ઈન્ન ફી ખલ્કિસ્સમાવાતિ વલ્ અર્ઝિ વખ્તિલાફિલ્ લૈલિ વન્નહારિ લઆયાતિલ્ લિઉલીલ્ અલ્બાબ)**. (સૂ. આલે ઈમરાન : ૧૯૦,૧૯૪) સે આખિર તક આયાત તિલાવત ફરમાઈ, ફિર ફરમાયા. હલાકત હૈ ઉસ શખ્સકે લિયે જો ઈન આયાતકો પઢે ઔર ઉનમેં ગૌરો ફિક્ર ઔર તદબ્બુર ન કરે. (ઈબ્ને કસીર : ૧/૪૪૧)

ઔરતકે સાથ હંસી ઔર દિલલગીકી અહમિય્યત

● મિયાં બીવીકે દરમિયાન રિશ્તએ મુહબ્બત વ ઉલ્ફતકી પાએદારીકે અસ્બાબમેંસે એક બડા સબબ ઔરતકે સાથ મઝાક ઔર દિલલગી હૈ. એક મશ્હૂર માહિરે નફસિયાત, 'હંસી મિઝાહ ઔર દિલલગી', કે ઉનવાનકે તહત લિખતા હૈ,

"ઈસ અમ્રકા લિહાઝ ઝરૂરી હૈ કે બીવીકે સાથ ઈઝહારે મુહબ્બત વ ઉલ્ફત ઔર મુલાતફત સિર્ફ શાદીકે ઈબ્તિદાઈ દિનોંમેં હી કાફી નહીં કે એક મરતબા વો માનૂસ હો ગઈ ઔર બસ, બલ્કે હર વિસાલ ઔર મુલાકાતકે વક્ત ઈસ અમલકા દોહરાના ઝરૂરી હૈ. ક્યૂંકે હર મરતબાકી મુલાકાત બમંઝિલા નઈ શાદીકે હોતી હૈ ઔર ખુસૂસન જબકે બેશુઉર જાનવર ભી ઈસકા ખયાલ કરતે હૈં, તો ઈન્સાનકો બતરીકે ઔલા ઈસકા લિહાઝ ઝરૂરી હૈ. ઈસસે યે ભી માલૂમ હોતા હૈ કે જાનવર ભી આમ ઈન્સાનોંસે ઈસ અમલમેં કુછ ઝિયાદા જાહિલ નહીં હૈં કે વો મઝાક ઔર ઈઝહારે મુહબ્બતકા અપની જિન્સકે તકાઝોંકા ખયાલ રખતે હુએ ઝરૂર એહતિમામ કરતે હૈં કે ઉસકે બગૈર નર ઔર માદાકા ઈજતિમાઅ નામુમકિન હૈ.

● બદસૂરત ખાવિંદ જો અપની બીવીકે સાથ અચ્છા સુલૂક કરતા હૈ ઔર ખૂબસૂરત ખાવિંદ જિસકો અપની બીવીસે કોઈ લગાવ ન હો ઉનકે બારેમેં અરબીકી એક કહાવત હૈ કે "બદ સૂરત અગરચે વેહશી હૈ મગર યે મુહબ્બત કરનેવાલા હૈ".

ઈસ લિયે ખાવિંદકો ચાહિયે કે અપની બીવીકે જઝબાતે મુહબ્બત બેદાર કરે ઔર કિસી ભી જાઈઝ તરીકેસે ઉસકે દિલો દિમાગમેં અપની મુહબ્બત વ ઉલ્ફત પૈદા કરનેકી ભરપૂર કોશિશ કરે તાકે ઉસકે દિલી મૈલાનાત વ રગબાત બરઅંગેખ્તા હોકર જિન્સી અમલકી રાહ હમવાર કી જા સકે.

ઔર ઈસ બિના પર યે બાત દોહરાના ઝરૂરી સમઝતા હૂં કે ઔરતકે જિન્સી જઝબાત ઔર ઉસકી મુહબ્બત અવ્વલન ઉસકે દિલો દિમાગમેં હી પરવાન ચઢતે હૈં ફિર બાદમેં ઉસકા અમલી ઝુહૂર હોતા હૈ. તો એક અચ્છા શૌહર કભી ભી ઐસા નહીં કર સકતા કે ઉસકે અવાતિફ વ મૈલાનાતકો બેકાર વ બેઅહમિય્યત સમઝકર ઉનકી પરવાહ ન કરે બલ્કે વો અપની મુહબ્બત વ રગબત ઉસકે દિલો દિમાગમેં પૈવસ્ત કરતા હૈ.

ઔરતકો વિસાલકે લિયે રાગિબ કરનેકા મકસદ સિર્ફ યે નહીં કે ઈસ અમલસે ઉસકે અલમ વ રંજકી તલાફી હો જાતી હૈ બલ્કે ખૂદ મર્દકો ભી ઉસસે ફાઈદએ અઝીમા હાસિલ હોતા હૈ કે ઈસ અમલસે દોનોંમેં જો મુહબ્બતસે ભરપૂર એહસાસાતકા તબાદલા હોતા હૈ વો મુન્તહાએ લઝ્ઝતકે હુસૂલમેં મુઆવિન હૈં.

(તોહફતુલ ઉરૂસ)

● બાઝ માહિરીનકા કેહના હૈ કે મર્દકી સફાહત (બેવકૂફી) વ જહાલતકા સબસે વાઝેહ સુબૂત યે હૈ કે બગૈર મુહબ્બત ઔર ખૂશ મઝાકીકે ઔરતસે જિમાઅ કરે ઔર ઉસકી ખ્વાહિશ વ જિન્સી ઝરૂરતકા ખયાલ ન કરે.

મુઅલ્લિફ તોહફતુલ ઉરૂસ લિખતે હૈં કે (મુરાદ પેહલી રાત હૈ) અગર ઔરત અપની હિંમતસે કામ લેતે હુએ અપને ખાવિંદકી તાકતકે મુતાબિક મુસાઅદત (મદદ) કરે ઔર દોનોં એક દૂસરેકો સમઝને સમઝાને ઔર એક દૂસરેકી રઝામંદીસે કામ લેં, તો ઉસસે રંજો અલમમેં ભી તખ્ફીફ (કમી) હોગી, ઔર ઔરત અપને ખાવિંદસે નફરત ભી ન કરેગી.

ઈસી તરહ ઉસ જિન્સી ઈત્તિસાલકો ફિતરી ઔર ઉમદા વ પસંદીદા અમલ બનાનેકે લિયે ઝરૂરી હૈ કે ઔરત ભી અપને મર્દકે સાથ હર ઉસ જાઈઝ અમલમેં અપની રૂહ ઔર જિસ્મકે સાથ મુતાબિઅત વ મુવાફિકત કરે જિસકે ઝરીએ ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકી પુર લુત્ફ બહારોંકો હાસિલ કિયા જા સકતા હૈ.

● શબે ઝુફાફ, મર્દકો સબસે ઝિયાદા જિસ અમ્રકા લિહાઝ કરના ચાહિયે વો ઔરતકે ફિતરી મૈલાનાત વ રૂજહાનાતકી રિઆયત હૈ કે વો અપને ખાનદાન વ ઘરકો છોડકર આઈ હૈ જિસમેં ઉસને પરવરિશ હાસિલ કી ઔર ઉસકે ઘરસે અભી વો માનૂસ નહીં હુઈ ઈસ લિયે શરમો હયાસે કામ લેતી હૈ.

એક માહિરે જિન્સિયાત લિખતા હૈ : ઈસ દિલલગી ઔર મઝાકકી જિન્સી તઅલ્લુકાતમેં ઈન્તિહાઈ અહમિય્યત હૈ, મગર અફસોસ હૈ કે ઈસકા ખયાલ નહીં કિયા જાતા. ચુનાંચે બહોતસે શૌહરોંકી આદત હૈ કે જિન્સી અમલકે ફૌરન બાદ હી ઉમૂમન અપના મુંહ ફેરકર મહવે ખ્વાબ હો જાતે હૈં (યાની સો જાતે હૈં) ઔર ઉસકા સબબ જહાલત યા ગફલતકે સિવા કોઈ નહીં, જબકે ઔરત શરમિંદગી વ અફસોસકે એહસાસમેં મુબ્તલાએ ગમ હો જાતી હૈ ચુનાંચે ખૂદ મર્દ ભી મુહબ્બત ઔર પ્યારકે ઉન લમ્હાતસે મેહરૂમ હો જાતા હૈ. ઔર અપની રફીકાકો ભી ઉસકી મુહબ્બતકે જઝબાતસે ફાઈદા ઉઠાનેસે મેહરૂમ રખતા હૈ. ઔર દિલલગી વ બોસો કિનાર ઔર શીરીં કલિમાતકી ખ્વાહિશ જિનકી ઔરતકો જિન્સી ઈજતિમાઅસે

ભી ઝિયાદા તલબ હોતી હૈ ન મિલને પર બેચારી દમ તોડ દેતી હૈ, લિહાઝા મર્દ પર ઝરૂરી હૈ કે અપની શરીકે હયાત (બીવી) કે ફાઈદે ઔર દિલલગીકા ભી ખયાલ રખ્ખે જબકે વો અપની રગબત પૂરી કર ચુકા હો, ઝિયાદા નહીં તો કમ અઝ કમ એક મુહબ્બતકા કલિમા, યા એક બોસા યા પ્યારકી એક નઝર ઔર ઝલકકા તોહફા ઉસે પેશ કર દે. (તોહફતુલ ઉરૂસ)

● હઝરત અલી કર્રમલ્લાહુ વજહહૂસે મન્કૂલ હૈ કે ઉનસે જિમાઅકે બારેમેં પૂછા ગયા તો ફરમાયા કે સતર ઔર પરદે મિલ જાતે હૈં, ઔર શરમો હયા ઉઠ જાતી હૈ, ઐન ઉસ વક્ત અગર આંખેં ઈન્સાનકો દેખ લેં તો ઉસકી હાલત પાગલપન જૈસી માલૂમ હોતી હૈ. ઉસકી કસરત બુઢ્હાપેકા સબબ હૈ. ઔર ઉસકી કુવ્વતકા ખતમ હોના શરમિંદગીકા બાઈસ હૈ. ઉસકા નતીજા હલાલ ઔલાદ હૈ જો અગર ઝિંદા હૈ તો ફિતનેમેં મુબ્તલા કરતી હૈ, મર જાએ તો ગમગીન કરતી હૈં. એક શઅર હૈ જિસકા તર્જુમા યે હૈ.

તર્જુમા : અગર ઈન્સાનકો ઘરમેં કોઈ આઝાદ વ મુદબ્બિર ખાતૂન મયસ્સર ન હો તો ઉસકે ઘરકી સારી રોનક ખતમ હો જાતી હૈ. (ઉયૂનુલ અખ્બાર)

યાદ રહે કે ઈસ શઅરમેં આઝાદ ખાતૂનસે મુરાદ વો ઔરત નહીં જો આજકે મઆશરામેં માદર પિદર આઝાદ ઔર નંગી બોથી બાઝારોંમેં મન માનીસે ઘૂમતી ફિરતી ઔર હર માજે સાજેસે યારી લગા લેતી હૈ, બલ્કે શરીઅતમેં ઉસસે મુરાદ વો ઔરત હૈ જો બાંદીકે મુકાબલેમેં હૈ. ક્યૂંકે બાંદી આઝાદ નહીં હોતી બલ્કે હર કામમેં અપને માલિક ઔર આકાકે અહકામકી પાબંદ હોતી હૈ.

મુખ્તસર ઈઝદિવાજી ઝિંદગી સીરતે નબવીકે આઈનેમેં

● અઝવાજે મુતહ્હરાતકે સાથ આં હઝરત (સ.અ.વ.) કી મઆશરત હુસ્ને અખ્લાકકી આઈનાદાર થી. આં જનાબ (સ.અ.વ.) અન્સારકી લડકિયોંકો હઝરત આઈશા (રદિ.) કે સાથ ખેલનેકે લિયે બુલાયા કરતે થે. ઔર જબ ભી વો કિસી જાઈઝ કામકી ખ્વાહિશ કરતીં આપ (સ.અ.વ.) ઉનકી મુવાફિકત ફરમાતે ઔર વો કામ કર દેતે. ઔર જિસ બરતનસે વો પાની પીતીં રિસાલતે મઆબ (સ.અ.વ.) ઉસ બરતનકો પકડતે ઔર જહાં ઉનહોંને મુંહ લગાયા હોતા વહીંસે પાની નોશ ફરમાતે. જબ વો કોઈ હડ્ડી ચબાતીં તો રહમતુલ લિલ

આલમીન (સ.અ.વ.) ભી વહીંસે હડ્ડીકો ચબાતે જહાંસે હઝરત આઈશા (રદિ.) ને ચબાયા થા. ઔર આં હઝરત (સ.અ.વ.) ઉનકી ગોદમેં તકિયા લગાતે ઔર ગોદમેં સર રખકર તિલાવતે કુરઆન ફરમા લેતે. બાઝ દફા આપ હાલતે હૈઝમેં હોતીં ઔર આપ (સ.અ.વ.) કે હુકમસે ચાદર બાંધ લેતીં ઔર આપ (સ.અ.વ.) મુબાશરત ફરમાતે (બગૈર કઝાએ હાજતકે). ઔર યે ભી આં હઝરત (સ.અ.વ.) કે લુત્ફ ઔર હુસ્ને અખ્લાકમેંસે હૈ કે આપ ઉનહેં ખેલકૂદકી ભી સહૂલત મરહમત ફરમાતે, બલ્કે એક મરતબા ચંદ હબ્શી મસ્જિદે નબીવીમેં ખેલ રહે થે. આપ (સ.અ.વ.) હઝરત આઈશા (રદિ.) કો પરદેકી ચાદરમેં છુપાએ હુએ ઈસ તરહસે ઉનકા ખેલ દિખા રહે થે કે ઉનહોંને આપ (સ.અ.વ.) કે દોનોં શાનોં પર સહારા લગાયા હુવા થા. ઔર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને દો મરતબા સફરમેં ઉનસે દૌડકા મુકાબલા કિયા.

● નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) જબ ઘરમેં દાખિલ હોતે તો મિસ્વાક ફરમાતે. ઔર જબ ઈશાસે ફારિગ હોતે તો અવ્વલ રાત યા આખિર રાતમેં બીવીકે પાસ જાતે. અવ્વલ રાતમેં તકાઝા પૂરા ફરમાતે તો બાઝ મરતબા ગુસલ કરકે આરામ ફરમાતે ઔર કભી વુઝૂ કરકે આરામ ફરમાતે.

હઝરત અલી (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે ઉસ ઘરમેં રહમતકે ફરિશ્તે દાખિલ નહીં હોતે જિસ ઘરમેં (રૂહવાલી ચીઝકી) તસ્વીર, ઔર કુત્તા, ઔર જુનુબી, નાપાક (મર્દ યા ઔરત) હોતે હૈં.

(અબૂ દાઉદ વ નસાઈ)

યાની મર્દ ઔર ઔરત હમ બિસ્તરીકે બાદ જબ તક જનાબતકી હાલતમેં રેહતે હૈં (યાની ગુસલ નહીં કરતે) ઉસ વક્ત તક રહમતકે ફરિશ્તે ઉનકે ઘરમેં દાખિલ નહીં હોતે.

ઈસ લિયે ઈન્સાનકો ચાહિયે કે અગર ગુસલકી હિંમત ન હો તો કમ અઝ કમ ઈસ્તિન્જા કરકે વુઝૂ હી કર લે, યે ભી મસનૂન હૈ મગર ગુસલ કરના અફઝલ હૈ.

● જનાબ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) અસરકે બાદ અઝવાજે મુતહ્હરાતકે પાસ તશરીફ લે જાતે ઔર ઉનકી મિઝાજ પુરસી ફરમાતે, ઔર જબ રાત હોતી તો બારીવાલીકે પાસ જાતે ઔર તમામ રાત વહીં રેહતે.

ખૂદ હઝરત આઈશા સિદ્દીકા (રદિ.) કા બયાન હૈ કે આપ (સ.અ.વ.) બારીકે સિલસિલેમેં કભી હમમેંસે કિસીકો કિસી પર તરજીહ ન દેતે, ઔર બહોત

કમ ઐસા હોતા કે એક રાતમેં સબકે પાસ તશરીફ લે જાતે. ફિર આપ બગૈર મુબાશરતકે હર એકસે કુરબત ફરમાતે યહાં તકકે બારીવાલીકે પાસ પહોંચકર વહીં રાતકો કિયામ ફરમાતે. (અબૂ દાઉદ)

● નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ઔરતોં પર હદ દરજા શફીક વ મહેરબાન થે. આપ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ હૈ. જો શખ્સ અપની બીવીકી બદખુલ્કી (બુરે અખ્લાક) પર સબર કરે. ઉસે હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) કો ઉનકી બીમારી વ મુસીબત પર મિલનેવાલે અજ્રકે બરાબર સવાબ મિલેગા. ઔર જો ઔરત અપને ખાવિંદકી બદખુલ્કી પર સબર કરે હક તઆલા શાનુહૂ ઉસે હઝરત આસિયા બિન્તે મઝાહિમ જો ફિરઔનકી બીવી થીં ઉનકે અજરો સવાબકે બરાબર અજ્ર અતા ફરમાએંગે. (અલ કબાઈર લિઝ્ઝહબી)

ખાવિંદ, બીવીકા દિલ કૈસે જીત સકતા હે?

અબ હમ ચંદ ઐસે અસ્બાબકા તઝકિરા કરેંગે જો મિયાં બીવીકે દરમિયાન સચ્ચી મુહબ્બતકી ઝિયાદતીમેં બુન્યાદી કિરદાર અદા કરતે હૈં ઔર જિનકે એહતિમામસે મર્દ અપની રફીકએ હયાત (બીવી) કે દિલમેં ઘર કર લેતા હે ઔર ફિર ઉસકી મુહબ્બત વ એહતિરામ ઔર ઈતાઅત હાસિલ કર સકતા હે. આપ ભી ઈન બાતોંસે ફાઈદા ઉઠાનેકી કોશિશ કરેં.

(૧) ઔરત ઈન્તિહાઈ હસ્સાસ ઔર નાઝુક તબીઅતકી માલિકા હે. ઉસકે સાથ હી વો કુદરતી તૌર પર ઝઈફ (કમઝોર) ઔર શફકત વ મહેરબાનીકે જઝબાતસે મુત્તસિફ હે. ઝેબો ઝીનતમેં પરવાન ચઢતી હે. આદતન આરાઈશ વ ઝેબાઈશમેં ફલતી ફૂલતી હૈ ઔર ઝેવરાતકે શૌકમેં મુસ્તગરક (ડૂબી) રેહતી હૈ જો અકલ ઔર રાયકે કમઝોર હોનેકી દલીલ હૈ. અલ્લાહ તઆલા ખૂદ ફરમાતે હૈં **(અવમંય્ યુનશ્શઉ ફીલ્ હિલ્યતિ વહુવ ફીલ્ ખિસામિ ગૈરુ મુબીન.**

(સૂ. ઝુખરુફ : ૧૮)

તર્જુમા : ક્યા ઐસા શખ્સ કે પરવરિશ પાતા હે ઝેવરમેં ઔર વો ઝગડેમેં બાત ન કેહ સકે.

ઔરત એક નાઝુક શીશા હૈ જો હુદી (ઊંટોંકો તેઝ ઔર જોશ દિલાનેકે લિયે અશઆર વગૈરહ પઢના) કી નરમ આવાઝસે ભી ચૂર ચૂર હો જાતા હૈ ચેજાએકે એક સખ્ત ઔર તંગદિલ ઉજ્જડ કિસમકે શૌહરકી બુલંદ ઔર ગરજદાર આવાઝ જો ઉસકે દિલકો ઝખ્મી કર દે, પસ મહેરબાની શફકત ઔર એહતિયાત ઉસકે મઆમલેમેં લાઝિમ હૈ કે કહીં ઉસકે એહસાસાતે લતીફા મુતાસ્સિર ન હોં.

કુરઆને પાકમેં હૈ **(ઈન્ન અન્કરલ્ અસ્વાતિ લસૌતુલ હમીર)**. (સૂ. લુકમાન : ૧૯) (બેશક બુરીસે બુરી આવાઝ ગધેકી આવાઝ હૈ).

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ : કે બેઝરૂરત મત બોલ, બાત કરતે વક્ત હદસે ઝિયાદા ન ચિલ્લા, અગર ઊંચી આવાઝસે બોલના હી કોઈ કમાલ હોતા તો ગધેકી આવાઝ પર ખયાલ કરો, વો બહોત ઝોરસે આવાઝ નિકાલતા હૈ મગર કિસ કદર નાપસંદ ઔર કરખ્ત (સખ્ત) હોતી હૈ, બહોત ઝોરસે બોલનેમેં બસા ઔકાત આદમીકી આવાઝ ભી ઐસે હી બેઢંગી ઔર બેસુરી (બુરી આવાઝ) હો જાતી હૈ.

લિહાઝા આદમીકો ચાહિયે કે વો બાવકાર તરીકેસે મુખાતિબ હોકર બાત કરે, ઔર માજે સાજે કિસમકે લોગોંકી તરહ બુલંદ ઔર કરખ્ત (સખ્ત) આવાઝ નિકાલનેસે પરહેઝ કરે.

ખૂદ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, યાની અય અન્જશહ એહતિયાત વ આરામસે હુદી (અરબ ઊંટ હાંકનેવાલોંકા નગમા) પઢો, શીશોંકો ન તોડો.

હઝરત કતાદા ફરમાતે હૈં યાની ઔરતોંકે ઝોફ (કમઝોરી) ઔર ઉનકે નાઝુકપનકા ખયાલ કરો. (મુત્તફક અલૈહ)

એક રિવાયતમેં ફરમાયા કે નાઝુક શીશોંકા ખયાલ કરો. ઉસમેં હઝરત અન્જશહ (રદિ.) કો આહિસ્તા ચલનેકા હુકમ ફરમાયા ઔરતોં પર શફકત કરતે હુએ.

સાહિબે મિરકાત ફરમાતે હૈં : "ઔરતોંકો શીશેકે સાથ તશ્બીહ નઝાકત વ રિક્કતે કલ્બ (નરમ દિલી) ઔર જલ્દી ટૂટનેકે એઅતિબારસે દી ગઈ હૈ.

(૨) ઔરત ખેલકૂદ ઔર અપને હુસ્નો જમાલ ઔર ઝૌક વ લિબાસ, ખાના પકાને વ તરતીબ વ તેહઝીબકી તા'રીફ પસંદ કરતી હૈ. દો ચાર તારીફી કલિમાત કેહનેસે અગર આપકો અપની ઔરતકી મુહબ્બત મિલ જાતી હૈ તો યે કિતના સસ્તા સૌદા હૈ. બાઝ ઔરતેં અપને ખાવિંદકો અપના સરતાજ સમઝકર સારી ઝિંદગી ઉનકી ખિદમત ઝૌક વ શૌકસે કરતી રેહતી હૈં, મગર ઉસ ઝાલિમકે મુંહસે ન તો કભી અપને અલ્લાહકા શુક્ર અદા હુવા, ઔર ન હી કભી અપની બીવીકે ખિદમતકે જઝબાસે ખૂશ હોકર ઉસકા શુક્રિયા અદા કિયા, ઔર ન હી કભી ઉસ બેચારીકી રાત દિન ખિદમત પર કોઈ તારીફી જુમ્લા શૌહરકી ઝબાનસે નિકલા. હદીસમેં હૈ : "જો બંદોંકા શુક્રિયા અદા નહીં કરતા વો અલ્લાહકા શુક્ર અદા નહીં કરતા.

(રવાહુ તિરમિઝી વ ઈબ્ને માજહ કમા ફીલ મિશ્કાત બાબુલ અતાયા)

(૩) ઔરત ઝેબો ઝીનત ઔર લિબાસકી દિલદાદહ (આશિક) હોતી હૈ, સમઝદાર ખાવિંદ વો હૈ જો ઉસકી ઈન ખ્વાહિશાતકો પૂરા કરનેમેં શરીઅત, વ અકલ ઔર માલી હાલત દેખતે હુએ મુતવસ્સિત (દરમિયાની) તરીકા ઈખ્તિયાર કરે.

(૪) ઔરત અપની અકસર સલાહિયતેં ઔર અપના માલ ઔર બહોતસા વક્ત અપની આરાઈશ પર ખર્ચ કરતી હૈ, તો શૌહરકી તરફસે

ઉસકી ઝીનતકે બારેમેં દિલચસ્પી ન હોને ઔર ઉસકે ઝીનત કરને પર ખાવિંદકી તરફસે ઈઝહારે પસંદીદગીમેં કમી, ઔરતકી નિગાહમેં અપની બહોત ઝિયાદા બેવકઅતી શુમાર હોતી હૈ. લિહાઝા ખાવિંદકો ચાહિયે કે જબ વો ઉસીકી નિય્યતસે ઝેબો ઝીનત ઈખ્તિયાર કરતી હૈ, તો વો બીવીકે ઉન મુહબ્બત ભરે જઝબાતકી કદર કરે ઔર ઉસકો પ્યાર વ મુહબ્બતકી નિગાહસે દેખતે હુએ અપને રબકા શુક્ર અદા કરે.

(૫) વો એક કરીમ વ સખી શૌહરકો પસંદ કરતી હૈ, તો ઉસે બકદરે ઈસ્તિતાઅત સખી હોના ચાહિયે ઔર ઘરેલૂ ખર્ચકે અલાવા બીવીકો કુછ ન કુછ ઐસી રકમ ગાહે બગાહે (કભી કભી) દેતે રેહના ચાહિયે જિસકા હિસાબ ઉસસે ન માંગા જાએ. ઈસ તરહ કરનેસે તુમહારી મુહબ્બત ઉસકે દિલમેં ઘર કર જાએગી.

(૬) ઔરત એક ઐસે શૌહરકો પસંદ કરતી હૈ જો ઝાતી તૌર પર એક મઝબૂત ઔર કાબિલે એઅતિમાદ શખ્સિયતકા માલિક હો ઔર પબ્લિકમેં ઉસે એહતિરામકી નઝરસે દેખા જાતા હો. લિહાઝા શૌહરકો ચાહિયે કે વો ઐસે આમાલ ઔર ઐસી મજાલિસ ઈખ્તિયાર કરે જિસસે વો અહલુલ્લાહમેં એહતિરામ વ ઈકરામકી નઝરસે દેખા જાએ, ઔર આસમાનવાલી ઝાત ફરિશ્તોંકે મજમામેં ભી ઉસ પર ફખ્ર કરે.

(૭) ઔરતકી નિગાહમેં તકરીબાત (શાદીયોં) કી બડી અહમિયત હૈ ઔર ઉસકી ખ્વાહિશ હોતી હૈ કે ઉસકા શૌહર ખૂશિયોંકી ઉન તકરીબાતમેં ઉસકે સાથ શરીક હો, ઔર ઉસ મઆમલેમેં ઉસસે નરમ રવય્યેકી તમન્ના કરતી હૈ ખુસૂસન ઉન તકરીબાતમેં વો ખાવિંદકી તરફસે ખૂબસૂરત તોહફેકી તમન્ના રખતી હૈ.

હદીસમેં ભી આતા હૈ કે જબ તુમમેંસે કોઈ સફરસે ઘર વાપસ આએ તો ઘરવાલોંકે લિયે કોઈ હદિયા ઝરૂર લાએ ઔર ઉનકો કોઈ તોહફા પેશ કરે ચાહે પત્થર હી ક્યૂં ન હોં. (બયહકી) ઔર મુસ્નદે ફિરદૌસમેં હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) સે ભી યે હદીસ મરવી હૈ.

ઔર એક હદીસમેં ફરમાયા. તહાદદૂ તહાબ્બૂ યાની એક દૂસરેકો હદિયા દિયા કરો મુહબ્બતમેં ઝિયાદતી હોગી. (બુખારી)

(૮) વો ઉસસે ખૂશ હોતી હૈ કે ખાવિંદ ઉસકી તારીફ કરે, ખુસૂસન દૂસરોંકે સામને યાની અપને ઘરવલોંકે સામને યા ઔરતકે ઘરવાલોંકે સામને.

(૯) ઈસી તરહ જબ ઉસકા ખાવિંદ સફર પર રવાના હો તો દૌરાને સફર ઔરતકો ખ્વાહિશ હોતી હૈ ઔર હર વક્ત ઈન્તિઝારમેં રેહતી હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ટેલીફોન યા ખત વગૈરહકે ઝરીએ ઉસસે રાબતા રખ્ખે, ઈસ લિયે કે ઈસ દુનિયામેં અલ્લાહ તઆલાકે બાદ ખાવિંદકે સિવા ઉસકા દૂસરા કૌન હૈ જિસસે વો દિલ બેહલાએ, બલ્કે એક ખાવિંદ હી તો ઈસ દુનિયામેં ઉસકા ખરીદાર હૈ.

લિહાઝા શૌહરકો ઔરતકે ઉન જઝબાતકા સફરકે અલાવા હઝરમેં (ઘર પર) ભી ખયાલ રખના ચાહિયે કે ઉસકા દિલ બેહલાતા રહે.

(૧૦) ઔરત્ત ઉસકી તમન્ના કરતી હૈ કે ઉસકી પરેશાની યા બીમારીકી હાલતમેં ખાવિંદ ઉસકે સાથ ખુસૂસી શફકત ઔર દિલદારી (હમદર્દી) કા સુલૂક કરે, ઉસકા હાલ પૂછે ઔર ઉસકો તસલ્લી દેતે હુએ ઉસકી બીમારીમેં બરાબરકા શરીક હો.

હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે (સખ્ત સર દર્દકી વજહસે) મૈંને કહા : હાય મેરા સર દુખતા હૈ (ગોયાકે અપની મૌતકી તરફ ઈશારા કિયા) તો રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને (તસલ્લી દેતે હુએ) ફરમાયા : અગર તેરી મૌત મેરી ઝિંદગીમેં વાકેઅ હો ગઈ, તો મૈં તેરે લિયે બખ્શિશ ઔર દરજાતકે બુલંદ હોનેકી દુઆ કરૂંગા..... હઝરત આઈશા (રદિ.) ને ફરમાયા : હાય મેરી મૌત યા હાય મેરી મુસીબત. (ઔર) ખુદાકી કસમ! મૈં યે ગુમાન કરતી હૂં કે આપ મેરી મૌત ચાહતે હૈં. ઔર અગર મૈં મર ગઈ તો આપ તો ઉસી દિનકે આખિરમેં અપની બીવિયોંમેંસે કિસી દૂસરી બીવીકે સાથ મુહબ્બત કરનેવાલે હોંગે. (યાની અગર મૈં ફૌત હો ગઈ ઔર આપ મેરે બાદ ઝિંદા રહે તો આપ દૂસરી બીવીકે લિયે ફારિગ હો જાએંગે ઔર ઉસકે સાથ મશ્ગૂલ હોકર મુઝે જલ્દ હી ભુલા દેંગે) ઉસ પર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : હાય મેરા સર (ભી) દુખતા હૈ. અલ હદીસ... (મકસદ યે હૈ કે અય આઈશા! તૂ સર દર્દકી બાતકો છોડ ઔર મેરે સાથ મશ્ગૂલ હો જા, યે તેરે સર દર્દસે ઝિયાદા અહમ હૈ. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા હઝરત આઈશા (રદિ.) કે જવાબમેં "હાય મેરા સર (ભી) દુખતા હૈ" વાલા જુમ્લા ઉનકી મુવાફિકતમેં બોલના ઉનકી કમાલે મુહબ્બત પર દલાલત કરતા હૈ જો હઝરત આઈશાકે લિયે બાઈસે તસ્સલી હૈ). (બુખારી કમા ફિલ મિશ્કાત, બાબે વફાતુન્નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ)

મુલાહિઝા : મઝકૂરા હદીસ હમને મિરકાત શરહે મિશ્કાત ૧૧/૨૫૧ સે મઅ શરહકે બયાન કી હૈ ઔર હદીસકે તર્જુમાકે સાથ સાથ શરહકો કૌસમેં બયાન કિયા ગયા હૈ.

● એક દૂસરી હદીસમેં હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) એક દિન કિસી જનાઝાકો બકીઅમેં દફન કરનેકે બાદ વાપસ મેરી તરફ તશરીફ લાએ, તો આપ (સ.અ.વ.) ને મુઝે સરદર્દમેં મુબ્તલા પાયા, ઔર મૈં કેહ રહી થી હાય મેરા સર દુખતા હૈ, તો હઝરતને ફરમાયા : અય આઈશા! બલ્કે મૈં કેહતા હૂં કે મેરા સર (ભી) દુખતા હૈ, ઉસકે બાદ ફરમાયા (અય આઈશા) તુઝે ક્યા નુકસાન હોગા, અગર (બિલફઝ) તૂ મુઝસે પેહલે ફૌત હો ગઈ તો મૈં તુઝે ખૂદ ગુસલ ઔર કફન દૂંગા, ઔર મૈં ખૂદ તુઝ પર નમાઝે (જનાઝા) પઢૂંગા ઔર ખૂદ હી તુઝે કબરમેં દફન કરૂંગા.

મૈંને કહા ખુદાકી કસમ : ગોયાકે મૈં (ઈસ વક્ત) આપકો દેખ રહી હૂં કે આપ મેરે ઘરકી તરફ લૌટેંગે ઔર મેરે ઉસ ઘરમેં કિસી દૂસરી બીવીકે સાથ મુહબ્બત કરેંગે, તો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) હઝરત આઈશા (રદિ.) કી યે બાત સુનકર મુસ્કુરાએ, ફિર આપકો (વો બીમારી શુરૂ હુઈ જિસમેં આપકી વફાત હુઈ). (દારમી કમા ફીલ મિશ્કાત, બાબે વફાતુન્નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ)

નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા હઝરત આઈશા (રદિ.) કો યે ફરમાના કે (મૈં તુઝે ખૂદ ગુસલ ઔર કફન દૂંગા ઔર તેરી નમાઝે (જનાઝા) ખૂદ પઢકર તુઝે કબરમેં ભી ખૂદ હી દફન કરૂંગા) ઉલમાને લિખ્ખા હૈ કે (ઉસમેં ઈસ બાતકી તરફ ઈશારા હૈ કે હઝરત આઈશાકી વફાતકા નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી ઝિંદગીમેં વાકેઅ હોના ઉનકે લિયે હદ દરજા બાઈસે ખૈર હૈ કે વો ઉનકે લિયે મગફિરતકી દુઆકે સાથ દરજાતકે બુલંદ હોનેકી દુઆ ભી ફરમાએંગે, ઔર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી દુઆ તો રહમત હી રહમત હૈ, અલ્લાહ તઆલાકા નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કો ઈરશાદ હૈ **(વસલ્લિ અલૈહિમ ઈન્ન સલાતક સકનુલ્લહુમ).** (સૂ. તવબહ : ૧૦૩) (ઔર દુઆ દીજિયે ઉનકો, અલબત્તા આપકી દુઆ ઉનકે લિયે આસૂદગી ઔર રાહત હૈ) ઉલમાને લિખ્ખા હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા હઝરત આઈશાકી બાતકો સુનકર મુસ્કુરાના ઈસ વજહસે થા કે ઉનકી યે બાત કમાલે ગૈરત વ કમાલે મુહબ્બત પર દલાલત કરતી હૈ, કે વફાતકે બાદ ભી ઉનકો બવજહ ગૈરત ઔર મુહબ્બતકે યે પસંદ

નહીં હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ઉનકે ઘરમેં રેહકર કિસી દૂસરી બીવીકે સાથ મુહબ્બત કરેં).

(૧૧) ઔરત પસંદ કરતી હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસસે બચ્ચોંકી તરહ દિલલગી કરે ઔર ફુરસતકે વક્ત ઉસકે સાથ મુહબ્બતકે અંદાઝમેં બચ્ચોંકી તરહ ખેલે ઔર છેડછાડ કરે.

(૧૨) ઉસકી યે આરઝૂ હોતી હૈ કે ખાવિંદ જિન્સી અમલકે વક્ત તવાના ઔર મઝબૂત હો ઔર જિન્સી ઈશ્તિઆલ અંગેઝ કલિમાત ઈસ્તેમાલ કરે ઔર બોસો કિનાર ઔર મુબાશરતમેં મુખ્તલિફ ઔર જાઈઝ તરીકે ઈખ્તિયાર કરે.

(૧૩) કભી કભી મુબાશરતકે વક્ત ઔરત જાન બૂઝકર ઉસકી મુવાફિકતસે રૂગરદાની કરતી હૈ તાકે શૌહરકી રગબતકા અંદાઝા કરે. એક અરબ કેહતા હૈ : યાની વો કુરબતસે રોકતી હૈં હાલાંકે ખૂદ ઉસમેં રાગિબ હોતી હૈં. શૌહરકો કભી યે ખ્વાહિશ ભી પૂરી કરના ચાહિયે.

● તફસીરે કરતંબી જિ. ૧ સફા ૨૦૭ મેં હૈ કે ફરિશ્તોંને હઝરત આદમ (અલૈ.) સે પૂછા કે ક્યા આપકો અપની બીવી હઝરત હવ્વાસે મુહબ્બત હૈ? તો ફરમાયા હાં (મુઝે ઉસસે મુહબ્બત હૈ). ફિર ફરિશ્તોંને હઝરત હવ્વાસે પૂછા કે ક્યા આપકો (ભી) હઝરત આદમસે મુહબ્બત હૈ? તો કહા કે નહીં (મુઝે તો ઉનસે મુહબ્બત નહીં) હાલાંકે હઝરત હવ્વાકે દિલમેં ઉસ વક્ત હઝરત આદમકી નિસ્બત કઈ ગુનાહ ઝિયાદા મુહબ્બત થી. તો ફરિશ્તોંને કહા : કે અગર કિસી ઔરતકો અપને ખાવિંદકી મુહબ્બતકે મુતઅલ્લિક સચ બોલના હોતા તો હઝરત હવ્વા સચ બોલતીં.

લિહાઝા મર્દકો ચાહિયે કે વો અપની ઔરતકી મુહબ્બત ઔર રગબતકે તમામ અંદાઝ ઔર પોઈન્ટ સમઝે ઔર ઉનકી કદર કરે તાકે ઉસકે દિલમેં અપને ખાવિંદકી મુહબ્બત ઘર કર જાએ.

(૧૪) ઔરત ચાહતી હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસકી શખ્સિયત ઔર ઉસકે અખ્લાક વ અમાનત પર એઅતિમાદ કરે ઔર ઉસકે એઅતિમાદકો ઠેસ ન પહોંચાએ.

(૧૫) ઔરતકી ખ્વાહિશ હોતી હૈ કે મર્દ ઉસકે બારેમેં ઈન્તિહાઈ ગય્યૂર ઔર ઉસકી તકલીફકે બારેમેં શદીદ હસ્સાસ હો.

(૧૬) ઔરત અપને ખાવિંદકી ઝબાનસે કિસી ભી દૂસરી ઔરતકે હુસ્નો જમાલ ઔર નઝમો ઝબ્તકી તા'રીફ સુનના કિસી ભી એઅતિબારસે હરગિઝ

પસંદ નહીં કરતી, ખુસૂસન દૂસરે લોગોંકે સામને અગરચે વો મઝાકકે તૌર પર હી ક્યૂં ન હો.

(૧૭) ઔરત, મર્દકી તરફસે અપને ઉયૂબકા સુનના નાપસંદ કરતી હૈ ખુસૂસન દૂસરે લોગોંકે સામને અગરચે બતરીકે મઝાક હી હો.

(૧૮) ઔરત ઈસ બાતકો નાપસંદ કરતી હૈ કે ખાવિંદ ઉસે તલાકકી ધમકી દે ઔર યે ધમકી અકસર બજાએ સૂદમંદ હોનેકે મઆમલેકો ઔર પેચીદા બલ્કે કભી સંગીન બના દેતી હૈ ઔર ખુદા ન કરે કિસી વજહસે તલાક હો જાતી હૈ.

(૧૯) ખાવિંદકી ઝબાનસે દૂસરી શાદીકી બાત ઉસે સખ્ત નાગવાર ગુઝરતી હૈ ચાહે બતૌરે મઝાકકે હી હો. લિહાઝા ઉસસે પરહેઝ કરના ચાહિયે તાકે મુહબ્બતમેં એક પોઈન્ટ ભી કમ ન હોને પાએ, એક હી પોઈન્ટકે ઝિયાદા યા કમ હોનેસે કામિયાબી ઔર નાકામીકા સામના કરના પડતા હૈ.

(૨૦) ખાવિંદકા અપની બીવીકી મૌજૂદગીમેં અજનબી ઔરતકો દેખના ઉસકે દિલકો છલની ઔર ઉસકી શરાફતકો ફના કર દેતા હૈ, ઔર અપને મરતબા વ ગૈરતમંદીકે મઆમલેમેં ઉસકે એહસાસાતકો બહોત સંગીન બના દેતા હૈ. ઈસ લિયે જહાં તક હો સકે ઈસ હરામસે બચનેકી કોશિશ કરની ચાહિયે તાકે રબ ભી બદનઝરીકી ઈસ નાફરમાની પર નારાઝ ન હો જાએ, ઔર બદ નઝરી એક ઐસી ચીઝ હૈ કે ઉસસે નમાઝ વ ઈબાદતમેં લુત્ફ ઔર ચાશની ખતમ હોકર રેહ જાતી હૈ, ઔર નઝરકી હિફાઝત ઈબાદતમેં મિઠાસ ઔર ચાશની પૈદા કરતી હૈ..

● હદીસ શરીફમેં આતા હૈ : કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : કોઈ ભી મુસલમાન જબ કિસી (અજનબી) ઔરતકે હુસ્નો જમાલકી જગહોં પર પેહલી નઝર પડતે હી અપની નિગાહોંકો નીચે કર લેતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકો (ઉસકે બદલેમેં) ઐસી ઈબાદતસે નવાઝતે હૈં કે વો ઉસ ઈબાદતકી હલાવત ઔર મિઠાસકો પા લેતા હૈ.

(૨૧) ઔરત અપને ખાવિંદકી તરફસે બહોત કુછ બરદાશ્ત કર લેતી હૈ મગર દૂસરે લોગોંકે સામને ખાવિંદકી તરફસે અદનાસી (થોડીસી) બાત ખુસૂસન ઉસકે યા મર્દકે ઘરવાલોંકે સામને ઉસે બહોત નાગવાર ગુઝરતી હૈ.

(૨૨) કભી ભી અપની ઔરતકો મારનેકા ન સોચિયે કે ઉસસે ઉસકે એહસાસાત મજરૂહ હો જાતે હૈં, ઔર ઔરત અપની ઝાત ઔર અપને શૌહર પર

એઅતિમાદ ખો બૈઠતી હૈ, ઔર ઈસી મારપીટકી વજહસે મિયાં બીવીકા આપસકા તઅલ્લુક મુહબ્બત વ મવદ્દત ઔર તઆવુન વ મુફાહિમતકે બજાએ ખૌફ ઔર દેહશતવાલા હો જાતા હૈ. બાકી કુરઆનકી આયત (**વલ્લાતી તખાફૂ-ન નુશૂઝહુન્ન ફઈઝૂહુન્ન વહ્‌જુરૂહુન્ન ફીલ મઝાજિઈ વઝ્‌રિબૂહુન્ન. ફઈન્ અતઅ્‌નકુમ્ ફલા તબ્ગૂ અલૈહિન્ન સબીલા. ઈન્નલ્લાહ કાન અલિય્યન્ કબીરા).** (સૂ. નિસાઅ : ૩૪)

તર્જુમા : ઔર જિનકી બદખૂઈકા ડર હો તુમકો, તો ઉનકો સમઝાઓ, ઔર જુદા કરો સોનેમેં ઔર મારો, ફિર અગર તુમહારે હકમમેં આએં, તો મત તલાશ કરો ઉન પર રાહ ઈલ્ઝામકી, બેશક અલ્લાહ હૈ સબસે ઉપર બડા.

તો ઔરતકી ઈસ્લાહકે લિયે ઉસકો મારનેકા હુકમ બિલકુલ હક ઔર સહીહ હૈ મગર યે હુકમ સખ્ત નાફરમાન ઔર બદમિઝાજ ઔરતકે લિયે હૈ. ઈસકે અલાવા ઉસકે હકમેં ભી 'ઝર્બ' સે મુરાદ હલ્કી માર હૈ જો ઝિયાદા તકલીફદેહ ન હો.

જૈસાકે ઈમામ કરતબી (રહ.) ને ઈસ આયતકી તફસીરમેં ઈરશાદ ફરમાયા હૈ કે અલ્લાહ તઆલાને ઔરતોંકે મઆમલેમેં પેહલે વઅઝ વ નસીહતસે કામ લેનેકા હુકમ ફરમાયા, ફિર બિસ્તરોંસે જુદા હોનેકા, ઔર ફિર ભી જબ બાત ન બને તો (તીસરે નંબર પર) મારનેકા હુકમ દિયા કે ઉસસે હી ઈસ્લાહ હો સકતી હૈ ઔર વો ઉસકા હક અદા કરને પર આમાદા હો સકતી હૈ, ઔર મકસૂદ ઉસસે તાદીબન (તંબીહકે તૌર પર) મારના હૈ સખ્ત માર નહીં, યાની ઐસી કે જિસસે ન હડ્ડી ટૂટે ઔર ન હી જિસ્મ પર કોઈ નિશાન આએ. મસલન હલ્કાસા મુક્કા વગૈરહ મારના. ક્યૂંકે મકસૂદ ઈસ્લાહ હૈ ન કે સઝા. ચુનાંચે નુકસાન ઔર હડ્ડી વગૈરહ ટૂટનેકી સૂરતમેં ખાવિંદકો તાવાન (જુરમાના) અદા કરના પડેગા. ઔર તાલીમે કુરઆનકે લિયે ઉસ્તાદકા બચ્ચોંકો મારના ભી ઈસી હુકમમેં દાખિલ હૈ.

સહીહ મુસ્લિમકી એક તવીલ હદીસમેં આં હઝરત (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદે ગિરામી હૈ : "ઔરતોંકે મઆમલેમેં અલ્લાહસે ડરો કે તુમને અલ્લાહકે વાદેકે સાથ ઉનસે અકદ કિયા હૈ ઔર અલ્લાહકા નામ લેકર તુમને ઉનકો અપને લિયે હલાલ કિયા હૈ. તુમહારા ઉન પર હક યે હૈ કે વો તુમહારે બિસ્તરોં પર તુમહારે કિસી નાપસંદીદા શખ્સકો ન આને દેં ઔર અગર વો ઐસા કરેં તો તુમ ઉનહેં હલ્કા હલ્કા મારો."

તુમહારે બિસ્તરોં પર ન આને દેં. ઈસકા મતલબ યે હૈ કે જિન કરીબી રિશ્તેદાર

મરદોં ઔર અજનબી ઔરતોંકા ઘરમેં આના તુમકો નાપસંદ હો ઉનકો ન આને દેં.

આગે ચલકર ઈમામ કરતબી (રહ.) ફરમાતે હૈં. હઝરત અતા (રહ.) ને ફરમાયા કે મૈંને હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) સે પૂછા કે હલ્કી મારસે ક્યા મુરાદ હૈ? તો ઉનહોંને ફરમાયા મિસ્વાક વગૈરહકે સાથ મારના (ઔર ઈબ્ને જરીર રહ. ને ભી હઝરત અતાકી યે રિવાયત નકલ કી હૈ).

બુખારી શરીફમેં હૈ કે હકીકી મુસલમાન વો હૈ જિસકે હાથ ઔર ઝબાનસે દૂસરે મુસલમાન મેહફૂઝ રહેં. (બુખારી મઅ ફતહ, નં. ૧૦)

પસ હદીસે મઝકૂરામેં હર વો ચીઝ જિસસે મુસલમાન મર્દ યા ઔરતકો તકલીફ પહોંચ સકતી હૈ ઉસસે રોકા ગયા હૈ, બલ્કે તમામ મખ્લૂકાતમેંસે કિસી ભી મખ્લૂકકો ઈન્સાનસે તકલીફ ન હોને પાએ.

જૈસાકે હઝરત હસન બસરી (રહ.) ને (અબરાર) યાની સાલિહીન ઔર નેકે લોગોંકી તફસીર કરતે હુએ ફરમાયા હૈ કે જો ચ્યૂંટિયોંકો ભી તકલીફ ન દેં ઔર જો નાફરમાની ઔર શરસે ખૂશ ન હોં, બલ્કે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કી નાફરમાની દેખકર ઉનકા દિલ ગમગીન હો જાએ. યે અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) સે તઅલ્લુક ઔર મુહબ્બતકી દલીલ હૈ. ઔર કિસી શાઈરને ક્યા હી ખૂબ કહા હૈ :

કેહતે હૈં કે અય સાહબ! અગર તુમ કામિલ ઈન્સાન બનના ચાહતે હો તો ફિર ચ્યૂંટી જૈસી મામૂલી ચીઝકો ભી તકલીફ ન દો, ઈસ લિયે કે ઉસકો ભી અપની જાન ઈસી તરહ પ્યારી હૈ જૈસે તુમહેં અપની જાન પ્યારી હૈ.

તમામ મખ્લૂક અલ્લાહ તઆલાકા કુંબા હૈ, અલ્લાહ તઆલાકા સબસે પસંદીદહ બંદા વો હૈ જો ઉસકી મખ્લૂકકો ન સતાએ, પૂરી મખ્લૂકકે સાથ મુખ્લિસ રહે, હત્તાકે કાફિરકે સાથ ભી મુખ્લિસ રહે ઔર ઉસકો (ખુલુકે અઝીમ) યાની અચ્છે અખ્લાકકી તલવારસે ઝેર ઔર મુતાસ્સિર કરનેકી કોશિશ કરે, કિસી કાફિર ઔરતકે સાથ ઝિના તો ક્યા ઝિનાકી તોહમત લગાના ભી જાઈઝ નહીં, ઉસકે સાથ બદ નઝરી તકકી ઈજાઝત નહીં, બાઝ લોગોંકો શયતાન બેહકાતા હૈ કે યે કાફિર હૈ માલે ગનીમત હૈ લૂટ લો, વો જિહાદ પર કિયાસ કરતે હૈં ઔર હલાકતકે ગળહેમેં ગિર જાતે હૈં.

પસ મર્દકો ચાહિયે કે વો ઔરતકી ઐસી પિટાઈ ન કરે કે ઉસકા યે કારનામા અખબારમેં છપને લગે, યા વો પિટાઈ પર અદાલતકા રૂખ કરે ઔર જગ હંસાઈ (રૂસવાઈ - બદનામી) હો.

વરના મૈં ખૂદકુશી કર લૂંગી

(૧) હકમ બિન ઉતૈબા (રહ.) કેહતે હૈં કે હઝરત ઉમર (રદિ.) કે દૌરે ખિલાફતમેં એક ઔરત અપને ખાવિંદકી સખ્ત માર પિટાઈકી શિકાયત લેકર હાઝિર હુઈ, ઉનહોંને ઉસકો ખૂબ વઅઝ વ નસીહત કી ઔર ખાવિંદકી ઈતાઅતકા હુકમ દિયા. (વો બાતકો સુનતી રહી) ઔર ફિર કેહને લગી કે (હઝરત) અગર આપને મુઝે મેરે ખાવિંદકે ઘર વાપસ ભેજ દિયા તો મૈં ખૂદકુશી (આપઘાત) કર લૂંગી. તો હઝરત ઉમરને ઉસ ઔરતકી ઈસ્લાહકે લિયે ઉસકો જાનવરોંકે અસ્તબલ (બાડા) મેં તીન દિન ઔર તીન રાતકે લિયે ભેજ દિયા, તીન દિનકે બાદ ઉસકી તરફ પૈગામ ભેજા ઔર પૂછા કે બતાઓ તુમને અપની રહાઈશકી ઉસ જગહકો કૈસા પાયા? તો ઉસને જવાબમેં કહા કે (હઝરત) અપને ખાવિંદકે નિકાહમેં રેહતે હુએ અગર મુઝે સુકૂન નસીબ હુવા હૈ તો બસ વો યેહી તીન દિન હૈં જો મૈંને અસ્તબલમેં ગુઝારે હૈં. ઉસકે બાદ હઝરત ઉમરને ઉસકે ખાવિંદસે ફરમાયા : ઉસકો છોડ દે કે તેરે લિયે ઉસમેં ખૈરકી કોઈ ઉમ્મીદ નહીં.

(સુનને સઈદ ઈબ્ને મન્સૂર, નં. ૧૪૩૨)

ઔરતકો મારનેવાલેકે હકમેં બદ દુઆ ફરમાઈ

(૨) હદીસ શરીફમેં વારિદ હૈ કે ઔરતોંકો મારનેવાલે આદમીકે હકમેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને બદ દુઆ ફરમાઈ હૈ.

જૈસેકે ઈબ્ને અહમદ ઔર બઝઝાર ઔર મૂસલીને હઝરત અલી (રદિ.) સે રિવાયત કિયા હૈ કે વલીદ બિન ઉકબાકી બીવી જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં યે શિકવા લેકર હાઝિર હુઈ કે (મેરા ખાવિંદ) વલીદ મુઝે મારતા હૈ. તો ઉસ પર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે ઉસકો જાકર યે કેહ દેના કે મુઝે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને અપને યહાં પનાહ દે દી હૈ. (યાની મૈં અબ નબીએ કરીમ સ.અ.વ. કી પનાહમેં આ ગઈ હૂં લિહાઝા મુઝે ન મારના વરના નાફરમાની હોગી) વો બેચારી યે પૈગામ લેકર ગઈ ઔર થોડી દેર બાદ ફિર હાઝિરે ખિદમત હુઈ ઔર અર્ઝ કિયા કે ઉસને તો મેરી મઝીદ પિટાઈ કર દી હૈ. જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને દૂસરી મરતબા અપને કપડેકા બોનબલ પકડકર ઔરતકો દિયા ઔર ફરમાયા કે ઉસકો (યે દિખાકર)

કેહ દો કે દેખો મુઝે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને અપની પનાહમેં લે લિયા (લિહાઝા મુઝે ન મારના, વો ઔરત ચલી ગઈ) ઔર થોડી દેરકે બાદ ફિર વાપસ આ ગઈ ઔર અર્ઝ કિયા કે ઉસને તો મેરી મઝીદ પિટાઈ કર ડાલી, ઉસ પર જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને અપને હાથ મુબારક ઉપર ઉઠાએ ઔર ફરમાયા : કે અય અલ્લાહ! તૂ વલીદકી પકડ કર, ઉસને દો મરતબા મેરી નાફરમાની (કી જુરઅત) કી હૈ. (જમ્ઉલ ફવાઈદ જિ. ૧, સ. ૬૬૧, હદીસ ૪૩૨૩)

મેરે ભાઈયો! ઝરા ગૌર કીજિયે. ઐસા શખ્સ જો ઔરતોંકો મારનેવાલા હો, ઔર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ઉસકે લિયે અપને હાથ ઉઠાકર અપને અલ્લાહસે બદ દુઆ કરેં કે અય અલ્લાહ! ઐસે શખ્સકી ખબર લે લે જો તેરે નબી (સ.અ.વ.) કી નાફરમાની કરતા હૈ ઔર ઔરતોંકો પીટનેસે બાઝ નહીં આતા, ક્યા યે શખ્સ સુકૂન વ ચૈનકી ઝિંદગી ગુઝાર સકતા હૈ?

બાગૈરત બંદર ઔર બેગૈરત બંદા

(૩) અરબીકી કહાવત હૈ : ઈન્ન લિન્નાસિ અજનાસુન. લોગોંકી મુખ્તલિફ અક્સામ વ અજનાસ હૈં, કોઈ અચ્છા હૈ કોઈ બુરા, ઔર ફિર અચ્છે ઔર બુરેકે ભી દરજાત હૈં, કિસીકે દિલ પત્થરકી તરહ સખ્ત, ઔર કોઈ નરમ દિલવાલા હૈ, કોઈ બાગૈરત હૈ ઔર કોઈ બેગૈરત હૈ, કોઈ તો જાનવરોં જૈસા, ઔર કોઈ જાનવરોંસે ભી ગયા ગુઝરા હૈ. ઐસે હી લોગોંકે મુતઅલ્લિક અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં **(ઈન્હુમ્ ઈલ્લા કલ્અન્આમિ બલ્હુમ્ અઝલ્લુ સબીલા).** (સૂ. ફુરકાન : ૪૪) તર્જુમા : (ઔર કુછ નહીં વો બરાબર હૈં ચોપાયોંકે, બલ્કે વો (ચોપાયોંસે બઢકર) બેહકે હુએ હૈં રાહસે).

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ : યાની કૈસી હી નસીહતેં સુનાઈયે, યે તો ચોપાયે જાનવર હૈં, બલ્કે ઉનસે ભી બદતર, ઉનહેં સુનને યા સમઝનેસે ક્યા વાસ્તા, ચોપાયે તો બહરહાલ અપને પરવરિશ કરનેવાલે માલિકકે સામને ગરદન ઝુકા દેતે હૈં. અપને મોહસિનકો પેહચાનતે હૈં, નફા નુકસાનકી કુછ શનાખત (પેહચાન) રખતે હૈં. ખુલા છોડ દો તો અપની ચરાગાહ ઔર પાની પીનેકી જગહ પહોંચ જાતે હૈં. લેકિન ઈન બદબખ્તોંકા હાલ યે હૈ કે ન અપને ખાલિક વ રાઝિકકા હક પેહચાના, ન ઉસકે એહસાનાતકો સમઝા, ન બુરે ભલેકી તમીઝ કી, ન દોસ્ત દુશ્મનમેં ફર્ક કિયા, ન ગિઝાએ રૂહાની ઔર ચશ્મએ હિદાયતકી તરફ કદમ ઉઠાયા. બલ્કે ઉસસે કોસોં દૂર ભાગે, ઔર જો કુવ્વતેં ખુદા તઆલાને અતા કી થીં ઉનકો મુઅત્તલ (બેકાર) કિયે રખ્ખા, બલ્કે બેમૌકા સર્ફ કિયા. અગર ઝરા ભી અકલ વ સમઝસે કામ લેતે તો ઈસ કારખાનએ કુદરતમેં બેશુમાર નિશાનિયાં મૌજૂદ થીં જો નિહાયત વાઝેહ તૌર પર અલ્લાહ તઆલાકી તૌહીદ ઔર ઉસૂલે દીનકી સદાકત વ હક્કાનિય્યતકી તરફ રેહબરી કર રહી હૈં, જિનમેંસે બાઝ નિશાનિયોંકા ઝિક્ર આઈન્દા આયાતમેં કિયા ગયા હૈ).

● મૌજૂદા કિસ્સા કુછ ઈસી કિસમકે લોગોંકા હૈ, જો આપકે સામને અખબારી ઝબાનમેં પેશ કિયા જાતા હૈ.

ચુનાંચે અખબાર લિખતા હૈ કે શ્રીલંકામેં એક પાલતૂ બંદરને અપની માલકનકો પિટાઈ કરને ઔર તલાક દેને પર ગુસ્સે હોકર માલિકકે સર પર ઈંટ મારકર ઉસે હલાક કર દિયા. સાગલાવ નામી કસ્બામેં ૩૭ સાલા ચકરામી અકસંરો બેશતર અપની બીવીકો મારતા પીટતા રેહતા થા. ઘરમેં કામ કરનેવાલી એક

ખાતૂનકા કેહના હૈ, કે ચકરામી જબ ભી અપની બીવીકો મારતા તો સહનમેં બંધા હુવા યે બંદર ગુર્રા ગુર્રાકર ઉસકી તરફ બઢનેકી કોશિશ કરતા થા.

વાકિઆકે રોઝ ભી ચકરામીને મામૂલી બાત પર અપની બીવીકો છડીસે મારના શુરૂ કર દિયા. ઉસે દેખકર પેહલે બંદર અપની રસ્સી તુડાનેકી કોશિશ કરતા રહા, મગર ઉસ કોશિશમેં નાકામી પર ઉસને કરીબ પડી હુઈ એક ઈંટ ઉઠાકર અપને માલિકકે સરમેં દે મારી જિસ પર ચકરામી બેહોશ હોકર ગિર પડા. ઉસકી બીવીને નોકરાનીકી મદદસે ઉસે હોસ્પિટલ પહોંચાયા, મગર વો રાસ્તેમેં હી દમ તોડ ગયા. નોકરાનીકા કેહના હૈ કે અપની માલકનકો તકલીફમેં દેખકર બંદરકે ચેહરે પર બેચૈનીકે જો આસાર ઝાહિર હોતે થે વો બિલકુલ એક ઈન્સાનસે મિલતે જુલતે થે. પોલીસ અભી તક ઈસ મઆમલે પર ગૌર કર રહી હૈ. ક્યા ઉસ બંદરકો કતલકે ઈલ્ઝામમેં ગિરિફ્તાર કર લિયા જાએ યા ઉસે બેઝબાન મખ્લૂક સમઝકર મઆફ કર દિયા જાએ. (બંદર ઔર બંદેકી મઝકૂરા ખબર જિદ્દાકે અખબાર ઉર્દૂ ન્યૂઝમેં ૨૨ સિતમ્બર ૧૯૯૪ કો શાએઅ હુઈ).

ઔર ફિર ગૌર ફરમાએં કે એક બંદરકો તો ગૈરત આ ગઈ કે યે ઝાલિમ અપની બીવીકી રોઝાના પિટાઈ કરતા હૈ, મગર ઈસ ઈન્સાનકો ગૈરત ન આઈ જો અપને અકલમંદ ઔર મખ્લૂકમેં અફઝલતરીન હોનેકા દાવેદાર હૈ. ઔર યે ભી કે ઉસ બેઝબાન જાનવરકો તો ઉસ ઔરત ઝાત પર રહમ આ ગયા. મગર ઈસ ઈન્સાનકો ઉસ પર રહમ ન આયા જો ઉસકી શરીકે હયાત (બીવી) હૈ. આખિરકાર બાગૈરત બંદરને ઝાલિમકી પેહચાન કરકે ઉસકો ચમડીકી ઝબાનસે મના ન કર સકનેકી સૂરતમેં પત્થરકી ઝબાન ઈસ્તેમાલ કરકે ઉસકો તબ્લીગ કી કે ઔરતોંકી માર પિટાઈ કરના મરદોંકા શેવા નહીં.

(૨૩) ખાવિંદકા બીવીકે કિસી અમલકી તારીફ કરના ઉસકી હિંમત, કુવ્વત ઔર સોચકો મઝીદ આગે બઢાનેમેં સાહિરાના (જાદુઈ) તાસીર રખતા હૈ.

(૨૪) એક અચ્છા શૌહર અપની બીવીકી વફાતકે બાદ ભી, ચેજાએ બીવી ઝિંદા હો, ઉસકે ઘરવાલોં ઔર ઉસકી સહેલિયોંકે સાથ સુલૂક વ એહતિરામસે પેશ આતા હૈ. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી યે આદતે મુબારકા થી કે હઝરત ખદીજા (રદિ.) કી સહેલિયોંકો ઉનકી વફાતકે બાદ ભી ઈકરામ વ એહતિરામકી નિગાહસે દેખતે બલ્કે કભી કભી બકરી ઝબહ કરકે ઉનકે ઘર ગોશ્ત ભેજા કરતે થે.

(૨૫) ઔરતકા અપની સાસકે સાથ બલ્કે શૌહરકે ઘરવાલોંકે સાથ ઈત્તિફાક કરીબ બ મહાલ હૈ. તો જો શખ્સ ઘરમેં ઈત્તિફાક વ ઈત્તિહાદકી ફિઝા ચાહતા હૈ

ઉસકો ચાહિયે અપની બીવીકે ઉનસે ઈખ્તિલાતમેં કમીકી ફિકર કરે, ઔર કોશિશ કરે કે દોનોંમેંસે હર એકકો ઉસકા હક પૂરા પૂરા મિલ જાએ, ઔર ઝિયાદા ઈખ્તિલાત (મેલજોલ) કી નૌબત ભી ન આએ.

બાઝ બહેન ભાઈ ઔર માં બાપ બેટેકી શાદી બડે ચાવ ચોન્ચલેકે સાથ અપની પસંદકી લડકીસે કરતે હૈં. ફિર યેહી માં બાપ, બહેન ભાઈ ઉસી લડકીકે દુશ્મન ભી હો જાતે હૈં જિસકો યે ચુનકર લાએ થે. ઔર અપને લખ્તે જિગરકે ઘરકો જિન હાથોંસે બસાયા થા ઉનહીં હાથોંસે બરબાદ ભી કરતે હૈં, ઉસ વક્ત વો અપની બિયાહી જાનેવાલી બેટીકો ભૂલ જાતે હૈં કે કલ વો ભી ઉજડકર કહીં ઘર ન આ જાએ. યાદ રખ્ખો! દૂસરોંકી ઔલાદકે ઘરોંકો બસાનેવાલે ખૂદ રાહતકે સાથ બસ્તે હૈં ઔર ઉનકો ઉજાડનેવાલે ખૂદ ભી ઉજડતે હૈં ઔર ઉનકી ઔલાદેં ભી ઉજડ જાતી હૈં.

(૨૬) ખાવિંદકે લિયે બેહતર યે હૈ કે અપને દીગર ઘરવાલોંકો જબ કોઈ ચીઝ દે તો બીવીસે છુપાકર દે. ઈસી તરહ બીવીકો કોઈ ચીઝ દે તો અપને ઘરવાલોંસે છુપાકર દે, તાકે દોનોંમેં હસદ વ ગૈરતકી આગ ન ભડક ઉઠે. હાં અગર ખાવિંદ દેખે કે બીવીકો મેરે માં બાપ ઔર બહેન ભાઈયોંકી જાઈઝ ઝરૂરિયાતકો પૂરા કરનેસે ખૂશી હોતી હૈ તો છુપાકર દેનેકી ઝરૂરત નહીં. ઈસી તરહ બહોત સારે ઐસે માં બાપ ભી હૈં જો અપને ઔર બેગાને (પરાયે) હર મુસલમાનકી જાઈઝ ઝરૂરિયાતકો પૂરા કરનેસે ખૂશ હોતે હૈં, તો ઐસી સૂરતમેં છુપને ઔર છુપાનેકી કોઈ ઝરૂરત નહીં. (અલ્હમ્દુલિલ્લાહ મેરે મૌલાને મુઝે ઐસે હી વાલિદૈન ઔર ઐસી હી બીવી અતા કી હૈ જો અપને ઔર ગૈર સબકે સાથ સખાવતમેં મુઝસે બઢકર હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઉસકી સખાવત ઔર ઝિંદગીમેં બરકત અતા ફરમાએ આમીન).

પસ અલ્લાહ તઆલા હમ સબકે વાલિદૈન, બહેન ભાઈ ઔર બીવિયોંકો ઐસા ઈસાર ઔર કુરબાની નસીબ ફરમાએ કે ખૂદ ભૂકે રેહતે હુએ ભી દૂસરોંકો ખિલાનેવાલે બન જાએં કે ઈસાર ઔર કુરબાનીકી યે શાન અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે નબી (સ.અ.વ.) કો બહોત હી પસંદ હૈ.

(૨૭) મિયાં બીવી દોનોંકી ભલાઈ ઉસીમેં હૈ કે શૌહર અપને કારોબાર ઔર માલી મઆમલાતસે મુતઅલ્લિકા ઉમૂરકા ઈલ્મ અપને તક હી મેહદૂદ રખ્ખે. ઈસી તરહ ઔરતકો મુનાસિબ નહીં કે ઉન ઉમૂરમેં મુદાખલત (દખલગીરી) કરે કે ઉસસે ઉનકી ઝિંદગીમેં મુશ્કિલાત પૈદા હો જાતી હૈં. ઔર ઐસે હાલાત રોનુમા

હોનેકે ઈમકાનાત હોતે હૈં જિનકા નતીજા અચ્છા નહીં નિકલતા. હાં મર્દકો ઈસ સિલસિલેમેં ઝિયાદા હી સખ્ત બરતાવ રખના મુનાસિબ નહીં. બલ્કે ઔરતકો કારોબારસે મુતઅલ્લિક અહમ માલૂમાત ફરાહમ કરતા રહે તાકે કિસી મુસીબત યા ભૂલચૂકકે વક્ત ઔરતકી માલૂમાત ઔર મશ્વરાસે ફાઈદા ઉઠાયા જાઅ સકે. તાકે ખુદા ન ખ્વાસ્તા ખાવિંદકી અચાનક વફાતકે બાદ ઉસકી વો બીવી જિસકે ઈન્તિખાબકે લિયે ઉસને સારા જહાં છાન મારા થા, વો ઔર ઉસકે યતીમ બચ્ચે દર દરકી ઠોકરેં ન ખાતે ફિરેં (હમને ઐસા હોતે દેખા હૈ ઈસ લિયે આગાહ કર દિયા તાકે દૂસરે મુસલમાન ઈસસે ફાઈદા ઉઠાએ).

(૨૮) માહવારી, ઝચગી ઔર હમલકે દિનોંમેં ઔરત વક્તી તૌર પર બીમારીકી કૈફિયતમેં મુબ્તલા હોતી હૈ ઔર કભી યે હાલત ઉસકી નફસિયાત ઔર આદાત પર ભી મુન્અકિસ હો જાતી હૈ, હત્તાકે બાઝ દફા ઔરતકો ઈસ બીમારીકી કૈફિયતકી વજહસે વક્તી તૌર પર ખાવિંદસે નફરતસી હો જાતી હૈ, ઔર ઉસમેં ચિડચિડાપન આ જાતા હૈ. તો ઈન હાલાતમેં શૌહરકો ઉસકી દિલદારી ઔર મદારાતકી ઝિયાદા કોશિશ કરની ચાહિયે.

(૨૯) ઔરત અપની ફિતરી કમઝોરી વ નરમી, નાઝુક મિઝાજીકે બાઈસ કભી રોતી હૈ, યા ઉસસે ખતા સરઝદ હો જાતી હૈ, યા વો ઝાહિરન ઉસકી મુવાફિકત નહીં કરતી, યા વુસ્અત (ગુંજાઈશ) સે ઝાઈદ મુતાલબાત કરતી હૈ, તો મર્દકો ઉસ પર સબ્ર ઔર તહમ્મુલકા મુઝાહિરા કરના ચાહિયે, લેકિન બહોત સારે ઉમૂર ઐસે હૈં કે શૌહરકો ઈબ્તિદાસે હી ઉન પર કંટ્રોલ ઝરૂરી હૈ કે ઈસ તરહકી બાતોંમેં ચશ્મપોશી ખ્વાહ એક મરતબા ક્યૂં ન હો ઔરતકો રફતા રફતા ઉસ પર ઝિદ્દી વ આદી બના દેતી હૈ. ઈસ તરહ ખાવિંદકી ઝિંદગી અઝાબમેં મુબ્તલા હો જાએગી. મસલન ઔરતકા ઉસકે અદબ વ એહતિરામમેં કોતાહી કરના. યા ઉસકી બાત સુનને માનનેમેં કોતાહી કરના, જબકે વો કિસી દીની યા જાઈઝ બાતકા હુકમ દે વગૈરહ.

(૩૦) અગર ખાવિંદકો બીવીકી કોઈ કોતાહી યા કમઝોરી દેખકર ગુસ્સા આતા હૈ તો ઉસે ઉસકી દૂસરી ખૂબિયોંકા તસવ્વુર કરના ચાહિયે. ચુનાંચે સહીહ હદીસમેં હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ વારિદ હૈ. ફરમાયા કે "મોમિન મર્દ અપની મોમિના બીવીસે કભી બુગ્ઝ વ નાપસંદીદગી નહીં ઈખ્તિયાર કરતા. અગર ઉસે એક ગલતીસે નાગવારી હોતી હૈ તો ઉસકી દૂસરી ખૂબી ઉસે ખૂશ કર દેતી હૈ.

(મુસ્લિમ કમા ફીલ મિશ્કાત નં. ૩૨૪૦)

(૩૧) શૌહરકા દૌરાને મુબાશરત સિર્ફ અપની ખ્વાહિશ પૂરી કરનેકી ફિક્ર ઔર ઔરતકી ખ્વાહિશકી પરવાહ ન કરનેસે બાઝ મરતબા ઔરત નફસિયાતી તૌર પર ઈન્હિતાઈ પરેશાન હો જાતી હૈ, ઔર તંગી વ ઘુટનકે એહસાસમેં મુબ્તલા હો જાતી હૈ ઔર એહસાસે મેહરૂમીકે રદ્દે અમલકે તૌર પર ખૂદ જિન્સી અમલ બલ્કે અપને ખાવિંદસે હી નફરત કરતી હો જાતી હૈ. ઔર ખૂદ નબી (સ.અ.વ.) કે ફરમાનસે ભી યે બાત સાબિત હૈ કે ખાવિંદકો અપની ખ્વાહિશસે ફારિગ હોનેકે બાદ ઔરતકી ખ્વાહિશ પૂરી હોને તક ઉસસે જુદા ન હોના ચાહિયે

(૩૨) કભી કભી બાઝ ઘરેલૂ કામોંમેં ખાવિંદકા ઔરતકી મદદ કરના ભી ઉસકી મુહબ્બત હાસિલ કરનેકા ઝરીઆ હૈ.

● હઝરત આઈશા (રદિ.) સે રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કે ઘરેલૂ મામૂલાતકે મુતઅલ્લિક પૂછા ગયા તો ફરમાયા કે આપ (સ.અ.વ.) અપને ઘરવાલોંકે કુછ કામોંમેં શિરકત ફરમાતે ઔર હાથ બટાતે થે, ઔર જબ નમાઝકા વક્ત હોતા તો સબ છોડ છાડકર નમાઝકો તશરીફ લે જાતે.

(બુખારી મઅ ફતહ, ૨/૨૭૬, વ તિરમિઝી નં. ૨૪૮૯)

(૩૩) હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) ઈરશાદ ફરમાતે હૈં : મૈં અપની બીવીકે લિયે ઝેબો ઝીનત કરના ઈતના હી પસંદ કરતા હૂં જિતના કે વો મેરે લિયે ઝીનત ઈખ્તિયાર કરનેકો પસંદ કરતી હૈ. તો ઔરતકી ચાહત યે હોતી હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ભી ઉસકે લિયે ઝીનત ઈખ્તિયાર કરે, ઈત્રકા ઈસ્તેમાલ કરે ઔર ઉમદા લિબાસ પેહને. દાઢી ઔર સરકે બાલોંકો મુઝય્યન કરે, ઈસી તરહ હસ્સાસ ઔર પાકીઝા તબીઅતકી માલિકા ઔરત સિગરેટ ઔર હુક્કાકો નાપસંદ કરતી હૈ. શૌહરકો ઉસકા ખયાલ રખના ચાહિયે ઔર ઉસ ધુવાં ઔર આગ જિસસે દુનિયામેં **(રબ્બના વકિના અઝાબન્નાર)** કેહકર પનાહ માંગતે હૈં, મરનેસે પેહલે ભી ઉસકો આગકા ધુવાં અંદર ઝોંકનેસે છુટકારા હાસિલ કર લેના ચાહિયે (ઉલમાને સિગરેટ નોશીકો હરામ કરાર દિયા હૈ).

(૩૪) ઔરતકી ઝિંદગીમેં 'ઘર' હી સબ કુછ હોતા હૈ. તો મર્દકો ચાહિયે કે ઘરકી તમામ ઝરૂરિયાત હર મુમકિન કોશિશકે સાથ ઘર પહોંચાતા રહે.

(૩૫) કારોબારી પરેશાનિયાં ઘરકે દરવાઝેમેં દાખિલ હોતે હી ઝહનસે નિકાલ દીજિયે. ઔર અપની બીવીકો અપને કારોબારી મુશ્કિલેં સુનાકર પરેશાન મત કરેં.

(૩૬) ઈન્તિહાઈ કોશિશ કરની ચાહિયે કે કારોબારકી મશ્ગૂલિયાતમેં

ઈસ કદર મસરૂફ ન હોં કે અપને ઘરવાલોં ખુસૂસન બીવી બચ્ચોંકે લિયે વક્ત ન નિકાલ સકેં.

● હઝરત અબ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન આસ (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે મુઝે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : અય અબ્દુલ્લાહ! મુઝે ખબર દી ગઈ હૈ કે તૂ દિનકો રોઝા રખતા હૈ, ઔર રાતકો કિયામ કરતા હૈ, મૈંને કહા ક્યૂં નહીં અય અલ્લાહકે રસૂલ! આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, ઐસા ન કર, રોઝા રખ, ઈફતાર ભી કર, ઔર સો ભી, ઔર કિયામ ભી કર (યાની તહજ્જુદ પઢ), તેરે જિસ્મકા તુઝ પર હક હૈ, તેરી આંખકા તુઝ પર હક હૈ. જિસને હમેશાકા રોઝા રખ્ખા ઉસને રોઝા નહીં રખ્ખા. હર માહકે તીન રોઝે હમેશાકે રોઝોંકા સવાબ રખતે હૈં. હર માહમેં તીન રોઝે રખ્ખા કર. હર માહમેં (એક) કુરઆન પઢાકર, મૈંને કહા કે મુઝે ઉસસે ઝિયાદાકી તાકત હૈ. ફરમાયા : રોઝા રખ, અફઝલ રોઝા દાઉદ (અલૈ.) કા રોઝા હૈ ઔર વો એક દિન રોઝા રખના, ઔર એક દિન ઈફતાર કરના હૈ. ઔર હર સાત રાતોંમેં એક મરતબા કુરઆન મજીદ પઢ લિયા કર ઔર ઉસ પર ઝિયાદા ન કર. (મુત્તફક અલૈહ કમા ફીલ મિશ્કાત)

ઈસ હદીસસે માલૂમ હુવા કે રાતભર દીની કામોં (નમાઝ, રોઝા ઔર તિલાવતે કુરઆન) મેં મશ્ગૂલ રેહકર અપને બીવી, બચ્ચોં ઔર દૂસરે હકદારકો ઉસકે હુકૂકસે મેહરૂમ રખના યે બાત અલ્લાહ તઆલાકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કો પસંદ નહીં. તો વો હઝરાત જો દુનિયાવી કારોબાર ઔર ઉસકી મશ્ગૂલિયતમેં ખોકર અપને બીવી બચ્ચોંકે લિયે વક્ત નહીં નિકાલ પાતે, ઉનકી યે હરકત અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કો કૈસે પસંદ આએગી. ખૂબ સમઝ લેં.

(૩૭) બગૈર કિસી સખ્ત મજબૂરીકે કભી ભી લંબી મુદ્દતકે લિયે બીવીકો ઘરમેં અકેલા ન છોડેં, ખાસ તૌરસે ઔલાદ ન હોનેકી સૂરતમેં. (ઈસ તરહ બીવીકો લંબી મુદ્દત તન્હા છોડકર દયારે ગૈરમેં આનેવાલે બહોત સારે હઝરાતકે ઘર ઉજડતે આપ ઔર હમને દેખે હૈં.

(૩૮) હસ્બે તાકત બીવીકો કભી કભી ઘરસે બાહિર કરીબ કિસી મકામ પર (જહાં ફહ્હાશી યા ફિતનાકા ખૌફ ન હો) યા કિસી અઝીઝો અકારિબ ઔર દીનદાર ઘરાનોંમેં લે જાતે રેહના ચાહિયે કે ઉસસે ઉસકા ગમ વ ફિક્ર હલકા હો જાતા હૈ.

(૩૯) કિસી મઆમલેમેં ખુસૂસન ઘરેલૂ ઈન્તિઝામી ઉમૂરમેં અપની હી રાય પર મર્દકો ઈસરાર ન કરના ચાહિયે, ઔર જબ કભી ઉસકી રાયકે ખિલાફ

કોઈ કામ કરના ઝરૂરી સમઝે તો પેહલે ઔરતકો ઉસકી ઈફાદિયત (ફાઈદા) બતલાકર ખૂબ મુત્મઈન કર લે, ઔર કભી કભી ઔરતસે અપને ઘરેલૂ મઆમલાતમેં મશ્વરા લેતે-રહેં, ઉસસે ઔરતકે દિલમેં આપકી મુહબ્બત બઢેગી, ઔર વો એહસાસે કમતરીમેં મુબ્તલા ન હોગી.

(૪૦) ઘરસે બાહિર નિકલનેસે પેહલે અપની બીવીકો અલ વિદાઅ કરના ચાહિયે ઔર દાખિલ હોતે વક્ત ઉસે સલામ કરના ચાહિયે ઔર યે અલ વિદાઈ સલામ એક બોસેકે સાથ હો તો ક્યા હી બાત હૈ.

● હઝરત કતાદા (રદિ.) સે રિવાયત હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : જબ તુમ ઘરમેં દાખિલ હોને લગો તો ઘરવાલોંકો સલામ કહો. ઔર જબ અલ વિદાઅ હોને લગો તો ભી ઘરવાલોંકો સલામ કહો.

(રવાહુ બૈહકી ફી શઅબુલ ઈમાન)

ઔર હઝરત અનસ (રદિ.) ફરમાતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને (ઉનસે) ફરમાયા : અય બેટા : જબ તૂ અપને ઘરવાલોં પર દાખિલ હો તો ઉનકો સલામ કહો. (યે સલામ) તુઝ પર ઔર તેરે ઘરવાલોંકે લિયે બાઈસે બરકત હોગા.

(રવાહુ તિરમિઝી કમા ફીલ મિશ્કાત બાબે સલામ)

● ઔર કુરઆન પાકમેં આમ ઘરોંમેં ભી દાખલેકે વક્ત ઈજાઝત લેકર ઔર સલામ કરકે દાખિલ હોનેકા હુકમ હૈ. અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા : (**ફઈઝા દખલ્તુમ્ બુયૂતન્ ફસલ્લિમૂ અલા અન્ફુસિકુમ્ તહિય્યતમ્ મિન્ ઈન્દિલ્લાહિ મુબારકતન્ તય્યિબતહ. કઝાલિક યુબય્યિનુલ્લાહુ લકુમુલ્ આયાતિ લઅલ્લકુમ્ તઅ્કિલૂન**) (સૂ. નૂર : ૬૧) ફરમાયા : (ફિર જબ કભી જાને લગો ઘરોંમેં તો સલામ કહો અપને લોગોં પર. (યે) નેક દુઆ હૈ અલ્લાહકી તરફસે બરકતવાલી સુથરી. યૂં ખોલતા હૈ અલ્લાહ તુમહારે આગે અપની બાતેં તાકે તુમ સમઝ લો).

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ : (ઔર તકય્યુદ ફરમાયા સલામકા આપસકી મુલાકાતમેં. ક્યૂંકે ઈસસે બેહતર દુઆ નહીં. જો લોગ ઈસકો છોડકર દૂસરે અલ્ફાઝ ઘડતે હૈં અલ્લાહ તઆલાકી તજવીઝસે ઉનકી તજવીઝ બેહતર નહીં હો સકતી).

ઈસી તરહ સૂરએ નૂર આયત નંબર ૨૭ મેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં : (અય ઈમાનવાલો! કિસી ગૈરકે ઘરમેં અપને ઘરોંકે સિવા મત દાખિલ હુવા કરો જબ તક ઈજાઝત ન લે લો. ઔર સલામ કર લો ઉન ઘરોં પર, યે બેહતર હૈ તુમહારે હકમેં તાકે તુમ યાદ રખ્ખો. ફિર અગર ન પાઓ ઉસમેં કિસીકો તો ઉસમેં ન જાઓ જબ તકકે તુમકો ઈજાઝત ન મિલે. ઔર અગર તુમકો જવાબ મિલે કે

વાપસ ચલે જાઓ તો તુમ વાપસ ચલે જાઓ. ઉસમેં તુમહારે લિયે સુથરાઈ હૈ. ઔર જો કુછ તુમ કરતે હો અલ્લાહ જાનતા હૈ).

યાની વો તુમહારે આમાલે કલ્બિયા ઔર કાલબિયાસે બાખબર હૈ. જૈસા કુછ કરોગે ઔર જિસ નિય્યતસે કરોગે હક તઆલા ઉસકે મુનાસિબ જઝા દેગા. ઔર ઉસને અપને ઈલ્મે મુહીતસે તમામ ઉમૂરકી રિઆયત કરકે યે અહકામ નાઝિલ કિયે હૈં.

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ : યાની ખાસ અપને હી રેહનેકા જો ઘર હો, ઉસકે સિવા કિસી દૂસરેકે રેહનેકે ઘરમેં યૂંહી બેખબર ન ઘુસ જાએ. ક્યા જાને વો કિસ હાલમેં હો? ઔર ઉસ વક્ત વો કિસીકા અંદર આના પસંદ કરતા હૈ યા નહીં? લિહાઝા અંદર જાનેસે પેહલે આવાઝ દેકર ઈજાઝત હાસિલ કરે. ઔર સબસે બેહતર આવાઝ સલામકી હૈ (યાની મિલનેવાલા અસ્સલામુ અલૈકુમ બોલકર ઈસ બાતકી તરફ ઈશારા કર રહા હૈ કે ખતરેકી બાત નહીં સલામતીવાલી બાત હૈ).

હદીસમેં હૈ કે તીન મરતબા સલામ કરે ઔર દાખિલ હોનેકી ઈજાઝત લે. અગર તીન બાર સલામ કરનેકે બાદ ભી ઈજાઝત ન મિલે તો વાપસ ચલા જાએ.

ફીલ હકીકત યે ઐસી હકીમાના તાલીમ હૈ કે અગર ઉસકી પાબંદી કી જાએ તો સાહિબે ખાના (ઘરવાલે) ઔર મુલાકાતીકે હકમેં બેહતર હૈ. મગર અફસોસ આજ મુસલમાન ઉન મુફીદ હિદાયાતકો છોડતે જાતે હૈં જિનકો દૂસરી કૌમેં ઉનહીસે સીખકર તરક્કી કર રહી હૈં.

(ઔર અગર યે માલૂમ હુવા હો કે ઘરમેં કોઈ મૌજૂદ નહીં, તબ ભી દૂસરેકે ઘરમેં બગૈર માલિક વ મુખ્તારકી ઈજાઝતકે મત જાઓ. ક્યૂંકે ગૈરકી મિલ્ક (યાની જાઈદાદ) મેં બગૈર ઈજાઝત તસર્રુફકા કોઈ હક નહીં. ન માલૂમ બે ઈજાઝત ચલે જાનેસે ક્યા ઝગડા પેશ આ જાએ. હાં સરાહતન યા દલાલતન ઈજાઝત હો તો કોઈ મુઝાઈકા (હરજ) નહીં.

(ઔર અગર ઈજાઝત લેનેકે બાદ આપકો જવાબ મિલતા હૈ કે વાપસ ચલે જાઓ અભી મુલાકાતકા વક્ત નહીં હૈ તો) ઐસા કેહનેસે બુરા ન માનો. બસા ઔકાત આદમીકી તબીઅત કિસીસે મિલનેકો નહીં ચાહતી, યા હરજ હોતા હૈ, યા કોઈ ઐસી બાત કર રહા હૈ જિસ પર ગૈરકો મુત્તલેઅ કરના પસંદ નહીં કરતા, તો તુમકો ક્યા ઝરૂરત હૈ કે ઉસ પર બોઝ ડાલો (ઔર ખ્વાહ મ ખ્વાહ ઉસે તંગ કરો). ઈસ તરહ બાર ખાતિર (બોઝ) બનનેસે તઅલ્લુકાત સાફ નહીં રેહતે (ઔર નફરત આપસમેં જનમ લેતી હૈ, ઔર ઈસ્લામમેં ઈસ તરહકે જો હુકમ દિયે જાતે હૈં

વો તો નફરતકો ખતમ કરને ઔર આપસમેં મુહબ્બત બઢ઼ાનેકે લિયે હૈં).

મુઅલ્લિફ અર્ઝ કરતા હૈ કે : મુસ્લિમ ઔર ગૈર મુસ્લિમ હઝરાતકો ઈસ્લામકે ઈન મઝકૂર અહકામમેં ગૌર કરના ચાહિયે કે અલ્લાહ તઆલાને અપને બંદેકો હર હર કામમેં કિસ તરહ સુખ પહોંચાને ઔર ઉસકી તકાલીફકો દૂર કરનેકી રિઆયત કર રખ્ખી હૈ).

બીવી અપને ખાવિંદકા દિલ કૈસે જીત સકતી હૈ?

ઈન અસ્બાબકો ઈખ્તિયાર કરનેસે ઔરત એક સાલેહ બીવી ઔર ખાવિંદકી મુહબ્બત વ ઈખ્લાસ ઔર એહતિરામકી માલિક બન સકતી હૈ ઔર ખાવિંદકે દિલ પર હુકમરાની કર સકતી હૈ.

(૧) ખાવિંદ અપની બીવીકી નસીહતસે કભી ખૂશ નહીં હોતા (ઈલ્લા માશા અલ્લાહ) ક્યૂંકે નસીહત કરનેવાલા જિસકો નસીહત કરતા હૈ અપનેકો ઉસસે બડા સમઝતા હૈ જો કે ખાવિંદ નહીં ચાહતા. ક્યૂંકે ઉસસે ખાવિંદકે ઉન ઉયૂબકા ઈઝહાર હોતા હૈ જિનહેં ખાવિંદ અપની બીવીસે છુપાના ચાહતા હૈ. તો અગર ખાવિંદકો નસીહત કરનેકા ખયાલ હો તો ઐસે તરીકેસે કરે કે ઉસે મેહસૂસ ન હો. મસલન અપની પડોસનકે શૌહર યા અપની કિસી સહેલીકે શૌહરકા વાકિઆ સુનાકર નસીહત કરે. ઔર સાથ હી યે ભી ઉસ પર ઝાહિર કરે કે ઉસકા અપના શૌહર તો મિસાલી શૌહર હૈ ઉસમેં કોઈ ઐબ વ કમી નહીં, ઈસ તરહ જલ્દ હી વો ઈસ આદતસે બાઝ આ જાએગા.

(૨) મર્દકા હર જગહ ઔર હર ચીઝમેં ખૂદ ગાલિબ રેહને પર ઈસરાર હોતા હૈ ઔર વો કોશિશ કરતા હૈ કે બીવીકે મુકાબલામેં ખૂદકો કવી, મઝબૂત ઔર સચ્ચા સાબિત કરે ચાહે ઝૂઠા હી ક્યૂં ન હો (ઈલ્લા મન રહિમલ્લાહ) વો ઔરત ઈન્તિહાઈ કાબિલે અફસોસ હૈ જો અપને ખાવિંદ પર ગાલિબ આનેકી કોશિશ કરે, તો સિવાએ નાકામી ઔર બદ બખ્તીકે ઔર કુછ ઉસકે હાથ ન આએગા. ઈસ લિયે ઔરત અગર અપને ઘરકી બકા ઔર અપની સલામતી ચાહતી હૈ તો ઉસે અપને ખાવિંદકે સામને અપની હાર ઔર કમઝોરીકા ઈઝહાર કરના ચાહિયે અગરચે વો હક પર હી હો. ઈસ તરહ કરનેસે ઉસકી મુહબ્બત ઔર આરામ વ આસાઈશકી ફિક્ર ખાવિંદકે યહાં ઔર ઝિયાદા હો જાએગી.

● મગર યાદ રહે કે વો ખાવિંદ જો હર મઆમલામેં (ખ્વાહ ઝૂઠા હી ક્યૂં ન હો) બીવી પર ગાલિબ હી રેહને પર ઈસરાર કરતા હૈ ઔર કિસી ભી મઆમલામેં

સબ્ર ઔર બુર્દબારીકા મુઝાહિરા નહીં કરતા, ઐસે શખ્સકે બારેમેં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા એક હદીસમેં ઈરશાદ હૈ (યગ્લિબુહુન્ન લઈમ) કે કમીને કિસમકે શૌહર (અપની) ઔરતોં પર ગાલિબ આ જાતે હૈં. (યાની મારધાડ શુરૂ કર દેતે હૈં, જૂતે, ઘોંસે ઔર ડંડે લગાકર ઉન બેચારી ઔરતોં પર ગાલિબ આ જાતે હૈં) (રૂહુલ મઆની ૫/૧૪) યાદ રહે કે યે હદીસ મઅ તબ્સિરાકે પેહલે બાબમેં ગુઝર ચુકી હૈ.

(૩) મર્દ અપની સાખ્ત ઔર તાકતકે એઅતિબારસે ઉમૂમન ઔરતસે તાકતવર હોતા હૈ. ઈસ બિના પર વો અપની મરદાનગી ઔર તસલ્લુતકો (હાવી રેહનેકો) ઔરત પર સાબિત કરના ચાહતા હૈ. ઔર ઔરતકા અપને શૌહરકી કમઝોરિયોંકા ઈઝહાર ઉસે નાગવાર હોતા હૈ. ઉસસે વો ઔર ઝિદ પર ઉતર આતા હૈ. ઔર ઐસા બહોત હી કમ દેખા હૈ કે ઔરત અપને ખાવિંદકો બદલતી હૈ. અકલમંદ ઔરત વો હૈ જો અપની ઔર અપને ખાનદાનકી સલામતી અપની ખાવિંદકી રઝામેં તલાશ કરતી હૈ. ઔર અપની કિસ્મત પર રાઝી હોકર મર્દકી તબીઅતકો બદલનેકે બજાએ ખૂદકો બદલતી હૈ. જો ભી ઔરત અપને ખાવિંદકી શખ્સિયતકો બદલને પર ઈસરાર કરેગી વો ખૂદ અપની કિસ્મતકો ખોટા કરેગી, ઔર દૂસરોંકો ભી પરેશાન કરેગી. ઉસકી સઆદત ઉસીમેં હૈ કે વો ખાવિંદકે ફૈસલોં પર રાઝી રહે, અગર યે ઉસકે બસકી બાત ન હો તો જિતના જલ્દ હો સકે ઉસસે જુદાઈ ઈખ્તિયાર કર લે.

(૪) અખ્ખડ (બદતમીઝ), ખુશ્ક મિઝાજ, બદઝબાન, મુતકબ્બિર ઔર તેઝ તબીઅતવાલે શૌહરકી ઈસ્લાહકે લિયે ઔરતકો અપની તબીઅતમેં શફકત ઔર નરમીકા માદ્દા પૈદા કરના ચાહિયે કે ઉસસે મુતાસ્સિર હોકર વો સાબિર, નરમ મિઝાજ ઔર મુતીઅ (તાબેદાર) હો જાએગા. તજુર્બા યે હૈ કે ઈસ તરહ કરનેસે વો અપની સરકશી વ તકબ્બુર છોડકર એક સુલહ પસંદ, મઆફી માંગનેવાલે બચ્ચેકી તરહ હર મુમકિન તરીકેસે અપની બીવીકી રઝાજોઈકી ફિકરમેં લગ જાતા હૈ, વરના કમ અઝ કમ યે હૈ કે પેહલેસે ઉસમેં કદરે બેહતરી આ જાતી હૈ. કિસીને ક્યા ખૂબ કહા હૈ.

જો કામ ન તાકતસે સંવરતે દેખે
જો કામ ન દૌલતસે નિપટતે દેખે
જિસ કામકે કરનેસે થી આજિઝ દુનિયા
વો કામ મુહબ્બતસે નિકલતે દેખે

(૫) શૌહર રોઝમર્રા ઝિંદગીકી જુઝઈયાત ઔર બચ્ચોંકી છોટી મોટી

મુશ્કિલાત વ મસાઈલમેં દખલ દેના પસંદ નહીં કરતા, તો ઔરતકો જહાં તક હો સકે બચ્ચોંકે ઉન મસાઈલસે મર્દકો ફારિગ રખના ચાહિયે. બકદ્ર ઝરૂરત હી ખાવિંદસે મુરાજિઅત કરની (મદદ લેની) ચાહિયે. ઘરમેં બચ્ચે ચૂંકે માંકે પાસ હી બૈઠતે ઔર ઉસીકે ઈર્દગિર્દ ઝિયાદા રેહતે હૈં. લિહાઝા ઔરતકો ચાહિયે કે વો ઘરમેં દીની માહોલ પૈદા કરનેમેં ખાવિંદકા સાથ દે, ઔર બચ્ચોંકી નમાઝ, રોઝા, કુરઆન પાકકી રોઝાના તિલાવત ઔર ઉનકે સ્કૂલકે કામકા ખયાલ રખ્ખે, ઔર ઉનકો અખ્લાકે હસના સિખાએ, ઔર અપને દીનકી ખૂબિયાં ઉનકે સામને કિસ્સે ઔર કહાનિયોંકી શકલમેં બયાન કરે.

● ઉસકી એક સૂરત યે હૈ કે કિસી અચ્છે આલિમ બાઅમલકે ઝરીએ કિસી દીની કિતાબકા ઈન્તિખાબ કરકે, દસ પંદરહ મિનિટ રોઝાના વોહી કિતાબ બચ્ચોંકો સુનાઈ જાએ. મગર અફસોસ કે આજકા મુસલમાન અપને બચ્ચોંકે સ્કૂલકે કામકી તો બીવીકો ડાંટકર બિલા નાગા કરાનેકી તલ્કીન તો કરતા હૈ. હત્તાકે માલ ખર્ચ કરકે ટ્યૂશન ભી પળ્હાતા હૈ. બાવજૂદ ઉસકે કે તાલીમી નિસાબકી વો કિતાબેં કિસી ફિરંગીકી બનાઈ હુઈ હોતી હૈં. મગર મુહમ્મદ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે દીનકી કિતાબોંકો બચ્ચોંકે ઝહનમેં ડાલનેકા ઝિંદગીભર કોઈ ઈન્તિઝામ ઔર એહતિમામ નહીં કરતા, બસ બચ્ચોંકો કુરઆન પાક નાઝિરા પળ્હવા લેનેકો દીનકી બહોત બડી ખિદમત તસવ્વુર કરતા હૈ. સચ કહા હૈ કિસીને કે (ફિક્રે હર કસ બકદ્રે હિંમત ઓસ્ત) જૈસી કિસીકી અકલ હૈ વૈસી હી ઉસકી સોચ વ ફિક્ર હૈ.

(અફસોસ હૈ ઝાલિમ તેરી મુસલમાની પર) અગર તુઝે બડા હી બનનેકા શૌક હૈ તો તુઝે માલૂમ હોના ચાહિયે કે જિતને મુસલમાન બાદશાહ ગુઝરે હૈં વો અપને ઝમાનેમેં ચોટીકે ઉલમાસે અપને શેહઝાદોંકી દીની તાલીમ વ તરબિયતકા ઈન્તિઝામ વ એહતિમામ કિયા કરતે થે તાકે વો અખ્લાકે મુહમ્મદિયાસે મુઝય્યન હોકર ઝિંદગી ગુઝારેં.)

ઔર બીવીકો ચાહિયે કે વો તમામ કામ બચ્ચોંસે પ્યાર વ મુહબ્બતકે સાથ કરાનેકે અલાવા ઉનકી ગલત ઔર નાજાઈઝ કિસમકી હરકતોં પર ભી કડી નઝર રખતે હુએ ઉનસે બાઝ રેહનેકી તલ્કીન કરકે ખાવિંદકી ઘરેલૂ ઝિમ્મેદારીકો કમ કરનેમેં મદદ દે, હક તઆલા ફરમાતે હૈં : (કે તુમ અપને આપકો ઔર અપને ઘરવાલોંકો ઉસ આગસે બચા લો જિસકા ઈંધન પત્થર ઔર ઈન્સાન હૈં).

(સૂ. તહરીમ : ૬)

લિહાઝા બીવીકો ચાહિયે કે વો ખાવિંદકી ઈસ સિલસિલેમેં મદદ કરકે અપને

આપકો ઔર અપની ઔલાદકો જહન્નમકી આગસે બચાનેકી કોશિશ કરે.

(૬) ઝિયાદા તન્કીદ (નુકતાચીની) ઔર નાજાઈઝ મુતાલબાતકી કસરતસે ઔર હર બાત પર મુસીબત વ ગુસ્સેકા ઈઝહાર ઔરતકો ઉસકે ખાવિંદસે દૂર ઔર મુહબ્બતકો ખતમ કર દેતા હૈ.

(૭) ખાવિંદ અગર થકામાંદા, યા ગુસ્સેમેં હો તો ઉસસે લડાઈ ઝગડા ન કરના ચાહિયે બલ્કે ઐસી બાતકો દૂસરે વક્તકે લિયે છોડ દે ઉસીમેં ઉસકી બેહતરી હૈ.

(૮) ઔર ખાવિંદ અગર કિસી ઐસે અહમ ઔર જાઈઝ કામમેં મશ્ગૂલ હો, જો ઉસકા મશ્ગલા ભી હો ઔર ઉસકો મેહબૂબ ભી હો તો બીવીકો ચાહિયે કે વો ઐસે વક્તમેં ઉસકો અપની તરફ માઈલ કરનેકી કોશિશ ન કરે, બલ્કે અપની ઉસ ખ્વાહિશકો દૂસરે વક્તકે લિયે છોડ દે, ક્યૂંકે ઐસે મૌકા પર અપની તરફ મુતવજ્જેહ કરનેસે ખાવિંદકો બહોત તકલીફ હોતી હૈ, ઔર ઔરતસે એક ગુના નફરત હોને લગતી હૈ. હાં અગર કોઈ બહોત હી અહમ કામ હો તો હિકમતે અમલીસે ઉસ કામકી તરફ તવજ્જોહ દિલાએ.

(૯) સમઝદાર ખાતૂન અપને ખાવિંદકો અપની ઝિંદગીમેં ઉસકી અહમિયત ઔર ફરાઈઝકા એહસાસ દિલાતી હૈ ઔર ઉસે બાવર કરાતી હૈ (યાની યકીન દિલાતી હૈ) કે ઉસકી શખ્સિયત કવી ઔર મઝબૂત હૈ, ઔર અપને હી ખાવિંદકી કામિયાબિયાં ઉસે બતાકર ઉસકે સામને ખૂશીકા ઈઝહાર કરતી હૈ.

(૧૦) ખાવિંદકો બીવીસે યે ઉમ્મીદ હોતી હૈ કે વો ઉસસે મુહબ્બત વ એહતિરામ ઔર ઈતાઅત વ ફરમાંબરદારી કરે, અચ્છે કામ પર ઉસકી તારીફ કરે, ઔર હર હાલમેં અલ્લાહકા શુક્ર અદા કરે, ખાવિંદકી તરફસે ઉસકી ખ્વાહિશકો પૂરા કરનેમેં કભી કોતાહી હો જાએ તો નાશુક્રી ન કરે, બલ્કે વો અપને ઘરમેં બાદશાહે મમલિકત યા કમ અઝ કમ વઝીરે દાખલાકી તરહ રહે.

● (મુઅલ્લિફ અર્ઝ કરતા હૈ : મગર ઉસકા યે મતલબ હરગિઝ નહીં કે ખાવિંદ ઉસકે જઝબાત હીકો ઠુકરાતા ચલા જાએ, કે એક તો ઉસકી ખ્વાહિશકો થકાન, બીમારી, વક્ત યા તાકત ન હોનેકી વજહસે પૂરા નહીં કર પાતા. દૂસરા ઉસકો ઉસ મૌકા પર ઐસી બાતેં (જિસકા તઅલ્લુક તકદીરસે હૈ, મસલન બચ્ચોંકા ઝિયાદા હોના વગૈરહ) સુનાકર અપને રો'બ ઔર દબદબેકો બહાલ રખનેકી કોશિશ કરતા હૈ; જિસસે ઉસકા દિલ છલની હો જાએ. ઐસે મૌકા પર ઔરતકી દિલજોઈ ઔર દિલદારીકે ચંદ મીઠે બોલ બોલકર ઉસકો ખૂશ કરનેકી કોશિશ

કરની ચાહિયે. ન યે કે ઉસ બેચારીકો જો અપને માં બાપ, બહેન ભાઈ ઔર ઘરબારકો છોડકર સિર્ફ એક ખાવિંદકી હો ગઈ, અપની જવાની ખાવિંદકે નફાકે લિયે વકફ કર દી, ખાવિંદકે પાસ આકર કઈ બચ્ચોંકી માં બનકર બીમારિયોંમેં મુબ્તલા હો ગઈ, ફિર ઉસકો યે ધમકી દી જાએ કે મેરે સાથ રેહના હૈ તો યૂંહી રેહના હોગા વરના આપકો મેરી તરફસે અપના ફૈસલા કરનેકી ઈજાઝત હૈ. ઐસે શૌહરોંકો સોચના ચાહિયે કે અગર ઉનકી બેટી યા બહેનકે સાથ અગર કોઈ યેહી સુલૂક કરે તો ક્યા વો બરદાશ્ત કર લેંગે? યા ઉનકી નીદેં હરામ હો જાએંગી.

લિહાઝા ખાવિંદકો હર બાત સોચ સમઝકર કરની ચાહિયે. ઔર જૈસા કરોગે વૈસા ભરોગે કે જુમ્લાકો ન ભૂલના ચાહિયે. ઔર મોમિનકી યે નિશાની હૈ કે નસીહત ઉસકો નફા દેતી હૈ. ચુનાંચે કુરઆન પાકમેં ઈરશાદ હૈ : **(વ ઝક્કિર્ ફઈન્નઝ્ઝિક્રા તન્ફઉલ્ મુઅ્મિનીન)** (સૂ. ઝારિયાત : ૫૫) (અય નબી સ.અ.વ.) ઔર આપ નસીહત કરતે રહેં, બેશક નસીહત મોમિનીનકો નફા દેતી હૈ.)

ઈસ લિયે હમને ઈસ બાત પર તંબીહ કરના મુનાસિબ સમઝા કે શાયદ કિસી માં કે લાલકો ઈસ નસીહતસે ફાઈદા હો.

(૧૧) સમઝદાર ઔરત લેહસન (લસણ) પ્યાઝ વગૈરહ જૈસી બદબૂદાર ચીઝોંસે ઘરકો સાફ રખતી હૈ તાકે બદબૂસે અલ્લાહકે ફરિશ્તે ઔર ઉસકા મર્દ પરેશાન ન હો. ઔર ચાહિયે કે દોનોં એક દૂસરેકી નાપસંદીદા બદબૂસે મેહફૂઝ રહેં. અગર મુમકિન હો તો ઔરત ખાવિંદકે આનેસે થોડી દેર પેહલે ઘરમેં ખૂશ્બૂ છિડક દે તાકે ઉસકી તબીઅતમેં નિશાત (ખૂશી) પૈદા હો.

(૧૨) એક દૂસરેકી જાઈઝ પસંદ ઔર ખૂશીમેં શરીક હોને ઔર એક દૂસરેકી ખૂશીકા એહતિરામ કરનેસે આપસમેં ઈન્તિહાઈ મુહબ્બત વ હમ આહંગી પૈદા હોતી હૈ જો કે ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકા મકસૂદ હૈ.

(૧૩) ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકી સઆદત વ ખૂશીકે અવામિલ વ મુઅસ્સેરાતમેંસે કનાઅત, સબ્ર ઔર ઘરેલૂ ઈકતેસાદી ઔર માલી હાલત પર રાઝી રેહના હૈ. રઝા વ કનાઅતકા તઅલ્લુક મઝબૂત વ બુલંદ માલી હાલતકે સાથ નહીં. ક્યૂંકે બાઝ મરતબા એક રઝા વ કનાઅતસે ઝિંદગી બસર કરતા હૈ જબકે એક માલદાર હોતે હુએ ભી ગૈર માનેઅ ઔર ઈક્તેસાદી હાલત પર નાખૂશ હોતા હૈ.

(૧૪) ઔરતકો ચાહિયે કે અપને ઘરવાલોં યા લડકિયોં ઔર સહેલિયોં વગૈરહમેંસે કિસીકો ભી અપની ઈઝદિવાજી ઝિંદગીમેં દખીલ ન બનાએ. ક્યૂંકે

શૌહર અપને નિજી મઆમલાતકી દૂસરોંકો ઈત્તિલાઅ દેના સખ્ત નાપસંદ કરતા હૈ ક્યૂંકે વો ઈન મઆમલાતકો અપને ઉન મખ્સૂસ ઉમૂરકા હિસ્સા સમઝતા હૈ જો ઉસકી ઈઝ્ઝત વ શરાફતસે તઅલ્લુક રખતે હૈં.

ચુનાંચે મૈં એક ઐસે શખ્સકો જાનતા હૂં જિસને અપની ઔરતકો ઈસી વજહસે તલાક દે દી કે ઉસને બાઝ ઈઝદિવાજી પોશીદા બાતેં અપની પડોસનકો બતા દીં, ફિર ઉસને વો બાતેં અપને શૌહરકો બતા દીં, પડોસનકે શૌહરને ફિર ઉન બાતોંકા તઝકિરા ઉસ પડોસીકે સામને કર દિયા. ચુનાંચે વો ફૌરન ઘર આયા ઔર અપની બીવીકો તલાક દે દી. બસ એક હી આનમેં ઉસને તમામ તઅલ્લુકાતકો મુન્કતેઅ કર દિયા.

ઈસ હરકતમેં સબ મુબ્તલા હૈં ઈલ્લા માશા અલ્લાહ

દોસ્તો! હમારા દીને ઈસ્લામ મુકમ્મલ ઝાબતએ હયાત હૈ. ઉસમેં હર છોટી બડી જિસ ચીઝસે મના કિયા ગયા હૈ ઉસમેં ઐસી હિકમતેં છુપી હુઈ હૈં જિસકા ઈન્સાન તસવ્વુર ભી નહીં કર સકતા. આખિર હદીસ શરીફમેં મિયાં ઔર બીવીકો એક દૂસરેકી ઈઝદિવાજી ઝિંદગીસે મુતઅલ્લિકા પોશીદા બાતેં બતાનેસે જો મના કિયા ગયા હૈ ઉસમેં કોઈ તો બાત ઝરૂર હોગી. મગર ક્યા કિયા જાએ ઔર કિસકો કહા જાએ કે બડે બડે સૂરમે (બહાદુર) અલ્લાહ તઆલા ઔર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી મુહબ્બતકે દાવેદાર ઉસમેં મુબ્તલા હૈં. ઈસ હદીસકો પઢેં ઔર ફિર સોચેં કે હમ ક્યા કેહ રહે હૈં ઔર ક્યા કર રહે હૈં.

ઈમામ અબૂ દાઉદ (રહ.) ને હઝરત અબૂ હુરૈરહ (રદિ.) સે એક લંબી હદીસ નકલ કી હૈ જિસકે આખિરમેં યે અલ્ફાઝ હૈં, ફરમાયા : (.....ફિર નબીએ કરીમ સ.અ.વ. સહાબએ કિરામકે સામને તશરીફ લાએ ઔર પૂછા : ક્યા તુમમેંસે કોઈ ઐસા આદમી હૈ જબ વો અપની બીવીકે પાસ સોહબતકે લિયે આતા હૈ, ફિર દરવાઝા બંદ કરતા હૈ, ઔર અપને ઉપર પરદા ડાલતા હૈ, ઔર અપને આપકો (સોહબતકે વક્ત) અલ્લાહ તઆલાકે દિયે હુએ પરદેસે છુપાતા હૈ? તો સહાબાને અર્ઝ કિયા, જી હાં.

ફિર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે ફિર વો શખ્સ (જો અપની બીવીસે ઈસ હાલતમેં સોહબત કરકે આયા) કિસી મજલિસમેં બૈઠતા હૈ ઔર

કેહતા હૈ કે મૈંને (અપની બીવી) કે સાથ ઐસે કિયા, ઔર મૈંને ઐસે કિયા (યાની વો બીવીકે સાથ અપની સોહબત ઔર મુજામઅત (હમબિસ્તરી) કી શકલ ઔર હૈઅત બયાન કરતા હૈ) રાવી કેહતે હૈં કે સહાબા યે બાત સુનકર ખામોશ રહે (ઔર કોઈ જવાબ ન દિયા).

ઉસકે બાદ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ઔરતોંકે સામને તશરીફ લાએ ઔર પૂછા : ક્યા તુમમેંસે કોઈ ઔરત ભી ઐસી બાતેં કરતી હૈ? (યાની ખાવિંદ સોહબતકે વક્ત જો તુમહારે સાથ કરતા હે ફિર તુમ ઉસકો અપની સહેલિયોંકો બતાતી હો) પસ ઔરતેં યે બાત સુનકર ખામોશ રહીં (ઔર કોઈ જવાબ ન દિયા).

ઉસકે બાદ એક નૌજવાન લડકી અપને એક ઘુટનેકે બલ ખડી હુઈ ઔર ગરદન ઉંચી કી તાકે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ઉસકો દેખકર ઉસકી બાતકી તરફ તવજ્જોહ દેં. ફિર કેહને લગી : યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! બેશક મર્દ બાતેં કરતે હૈં ઔર ઔરતેં ભી ઐસી બાતેં કરતી હૈં (જો આપ પૂછ રહે હૈં).

ઉસકે બાદ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : ક્યા તુમહેં માલૂમ હૈ કે ઐસી બાતેં કિસકે સાથ મુશાબહત રખતી હૈં? ફિર ખૂદ હી ફરમાયા : ઉસ શખ્સકી મિસાલ બેહયાઈ ઔર બેહૂદગીમેં ઉસ શયતાનાકી તરહ હૈ જો એક શયતાનકો કિસી ગલીમેં મિલતી હૈ, વો ઉસકો વહીં પકડ લેતા હૈ. ઔર તમામ લોગોંકે સામને અપની શહવતકો પૂરા કરતા હૈ.

(ઔર એક હદીસમેં શયતાના ઔર શયતાનકી જગહ ગધા ગધીકે અલ્ફાઝ હૈં જો બરસરે આમ (ખુલે આમ) બદકારી કરતે હૈં).

ઈમામ અહમદકી રિવાયત હૈ : નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : (જો ઔરત ખૂશ્બૂ લગાકર ઘરસે બાહિર નિકલે (ઔર) ફિર લોગોંકે પાસસે ગુઝરે તાકે લોગ ઉસકી ખૂશ્બૂસે મેહફૂઝ હોં, યે ઔરત ઝાનિયા હૈ).

(રવાહુ ઈમામ અહમદ કમા ફી સહીહ જામેઅ હદીસ નં. ૨૭૦૧)

આજ હમારી બહૂ બેટિયાં ઔર બીવિયાં ઐસી હી ખૂશ્બૂએં ઈસ્તેમાલ કરતી હૈં. યા હમ ખૂદ ઉનકો ઐસી ખૂશ્બૂએં ખરીદકર દેતે હૈં. ગૌર ફરમાએં બાત કહાં તક પહોંચી હુઈ હૈ. બસ જો ઔરતેં અપને આપકો પઢા લિખ્ખા સમઝતી હૈં ઉનકો અપને નબી (સ.અ.વ.) કી ઈસ હદીસ પર ગૌર કરકે અપના પઢા લિખ્ખા હોનેકા સુબૂત દેના ચાહિયે. વરના નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા મઝકૂરા ફરમાન સુન લેનેકે અલાવા યે જુમ્લા ભી સુન લીજિયે (ઈલ્મે કે રાહે હક ન નમાનદ જહાલત અસ્ત). ઐસા ઈલ્મ જો રાહે રાસ્ત પર ન લાએ વો સરાસર જહાલત હૈ.

એક મિસાલી બીવી

(૧૫) અબ આખિરમેં હમ એક અચ્છી ઔરતકે ચંદ ઔસાફ જો કે (અલ મરઅતુલ મિસાલિયહ) કિતાબમેં ઝિક્ર કિયે ગયે હૈં નકલ કરતે હૈં. મુસન્નિફ લિખતે હૈં :

"એક મિસાલી બીવી કભી યે નહીં ભૂલતી કે વો ઔરત હૈ, અપને મુતાલબાત વ ઝરૂરિયાતકો ઉમદા અંદાઝમેં મર્દકે સામને પેશ કરતી હૈ. વો બાત કરનેકે ફનસે બખૂબી (અચ્છી તરહ) વાકિફ હોતી હૈ. સિર્ફ અપને ખાવિંદસે મુહબ્બત કરતી હૈ. માંકો મુહબ્બતકી સબસે બડી અલામત નહીં સમઝતી, અપને શૌહરકી બાત ખુબ તવજ્જોહસે સુનતી હૈ. વો ઝિદ ઔર તાનાઝની નહીં કરતી, ફુઝૂલ બાતોંસે એહતિરાઝ (પરહેઝ) કરતી હૈ ઔર લેનેસે પેહલે દેતી હૈ, અપની ઝબાનકો કામકાજકે દૌરાન ભી અલ્લાહકે ઝિક્રસે તર રખતી હૈ. બાઝારમેં બહોત કમ જાતી હૈ. બાઝારકી તમામ ઝરૂરિયાત અપને શૌહર યા બાપ ઔર ભાઈકે ઝરીએ પૂરી કરતી હૈ. અપને સુસરાલવાલોંસે અચ્છે તઅલ્લુક રખતી હૈ. વો અમાનતદાર ઔર મુખલિસ હોતી હૈ, ધોકેબાઝ ઔર એહસાન જતાનેવાલી નહીં હોતી, જાનબૂઝકર મરીઝ નહીં બનતી, ઝબાન દરાઝ ઔર શૌહરકી નાફરમાન નહીં હોતી, બેપરવાઈસે કામ નહીં કરતી, ઝૂઠમૂઠ તંગીકા ઈઝહાર નહીં કરતી, ઝૂઠમૂઠ બીમાર નહીં હોતી, ઘરેલૂ કામસે બીમારીકે બહાને જાન નહીં છુડાતી, બલ્કે ઘરમેં દૂસરી ઔરતોંસે બઢ ચઢકર ઘરેલૂ કામમેં મદદ કરતી હૈ, (યાદ રખ્ખેં કે ઝૂઠમૂઠ બીમાર રેહનેવાલી ઔરતેં જવાનીમેં હી બીમારીકા શિકાર હો જાયા કરતી હૈં. ઔર ફિર ઉનકી સારી ઝિંદગી હાય હાયમેં હી ગુઝરતી હૈ, ઔર આખિરકાર વો ઔરત ખાવિંદ ઔર ઔલાદકે લિયે વબાલે જાન બન જાતી હૈ. હદીસમેં જાન બૂઝકર મરીઝ બનને ઔર અપને આપકો જાન બૂઝકર મરીઝ કેહનેસે મના કિયા ગયા હૈ).

મિસાલી બીવી અપની હુકૂમત જમાનેકે લિયે જંગ વ ફસાદ નહીં કરતી, તકબ્બુરસે પાક ઔર અલ્લાહકી તકસીમ પર રાઝી ઔર ઝીનત વ આરાઈશકો અપના નસબુલ ઐન (અસલી મકસદ) નહીં બનાતી. વો એક ઐસી સાલિહા (નેક) ઔરત હોતી હૈ જિસકી તારીફ અઝીમ નબી (સ.અ.વ.) ને યે ફરમાઈ કે સાલિહા ઔરત દુનિયાકી અઝીમ તરીન નેઅમતોંમેંસે એક નેઅમત હૈ કે બાકી તમામ નેઅમતેં ઉસસે હેચ હૈં. ઔર વો ઈમાનિયાતમેં અપને શૌહરકી મુઆવિન

ઔર મદદગાર હોતી હૈ કે ઉસકો નમાઝ, રોઝા, હજ ઔર ઝકાતકી અદાયગી પર ઉભારતી હૈ, નમાઝ ઔર અઝાનકે ઔકાત ઘરવાલે ઔર શૌહરકી સહૂલતકે લિયે યાદ રખતી હૈ, ઉસકો નમાઝ ઔર આઝાનકે વક્ત નીંદસે બેદાર કરતી હૈ. અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) સે મુહબ્બત કરતી હૈ, પાંચ વક્તકી નમાઝ પળ્હતી હૈ, ઔર અપની ઔલાદકો ઉસકી તરગીબ દેતી હૈ, બલ્કે અપને મિલને જુલનેવાલી સહેલિયોંકો દીની કામોંકી તરગીબ દેતી હૈ, અલ્લાહ તઆલા સબકો ઐસી સાલિહા બીવી અતા ફરમાએ, જિસકી તારીફ અલ્લાહ તઆલા ઔર ઉસકે નબી (સ.અ.વ.) ને અપની ઝબાનસે ફરમાઈ હૈ. આમીન.

અલ્લાહ તઆલાને કુરઆન પાકમેં સાલિહા ઔરતોંકી તારીફમેં કલિમાત ઈરશાદ ફરમાએ હૈં **(મુસ્લિમાતિમ્ મુઅ્મિનાતિન્ કાનિતાતિન્ તાઈબાતિન્ આબિદાતિન્ સાઈહાતિન)**. (સૂ. તહરીમ : ૫) ફરમાતે હૈં કે વો ઔરતેં ઈસ્લામ વાલિયાં, ઈમાન વાલિયાં, ફરમાંબરદારી કરનેવાલિયાં, તૌબા કરનેવાલિયાં, ઈબાદત કરનેવાલિયાં, રોઝા રખનેવાલિયાં હૈં...).

બીવીકી મુહબ્બતકી અલામાત

ઔરતકી સબસે મુમતાઝ સિફત ઉસકી મુહબ્બત હૈ. ચુનાંચે જબ ઔરત અપને ખાવિંદસે મુહબ્બત કરતી હૈ તો ઉસકા રોના ભી મુહબ્બતકી બિના પર હોતા હૈ. ઔર ઉસકી મુહબ્બત ઉસકી રફતાર ગુફતાર (બોલ ચાલ) સે ઝાહિર હોતી હૈ. ઔરતકી અપને ખાવિંદસે મુહબ્બતકી મુમતાઝ અલામાત યે હૈં,

● અપની સફાઈ, આરાઈશ ઔર ઝેબો ઝીનતકી ફિકર કરતી હૈ, ઔર ઉસસે ઉસકા મકસદ સિર્ફ અપને ખાવિંદકી ખૂશ્નૂદી હાસિલ કરના હોતા હૈ. વો જાહિલ ઔરતોંકી તરહ લોગોંકો દિખલાવેકી નિય્યતસે લિબાસ નહીં પહેનતી. જૈસાકે આજકલ બિયાહ ઔર શાદિયોંમેં હોતા હૈ, સબ ઔરતોંકે સર પર યેહી ધુન સવાર હોતી હૈ કે મેરા લિબાસ દૂસરોંસે ઘટિયા ન હો, ઔર હાલ યે હૈ કે ઉસકો ગુસલ ઔર વુઝૂકે ફરાઈઝ, વુઝૂ કરનેકા મસનૂન તરીકા ઔર નમાઝ તક નહીં આતી, સારી ઝિંદગી આલા ઔર બાલા (ઉંચા) રેહનેકે ચક્કરમેં ગુઝાર દેતી હૈ, આખિર ઉસી હાલતમેં કબરકે ગળ્હેમેં દબા દી જાતી હૈ. ઔર ચંદ દિન ગુઝર જાનેકે બાદ ઉસકો કોઈ પૂછતા ભી નહીં, બીવી બહેન યા બેટીકી યે લાશ ખૂદ તો મિટ હી ગઈ થી ઔર ઉસકી મિટ્ટી મિટ્ટીમેં મિલ ગઈ થીં, મગર ચંદ સાલ ગુઝર જાનેકે બાદ તૂફાને બાદોબારાં (હવા ઔર બારિશકા તૂફાન) ઉસકી કબરકી

બુલંદિયોંકો ભી મિટાકર રખ દેગા. ઔર યે બાવર (યકીન) કરના મુશ્કિલ હોગા કે વો કભી દુનિયામેં ભી થી. મજઝૂબ (રહ.) ફરમાતે હૈં :

યેહી ધુન હૈ તુઝકો રહૂં સબસે બાલા
હો ઝીનત નિરાલી હો ફેશન નિરાલા
તુઝે હુસ્ને ઝાહિરને ધોકેમેં ડાલા
જિયા કરતા હૈ ક્યા યૂંહી મરનેવાલા?
જગહ જી લગાનેકી દુનિયા નહીં હૈ
યે ઈબરતકી જા હૈ તમાશા નહીં હૈ

● બારબાર અપને ખાવિંદકા નામ લેતી ઔર દૂસરોંકે સામને ઉસકે હુસ્ને સુલૂક પર ફખર કરતી હૈ ઔર ઉસ પર અલ્લાહકા શુક્ર અદા કરતી હુઈ કભી કભી શુકરાનેકે નફલ અદા કરતી હૈ.

● હર વક્ત ઉસકી ઈતાઅત ઔર હર જાઈઝ કામમેં ઉસકી મુવાફિકત કરતી ઔર લબ્બૈક કેહતી હૈ.

● દૂસરી ઔરતોંકે સામને ઉસસે હયા કરતી હૈ.

● ખતરાત વ આફાતસે હર વક્ત ઉસકી હિફાઝતકી ખ્વાહાં હોતી હૈ ઔર તાકતકે મુતાબિક ઉસકો ખૂબ તસલ્લિયાં દેતી હૈ.

બુખારી શરીફમેં હૈ કે હઝરત ખદીજા (રદિ.) ને અપને ખાવિંદ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કો ઉસ વક્ત તસલ્લી દી ઔર ઉનકી ઢારસ (હિંમત) બંધાઈ જબ વો સબસે પેહલે વહીકી આયાતકો ગારે હિરાસે ઈસ હાલતમેં લેકર વાપસ હુએ, કે આપકા કલ્બ મુબારક અઝમતે વહીકી વજહસે ઘભરા રહા થા, ઔર આપ (સ.અ.વ.) ઉસી ઘભરાહટકે આલમમેં હઝરત ખદીજા (રદિ.) સે ફરમા રહે થે **(ઝમ્મેલૂની ઝમ્મેલૂની)** મુઝે કપડેસે ઢાંપ દીજિયે! મુઝે કપડેસે ઢાંપ દીજિયે! તો હઝરત ખદીજા (રદિ.) ને હુઝૂર (સ.અ.વ.) કો કપડેસે ઢાંપ દિયા, હત્તાકે આપકી ઘભરાહટ ખતમ હો ગઈ, ફિર હુઝૂર (સ.અ.વ.) ને હઝરત ખદીજા (રદિ.) કો નુઝૂલે વહીકી પૂરી ખબર સુનાઈ ઔર ફરમાયા કે અલ્લાહકી કસમ! મુઝે અપની જાનકા ખૌફ ઔર ડર હૈ. તો હઝરત ખદીજા (રદિ.) અપને ખાવિંદ જનાબ (સ.અ.વ.) કો તસલ્લી દેતે હુએ ફરમાતી હૈં કે હરગિઝ ઐસા ન હોગા. ખુદાકી કસમ! અલ્લાહ તઆલા આપકો કભી ભી ઝાએઅ ન કરેંગે. આપ તો અપને અઝીઝો અકારિબ પર એહસાન કરતે હૈં. ઔર બેયારો મદદગારકી મદદ કરતે હૈં. ઔર મોહતાજ ઔર ઝરૂરતમંદકો આપ વો ચીઝ દેતે હૈં જો ઉનકો

ગૈરોંસે નહીં મિલતી.

(સુબ્હાનલ્લાહ!) ફિર હઝરત ખદીજા (રદિ.) અપને શૌહર રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કો મઝીદ તસલ્લી દેનેકે લિયે અપને ચચા વરકા બિન નવફલકે પાસ લે ગઈ, જો ઉસ વક્ત ઈન્જીલકે બહોત બડે આલિમ થે.

(બુખારી મઅલ ફતહ નં. ૩)

● ઔરતકી ખ્વાહિશ હોતી હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસ પર ગૈરત કરે ક્યૂંકે યે ઔરતકી ખાવિંદસે મુહબ્બતકી અલામત હૈ.

● હર મુહબ્બત કરનેવાલા ચાહતા હૈ કે અપને મહેબૂબકો રાહત પહોંચાએ. તો ખાવિંદસે મુહબ્બત કરનેવાલી ઔરત અપને શૌહરકી ખિદમત ઔર એહતિરામકા હદ દરજા એહતિમામ કરતી હૈ. ઔર ઉસકી હર રાહતકા ખયાલ ઔર હર તકલીફદેહ ચીઝસે ચાહે હલ્કી હી ક્યૂં ન હો એહતિરાઝ (પરહેઝ) કરતી હૈ, ક્યૂંકે વો જાનતી હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકે યહાં હર છોટી બડી બુરાઈકા હિસાબ ચુકાના હૈ. જૈસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકા સૂરએ ઝિલ્ઝાલમેં ઈરશાદ હૈ : કે "જો ઝર્રા બરાબર નેકી કરેગા વો ઉસે પા લેગા. ઔર જો ઝર્રા બરાબર બુરાઈ કરેગા વો ઉસેં દેખેગા (ઔર ઉસકી સઝા પાએગા).

રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી એક અજીબ બાત

● બંદા અર્ઝ કરતા હૈ કે બીવીકે અલાવા ખાવિંદકો ભી ચાહિયે કે‌વો અપને નબી (સ.અ.વ.) કી ઈત્તિબાઅમેં હર ઉસ મામૂલીસે મામૂલી ચીઝસે ભી પરહેઝ કરે જિસસે ઉસકી શરીકે હયાત (બીવી) કો તકલીફ હોતી હૈ, જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) જિસ તરહ બડે બડે ઔર અહમ કામોંકો નઝમ વ એઅતિદાલસે અંજામ દેતે, તાકે કિસી દૂસરેકો તકલીફ ન હો. ઈસી તરહ મામૂલી કિસમકે કામોંમેં ભી ઉસકા મુકમ્મલ એહતિમામ ફરમાતે કે દૂસરોંકો તકલીફ ન હો.

ચુનાંચે હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં : "ક્યા મૈં તુમહેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કી (એક અજીબ) બાત ન સુનાઉં, રાવી ફરમાતે હૈં હમને કહા : જી હાં! ફરમાને લગીં : એક મરતબા મેરી બારીમેં રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) મેરે પાસ રાતકો તશરીફ લાએ, આપ (સ.અ.વ.) ને બિસ્તર પર અપની ચાદર મુબારક રખ દી. ઔર જૂતે નિકાલ દિયે. ઔર અપને પાંવકે પાસ હી ઉનહેં રખ લિયા. ઔર અપની ચાદરકે એક કોનેકો બિસ્તર પર ફૈલાકર લેટ ગયે. ઈસી તરહ લેટે રહે યહાં તકકે મૈં સમઝી કે આપ સો ચુકે હૈં, ચુનાંચે આપ (સ.અ.વ.) ને અપની ચાદર મુબારક આહિસ્તાસે ઉઠાઈ, ઔર આહિસ્તાસે જૂતા પહેના, ઔર આહિસ્તાસે દરવાઝા ખોલકર નિકલ ગયે, ફિર આહિસ્તાસે દરવાઝેકો બંદ કર દિયા..... આખિર તક. (રવાહુ મુસ્લિમ નં. ૨૨૦૯)

સવાલ : ● ક્યા આપ જાનતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને અપની ચાદરકો આહિસ્તાસે ક્યૂં ઉઠાયા?

● ઔર આહિસ્તાસે જૂતા ક્યૂં પહેના?

● ઔર ફિર આહિસ્તાસે દરવાઝા ક્યૂં ખોલા?

● ઔર ફિર આહિસ્તાસે ઉસે બંદ કિસ વજહસે કિયા?

જવાબ : યકીનન આપ (સ.અ.વ.) ને યે સબ કુછ આહિસ્તા આહિસ્તા ઈસ લિયે કિયા કે કહીં ઉનકી બીવી હઝરત આઈશા (રદિ.) કી નીંદ ખરાબ હોકર ઉનહેં તકલીફ ન હો, હાલાંકે હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) સે હઝરત આઈશા (રદિ.) કો જો મુહબ્બત થી વો ઐસી લારૈબ થી કે ઉસકી કૈફિયત બયાનમેં નહીં આ સકતી, ઔર હઝરત આઈશા (રદિ.) કા નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) સે કિસી કિસમકી નાગવારીકા ઈસ મસ્અલામેં સવાલ હી પૈદા નહીં હો સકતા, લેકિન ઉસકે બાવંજૂદ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) અપની બીવી હઝરત આઈશા (રદિ.) ઔર દૂસરી તમામ બીવિયોંકા

ઈસ કદર ખયાલ કરતે થે કે ઝર્રા બરાબર તકલીફ દેના ભી ગવારા ન થા.

મુસલમાનો! ક્યા બીવિયોંકે હકમેં અપને નબી (સ.અ.વ.) કી ઈસ તરહકી સુન્નતોંકો ઝિંદા કરનેમેં હમ મુસલમાનોંકા કોઈ હિસ્સા નહીં? પસ હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરતકો નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી સુન્નતકો નમૂના બનાના ચાહિયે. અલ્લાહ તઆલા હમ સબ મુસલમાન મર્દ ઔર ઔરતોંકો ઉસકી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન.

માશા અલ્લાહ! બીવી હો તો ઐસી

જૈસાકે હર ઔરતકી આદત હોતી હૈ કે અપને ખાવિંદકે લિયે ઝેબો ઝીનત ઈખ્તિયાર કરતી ઔર સોને ચાંદીકે ઝેવરાતસે આરાસ્તા રેહતી હૈ ઔર ક્યૂં ન હો જબકે ખૂદ ખાલિક વ માલિકકા ઈરશાદ હૈ **(અવમંય્ યુનશ્શઉ ફીલ્ હિલ્યતિ વહુવ ફિલ્ખિસામિ ગૈરૂ મુબીન)**. (ઝુખરુફ : ૧૮) યાની ઔરત આદતન આરાઈશ ઔર ઝેબાઈશમેં પરવરિશ પાતી હૈ. ઔર ઝેવરાત વગૈરહકે શૌકમેં મુસ્તગ્રક રેહતી હૈ.

તો મેરી અહલિયા (બીવી) ઉમ્મે તલહાકે ભી સોનેકે દસ બારહ કંગન થે. એક રાત મૈંને દેખા કે ઉસને વો તમામ કંગન અપની કલાઈયોંસે ઉતારકર રખ દિયે હૈં. તો મૈંને ઉનસે પૂછા કે વો કંગન ઔર ચુડિયાં કહાં ગઈ? તો જવાબ દિયા કે મૈંને ઉનકો ઉતારકર રખ દિયા હૈ. મૈંને પૂછા કે ઐસા ક્યૂં? તો કહા કે મૈં જબ નીંદમેં આપકી તરફ કરવટ લેતી થી તો ઉનકી ખનક ઔર આવાઝસે મુઝે ખતરા હોતા થા કે કહીં આપ અપની નીંદસે બેદાર ન હો જાએં ઔર આપકો તકલીફ ન હો. ઈસ લિયે મૈંને ઉનકો ઉતારકર રખ દિયા. ઉમ્મે તલહાકી યે બાત સુનકર મૈં હૈરાન રેહ ગયા. ઔર કહા કે અય અલ્લાહકી બંદી! તુમ ઈસ હદ તક મેરે આરામ ઔર રાહતકા ખયાલ કરતી હો. માશા અલ્લાહ યે તો એક અજીબ ઔર હૈરાનકુન સિફત હૈ, અલ્લાહ તઆલા તુમહારી ઝિંદગીમેં બરકત દે. ઔર હર ઔરતકો ખાવિંદકે મઆમલામેં આપ જૈસા બનાએ. ઔર ખુદા હર એકકો ઐસી બીવી દે જો ખાવિંદકી મામૂલી તકલીફકા ભી એહસાસ કરે. ફિર મૈંને કહા કે બસ આજકે બાદ ઈન્શા અલ્લાહ આપકો ભી મેરી તરફસે કોઈ તકલીફ ન પહોંચેગી.

ઔર અલ્હમ્દુલિલ્લાહ હક તઆલા શાનુહૂકી તૌફીકસે મૈં ભી ઉસકે સાથ ઐસા હી બતાવ કરતા હૂં. ઔર ખુદા ગવાહ હૈ કે મેરી અહલિયા (બીવી) ને કભી ઝિંદગીમેં એક મરતબા ભી મુઝે તકલીફ નહીં દી. ઔર અલ્લાહકે ફઝલસે મૈં ઉસસે રાઝી વ ખૂશ હૂં. દુઆ હૈ કે અલ્લાહ તઆલા ભી ઉસસે રાઝી હો જાએ.

ઔર અપની રહમતસે હમેં ઔર તમામ મુસલમાન બહેન ભાઈયોંકો જન્નતમેં દાખિલ ફરમાકર વો દૂધ પીના નસીબ ફરમાએ કે (લમ્ યતગય્યર્ તઅ્મુહૂ) જિસકા ઝાઈકા કભી બદલેગા નહીં. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

● ઔરત જબ ખાવિંદસે મુહબ્બત કરતી હૈ તો ઉસકે બારેમેં વો ઈન્તિહાઈ મુખલિસ હોતી હૈ ઔર ઉસકે સાથ ખયાનતકા ખયાલ ભી દિલમેં નહીં લાતી.

● ઔરત અગર માલી તૌર પર કમઝોર હો તો ખૂશહાલ ખાવિંદ ઉમૂમન ઉસકા મેઅયારે ઝિંદગી બુલંદ કરનેકી કોશિશ કરતા હૈ, જબકે અગર ઔરત માલી તૌર પર ખાવિંદસે ખૂશહાલ હો. ઔર ઉસે ઉસસે મુહબ્બત હો તો વો ખૂદ ઉસકે મેઅયાર પર અપનેકો લાતી હૈ. ઔર ઉસે ઉસકા એહસાસ નહીં હોને દેતી કે વો ઉસસે અફઝલ હૈ. ઔર જો ભી ઔરત અપને ખાવિંદકે સાથ કામિયાબ ઝિંદગી ગુઝારના ચાહતી હો ઉસે ઝરૂરી હૈ કે હર કામમેં યે બાવર કરાએ (યકીન દિલાએ) કે વો અપને ખાવિંદસે કમતર હૈ.

ખાવિંદકી મુહબ્બતકી અલામાત

મર્દકા મઆમલા ઔરતસે બહોત મુખ્તલિફ હોતા હૈ. સબસે વાઝેહ ઈમ્તિયાઝ ઉનકે દરમિયાન યે હૈ કે મર્દકી મુહબ્બત બનિસ્બત ઔરતકે કમ હોતી હૈ, યા દૂસરે મા'નોંમેં મર્દ અપને જઝબાતમેં અકસર ઝબ્તસે કામ લેતા હૈ. ઈસી તરહ વો અપને જઝબાત અફકાર ઔર રુજહાનાતકા ઔરતકી નિસ્બત કમ ઈઝહાર કરતા હૈ. ઈસ બિના પર મર્દકે ઔરતકે સાથ સુલૂકસે ખાવિંદકે યહાં ઉસકે મરતબાકા અંદાઝા નહીં કિયા જા સકતા હૈ. કભી મર્દ અપની બીવીકો પસંદ નહીં કરતા ઉસકે બાવજૂદ ઉસકે સાથ લુત્ફ વ એહસાનકા મઆમલા કરતા હૈ. ઔર ઉસકે હુકૂકકી અદાયગીમેં કમી નહીં કરતા ઔર ન હી ઉસ પર ઝુલ્મ કરતા હૈ. કભી વો ઝૂઠમૂઠકે તૌર પર ભી ઉસે ઝાહિર કરતા હૈ કે ઉસે અપની બીવીસે મુહબ્બત હૈ ઔર વો ઉસસે જુદા નહીં હો સકતા, ઈસ લિયે હમ અકસર ઔરતોંકો યે કેહતે હુએ સુનતે હૈં કે અચાનક ઉસને મુઝે તલાક દે દી યા અચાનક દૂસરી શાદી કર લી, બાઝ કેહતી હૈં કે વો મુઝસે મુહબ્બત કરતા થા, અભી અભી એક દો રોઝ પહેલે મેરે લિયે ફલાં ચીઝ ખરીદકર લાયા. ઔર જબ મુઝે મયકે છોડને આયા તો મેરે ઔર મેરે ઘરવાલોંકે સાથ હંસીખૂશી બાતેં કીં ઔર અચાનક મુઝે તલાક દે દી, જબકે હકીકત યે હોતી હૈ કે વો અચાનક ઈસ તરહ મુહબ્બત કરતે કરતે તલાક પર આંમાદા નહીં હોતા, બલ્કે અપને દિલમેં ઝબ્ત કર રહા થા, એક અચ્છે શૌહરકી તરહ રેહ રહા થા કે જૈસે મૌકા હાથ આએ

ઔર અરસાસે જિસકા ઈરાદા કિયે હુએ હૈ.ઉસે પૂરા કરે, ઈસ લિયે ઔરતકો અપને ખાવિંદકી ઝબાનસે તારીફ સુનકર ઉસકા સુલૂક દેખકર બેફિક ન હોના ચાહિયે કે વો ધોકેમેં મુબ્તલા હો જાએ, યા ઉસકે હુકૂક વ એહતિરામમેં કોતાહી કરને લગે, ક્યૂંકે જૈસે હી ઔરતને અપના રવૈયા તબ્દીલ કિયા વો તો બતરીકે ઔલા જલ્દી અપના રવૈયા તબ્દીલ કર લેગા, ફિર યા તો ઉસકી મુહબ્બતસે હાથ ધો બૈઠેગી, ઔર મઆમલા ઝિયાદા બઢ ગયા તો અચાનક અપને શૌહરસે મેહરૂમી ભી હો સકતી હૈ.

મૈં એક ઔરતસે વાકિફ હૂં જિસને અપને ખાવિંદકો ઈસી સબબસે ગંવાયા કે ઉસને એક શાદીશુદા શખ્સસે શાદી કી, ઔર યે સમઝ બૈઠી કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસસે મુહબ્બત કરતા હૈ ઈસી લિયે ઉસસે અચ્છા મઆમલા કરતા હૈ. ફિર કુછ મુદ્દત બાદ ઉસને અપની પેહલી બીવીકો તલાક દે દી, ઉસને સમઝા કે યે તલાક ઉસને મેરી ખાતિર દી હૈ. ચુનાંચે ઈત્મીનાન કર લિયા કે વો ઉસસે મુહબ્બત કરતા હૈ ઔર ઉસસે કભી જુદા નહીં હો સકતા. ઔર એક મરતબા અપની ઝબાનસે ભી યે બાત કેહ દી કે મૈં આપકે બગૈર નહીં રેહ સકતા. અબ ઈધર બીવી સાહિબા આહિસ્તા આહિસ્તા અપને ફરાઈઝકી અદાયગીમેં સુસ્તી કરને લગી. ઔર શૌહર વ સુસરાલ વાલોંકે સાથ બદસુલૂકી કરના શુરૂ કર દી. ઈસી તરહ પૈદરપૈ ખતાએં ઉસસે સાદિર હોતી રહીં ઔર ખાવિંદકે દિલમેં જમા હોતી રહીં. જબ મઆમલા ઝિયાદા બઢા તો ઉસને ઉસે ભી તલાક દે દી.

ખૂશહાલ ઔર ખૂશ નસીબ મિયાં બીવીકે ઔસાફ

હર એક મર્દકી ખ્વાહિશ હોતી હૈ કે નેક ઔરતસે શાદી કરે. અચ્છી બીવીકે ક્યા ઔસાફ હૈં જિનસે મર્દ અપની ઝિંદગીકો પુર લુત્ફ ઔર ખૂશગવાર બના સકતા હૈ.

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતને કુરઆન કરીમમેં જન્નતકી હૂરોંકી બાઝ સિફાતકા તઝકિરા કિયા હૈ જો કે સબસે ઝિયાદા નેક બીબિયાં હૈં, ચુનાંચે ફરમાયા : **(વઈન્દહુમ્ કાસિરાતુ ત્તર્ફિ ઈન).** (સૂ. સાફફાત : ૪૮)

તર્જુમા : (ઔર ઉનકે પાસ હૈં ઔરતેં નીચી નિગાહ રખનેવાલી બડી આંખોં વાલિયાં).

● તો નેક બીવીકી સબસે અહમ સિફત યે હૈ કે વો દૂસરે મરદોંકો દેખનેસે અપની નિગાહકો નીચે રખતી હૈ. (મેરી બહેન : ક્યા આપકે અંદર યે સિફત હૈ?) ઔર સિર્ફ અપને ખાવિંદકો દેખતી ઔર ઉસીકો અપની ચાહત વ મુહબ્બતકા

મેહવર બનાતી હૈ, ઉસકી નિગાહમેં વો બેનઝીર વ બેમિસાલ સબ કુછ હોતા હૈ. ઔર વોહી ઉસકી તમન્નાઓં વ ખ્વાહિશાતકા મરકઝ હોતા હૈ. ઐસી હી ઔરતોંકે બારેમેં ઈરશાદ હૈ (**હૂરૂમ્ મક્સૂરાતુમ્ ફીલ ખિયામ.**) (સૂ. રહમાન : ૭૨) (યાની જન્નતકી ઔરતેં હૈં) ગોરી, રૂકી રેહનેવાલિયાં ખૈમોંમેં). (ઈધર ઉધર નહીં ઘૂમતીં).

તો નેક ઔર અચ્છી બીવી ભી અપને ઘરમેં અપનેકો પાબંદ કરકે રખતી હૈ. ઔર ઝરૂરતકે સિવા બાહિર નહીં નિકલતી. ઈસી તરહ રસૂલે અકરમ (સ.અ.વ.) કે ઈરશાદાતસે ભી હમેં નેક વ સાલેહ ખાતૂનકે ઉન ઔસાફકા પતા ચલતા હૈ જો ખાવિંદકી ઝિંદગીકો પાકીઝા વ સઈદ (નેક) બનાતે હૈં.

ચુનાંચે ફરમાયા : "તુમહારી ઔરતોંમેં સબસે બેહતર વો હૈ જો ઝિયાદા મુહબ્બત કરનેવાલી, ઝિયાદા બચ્ચે જનનેવાલી, ઔર ગમખ્વારી, ઔર મુવાફિકત કરનેવાલી હો, ઔર અલ્લાહસે ભી ડરે. ઔર સબસે બુરી ઔરતેં વો હૈં જો આવારા ગર્દ, ધોકેબાઝ ઔર મુનાફિકત કરનેવાલિયાં હોં. વો જન્નતમેં (**ગુરાબુલ અઅ્સમ**) કી તા'દાદકે બકદ્ર દાખિલ હોંગી યાની બહોત કમ તા'દાદમેં જન્નતમેં દાખિલ હોંગી.

(**ગુરાબુલ અઅ્સમ**) એક નાદિરૂલ વુજૂદ પરિંદા હૈ. (બૈહકી)

એક હદીસમેં ફરમાયા : ક્યા તુમહેં જન્નતી ઔરતોંકે બારેમેં ન બતાઉં, તો સુનો! વો મુહબ્બત કરને વાલિયાં, ઝિયાદા બચ્ચે જનનેવાલિયાં, સિલારહમી કરને વાલિયાં હોતી હૈં કે જબ ઉનમેંસે કિસીસે કોઈ ખતા સરઝદ હો જાએ તો કેહતી હૈ (કે જનાબ) યે મેરે હાથ તુમહારે હાથોંમેં હૈં (યાની હાથ જોડતી હૂં) ઔર મૈં ઉસ વક્ત તક આરામ ન કરૂંગી જબ તક તુમ મુઝસે રાઝી ન હો જાઓ.

(નસાઈ, વ તબરાની)

એક હદીસમેં ઈરશાદ હોતા હૈ : કે બેહતરીન ઔરત વો હૈ જો અપને ખાવિંદકો ખૂશ રખ્ખે, ઔર ઉસકા હુકમ માને, ઔર અપની જાન વ માલમેં ઉસકી મુખાલિફત ન કરે. (અહમદ વ નસાઈ કમા ફીલ મિશ્કાત)

● અચ્છી ઔરતકે ઔસાફમેં એક યે ભી હૈ કે અપને શૌહરકી રિઆયત રખનેવાલી ઔર બચ્ચોં પર મુશ્ફિક (મહેરબાન) હોતી હૈ. ચુનાંચે હદીસ પાકમેં ઈરશાદ હૈ "ઊંટકી સવારી કરનેવાલી (યાની અરબકી ઔરતોંમેં) સબસે બેહતરીન ઔર નેક ઔરતેં કુરૈશ ખાનદાનકી હૈં જો ઔલાદકે બારેમેં ઈન્તિહાઈ મુશ્ફિક ઔર શૌહરકે માલકી ખૂબ હિફાઝત કરનેવાલી હોતી હૈં. (બુખારી)

હઝરત અબૂ ઉમામહ (રદિ.) નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ નકલ ફરમાતે હૈં "ખશિય્યતે ઈલાહી (ખુદાકા ખૌફ) ઔર તકવા હાસિલ કરનેકે બાદ

મોમિનકે લિયે નેક બીવીસે બળ્હકર કોઈ ખૈર ઔર ભલાઈકી ચીઝ નહીં કે વો ઉસકે હર હુકમકી ઈતાઅત કરતી હૈ. ઔર જબ વો ઉસકી તરફ દેખે તો વો ઉસે ખૂશ કર દે, અગર ઉસ પર કસમ ખા લે તો વો ઉસે પૂરા કર દે, ઔર અગર વો ઉસસે દૂર ચલા જાએ તો અપની નામોસ (આબરૂ) ઔર ખાવિંદકે માલમેં અમાનત વ ખૈરખ્વાહીસે કામ લે. (ઈબ્ને માજહ ફી કિતાબુન્નિકાહ)

● અચ્છી ઔરતકી કોશિશ હોતી હૈ કે હર કામ ખૂશ ઉસ્લૂબીસે અંજામ દે. ઉસકા ખાવિંદ ઉસસે સિર્ફ અચ્છાઈ હી દેખે. વો ખૂદ ભી ખૂબસૂરત હોતી હૈ ઔર ઉસકી ખૂશ્બૂ ભી પાકીઝા હોતી હૈ. ઉસકી બાતમેં ખાવિંદ (ન કે ગૈર મેહરમ) કે લિયે રિક્કત ઔર નરમી ઔર ગર્ઝ હર કામમેં ખૂબસૂરતી હોતી હૈ. ઉસે ઉસકા શિદ્દતસે એહતિમામ હોતા હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસસે કોઈ ઐસા નાપસંદીદા કામ સરઝદ ન હોતા દેખે જિસસે ઉસે નફરત હો. ઈસ લિયે અકલમંદ ઔરત કોશિશ કરતી હૈ કે ખાવિંદ હૈઝ વ નિફાસકા ખૂન ન દેખે. વો ઉસકે સામને ડકાર નહીં લેતી. ઉસકે સામને બૌલ વ બરાઝ (પેશાબ-પાખાના) ઔર હવાકે ખારિજ હોને જૈસે ઉમૂરસે એહતિરામ કરતી હૈ કે બાઝ મરતબા ઉસસે ખાવિંદકો નફરત હો જાતી હૈ. ઈસી તરહ શૌહરકો ભી હર ઐસે કામસે એહતિરાઝ કરના ચાહિયે કે જિસસે ઉસકી બીવીકો નફરત હોતી હૈ. લેકિન અગર ખાવિંદસે ઈસ તરહકી બાતેં સરઝદ હો જાએં તબ ભી ઔરતકો ઉસકી તકલીદ (પૈરવી) ન કરની ચાહિયે. ક્યૂંકે ઔરતકી ફિતરતકા જૌહરે અવ્વલ : ઉસકા જમાલ, ઝેબો ઝીનત, ઔર બનાવ સિંગાર હૈ. ઔર ઝેબો ઝીનત ઔર સોને ચાંદીકે ઝેવરાતમેં ફલતી ફૂલતી હૈ. લિહાઝા ઉસે અપની દિલકશ ઔર પાકીઝા જિન્સી ફિતરતકો બદનુમા કરનેવાલે કામોંસે બચના ઝરૂરી હૈ.

● ઔરતકી જાનિબસે અપને ખાવિંદકા એહતિરામ ભી ઉન ઉમૂરમેંસે એક હૈ જિનસે ખાવિંદ ખૂશ હોતા હૈ. સલફે સાલિહીનકી ઔરતેં અપને ખાવિંદોંકે એહતિરામમેં બહોત કોશિશ વ એહતિમામ કરતી થીં.

ચુનાંચે ઉસમાન ઈબ્ને અતા અપને બાપ હઝરત અતાસે નકલ કરતે હૈં કે હઝરત સઈદ ઈબ્ને મુસય્યિબ (રહ.) કી સાહબઝાદી ફરમાતી થીં કે હમ શૌહરોંસે ઈસ તરહ અદબ વ એહતિરામસે બાત કરતી થીં જૈસે તુમ લોગ અપને અમીરોંસે બાત કરતે હો (લિહાઝા ઔરત અપને ખાવિંદકે સાથ ઈસ તરીકાસે બાત કરે જિસસે ઉસે મેહસૂસ હો કે મેરી બીવી મુઝે બાત ભી સુના રહી હૈ ઔર મેરા અદબ વ એહતિરામ ભી કર રહી હૈ).

ઘરમેં સુકૂનકી હવાએં કબ ચલેંગી?

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝતકા ઈરશાદ હૈ (**વલ્લાહુ જ-અ-લ લકુમ્ મિમ્ બુયૂતિકુમ્ સકના**) (સૂ. નહલ : ૮૦) તર્જુમા : ઔર અલ્લાહને બના દિયે તુમહારે લિયે તુમહારે ઘર (સુકૂનસે) બસનેકી જગહ.

તો અલ્લાહ તઆલાને ઘરકો સુકૂન ઔર રાહત વ ઈત્મીનાનકા બાઈસ બનાયા હૈ. ઈસ લિયે નેક ખાતૂન ઔર નેક મર્દ દોનોંકા ફર્ઝ હૈ કે અપને ઈઝદિવાજી ઘરકો રાહત વ ઈત્મીનાન ઔર ચૈન વ સુકૂનકા ગેહવારા બનાએં, ન કે મુશ્કિલાત વ દરમાન્દગિયોં (તકલીફોં) ઔર ચીંખો પુકારકી આમાજગહ.

ઔર ઘરોંમેં સુકૂનકી હવાએં કબ ચલેંગી? ઉસકે લિયે એક હી આસમાની નુસ્ખા હૈ જિસસે ઘરબાર ઔર દિલ સુકૂન વ ઈત્મીનાનકા ગેહવારા બન સકતે હૈં, ઈસીકો ફરમાયા : (**અલા બિઝિક્રિલ્લાહિ તત્મઈન્નુલ્ કુલૂબ**) (સૂ. રઅદ : ૨૮) તર્જુમા : ખબરદાર સુન લો! દિલોંકો સુકૂન વ ઈત્મીનાન અલ્લાહકી યાદ હીસે મિલતા હૈ.

દિલોંમેં સુકૂન હોગા તો ઘરબારમેં સુકૂન હોગા. ઔર અલ્લાહકા ઝિક્ર આમ તસ્બીહાત વ ઝિક્ર વ અઝકારકે અલાવા અલ્લાહ ઔર ઉસકે રસૂલ (સ.અ.વ.) કી ખૂશી ખૂશી તમામ નેક આમાલમેં ઈતાઅત કરના હૈ.

આમાલે સાલિહા યાની અચ્છે અચ્છે કામોંકો ઝિંદગીકે પુર લુત્ફ બનાનેમેં બડા દખલ હૈ. ઈસી લિયે અલ્લાહ તઆલાને ખુસૂસિયતકે સાથ મર્દ ઔરત દોનોંકો યે ખૂશખબરી સુનાતે હુએ ફરમાયા : (**મન્ અમિલ સાલિહમ્ મિન્ ઝકરિન્ ઔઉન્સા વહુવ મુઅ્મિનુન્ ફલનુહ્‌યિયન્નહૂ હયાતન્ તય્યિબતન. વ લનજ્‌ઝિયન્નહુમ્ અજ્‌રહુમ્ બિઅહ્‌સનિ મા કાનૂ યઅ્મલૂન**). (સૂ. નહલ : ૯૭)

તર્જુમા : (જિસને કિયા નેક કામ મર્દ હો યા ઔરત (બશર્તેકે) વો ઈમાન પર હો, તો ઉસકો હમ દેંગે એક અચ્છી (પુર લુત્ફ) ઝિંદગી).

તફસીરે ઉસમાનીમેં લિખ્ખા હૈ કે : (ઈસ આયતને બતલા દિયા કે કુરઆનકી નઝરમેં ઔરત ઔર મર્દકી નેકી ઔર કામિયાબીકા એક હી ઝાબતા હૈ. યાની ઔરત ઔર મર્દ બિલા ઈમ્તિયાઝ અપને અપને હસ્બે હાલ નેકી કરકે (પુર લુત્ફ ઔર) પાક ઝિંદગી હાસિલ કર સકતે હૈં).

અચ્છે કામ કરનેવાલાં મર્દ હો યા ઔરત દોનોંકે સાથ અલ્લાહ તઆલાકા યે વાદા હૈ કે ઉસકી ઝિંદગીકો પુર લુત્ફ બના દિયા જાએગા, ઔર યે વાદા શહેનશાહે

કાઈનાતકા હૈ જિસકે ખઝાનેમેં કિસી ચીઝકી કમી નહીં, ફિર વો વાદા ખિલાફી કૈસે કર સકતે હૈં જબકે વો ખૂદ ભી એલાન ફરમા ચુકે હૈં કે મેરી કહી હુઈ બાત અટલ હૈ ઔર મૈં વાદા ખિલાફી નહીં કરતા, ઈસીકો ફરમાયા : (ઈન્નલ્લાહ લા યુખ્લિફુલ્ મીઆદ). (સૂ. રઅદ : ૩૧)

તર્જુમા : બેશક અલ્લાહ તઆલા અપને વાદેકે ખિલાફ નહીં કરતે.

અલ્લાહ મિયાંકે ઈસ વાદા પર મુસલમાનકો એઅતિમાદ કર લેના ચાહિયે. ઔર અપની બકિય્યા ઝિંદગીકો પુરલુત્ફ બનાને ઔર અપને ઘરોંકો સુકૂન વ રાહતકી હવાઓંકા મરકઝ બનાનેકી ખાતિર, ઝિંદગીકે હર શોઅબેમેં આમાલે સાલિહાકો અપનાના ચાહિયે. અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ઈસકી તૌફીક અતા ફરમાએ આમીન.

ખાવિંદ ક્યા ચાહતા હૈ ઔર કિસ ચીઝકા દિલદાદહ હૈ?

(૧) બીવીકા હર કામમેં ખાવિંદકી મુવાફિકત વ ઈતાઅત કરના, મર્દ ઉસ ઔરતકે સાથ ખૂશ રેહ સકતા હૈ જો ઉસકી ઈતાઅત ગુઝાર ઔર ઉસકે મિઝાજ વ આદાત ઔર તબીઅતકે મુવાફિક હો. મુખ્તલિફ મિઝાજ વાલી ઔરતકે સાથ ખાવિંદ અઝાબમેં ફંસ જાતા હૈ.

ઈસી તરહ બીવીકી સઆદત ઈતાઅત શિઆરીમેં હૈ. ઐસા શખ્સ જો મુસ્તહિક્કે ઈતાઅત હી ન હો, ઔરત ઉસકે સાથ રેહકર અઝાબમેં ગિરિફ્તાર હો જાતી હૈ.

● એક હદીસકા મફહૂમ હૈ "મર્દકી સઆદત ચાર ચીઝોંમેં હોતી હૈ, ઉસકી બીવી મુવાફિક મિઝાજ વાલી હો. ઉસકી ઔલાદ નેક હો. ઉસકે ભાઈ બહેન નેક હોં. ઔર યે કે ઉસકા રિઝક ઉસકે શહેરસે હો યાની બાહિર રિઝકકે લિયે ન ફિરતા રેહતા હો. (નસાઈ : ૨/૧૩૨)

આપ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ હૈ : "ઈબ્ને આદમકી સઆદતમંદીકી અલામત યે હૈ કે ઉસકી બીવી નેક ઔર સાલેહા હો." (અહમદ)

● હઝરત મઆઝ ઈબ્ને જબલ (રદિ.) કા ઈરશાદ હૈ કે અલ્લાહ પર ઈમાન રખનેવાલી કિસી ભી ઔરતકે લિયે જાઈઝ નહીં કે અપને શૌહરકી રઝાકે ખિલાફ કિસીકો અપને ઘર આનેકી ઈજાઝત દે, યા ઉસકી રઝાકે ખિલાફ ઘરસે

નિકલે. ઉસકે મઆમલેમેં કિસીકી બાત ન માને. ઔર ઉસસે બિસ્તર જુદા ન લગાએ. ઉસે મારે નહીં. અગર ઉસને ઝુલ્મ ભી કિયા હો તબ ભી ઉસકે પાસ જાકર ઉસે રાઝી કરે. અગર વો રાઝી હો જાએ તો ઠીક હૈ ઔર અલ્લાહ ઉસકે ઉઝરકો કબૂલ કરેગા ઔર ઉસકી દલીલકો ઝાહિર વ ગાલિબ કરેગા. ઔર ઉસ પર કોઈ મુવાખઝા નહીં હોગા. ઔર અગર વો રાઝી ન હો તો ભી વો અલ્લાહકે યહાં માઝૂર હોગી.

હઝરત લુકમાન હકીમકા ઈરશાદ હૈ કે તારીફકે લાઈક સિર્ફ વોહી ઔરત હૈ જો ઈતાઅત ગુઝાર ઔર ફરમાંબરદાર હો.

હઝરત મુઆવિયા ઈબ્ને અબી સુફયાન (રદિ.) ને સઅસઆ ઈબ્ને સૂહાન જો કે અપને ઝમાનેકે સબસે બડે આલિમે અન્સાબ (નસબનામોંકે આલિમ) થે, ઉનસે પૂછા કે સબસે પસંદીદહ ઔરતેં કૌનસી હૈં (મુરાદ યે થા કે કિસ કબીલેકી)? ઉનહોંને જવાબ દિયા : વો ઔરતેં જો આપકે પસંદીદહ કામોંમેં ઈતાઅત કરેં. ફિર પૂછા કે સબસે નાપસંદીદહ કૌનસી ઔરતેં હૈં? ઉનહોંને જવાબમેં કહા : વો ઔરતેં જો આપકી હર પસંદમેં મુખાલિફત કરેં.

આમ ઝરબુલ મસલ (મશ્હૂર) હૈ કે સિહ્હત ઔર અમનકે બાદ સબસે ખૈર ઈન્સાનકે લિયે ફરમાંબરદાર બેટા ઔર ઈતાઅત શિઆર બીવી હૈ.

(૨) ઉસકી બીવી ખાના પકાના ખૂબ જાનતી હો. ઔર ખૂદ ભી સલીકામંદ ઔર સાફ સુથરી હો. ઔર ઔલાદ વ ઘરકે બારેમેં ભી તરતીબ વ સલીકાવાલી ઔર સફાઈ પસંદ હો.

(૩) ઔરત અકલમંદ ઔર અપને કૌલો ફઅલ ઔર મુતાલિબાતમેં મુતવાઝિન હો.

(૪) ઉસકી બીવી મુતહમ્મિલ મિઝાજ હો, ઔર અપની ઝિમ્મેદારિયોંસે હિંમત વ હૌસલાકે સાથ ઓહદા બરા હોનેકી (ફર્ઝ પૂરા કરનેકી) સલાહિયત રખતી હો.

(૫) ખાવિંદકો બીવીકી જો બાત અચ્છી માલૂમ હોતી હૈ ઔર જિન બાતોંસે ઉસકો દિલી રાહત હોતી હૈ, ઉનમેંસે એક યે હૈ કે ઉસકી બીવી ઉસે બાહિર જાતે વક્ત દરવાઝે તક અલ વિદાઅ કરને આએ, ઔર જબ ભી ઘર આએ ઉસકા ઈસ્તિકબાલ કરે ઔર ઉસે મરહબા (ખુશ આમદેદ) કહે. ઔર જો કુછ ખાવિંદ લાકર દે ઉસ પર શુક્ર અદા કરે. ઔર હમેશા ઉસકે લિયે દીન વ દુનિયામેં બેહતરીકી દુઆ કરતી રહે.

બીવી ખાવિંદકે લિયે દુઆ કરે ઔર કરાએ

● અબૂ તલહા અપની માંઓં બહેનોં ઔર બેટિયોંકો વસિય્યત કરતે હુએ કેહતા હૈ કે હર ઔરતકો ચાહિયે કે અપને ખાવિંદકે લિયે ખૂદ ભી નમાઝકે બાદ દુઆ કરતી રહે ઔર નેક બુઝર્ગોંસે ભી ઉસકે લિયે દુઆ તલબ કરતી રહે જૈસાકે ઈમામ કરતબી (રહ.) ને ફરમાને બારી તઆલા (**વસલ્લિ અલૈહિમ્ ઈન્ન સલાતક સકનુલ્લહુમ**). (સૂ. તૌબા : ૧૦૩)

તર્જુમા : “ઔર દુઆ દીજિયે ઉનકો અલબત્તા તુમ્હારી દુઆ ઉનકે લિયે આસૂદગી ઔર રાહત હૈ”, કી તફસીરમેં હઝરત જાબિર (રદિ.) સે રિવાયત કિયા હૈ કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) મેરે ઘર તશરીફ લાએ તો મૈંને અપની બીવીસે કહા કે આપ (સ.અ.વ.) સે કુછ સવાલ નહીં કરના. તો ઉસને કહા યે કૈસે હો સકતા હૈ કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) હમારે યહાંસે તશરીફ લે જાએં ઔર હમ ઉનસે કોઈ દરખ્વાસ્ત ભી ન કરેં? તો વો અર્ઝ કરને લગી (**યા રસૂલલ્લાહ! સલ્લિ અલા ઝૌજી**) અય અલ્લાહકે રસૂલ (સ.અ.વ.)! મેરે શૌહરકે લિયે રહમતકી દુઆ હી ફરમા દીજિયે. આપ (સ.અ.વ.) ને દુઆ કરતે હુએ ફરમાયા : (**સલ્લલ્લાહુ અલૈકિ વ અલા ઝૌજિકિ**) કે તુઝ પર ઔર તેરે શૌહર પર રહમ ફરમાએ.

બસ જબ અલ્લાહકા ફઝલ શામિલે હાલ હો તો હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા કિસી ભી મુસલમાનકે હકમેં રહમતકી દુઆકા એક હી બોલ બોલ દેનેસે ઉસકી બિગડી બન જાતી હૈ.

● ઈસી તરહ અગર ઔરતકા ખાવિંદ નેક આદમી હો તો ઉસે ચાહિયે કે અપની અમ્મી જાન હઝરત આઈશા (રદિ.) કે નક્શે કદમ પર ચલતે હુએ ઉસસે અપને લિયે દુઆ કરાએ.

દેખેં તો હઝરત આઈશા (રદિ.) ફરમાતી હૈં કે એક મરતબા મૈંને નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કો ખૂશ વ ખુર્રમ દેખા તો મૈંને આપ (સ.અ.વ.) સે દુઆકી દરખ્વાસ્ત કી. આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : અય અલ્લાહ! આઈશાકે અગલે, પિછલે, ઝાહિરી, બાતિની સબ ગુનાહ મઆફ ફરમા દે. ઉસ પર હઝરત આઈશા (રદિ.) ફુર્તે મસર્રત ઔર ખૂશીસે ઈસ ઝોરસે હંસીં કે વો ખૂદ ફરમાતી હૈં કે હંસીકી વજહસે મેરા સર મેરી ગોદમેં ગિર ગયા. રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : અય આઈશા મેરી દુઆસે તુમ ઈતની ખૂશ હો રહી હો? ઉનહોંને અર્ઝ કિયા : મુઝે

આપકી દુઆસે ખૂશી ક્યૂં ન હોતી. ઉસ પર આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : ખુદાકી કસમ! મેરી તો હર નમાઝમેં અપને હર ઉમ્મતીકે લિયે યેહી દુઆ હોતી હૈ.

(અખ્બ્રજહુલ બઝ્ઝાર વકાલલ હયસમી ૯/૨૪૪)

પ્યાર ઔર તલત્તુફકી હદ હો ગઈ

મેરે મસુલમાન ભાઈયો ઔર મેરી માંઓ, બહેનો ઔર બેટિયો! ઝરા ગૌર કીજિયે કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને કિસ કિસ મૌકા પર ઔર દિનમેં કિતની કિતની મરતબા હમેં અપની દુઆઓંમેં યાદ રખ્ખા, અપને ઉમ્મતિયોંકે સાથ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે પ્યાર ઔર તલત્તુફ (મહેરબાની) કી હદ હો ગઈ, કે અભી વો પૈદા ભી નહીં હુએ થે કે વો ઉનકે લિયે રહમત ઔર બખ્શિશકી દુઆએં દિનમેં પાંચ પાંચ મરતબા ઐસે હી કરતે થે જૈસે વો અપની પ્યારી બીવી હઝરત આઈશા (રદિ.) કે લિયે કરતે થે, બલ્કે હઝરત આઈશા (રદિ.) કે લિયે તો દુઆ ઉનકે કેહને પર ફરમાઈ ઔર અપની ઉમ્મતકે લિયે વોહી દુઆ ઉમ્મતકે બગૈર કહે ઝિંદગીભર ફરમાતે રહે, યે ઉમ્મતકી ફિકર ઔર ઉસસે મુહબ્બતકી અલામત નહીં તો ઔર ક્યા હૈ?

અબ હમેં ભી સોચના ચાહિયે કે હમ અપને ઐસે મોહસિન નબી (સ.અ.વ.) કે દીનકી ક્યા ખિદમત કર રહે હૈં, ક્યા હમ ઉનકે દીનકો ઝિંદા કર રહે હૈં, યા યહૂદ ઔર નસારાકી તેહઝીબમેં બેહકર અપને હી દીનસે દૂર હો રહે હૈં. ઔર આનેવાલી નસલોંકો બિગાડ રહે હૈં. ન અકીદા સહીહ ઔર ન હી અમલ સહીહ, ભલા ઈસ ફરેબસે હમ કબ નિકલેંગે? શાયદ ઈસી મૌકા પર અલ્લામા ઈકબાલને ઈસ મુસલમાન કૌમકે બેટે ઔર બેટિયોંકો દેખકર કહા થા :

વઝઅમેં તુમ હો નસારા તો તમદ્દુનમેં હુનૂદ
યે મુસલમાં હૈં જિનહેં દેખકર શરમાએં યહૂદ

ઔર યે ભી તો કહા થા કે :

પાની પાની કર ગઈ મુઝકો કલંદરકી યે બાત
તૂ ઝુકા જબ ગૈરકે આગે ન તન અપના ન મન
અપને મનમેં ડૂબકર પા જા સુરાગે ઝિંદગી
તૂ અગર મેરા નહીં બનતા ન બન અપના તો બન

પસ અગર હમ જનાબ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કી ચાહતકે મુતાબિક ઉનકે નહીં બનતે ઔર ઉનકે દીનકી ફિકર નહીં કરતે, તો કમ અઝ કમ હમેં

અપની હી ઝાતકો જહન્નમકી ધકતી હુઈ આગસે બચાનેકે લિયે કુછ કર લેના ચાહિયે, ઔર એક મિસાલી શૌહર બનનેકી કોશિશ કરની ચાહિયે તાકે હઝરત આઈશા (રદિ.) કી તરહ ઉનકી બેટિયાં ઔર હમારી બીવિયાં ભી હમસે દુઆકી દરખ્વાસ્ત કરને લગ જાએં. (મુઅલ્લિફ)

● નેક ઔરત અપને ખાવિંદકી રઝાજોઈ ઔર અપને હુસ્ને અખ્લાક ઔર ઈતાઅત શિઆરીસે ઉસકી ઝિંદગીકો ખૂશગવાર બનાનેકી ફિકર કરતી હૈ, પેહલે તો વો અપને અલ્લાહકો રાઝી કરનેકી ફિકર કરતી હૈ ઔર જન્નતકી મુસ્તહિક હોતી હૈ, ફિર અપને ખાવિંદકો રાઝી રખતી હૈ, ઔર ખૂદ ભી સઅદિયા વ નેક બખ્ત હોતી હૈ. અપને ખાવિંદકો સઆદતમંદ બનાતી હૈ, ઔર અપની ઈઝદિવાજી ઝિંદગીકો દાઈમી મુહબ્બત વ મુફાહિમતસે બસર કરતી હૈ, ફિર ઉસી પાકીઝા તરીકેસે અપને બચ્ચોંકી તરબિયત કરતી હૈ. ઈસ તરહ વો એક કામિયાબ બાસઆદત ખાનદાન તશ્કીલ દેકર મઆશરેકો નફા પહોંચાતી હૈ.

(કિતાબ કૈફ નફૂનુ અઝવાજન નાજિહીન સ. ૧૪૧, ૧૪૨ કુછ તગય્યૂર વ ઈઝાફાકે સાથ).

ઈસ જૌહરકા કદરદાન કૌન હૈ?

હર મુસલમાન મર્દ ઔર ઔરતકો માલૂમ હોના ચાહિયે કે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) હમારી વો હમદર્દી ઔર ખૈરખ્વાહાના શફકત વ તરબિયત ફરમાતે હૈં જો ખૂદ હમારા નફસ ભી અપની નહીં કર સકતા. ઈસ લિયે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કો અપની ઉમ્મતકી ઈતની ફિકર થી કે ઉનહોંને હર મૌકા પર ઉસકે લિયે દુનિયા ઔર આખિરતકી ભલાઈકી અનગિનત દુઆએં માંગીં, ઔર ફિર ઈસી તરહ અપને ઉમ્માતિયોંકો દુનિયા ઔર આખિરતકી ભલાઈકી અનગિનત દુઆએં સિખલાઈ. ઔર હર નમાઝકે બાદ ઉમ્મતકે લિયે દુઆએ મગફિરત કરતે થે જૈસાકે અભી હઝરત આઈશા (રદિ.) કી હદીસમેં ગુઝરા. ઈસી તરહ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ઉસ રોઝ ભી હમારે હકમેં દુઆ કરેંગે જબકે માલ ઔલાદ કુછ કામ ન આવેંગે, ઔર ખૂદ આપ (સ.અ.વ.) કે અપને ઈરશાદકે મુતાબિક વો ઈસ ઉમ્મતકી બખ્શિશકે વાસ્તે તીન મરતબા બારગાહે ઈલાહીમેં સિજદહરેઝ હોંગે. આપ (સ.અ.વ.) ફરમાતે હૈં :

ચુનાંચે કહા જાએગા : અય મુહમ્મદ (સ.અ.વ.)! અપના સર તો ઉઠાઈયે, ઝરા બાત તો કીજિયે, આપકી બાત સુની જાએગી, ઔર આપ શફાઅત કીજિયે,

આપકી શફાઅત કબૂલ કી જાએગી, તો મૈં કહૂંગા (યા રબ્બિ ઉમ્મતી ઉમ્મતી) કે અય પાલનેવાલે મેરી ઉમ્મત, મેરી ઉમ્મત! (યાની મેરી ઉમ્મતકી બખ્શિશકા કોઈ સામાન કર દીજિયે. (બુખારી વ મુસ્લિમ કમા ફી જમઉલ ફવાઈદ નં. ૧૦૦૩૪ તબઉલ મદીનતુલ મુનવ્વરહ)

મેરે દોસ્તો! ખુલાસા યે હૈ કે આપ (સ.અ.વ.) ને અપની હયાતે મુબારકામેં હમારે લિયે લા તા'દાદ દુઆએં માંગીં. અભી હમ પૈદા ભી નહીં હુએ થે કે વો અપની ઝિંદગીકે મુબારક દિનોંમેં પાંચ પાંચ મરતબા હર નમાઝમેં અપને હર ઉમ્મતીકે લિયે બખ્શિશકી દુઆએં માંગતે રહે. ઔર કિયામતકે નફસા નફસીકે આલમમેં ભી જિસ દિન કે માં અપને લખ્તે જિગરકો ભૂલ જાએગી મગર નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) હમારે લિયે દુઆ ફરમાએંગે, ઔર અપની શાફઅતે મકબૂલાકે ઝરીએ અપની ઉમ્મતકો જહન્નમસે નિકલવાએંગે. જબકે મેરી માલૂમાતકે મુતાબિક નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને અપની ઝાતે મુબારકાકે લિયે ઉમ્મતસે સિર્ફ એક દુઆકા મુતાલબા ફરમાયા હૈ (હાલાંકે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) હમારી દુઆકે મોહતાજ નહીં) ઔર વો આઝાનકે બાદ આપ (સ.અ.વ.) કે લિયે અલ્લાહ તઆલાસે વસીલેકા સવાલ ઔર દુઆ માગના હૈ. ઔર વસીલા જન્નતમેં નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા મકામ હૈ.

ચુનાંચે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને અમ્ર ઈબ્ને આસ (રદિ.) રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ નકલ કરતે હૈં કે આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : "જબ મુઅઝ્ઝિનકી આવાઝ સુનો તો ઉસકે કલિમાત હીકો દોહરાઓ, ફિર મુઝ પર દુરૂદ પઢ્હો. ઔર જો શખ્સ મુઝ પર એક મરતબા દુરૂદ પઢ્હતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ઉસકે બદલે ઉસે દસ રહમતોંસે નવાઝતે હૈં. ફિર અલ્લાહ તઆલાસે મેરે લિયે વસીલેકા સવાલ કરો કે યે જન્નતમેં એક ઐસા મરતબા હૈ જો સારી મખ્લૂકમેં સિર્ફ એક બંદેકો મિલેગા ઔર મુઝે ઉમ્મીદ હૈ વો મૈં હી હૂંગા. તો જો શખ્સ મેરે લિયે વસીલેકા સવાલ કરેગા ઉસકે લિયે મેરી શફાઅત હલાલ હો ગઈ.

(મુસ્લિમ કમા ફીલ મિશ્કાત)

તો ક્યા યે ઝુલ્મ વ જફા નહીં હૈ કે હમ લોગ આપ (સ.અ.વ.) કે લિયે હર અઝાનકે બાદ અલ્લાહ તઆલાસે વસીલેકી દુઆ ન માંગા કરેં? હાલાંકે આપ (સ.અ.વ.) હમસે ઉસકી તમન્ના ફરમા રહે હૈં, ઔર હમેં મુખાતબ કરકે ઈરશાદ ફરમાયા કે તુમ લોગ અલ્લાહસે મેરે લિયે વસીલેકી દુઆ માંગો. ઔર ફિર મઝીદ હમારી રગબતકો બઢ્હાને ઔર હૌસલા અફઝાઈકે લિયે ફરમાયા : કે જો શખ્સ

ઐસા કરેગા વો કિયામતકે દિન મેરી શફાઅતસે બેહરાવર (ફાઈદામંદ) હોગા.

લિહાઝા હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરતકો ઈસકા એહતિમામ કરના ચાહિયે, ઔર ઈસ મુબારક અમલકી હિર્સ અપને અંદર પૈદા કરની ચાહિયે. ઔર ઉસે પૂરી ઝિંદગીકા મામૂલ બનાકર અપને સચ્ચે નબી (સ.અ.વ.) કી સચ્ચી મુહબ્બતકા સુબૂત ફરાહમ કરના ચાહિયે.

ઔર જિસ તરહ નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) દિન ઔર રાતકી હર નમાઝમેં પાંચ મરતબા અપને તમામ ઉમ્મતિયોંકે લિયે બખ્શિશકી દુઆ ફરમાતે થે. બસ ઈસી તરહ ઉમ્મતિયોંકો ભી ચાહિયે કે વો દિન રાતકી પાંચ અઝાનોંકે બાદ પાંચ મરતબા અપને પ્યારે નબી (સ.અ.વ.) કે લિયે ઉનકી ખ્વાહિશ ઔર ફરમાઈશકે મુતાબિક વસીલાકી દુઆ માંગા કરેં.

બાઝ બુઝુર્ગોંકા મામૂલ થા કે અઝાનકે વક્ત અગર વો કિસી વજહસે અપને નબી (સ.અ.વ.) કે લિયે વસીલાકી યે દુઆ કરના ભૂલ જાતે તો દિન યા રાતમેં જબ યાદ આ જાતા ઉસ પર અમલ કરતે થે. અલ્લાહ તઆલા હમ સબકો ઉસકી તૌફીક દે. ઔર હમેં ઉન લોગોંમેંસે કર દે જો અચ્છી બાતકો સુનકર ઉસ પર અમલ કરનેકી કોશિશ કરતે હૈં. આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

અઝાનકે બાદકી વો દુઆ જિસકી નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને તમન્ના ફરમાઈ હર એકકો યાદ કરની ચાહિયે ઔર વો યે હૈ : **(અલ્લાહુમ્મ રબ્બ હાઝિહિ દ્દઅ્વતિ ત્તામ્મતિ, વસ્સલાતિલ્ કાઈમતિ આતિ મુહમ્મદનિલ્ વસીલત વલ્ ફઝીલત વબ્અષ્હુ મકામમ્ મહ્મૂદનિલ્લઝી વ અત્તહુ).**

(બુખારી કમા ફીલ મિશ્કાત, બાબે ફઝલુલ અઝાન)

શૌહર જિન ઉમૂરકો ઔરતમેં નાપસંદ કરતા હૈ

ખાવિંદકી ઝિંદગીકો તલ્ખ બનાનેવાલે અસ્બાબ અગરચે બહોત હૈં લેકિન અહમ અસ્બાબ નીચેવાલે હૈં :

- બીવીકા ઉસકી મુખાલિફત કરના ઔર ઉસકે એહતિરામ વ ઈતાઅતમેં કોતાહી કરના ખુસૂસન દૂસરે લોગોંકે સામને.
- બીવીકા ગૈર ઝરૂરી કામોંમેં ફુઝૂલખર્ચી ઔર ઈસરાફકી આદી હોના ખુસૂસન લિબાસ ઔર ઝેબો ઝીનતમેં.
- હર વક્ત નાશુક્રી ઔર તંગીકા ઈઝહાર કરતી હો.
- ઘરકે કામ ઉસકે ઈન્તિઝામ વ ઈન્સેરામ (બંદોબસ્ત) ઔર બાતોંમેં અહમક

વ ફુઝૂલ ગો હો.

● ખાવિંદકે સામને મૈલી કુચેલી રહે જબકે દૂસરોંકે લિયે ઝીનત ઈખ્તિયાર કરે, યાદ રહે કે ઔરતકો શૌહરકે અલાવા કિસી દૂસરેકે લિયે ઝીનત ઈખ્તિયાર કરનેકી ઈજાઝત નહીં હૈ. ક્યૂંકે યે ભી એક કિસમકા ધોકા ઔર રિયાકારીમેં દાખિલ હૈ ઈસસે હક તઆલા શાનુહૂ ભી નારાઝ હોતે હૈં.

ઈમામ અબૂ હનીફા (રહ.) નમાઝ અદા કરનેસે પેહલે ઝીનત ઈખ્તિયાર ફરમાતે ઔર કંઘી કરતે થે ઔર ફરમાતે કે અલ્લાહ તઆલાકી રઝાકે લિયે ઝીનત ઈખ્તિયાર કરના લોગોંકે લિયે ઝેબો ઝીનત ઈખ્તિયાર કરનેસે બેહતર હૈ.

● અપને ઘરવાલોંકા બહોત ઝિયાદા ઈકરામ કરતી હો. જબકે સુસરાલ વાલોંકે હકમેં બેપરવાહીસે કામ લે. ખાવિંદકો યે બાત નાગવાર ગુઝરતી હૈ.

● બહોત ઝિયાદા ઝૂઠ બોલતી હો કે ઉસસે ખાવિંદકા ઉસ પર એઅતિમાદ ખતમ હો જાતા હૈ. ઈસી તરહ મોહલ્લેકી ઔરતોંમેં ભી ઉસકી બાતકી કોઈ અહમિય્યત નહીં હોતી (ઔર ફિર વો કેહતી હૈં કે ફલાનીકી બાત છોડો ઉસકે પાસ તો ઝૂઠકે સિવા કુછ નહીં) મઆઝલ્લાહ!

● ઔરત જબ શૌહરકે સામને કિસી અજનબી આદમીકી તારીફ કરે તો શૌહર ઉસસે તંગદિલ હોતા હૈ ઔર બહોત સારે શુકૂક વ શુબહાત પૈદા હોનેકા ખતરા હોતા હૈ, લિહાઝા ઈસ હરકતસે બહોત ઝિયાદા બચનેકી ઝરૂરત હૈ.

● સબસે અહમ બાત જિસસે ખાવિંદ ભી નારાઝ હોતા હૈ ઔર અલ્લાહ તઆલા ભી ઔર ઔરતકે જહન્નમમેં દાખિલ હોનેકે અસ્બાબમેંસે હૈ : વો ખાવિંદકી નાશુક્રી હૈ.

ચુનાંચે હદીસે પાકમેં આપ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : "મૈંને જહન્નમકો દેખા ઔર આજ જૈસા મંઝર મૈંને કભી નહીં દેખા, ઔર અહલે જહન્નમમેં અકસરિયત ઔરતોંકી આજ દેખી, સહાબએ કિરામ (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા : યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! કિસ અમલકે સબબ ઔરતેં કસરતસે જહન્નમમેં જાએંગી? ઈરશાદ ફરમાયા : ઉનકી નાશુક્રીકી વજહસે. અર્ઝ કિયા ગયા : ક્યા અલ્લાહકી નાશુક્રી કરતી હૈં? ફરમાયા : નહીં, ખાવિંદકી નાશુક્રી કરનેકી વજહસે. કે અગર તુમ કિસી ઔરતકે સાથ એક ઝમાના તક એહસાન કરો ફિર તુમહારી તરફસે કોઈ તંગી પેશ આ ગઈ તો ફૌરન કેહતી હૈ : મુઝે તુમહારી તરફસે કભી કોઈ ભલાઈ નહીં પહોંચી. (શરહે મુસ્લિમ નવવી ૬/૪૬૫)

રસૂલે કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઔરતોંસે ઈરશાદ ફરમાયા : અપને મોહસિનોંકી

નાશુક્રીસે બચો, ઉનહોંને અર્ઝ કિયા : યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.)! મોહસિનોંકી નાશુક્રી કૈસે હોતી હૈ? ફરમાયા : તુમમેંસે કોઈ રિશ્તા ન મિલનેકી વજહસે એક લંબે અરસે તક અપને માં બાપકે ઘર નિકાહકે બગૈર બૈઠી રેહતી હૈ, ફિર અલ્લાહ તઆલા ઉસકે નિકાહકી કોઈ સબીલ (બંદોબસ્ત) પૈદા કરતે હૈં, ઔર ઉસકે શૌહરસે ઉસે માલ વ ઔલાદ અતા ફરમાતે હૈં, લેકિન અગર કભી ગુસ્સા આ જાએ તો (ખાવિંદકો) ઝૂઠ કેહતી હૈ કે મૈંને તુમસે કોઈ ભી ભલાઈ નહીં પાઈ. (ઈમામ અહમદ)

રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કા ઈરશાદ હૈ : અય ઔરતોંકી જમાઅત! તુમ સદકા કિયા કરો, ઔર ઈસ્તિગફારકી કસરત કિયા કરો, મૈંને જહન્નમમેં તુમહારી અકસરિયત દેખી હૈ (ઔર ઉસકા સબબ યે હૈ કે) તુમ લા'નત બહોત ઝિયાદા કરતી હો, ઔર ખાવિંદકી નાશુક્રી કરતી હો, સમઝદાર શખ્સ પર કિસી નાકિસુલ અકલ વાલિદૈનકા ગલ્બા તુમસે ઝિયાદા નહીં દેખા. નાકિસુલ અકલ તો ઈસ તરહ કે દો ઔરતોંકી ગવાહી એક મર્દકી ગવાહીકે બરાબર હૈ. તો યે નુકસાને અકલકી અલામત હૈ, ઔર બહોત સારે દિન નમાઝ નહીં પઢતી (હૈઝ વ નિફાસકે સબબ) ઔર રમઝાનમેં રોઝા નહી રખતી, તો યે નુકસાને દીનકી અલામત હૈ. (બુખારી, નં. ૩૦૪)

ઔરત કિસ ચીઝકી દિલદાદહ હૈ?

બહોતસી લડકિયાં યે ખ્વાબ દેખતી હૈં કે ઉનકા હોનેવાલા શૌહર સફેદ ઘોડે પર સવાર હોકર આએ ઔર ઉસે અપને સાથ બિઠાકર આલીશાન ઔર વસીઅ વ અરીઝ (લંબે ચૌડે) મહેલમેં ઉડાકર લે જાએ. તાકે વો એક પુર લુત્ફ ઝિંદગી ગુઝારને લગેં. વો અપને ઉન ખ્વાબોંમેં અપને હોનેવાલે દુલ્હે ઔર શેહ સવારકે અંદર અન્તરહકી શુજાઅત, હાતિમ તાઈકી સખાવત, અયાસ જૈસી ઝકાવત, કૈસ બિન મલૂહ (મજનૂં) કા ઈશ્ક, હુસ્ને યૂસુફ, ઔર સુલેમાન (અલૈ.) જૈસી બાદશાહત ઔર મઝકૂરા તમામ ખૂબિયોંકી ખ્વાહિશમંદ હોતી હૈ.

ચુનાંચે મશ્હૂર સહાફિયા ફાતિમા હસન અપને મઝમૂન (એક નૌજવાન લડકી અપને ખ્વાબકે શેહઝાદા ઔર શેહ સવારકે ચુનાવમેં ક્યા શરાઈત મલ્હૂઝ રખતી હૈ) કે ઉનવાનસે તેહરીર કરતી હૈં કે :

વો યે દેખતી હૈ કે ઉસકે ખ્વાબકા શેહઝાદા અપને સફેદ ઘોડેકી પુશ્ત પર અપની દુલ્હનકો બિઠાકર લે જાએગા ઔર ઉસે ખુશ કિસ્મતી ઔર મુહબ્બત વ સુરૂરકે એક જઝીરાનુમા ગુલશનમેં ઉતાર દેગા, ઈસ દુનિયામેં હર લડકી અપને

મુસ્તકબિલકે શરીકે હયાત (શૌહર) કે બારેમેં યેહી તસવ્વુર કરતી હૈ. વો અપને તસવ્વુરકે જહાનમેં સોચતી હૈ કે ઉસકા મુસ્તકબિલ રોશન ઔર પુર લુત્ફ હોગા જો એક ઐસે કામિલ સિફાતવાલે ઈન્સાનકે સાથ ગુઝરેગા જો બડા વજીહ (ખૂબસૂરત), માલદાર, સખી, ફય્યાઝ ઔર ઉસકી હર ઝરૂરત પૂરી કરનેવાલા હોગા. ઔર હર કિસમકી તકાલીફ વ મસાઈબસે ઉસે મેહફૂઝ રખ્ખેગા. વો સિર્ફ ઉસીસે મુહબ્બત કરેગા, ઉસકે જઝબાત વ મિઝાજકા ખયાલ રખ્ખેગા, ઔર કુશાદા દિલકે સાથ ઉસકે તમામ ઉયૂબસે સર્ફે નઝર કરેગા. બનનેવાલી યે દુલ્હન શાદીસે પેહલે અપની બેદારીમેં યે ખ્વાબ દેખતી રેહતી હૈ. માખૂઝ અઝ રિસાલા (અજનિહતુલ મુસાફિર) રબીઉસ્સાની સન હિ. ૧૪૧૫.

મઝમૂન નિગાર તેહરીર કરતી હૈં કે કઈ નૌજવાન લડકિયોંસે મુલાકાતકે દૌરાન ઝાહિર હુવા કે વો અપને "ખ્વાબોંકે શેહઝાદે" મેં મઝકૂરા તમામ શરાઈત મૌજૂદ હોના ઝરૂરી ખયાલ કરતી હૈં. લેકિન અહમ શરાઈત યે હૈં કે ઉસકી ઈકતિસાદી (માલી), સકાફતી (કલચર) ઔર મઆશરતી હાલત અચ્છી હો ઔર વો માલદાર હોનેકે અલાવા દીનદાર ભી હો.

મઝમૂન નિગાર આખિરમેં બતૌરે નતીજા તેહરીર કરતી હૈં કે ઝિયાદતીએ શરાઈતસે મર્દ, ઔરતકી તરફ હાથ બઢાનેસે ડરતા હૈ. ઔર યૂં અકસર લડકિયાં બડી ઉમર તક બગૈર શાદીકે ઘરોંમેં બૈઠી રેહતી હૈં ઔર હકીકત યે હૈ કે ઔરત હો યા મર્દ ઉનકે તમામ ખ્વાબોંકી તકમીલ જન્નતકે અલાવા કહીં ભી ઔર કભી ભી પૂરી નહીં હો સકતી.

ઔર શૌહરકી જો બાતેં ઔરતકો સખ્ત નાપસંદ હોતી હૈં ઉનમેં સરે ફેહરિસ્ત કંજૂસી, સખ્તી, તંગદિલી, મનમાની ઔર ઉસકી શખ્સિયતકા કમઝોર હોના હૈ. હાં અલબત્તા શૌહરકી ઝિંદગીકે બાઝ મન્ફી પેહલૂ મસલન બડી ઉમરવાલા હોના ઔર બદસૂરત હોના, વગૈરહ ઐસે ઉમૂર હૈં કે ઝિંદગીકી દૂસરી ઝરૂરિયાત અગર વાફિર (પૂરે) તરીકેસે મોહય્યા હોતી રહેં તો ઔરત ઉનસે ચશ્મપોશી (દરગુઝર) કર લેતી હૈ.

ઔરતકો ઉનકે ખાવિંદકી તરફ ખીંચનેવાલી સિફાતમેંસે અહમ યે હૈં કે શૌહર માલદાર હો, સખી હો, ઉમૂરે ઝિંદગીમેં ખૂશ કિસ્મત સાબિત હો, કુવ્વતે મરદાનગી, જવાની ઔર ખૂબસૂરતીમેં કામિલ હો, ઔરત ચાહતી હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસ પર ગૈરત કરે તાકે ઉસે ઉસકે સાથ મુહબ્બત ઔર રગબત હો. ઔર ઉસમેં સિર્ફ ગૈરતકે અલાવા ઉસીકે બારેમેં ફિકરમંદ હોનેકા એહસાસ હો. લેકિન

બિલા વજહ ઔર ઝરૂરતસે ઝાઈદ ગૈરતસે ઔરતકી હિસ્સે શરાફત મજરૂહ હો જાતી હૈ જિસસે બહોતસી મુશ્કિલાત વ ઈખ્તિલાફાતકા દરવાઝા ખુલતા હૈ.

ચુનાંચે હદીસમેં આતા હૈ : બાઝ જગહ ગૈરત દિખાના અલ્લાહકો મહેબૂબ હૈ, ઔર બાઝ જગહ મબ્ગૂઝ (નાપસંદ) હૈ, જહાં પસંદ હૈ વો યે કે ગુનાહમેં આદમી ગૈરત કરે. ઔર નાપસંદીદા યે હૈ કે ગુનાહકે અલાવામેં ગૈરત કરે.

(ઈબ્ને માજા)

ઈસી લિયે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ઈસ બાતકો નાપસંદ કરતે હુએ મના ફરમાયા કે આદમી સફરસે રાતકે વક્ત ઘર વાપસ આએ.

(બુખારી મઅલ ફતહ : ૫૨૪૩)

ઔર એક હદીસમેં હૈ કે જબ તુમમેંસે કોઈ ઝિયાદા દિન (યા ઝિયાદા દેર) ઘરસે ગાઈબ રહે તો રાતકે વક્ત (ઈત્તિલાઅકે બગૈર) અપને ઘર વાપસ ન આએ.

(બુખારી મઅલ ફતહ : ‥૨૪૪)

ઔર હાકિમકી રિવાયતમેં મના ફરમાનેકા સબબ ભી બયાન ફરમાયા : ચુનાંચે આપ (સ.અ.વ.) ને ઈસ બાતસે મના ફરમાયા કે આદમી રાતકો ઘર જાએ કે ઉનસે ખયાનત કરેગા યા ઉનકી ખામિયાં તલાશ કરેગા.

હાફિઝ ઈબ્ને હજર (રહ.) ફરમાતે હૈં કે બાઝ હઝરાતને ઈસ હદીસકી મુખાલિફત કી તો ઉસકી ઉનકો સઝા યે મિલી કે ઉનહોંને અપને ઘરવાલીકે સાથ ગૈર આદમીકો દેખ લિયા.

જૈસાકે ઈબ્ને ખુઝૈમાને હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને ઉમર (રદિ.) સે રિવાયત કિયા હૈ કે રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) ને રાતકે વક્ત (ઈત્તિલાઅ દિયે બગૈર અપની) ઔરતોંકી તરફ સફર કરનેસે મના ફરમાયા. બસ દો હઝરાત રાતકો સફર કરકે (જબ ઘર આએ તો દોનોંને અપની બીવિયોંકે સાથ વો ચીઝ દેખ લી જો ઉનકો નાપસંદ થી.

ઔર હઝરત ઈબ્ને અબ્બાસ (રદિ.) કી રિવાયતમેં યે અલ્ફાઝ હૈં કે (દોનોં હઝરાતને અપની ઔરતોંકે સાથ દૂસરે આદમીકો દેખા).

ઉસકે બાદ હાફિઝ ફરમાતે હૈં કે ઈસ હદીસમેં ખાસ તૌર પર મિયાં ઔર બીવીકે દરમિયાન પ્યાર વ મુહબ્બતકી ફિઝાકો કાઈમ રખનેકી તરગીબ હૈ. ઔર યે કે (મિયાં ઔર બીવીકે અલાવા કિસી દૂસરેકો) ઐસી બાતકે પીછે ન પડના ચાહિયે જિસસે મુસલમાનકે ખિલાફ બુરા ગુમાન પૈદા હોનેકા એહતિમાલ હો.

(ફત્હુલ બારી ૯/૨૫૬)

અરે અમીરૂલ મુઅમિનીનકે સામને યે હરકત?

● ઔરતકી ખ્વાહિશ હોતી હૈ કે ઉસકા ખાવિંદ ઉસકે લિયે ઝેબો ઝીનત ઈખ્તિયાર કરે, અગર ખાવિંદ ઈસ સિલસિલેમેં બિલકુલ લાપરવાહી ઈખ્તિયાર કરે તો બાઝ ઔકાત વો ઉસે નાપસંદ કરને લગતી હૈ ઔર દૂસરે ખૂબસૂરત જવાનોંકી તરફ બદ નઝરીસે દેખતી હૈ. ઔર ફિર આખિરકાર તલાક ચાહને લગતી હૈ.

ચુનાંચે ફારૂકે આ'ઝમ (રદિ.) કે ઝમાનએ ખિલાફતમેં એક ઔરત અપને ખાવિંદ (જો પરાગંદા હૈઅત ઔર ગુબાર આલૂદ થા) કો હઝરત ઉમર (રદિ.) કી ખિદમતમેં લેકર હાઝિર હુઈ ઔર અર્ઝ કિયા : અય અમીરૂલ મુઅમિનીન! મૈં ઈસકે સાથ નહીં રેહ સકતી, ઈસસે મેરી જાન છુડાઈયે, અમીરૂલ મુઅમિનીન હઝરત ઉમર (રદિ.) ને શૌહરકી તરફ દેખા ઔર ઉસ ઔરતકી નાપસંદીદગીકા સબબ જાન ગયે, ચુનાંચે એક શખ્સકો ચુપકેસે ફરમાયા કે ઉસે લે જાઓ ઔર ગરમ પાનીસે નેહલાઓ ઔર ઉસકે નાખુન તરાશો, ઉસકે બાલોંકો સહીહ બનાઓ ઔર ઉસે મેરે પાસ લે આઓ, જબ વો શખ્સ સાફ સુથરા હોકર આયા તો અમીરૂલ મુઅમિનીનને ઈશારેસે કહા કે અપની ઔરતકા હાથ પકડો ઔર ઉસે લે જાઓ. વો ઉસે પેહચાન ન સકી ઔર કેહને લગી : બંદએ ખુદા! તઅજ્જુબ હૈ કે તુમ અમીરૂલ મુઅમિનીનકે સામને યે હરકત કરતે હો, લેકિન જબ ઉસને ઉસે પેહચાના તો ખૂશી ખૂશી ઉસકે સાથ ચલી ગઈ, હઝરત ઉમર (રદિ.) ફરમાને લગે કે અય અલ્લાહકે બંદે તુમ ઉનકે સાથ ઈસ તરહસે રહા કરો જૈસે તુમ ઉનહેં અપને લિયે આરાસ્તા દેખના ચાહતે હો. ક્યૂંકે યે ભી ચાહતી હૈ કે તુમ ઉનકે લિયે ઝેબો ઝીનત ઈખ્તિયાર કરો. (હક્કુઝ ઝૌજિ અલા ઝૌજતિહી, લિઅબ્દિલ્લાહિ અફીફી સ. ૮૩)

ઔરત કિન ચીઝોંસે તંગદિલ ઔર પરેશાન હોતી હે?

જિન ઉમૂરસે ઔરત તંગદિલ ઔર પરેશાન હોતી હે ઉનમેંસે અહમ યે હૈં :

● શૌહરકા ઉસકે બારેમેં લા પરવાહ હોના.

● શૌહરકા ઉસસે કમ બોલના કે કામ હુવા તો બુલા લિયા વરના મરતી ખપતી રહે.

● શૌહરકા અપની સફાઈ વ સુથરાઈકા ખયાલ ન કરના.

● શૌહરકા નાદાર ઔર ગરીબ હોના.

● શૌહરકા માલદાર હોતે હુએ બુખ્લસે કામ લેના.

● શૌહરકા લા ઈલાજ મર્ઝ (બીમારી) મેં મુબ્તલા હોના.

● શૌહરકા બેડ સર્વિસ કરના. યાની હર વક્ત ઘર પડા રેહના ઔર કોઈ કામકાજ ન કરના.

● શૌહરકા ઔરતકે ઘરેલૂ કામોંમેં દખલ દેના. ઔર ઉલ્ટા ઘરેલૂ કામોંમેં બજાએ મદદકે ખામિયાં નિકાલના.

● સિગરેટ વગૈરહકી બદબૂ કે ઉસકી બદબૂ ઈન્તિહાઈ ખતરનાક ઔર મકરૂહ હોતી હે, ઔર તંબાકૂ નોશી ખૂદ ઈન્સાન ઔર ઉસકે કરીબ રેહનેવાલોં ખુસૂસન બચ્ચોંકે લિયે ખતરનાક બીમારીયોંકા સબબ બનતી હૈ.

● મર્દકા ઔરતકી મૌજૂદગીમેં દૂસરી ઔરતોંકી તરફ દેખના ઔર ઉનસે મઝે લે લેકર બાતેં કરના.

● ખાવિંદકા અપની બીવીકે એહતિરામમેં કોતાહી કરના ખુસૂસન દૂસરે લોગોંકે સામને.

● બીવીકો ઉસકી ગુરબત ઔર કમ પઢી લિખ્ખી હોનેકા તા'ના દેના, યા ઉસકે ખાનદાનકે ઐબ જતાના.

● બીવીકે અકરિબા (રિશ્તેદાર) ઔર સહેલિયોંકે ઈકરામ વ એહતિરામમેં ખાવિંદકી તરફસે કોતાહી ઔરતકો પરેશાન કરતી હૈ.

● બુન્યાદી ઘરેલૂ ઝરૂરિયાતકી ફરાહમીમેં ખાવિંદકા બેપરવાહ હોના. ઔર ઉસકે બાવજૂદ અચ્છે ઔર મુરગ્ગન (અચ્છે-ઘીવાલે) ખાનોંકી ફરમાઈશ કરના.

● ખાવિંદકા રાત ગયે તક ઘરસે બાહિર રેહના બીવીકો બહોત હી

પરેશાન કરતા હૈ.

● દોસ્તોંકે સાથ હંસ હંસકર બાતેં કરના, ઔર ઘર આકર વલીયુલ્લાહ બન જાના ઔર ઈસ બાતકે જતાને પર મતાનત કમગોઈ ઔર સંજીદગીકા દર્સ દેના.

● મહેમાનોંકી ઘરમેં કસરતસે આમદો રફત બીવી બચ્ચોંકો પરેશાન કરતી હૈ.

ઈસી તરહ ઔરતકી ઈઝદિવાજી ઝિંદગીમેં મુશ્કિલાત પૈદા કરનેકે અસ્બાબમેંસે યે ભી હૈ કે આએ રોઝ દઅવતેં વ તકરીબાત હોં. એક મુસલમાન ખાવિંદકો ચાહિયે કે અપની બીવીકો ઈન્સાન સમઝતે હુએ મઆમલા કરે, ન કે ઉસે બસ ઘરકી ખાદિમા યા બાવરચન સમઝ લિયા જાએ, અગર મહેમાન હદસે ઝિયાદા ઔર રોઝ રોઝ આને લગેં તો ખાવિંદકો ચાહિયે કે ઉનહેં હોટલ વગૈરહમેં લે જાકર ખાના ખિલાએ યા ઉનકે લિયે ખૂદ બાઝારસે ખાના લાકર ઘરમેં ખિલાએ, અગર ઘરમેં હી પકવાના હો તો કિસી ખાદિમા યા નોકરાનીકા ઈન્તિઝામ કરે જો ઈન ઉમૂરમેં ઉસકી મદદ કરેં. અગર યે સબ ન કર સકે તો હર મુમકિન કોશિશ કરતે હુએ મહેમાનોંકી આમદો રફતમેં કમી કરે, ઔર બીવીકો કઈ કિસમકે ખાને તૈયાર કરનેકા પાબંદ ન બનાએ બલ્કે જિતના મુમકિન હો ઉસ પર કમસે કમ બોઝ ડાલેં.

એક અહમ બાત

● મગર ઉસકે સાથ સાથ એક મુસલમાન ઔરત ખુસૂસન જો અપને ખાવિંદસે મુહબ્બત કરતી હો ઉસકા ફર્ઝ હૈ કે ઉસકે અકરિબા (રિશ્તેદાર) ઔર દોસ્ત અહબાબ ઔર મહેમાનોંકા ખૂબ ઈકરામ કરે, ખુસૂસન જો ઈત્તિફાકસે કભી મહેમાન બનકર આતે હોં. યા હરમૈન શરીફૈનમેં લોગ અલ્લાહકે મહેમાન હોતે હૈં ઔર સાલ ભરમેં બલ્કે બાઝકા ઝિંદગી ભરમેં કભી એક દફા આના હોતા હૈ. ઉનકી ખિદમતકો મિયાં બીવી દોનોં ગનીમત જાનેં, કે અલ્લાહકે નબી (સ.અ.વ.) અપને શહેરમેં આનેવાલે અપને યા બેગાને સબકી હસ્બે ઈસ્તિતાઅત ખાતિર મદારત (મહેમાન નવાઝી) કરતે થે, ઔર સહાબએ કિરામ (રદિ.) કો મહેમાન નવાઝીકી તરગીબ દેતે, ઔર પૂછતે કે મેરે ઈસ મહેમાનકી કૌન મહેમાન નવાઝી કરેગા? તો સહાબા (રદિ.) ખૂશીસે મહેમાન નવાઝીકે

ઈસ શર્ફકો કબૂલ કરતે, વૈસે ભી અરબકી જો મહેમાન નવાઝી મશ્હૂર હૈ વો ઈસ્લામ હીકા દર્સ હૈ, જિસકા હર શખ્સકો લિહાઝ કરના ચાહિયે, ખુસૂસન અહલે મક્કા અહલે મદીનાકો મરકઝે ઈસ્લામમેં રેહને ઔર અપને નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કે હમસાયે (પડોસી) હોનેકે નાતે ઉસકા ખાસ ખયાલ રખના ચાહિયે.

પસ ઔરતકો ચાહિયે કે ખાવિંદકે અઝીઝો અકારિબ ઔર દોસ્ત અહબાબકી ખિદમતકે સારે આમાલકો મહઝ રઝાએ ઈલાહી ઔર અજરો સવાબકી નિય્યતસે કરે કે ઉસમેં અલ્લાહ તઆલા ભી રાઝી હોંગે ઔર ઉસકા ખાવિંદ ભી ઉસસે ખૂશ હો જાએગા. અલ્લાહ તઆલા ઐસી ઔરતકી ઈઝદિવાજી ઝિંદગીમેં બરકત અતા ફરમાતે હૈં ઔર વો ખૂશગવાર ઔર કામિયાબ ઝિંદગી ગુઝારતી હૈ.

બીવી ક્યા હે?

● આપકી બીવી આપકે સુકૂનકા ઐસા મુનક્કશ ઔર ખૂબસૂરત મહેલ હૈ જિસ પર ફખ્ર કિયા જા સકતા હૈ. વો આપકી મુહબ્બત ઔર આપકી ઉસ રહમતકા મસ્કન હૈ જિસકો અલ્લાહ તઆલાને અપની યાદગારોંમેંસે એક યાદગાર ઔર નિશાની કરાર દેતે હુએ ફરમાયા : (ઉસકી નિશાનિયોંમેંસે હૈ યે કે બના દિયે તુમહારે વાસ્તે તુમહારી કિસ્મસે જોડે. કે ચૈન (વ સુકૂન) સે રહો ઉનકે પાસ. ઔર રખ્ખા તુમહારે બચીમેં પ્યાર ઔર મહેરબાની. અલબત્તા ઉસમેં બહોત પતેકી બાતેં હૈં ઉનકે લિયે જો ધ્યાન કરતે હૈં. (સૂ. રૂમ : ૨૧)

● આપકી બીવી દુનિયાકી બેહતરીન ઔર બેમિસાલ નેઅમતોંમેંસે એક નેઅમત હૈ. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) કા ફરમાન હૈ (પૂરી દુનિયા નફા બખ્શ હૈ. ઔર દુનિયાકે બેહતરીન નવાફેઅમેંસે નેક ઔર સાલેહા બીવી હૈ (જિસકી કોઈ નઝીર નહીં). (મુસ્લિમ)

● આપકી બીવી આપકે લિયે લઝીઝ તરીન શહદ ઔર તમામ લઝ્ઝતોંકી એક લઝ્ઝત હૈ. જૈસેકે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને હઝરત રિફાઆ કરઝીકી બીવીકો યે બાત ઉસ વક્ત ફરમાઈ જબ વો ઉનસે જુદા હોકર અપને પેહલે શૌહરકી તરફ રૂજૂઅ કરના ચાહતી થીં. ફરમાયા (તુમ ઉસ વક્ત તક અપને પેહલે શૌહરકે નિકાહમેં વાપસ નહીં જા સકતી જબ તક કે વો આપકે શહદકા ઝાઈકા ન લે લે ઔર તુમ (ભી) ઉસકે શહદકા ઝાઈકા ન ચખ લો) (બુખારી હદીસ નંબર ૫૧૩૯). મુરાદ ઉસસે લઝ્ઝતે જિમાઅ હૈ. ઔર અરબ હર વો ચીઝ જિસસે લઝ્ઝત હાસિલ હોતી ઉસકો શહદકા નામ દિયા કરતે થે. (ફતહુલ બારી ૯/૩૭૭)

● આપકી બીવી આપકે લિયે એક (મબાહ) જાઈઝ ખેલ ઔર બેહતરીન તફરીહકા સામાન હૈ. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા, હર વો ખેલ જો મુસલમાન ખેલતા હૈ બાતિલ હૈ. મગર નેઝાબાજી, ઔર અપને ઘોડેકો તરબિયત દેના, ઔર આદમીકા અપની બીવીકે સાથ ખેલના. યે (તીનોં) ખેલ બરહક હૈં.

(તિરમિઝી, ઈબ્ને માજા, અબૂ દાઉદ, મિશ્કાત)

● આપકી બીવી આપકી હંસી ઔર આપકા તબસ્સુમ હૈ. જૈસાકે નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને જાબિર (રદિ.) સે પૂછા : કે ક્યા આપને કુંવારી ઔરતસે શાદી કી હૈ યા બિયાહીસે? તો કહા કે બિયાહીસે (યાની

મુતલ્લકા યા બેવાસે). તો ફરમાયા કે ક્યૂં ન કુંવારીસે શાદી કી હોતી તાકે તુમ ઉસસે ખેલતે ઔર વો તુમસે ખેલતી. ઔર તુમ ઉસકો હંસાતે વો તુમહેં હંસાતી.

(બુખારી મઅલ ફતહ રકમ : ૫૦૭૯)

● આપકી બીવી આપકી ઐસી હરીભરી ખેતી હૈ કે જબ ભી આપ ઉસ પર અપની નઝર ડાલતે હૈં વો આપકો ખૂશ કરતી હૈ. ઔર આપ રાત દિન જબ ચાહેં અપની ઈસ ખેતીમેં આ જા સકતે હૈં. ઈસીકો અલ્લાહ તઆલાને ફરમાયા : (તુમહારી ઔરતેં તુમહારી ખેતી હૈં. સો જાઓ અપની ખેતીમેં જહાંસે ચાહો (હાં તુખ્મ રેઝી ઔર પૈદાવારીકી જગહકા હોના ઝરૂરી હૈ).

(સૂ. બકરહ આયત : ૨૨૩)

● આપકી બીવી આપકી બેમિસાલ દોસ્ત ઔર બેનઝીર મહેબૂબા હૈ. ઔર આપ ભી ઉસકે બેમિસાલ દોસ્ત ઔર બેનઝીર મહેબૂબ હૈં. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : (પ્યાર મુહબ્બત (ઔર દોસ્તી) કી મિસાલ શાદીકે અલાવા કિસી ચીઝમેં નહીં મિલતી). (ઈબ્ને માજા, મુસ્તદરક હાકિમ ૨/૧૬૦)

● આપકી બીવી આપકે ઈમાનકી તકમીલ હૈ. નબીએ કરીમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા : જબ બંદા શાદી કરતા હૈ તો ઉસકા બાકી માન્દા નિસ્ફ (આધા) ઈમાન ભી મુકમ્મલ હો જાતા હૈ, બસ બંદાકો ચાહિયે કે વો અપને બકિય્યા નિસ્ફ (આધા) ઈમાન (યાની ઉમૂરે દીનિયા) મેં ભી અલ્લાહસે ડરતા રહે.

(બયહકી, મિશ્કાત કિતાબુન્નિકાહ)

● આપકી બીવી આપકો હરામકારીસે બચાતી હૈ. ઔર હરામસે બચતે હુએ આપકા દિલ ઉસીસે સુકૂન હાસિલ કરતા હૈ. આપકી બીવી આપકે લિયે તકવાકા ઐસા લિબાસ હૈ જિસ પર ફખર કિયા જા સકતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં (ઔરતેં તુમહારા લિબાસ હૈં ઔર તુમ ઔરતોંકા લિબાસ હો).

(સૂ. બકરહ : ૧૮૭)

ઔર ફરમાયા : (પરહેઝગારીકા લિબાસ વો સબસે બેહતર હૈ).

(સૂ. અઅરાફ : ૨૬)

● આપકી બીવી આપકે બેટે ઔર બેટિયોંકી માં હૈ ઉનકો દૂધ પિલાતી ઔર ઉનકી પરવરિશ કરતી હૈ. ફિર યેહી બચ્ચે ઔર બચ્ચિયાં આપકી મૌતકે બાદ આપકે લિયે અલ્લાહસે મગફિરતકી દુઆ કરતે હૈં જિસકા સવાબ આપકો મરનેકે બાદ ભી મિલતા રેહતા હૈ. ઐસી ઔલાદ આપકો આપકી બીવીકે ઝરીએસે નસીબ હુઈ. ઈસસે યે ભી પતા ચલા કે ઔરત ખૈરે કસીરકા ખઝાના હૈ.

● આપકી બીવી આપકી બાવરચન હૈ. સખ્ત ગરમીકે મોસમમેં ભી આગકે સામને ખડી હોકર આપકે લિયે રોટી સાલન ઔર સ્પેશીયલ ડિશિઝ તૈયાર કરતી હૈ. આપકે કપડે ધોતી ઔર ઉનકો ખૂબ નિખારતી ઔર ઈસ્ત્રી કરતી હૈ. ઔર યે સબ કુછ શરીઅતમેં ઉસકે ઝિમ્મે વાજીબ નહીં હૈ.

● ● બસ અગર આપ વાકઈ મર્દ હૈં તો આપકો ચાહિયે કે ઉસકી કડવી કસેલી બાતોં પર સબરકા મુઝાહિરા કરેં. ઔર દોસ્તીકા સહીહ હક નિભાએં.

અલ્લાહ તઆલા હમ સબ મર્દ ઔર ઔરતોંકો એક દૂસરેકે દર્દે દિલમેં શરીક હોને, અપની ઔર અપને નબી (સ.અ.વ.) કી મરઝિયાત પર ચલનેકી તૌફીક બખ્શે.

દોસ્તો! યેહી ચિરાગ જલેંગે તો રોશની હોગી ઔર બિગડી બનેગી.

વ સલ્લલ્લાહુ અલા સય્યિદિના મુહમ્મદિંવ્ વઆલિહી વ સહ્બિહી વ સલ્લમ.

અબૂ તલહા મુહમ્મદ યૂનુસ બિન અબ્દુસ્સત્તાર
મદીના મુનવ્વરહ

ખતમ શુદ

